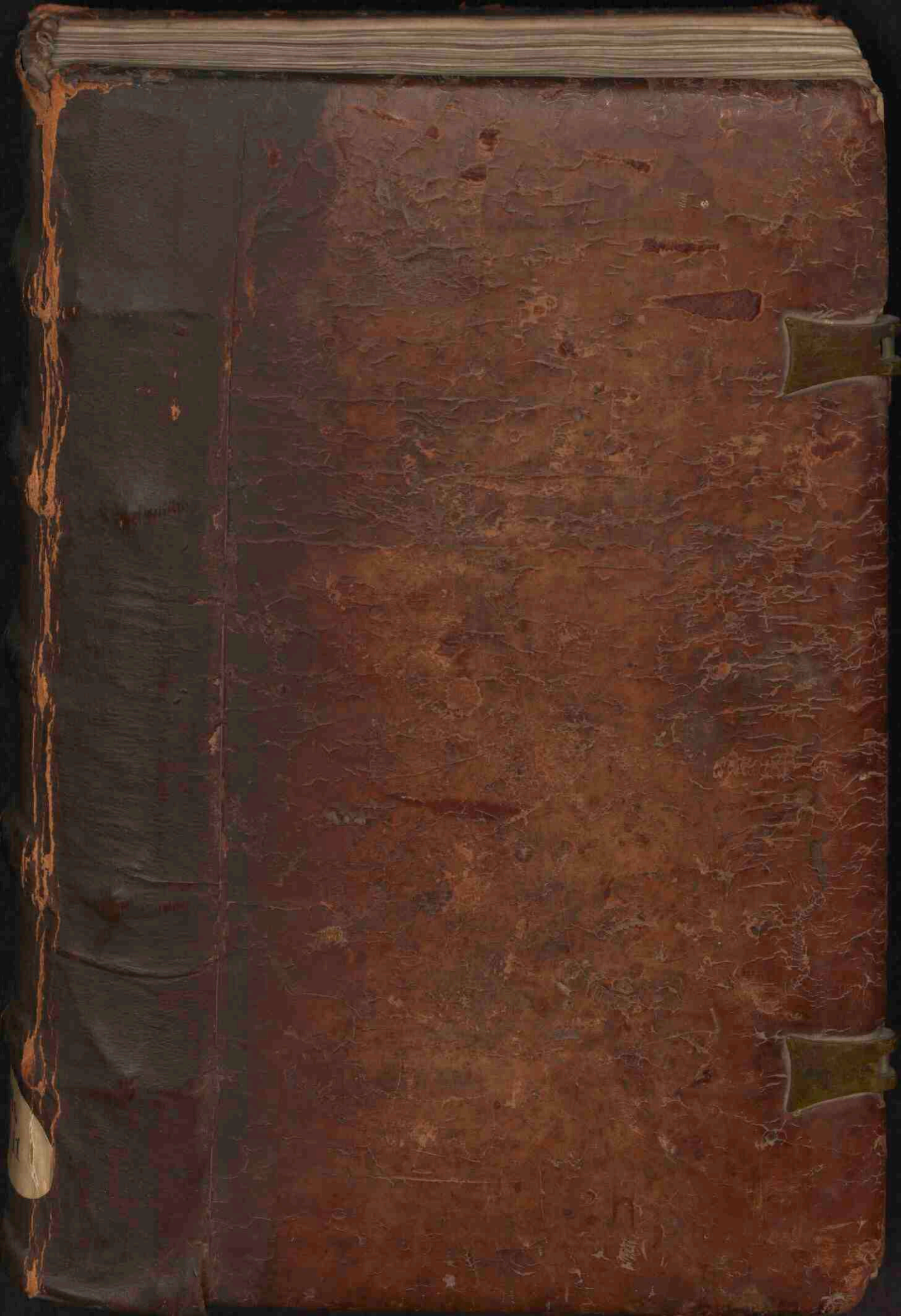

Formula noviciorum in ordine proficere volentium sive Speculum monachorum.

<https://hdl.handle.net/1874/328090>

Aevum medium.
Scriptores ecclesiast.

Nº. 219

*Kastl
Pl. III. N. 11*

171 (*Eccl. 239, antea 293f.*) *Membr. fol. 86 ff. 2 col. Saec. XV.*
Formula noviciorum in ordine proficere volentium sive **Speculum monachorum** (S. Bernardo tributum), fol. 1b—9a.

Fol. 1b. Tabula in formulam noviciorum. Fol. 2a. Incipit formula, cet... Primo considerare debes, cet. Fol. 9a. Explicit speculum monachorum.

Admonitio Regularis disciplinae, fol. 9a—10a.

(Incipit:) Ad hoc studiat quisque bonus religiosus.

Profectus religiosorum (adscriptum S. Bonaventurae), fol. 10a—86.

Fol. 10a. Incipit tabula, cet. Fol. 11a. Incipit prologus profectus religiosorum. Collaciones meas quas, cet. Fol. 33b. Incipit secundus liber profectuum religiosorum. „Iste liber pertinet ad fratres Carthusienses domus sancti Saluatoris in Valle florum extra muros Traiectenses quem dedit eisdem frater Henricus Waluisch Canonicus regularis in Wyndesheym.”

171

Descriptioni a Tiele datae haec substituatur:

David ab Augusta, lib. I, pars I (= c. 1—26), lib. II et III.

Fol. 9a—10 inserta est: *Admonitio regularis disciplinae*. Inc.: *Ad hoc studeat quisque bonus religiosus.*

Hs.
1 M 11

n° 254. f.

nunc

n° 293. f.

Tabla i formula nominoz

- De Obediēcia. . Cap^m 2^m**
De pace hūda cū placis. 3.
De mō vigilandi. 2.
De dīno officio. 4.
De Capitulo. 5.
De culpa dicenda. 4.
De gēnsa. 2.
De q̄s fura tibi et pot. 9.
De dormitōio. r.
De sompno. ri.
De libōs cōmū. vij.
De sūmo misse. vij.
De q̄sione. r.
De Cella. xv. q̄ De locō. xvi.
De Disaplia. xvij.
Quō tē frēs te exlibeas. xvij.
De Verecūdia. xvij.
De iurēssu cap. xx.
De Cessione. xxi.
De Fisu. xxij.
De Pūmāibus. xxij.
De fugiēda iactācia. xxij.
De verbis acōsis. xxv.
De Cōtentione. xxvj.
De modo loq̄di. xxvij.
De dīo fūtiēdo. xxvij.
De q̄s dīcācōe. xxix.
De Vana glā. xxv.
Quō te foris hēas. xxvi.
De visu custodiēdo. xxvij.
Quō te i via hēas. xxvij.
**Quō tps nālī expēdas fo
rinsēas. cap. xxvij.**
De bono exēplo dādo. xxv.

- De feminis fugiēdis. xxxvj.**
De Libertate co. dī. xxxvij.
**Recapitulatio seu epilogus
cap^m tñc sūm octāu.**
**It Nūmōmāo rātāns Disaplie.
De pace hūda sūmōz actū.**
**Stat^m et vīa cūuslibz religiosi
proficē solentis.**
**It Tabula pmi et scdi libri.
pfectus religiosoz**

Incipit femina novitior in ordine
vivere volens. Capitulum primum
De quadam consideratione.

Diximus consideranda
re debes quae
veneris. et ad
quid veneris. et
propter quod veneris.
Propter quod enim ve-
nisti nisi propter deum solum. ut fieret mer-
ces tua in vita eterna. Sicut ergo propter
solum deum venisti. ita propter nullum alium
debes obmittere. nec alicui exemplo
repetere. qui studeas ad hoc quod venis-
ti. Venisti enim ad servandum deo. cui
surre debet omnis creatura eius. quia
nichil habet nisi ab ipso. Et ideo debes
ei iurare omnis homo tamquam rationalem cre-
aturam dare quod est. et quod scit. et quod pro-
pter. Et si omnia serviant creatori pro posse
suo. multo magis homo quem non creavit
ut certa et creata. sed illi ipse itellat. et
non detrahit. et libero arbitrio no-
bitur. mundi dominum constituit sibi
simile fecit. naturam suam assumpsit. ver-
bo et exemplo ei instruit. propter san-
guine suo de morte eterna eum redemit.
spiritum sanctum ei infundit. carnem suam ei in
cibus dedit. cum sui habet sicut mater
puerum. et eternam hereditatem sibi dare dis-
ponit. Ecce quam nos teneamus su-
per et propter creaturas. et diligere super
omnia ipsum quod nos propter omnia mu-
di creaturas amamus. **De obia**
Capitulum primum **De obia**
Capitulum primum **De obia**

ut plurimas te scire quod deus velit.
ideo quiescit te superiori tuo ut ipse
te regat et dedit manum tuam in pro-
fessione. ut ipse te ducat in vitam dei.
Vnde non haec tibi vult dominus pro-
velle tuo. sed quia ductor tuus te in-
iubet illuc solum in te debes et quod ipse
propter te debes caute. Quia quare ali-
qua dicitur cupit. debet regulam suam doc-
toris tenere. et propter ad invicem reli-
gionem. Ut infirmus qui adhuc accedio-
nes patitur viciosa. debet servare die-
tam quam medicus sibi imponit
vel indicat. si cito et plene desiderat
sanari et purgari. ita et tu nichil
dicas vel facias quod plati tuum nolle
plurimas. Te enim dedit ei propter reg-
num celorum. et ideo non es tuus sed eius
te vendidisti. et ideo tibi nichil licet
agere de te sine eius voluntate. Ipse
enim deus tue voluntatis et ideo omni ac-
cio rei alicuius iuramento domino fieri est.
Sic enim celo non apparet. Ipsi itores
in se sunt dicant de super nos. et nos
debemus eis obedire sicut deo. non si-
cut hominibus. quod non propter ipsos sed propter
deum subiectum nos eis. et ideo servum
non est maior suo domino. Tale te exhibe
ei ut libere te iubeat facere vel dimittere.
quod vult sibi expedire. quod si ipse ti-
met te iam servum maior est domino suo.
et discipulus super magnum. **Capitulum primum**

Capitulum primum **De pace habenda cum platis**
Capitulum primum **De pace habenda cum platis**
Capitulum primum **De pace habenda cum platis**

Iste libellus pertinet ad fratres Cartusienenses domus sancti Salvatoris in Valle florentina
op. muros Trucentum. que dedit eis de. frat. Henricus Baluiscus Canonici
regis in Wyndeshem. et gannet in eo perfectus. Religiosorum et
Speculum monachorum

deinde audias. qd d's spūale pu
nit hoc viciū in subditis eadē i pte
ti. **N**o acriter pōdes eorū excessus
si ignosce eis qd hoībz qd in multis
curis nō p't quq; negligēcia viciū
Sēpius qd in eis rephēdunt ex
mō viciō mag' est q' ex culpa eorū.
quia sepe q' alius facit p' bono. qd
nō intelligim' itēcone eius p' ma
lo iudicam'. **H**onora eos in cor
de tuo et nō spūas. ne forte et deū
spūas tuū vicem gerūt. Et p'par
valitātē tuā et aīe tue salutē ordi
nationes et q'stutiones nō fastidi
as. qd nō sine causa faciūt. licet
tu nescis omīs cās. qui ambulat
simpli' in via dei nō nocet ei s' p'
sūt ei mag' ad meritū. **D**er obe
diens sic debz incedē in via dei re
gia in mādatīs dei q' statuta lu
mana nō arceant eū in aliq' qz
ipse debz seipm' autare ut si non
eēt aliqd' statuti tamē cauet
sibi ab omī q' nō eēt expediens.
p' talia enī statuta repmūt ex
cessus eorū q' metas discipline
tūgrediūt. **L**ex enī p'p' p'udica
tores posita ē. **H**is de obe
diēcia p'missis que iūctū bone
religiois ē. ad alia tūc. et p'
mo ad corporalia cēcia. deīde
p'sequēt ad spūalia. qd nō p'
us qd fūiale sed qd aīale ē. de

Quādo q' spūale **De mō vici**
Quādo q' spūale **De mō vici**
Quādo q' spūale **De mō vici**

ei oportune paces parū vigila
re ante matutinas. ut spūs tuus
dignat' ad dū in oracōe. ut postea
a mag' sobrius sis et deuotus i
sūcio dei. laudibz ipius. et cū
euigilas. stat' cognationes abire.
et cōpnia que cōpniati in nocte.
quibz dyabolus te veller occupā
re et p'micias cogitacōnū tuarū
et actōnū offer deo in orōe ubi ali
qua bona meditacōe cū corpis ex
certitacōne v' genu flexione. dōn'
aliq' p'sm' cōm' deuotōis p'cipi
as. et cogitacōes vagas q' tē m'p'e
mētē infestat a te abicias. et ex h'
eis tota die ad omē ap' bonū de
uotior et expeditior. **De dīno offi**
Ad diuino officio nō sis **Cap. v**
piger et factidiosus. s' coage corp'
spūi sūire. et ita reuēnt p'salle a
lactes coram agēis q' ibi p'ncēs
iūr te sūt. **R**isus et vba iūctilia pe
nitius detestāe ubi corā oclis ma
iestatis cū metu et reuerēcia at
sūt debes. **D**erba p'salmodie dis
tincte et integ' p'nucia. nō leuē
discutras p' chorū. nec aī finem
horar' exas mī oporteat. **P**us
q' iāpiat officiū p'uenire studeat
ut cor ad aliquā deuocōne exi
tes. anteq' incipiat officiū. **A**deo
tam tepidi et cōtides sum' in di
uino officio qd nō sum' ante i' ali
q' deuocōne exorta. et ita erim'
sicut intrinū' frigidū et dissolutū

corde. **S**tude in ipso initio cogita
cones vana abice et intende huius
que psallunt. Alioquin postea tu
multis eam potis euade. Post
officiu etiam stude te seruare in deo
cone qua concepit. nec stat te ef
fudas ad inania. Si autem non ha
bes deuotione interius salte serua
disciplina si potes et moru guma
tem huius exterioris pro reuerencia
dei et aliis ad exemplum. **Cap. vi.**
Non capitulo non multu **De capitulo**
loquans nisi valde utile sit. Huius
huius et mansuere. Culpam tuam
huius dic. et conceptus valde ma
suerit respode. u. excuses quoniam
repiens. Si te consilio inuogant
suis libere et huius dic quod tibi vide
tur expedire; si autem non recipit
consilium tuum non sit tibi curae nec
velis primatui defende ul' tene se
retiam tuam. Sufficit tibi fatisse
ante consue tue. In accusacionibus
tuis non sis amarus dic tantu quod
scis fari contra regula et ordinis
gestura siue odio alicuius vobis
mansuetis et vltu placato. Et quod
nescis non teneis. Noli opinari
accusare quod opinio sepe fallit; ille
quod dicit tibi quod ipse scit dicat pro se si
prius est. nec etiam tu potis probare
autentem non habes. Non guesis
pro accusacionibus tuis si huius dic
culpam tuam si va sit et pua. quia
maius tibi glugit glusio si peratit

te excusas quod si huius confiteans
Si vero guma eent et non va et magis
quod possit alios scandalizare. tunc
huius penita audientia iudica e
is paucis vobis et modestis quod non
tibi sitis glusio de quibus accusas
Seruis dei non debet time confusio
ne ab hominibus vbi constructa coram
deo non accusat. si sustine debet
pacient quod quod cum deus voluerit
sustinere **De culpa dicenda.**

Consuetudo vbi in **Cap. vii.**
a supiori conueniens siue
in capitulo siue extra quod statim
fieriis gembus huius dicis culpa
tuam. Hec est lex antiqua reliqui
omnis a sanctis patribus tradita. Vnde et tu
debes stare ut sicut tibi ordo a
superioribus traditus est. ita et tu
tradas eum posteris tuis quod tu
te est vbo et exemplo. nec aliqua
non bona consuetudine inducas ul'
dicas. nec bona ul' utile ex neg
ligentia ul' incantia dilabi permittas.
nec in te nec in aliis quibus cum
modestia psuade potis. **Quintu**
quod enim aliqd creptu aliis relinquit
siue bonu siue malu princeps
imitatorum suorum erit. siue in sup
plicio siue in pmo **De mensa**
N mensa nobis hinc inde **Cap. viii.**
aspice ita quod nec videas quis in
latere tuo sedat. ut quid faciat
ut quid coram se habeat. Tibi
soli et deo debes esse intentus. Cu

disciplina comedere uo ai impetu gu-
le: quasi no possis saturari. Neq
effundas te sup cibū sicut canis
famelicus q' no p't saturari. nec
vagus ocul' nec inquieto corde cir-
cūspicias quid sit i mēsa delicaci.
neq; ante q'ms faciat oculū q'
palatū. Sed ai grāz accōe susti-
at tibi q'q' habet potes. et q' velis
penuria potius sustine q' habū
dāe. Nichil spuas q' tibi appon-
tur. nec indignetur si aliq's defec-
tus fuerit in cōmestibilibz sale
ul' coctura. s; cogita q' multi me-
liores et religiosiores te vilioibz
et paucioribz et contenti. q' q'q'
abitis p magnis deliciis accep-
taret. Paup'as familiaris ai
oi xpī placet tibi in omibz.
et ipam p sūmo conatu amplex-
te. in cibis in uestibz et in omibz
Vides q' hūiles gestus paupes
hnt: quā simpler iūst et q' pa-
uidū animū ul' audiri. Nūq'
audiat aliqua q'monia a te
p aliq' defectu tuo in cibo ul' in
vestitu. semp reputa te hīs in-
dignū que habes. q' defūis ex-
terior crescit in augmētū interi-
oris grāe. et in diēas bone con-
sciē. Et ont' exterior hūcāncia.
interioris inopiam generat.

Omen de usura cibi et potus
sura cibi et potus. Ca. iij.
difficile est dare certā regulam.

nisi q' int' ista duo hoc mediū te-
neas. ne ita par comedas ut i bi-
tibz deficias et a labōe cōfingā-
ris. ul' ita iūstū sumas ut ppter
cibū ul' potū nō possis orare uel
legē ul' agilis ēē ad ea q' expediūt
Iūc ista duo p'ia cōsciā melior est
magistra **De dormitorio. Cap. x.**

Dormitorio esto quietus ne per-
te aliq's aliquo modo ingeret. siue
orans siue legens siue dormiens.
Cūq' euigilaueris statū tibi oc-
tat mēoria dei cū grāz accōne q'
ipse sup nos uigilat qū dormi-
ut custodiat nos. Quā dormire vis
pius debes intēdē deo orādo ul' me-
dicando aliq'd bonū. et ita in hac oc-
cupatōne obdormias. et tūc etiā
sōpnus erit tibi dulcior. et purio-
in habebis sōpnia. euigilabz de-
uocior lūges alacrior et facilius
redibis ad eandē deuocōne in qua
p'mo fuisti. Et licet dormiētibz nō
imputādū ēē uideat q' nesci faci-
ut ul' patiūt. tamē mētes ē ual-
de hōi religioso ita totū obuiū ēē
sōpno sicut pecus. disiectis mā-
bus et mēbris incōposite iace et
manibz in sinū retractis. cū ppter
hoc magis uestiti iaceam' et cū
dormiam' ut nō habeat' p'tāre cōi-
ducēdi mā' hac illac i nudo cor-
pe. ut pati mag' sim' ad orōue

O singendū de sōpno. Cap. xi.
Sōpni qūntāne tene sicut

siquid dictū est de mēsum ab. ut et mē
bra et sensus ex quiete sopni reficiā
tur. et ex nimio torpore sopni corp
nō redat. pigrius et aulim tepidi
or et sensus obtusior. uā diuturna
quies viciis alimēta mīst. Vt ut
vicinū ē cū p̄t in talibz medium
custodi. Si ex hoc bone uoluntatis
feruore necessitati corpis aliqd am
plius subtrahit. Interdū q̄ si ex tor
pore carnis vicia q̄ sub distrectis
pallio impignato corpe nutriat.
iuxta illud. Melior ē iūguis vi
q̄ bñfacies mulier. hoc ē melior ē
qui p̄ celeste desiderii accēsus car
ne et uiciā ei subtrahit. ad affligit.
q̄ qui p̄ carnale affectionē resolu
tus corpi p̄ omnia q̄ cōmoda sūt ei
satiāte cōcedit. et licet hoc bo
nū sit et ad p̄fctm spūale aptū. tū
caute faciendū est. ne corp⁹ deficiat
in ullo anteq̄ pueniat ad metā.
ut possis seq̄ uetū sine murmu
re destructi corpis. et gūmne ordi
nis p̄ rigore cū certis tene. q̄ frēs
quā post te ad ordinē ueniūt. nō
attēdūt quid ante eos in ordie la
boraueris. s̄ solū respiciūt q̄ licet
exemplū p̄beas in p̄nti. in vigiliis
in laboribz in cibis. et in aliis obliu
cis ordinis in q̄bz uolūt suos sup
ores et seniores p̄ire. Alioq̄ aut
sandalizant in ipis. aut eos imi
tant incipiūt p̄cedo corpi plus q̄
oporteat. ut expediat. nō enī q̄

int⁹ bonū pueniēt attendūt sed
tū q̄ exterius rigoris ostendūt.
Deuocōne dēs deo intus. bonū ē
exemplū p̄mo certius. ut igit̄ viciū
q̄ possis facē discere uiciā est p̄ q̄
corpus p̄tē affligas ne adūsus
spū rebellet. et rursus discere fo
ueas ne sub sarcina corruat. et spū
ale p̄fctm p̄ nimia penuria et de
bilitate impediāt. **De labore cōi**

Ad laborē cōm et **Cap. xij.**
hūilia officia esto paratus. in
coquina in ecclia in aliis obsequiis.
Vnde ad illa que aliq̄ sua utilita
te grēpuit et q̄ abhōret. ut ligna
portare domos scobae ollas et alia
virescilia p̄uagare. Paleas ubi n
nōe sūt ex portare. et finū tunicas
exire. petes lauare et sup̄ omnia it̄
mis libent̄ sūt. **De seruicio missæ**

Ad missā libent̄ **Cap. xiii.**
missa quia hoc ē officiū an
gelicū. Ip̄i enī angeli dño suo ibi
deuotissime ministrant. In hoc mīste
rio multiplex est fructus. p̄mo
boni opis exercitiū est. scđo opus ca
ritatis est. quia p̄mū p̄mouet in
bono. scđo opus deuotōnis est. q̄
deo p̄inquas in oracōne. Quarto
opus angelicū ē cū quibz deo p̄nc
ministras sicut et illi. et hoc etiam
tibi familiares erūt angeli q̄ eoy
cooperatores ibi. et ex hoc nō solū
sacerdos cū ministrā spūale tene
t̄ orare p̄ te. vñ etia et cōstantes

tenent quorū vices gerās. pmo cō
etia vbiq̄ tiam. quia tu vicem ge
ris om̄i fidelū qui dno suo de celo
veniet cū deuotissia gōam accōe
teberet mīstrare si posset adde
vir p̄t ee qū deus ipm̄ aliq̄ spali
grā remuneret etiā in p̄nti. q̄ libe
ter ac deuote mīstrat ad illud sa
cīmentū. quo nichil sanctius nil
melius p̄t ee in celo et in terra.
et qd̄ qd̄amō p̄cipuū inditū di
ne dignatōis et dilcōis ad hōi
nē. Nichil em̄ min⁹ videt deus m̄
ce in eo q̄ cotidie dignat̄ de celo
descēde sup̄ altare. q̄ al de celo de
cendēs naturā hūanā hō fr̄is
amip̄at. et ideo reliquit nob̄ i hoc
mēoriale totius dilcōis sue ad
nos. Et q̄ etiā quodā op̄edio dū
būfīcīz suorū memoria tēnua
nis uariūtatē recepōis. glī
ficatōis. iustificatōis atq̄ caritē
figurā ocultat. sicut pater hūis q̄
diliget. glificat hūis sacramētū
iustificatōis celebratōis et p̄pō
nis fīcū. Nā salubre est sepe cō
care ei qui cū deuotōe et oī studio
vīuāt et custodiat sui nō solū a
magis p̄cis. s̄ etiā a leuīatibz
ōborū et op̄ez et cognatōnū abū
nēs se ad hoc studet ap̄tāe. licet
em̄ om̄i tpe cōm̄ ee solliciti de oibz
q̄ bona sūt in iūte queit ad susce
ptōnē xp̄i nos p̄paratū. ut susce
ptū nobiscū hēm̄. *De gressu C. xij.*

Spe confire et libeter ad m̄
ter in septimana et simpliat
sicut angelo qui sciet secreta cor
dis tui. Nā adicias uelamē eua
lācōis ul' alienatōis. nec ip̄hite
dicas. ita q̄ ostendat nō cōsideret qd̄
notes. ostendat ei qd̄ feceris. *Historias*
autē et sū aliorū noli recitāe. *Q*
recolis te fecisse a tpe q̄ nūq̄ gressus
es hoc dic breuiter et p̄ne et noli
longū tractatū tenere ul' affīnāe
cū iudā gñalis gressu. quia
generat tedū cōfessōi. Ita em̄
cotidie in orōe deo gressu pones. et
deus tuos ei exponē quos sentis
in singul' vīuībz et ab eo remediū
miseratōis postulat. *Parū em̄*
ualet confessio nisi pponas tibi de
cerō carē in hīs que gressus et
studas te emendare. *De cella.*

De cella libet esto et ibide Cap. xv.
aliquid age q̄ edificet te. ut qd̄ a ma
iore iūge. tam volūtatius debe
ee ad obediētā etiā si om̄i hora
tibi p̄sēntur quid facere debes. libe
ter acceptares. Nōstas te triplius nō
esse. Nec vbum sine licētia loqui
posse. nec ad aliq̄s p̄pas uicita
tes ne habeas libetū arbitriū.
Sic olim in egypto et alibi legi
vīssē sōs p̄s. quoz si glīam
cupim̄ adp̄tā vītes inuicem

De lege sōz Delectione. Ca. xvi.
vīcam et doctnā. ut in q̄pā
cōne eoz hūmiliens. *Vīstrans*

in causa
curios
tatis

et accendans ad deuocōne. ut puo
rens ad studiū. ut infirmis in iel
loi scripturaz. et illuēns ad fidei iel
lōm. ut scias discernē vni a falso et
bonū a malo. et viciū a virtute. ac re
media vicioz et tēptacōnū. ac o
mōnes noscē et intelligē. **Nō** legat
ad hoc ut ductus videaris. **Nec** legat
que nō edificat. q̄ vana lōo vana
vanas gnat cogitacōnes. et errat
guit mētis deuocōne. **Geminū** cō
fessu dōmī lōo scām scripturaz. siue
q̄ intellctū mētis euadit. seu q̄ a
mundi viciatibz abstractū hoīem
ad amorē dei pducit. **Labor** hoīe
tus est lātus. et multimode ad e
medicōne aie pfiat. **In** hīs em̄ q̄
a in q̄dam speculo homo scriptū cō
fiteri p̄. qual sit ut quo tendat
Et scit carnalibz etas alit̄ carū ma
etia diuinis eloquiis interior homo
nutrit et pascit. **Sed** p̄dūmista aie
Q̄ dulcia fructibz mētis eloquia tu
a sup̄ melori meo. **S; bñdūm** qui
dinas scripturas legēs vba vertit
in opera. **De disciplina Ca. xviij**

Nūquā ita securus sis et abicō
sus q̄ ita disciplinate ita cal
te te in omibz in gestu in visu in tac
tu et in alius. ac si videaris ab ali
quo. quia s̄ angeli q̄ nobiscū s̄
sep̄ vident omnia q̄ facim̄. quoz
aspectū debem̄ ubiq̄ reuereri et
p̄nciā venerari. **Videt** etiā nos
deus ipse iuter nōst. videt etiam

nos ipā glā m̄a testis eoz q̄ nos
facimus et accusat. **Qui** aut
plus veret hoīm aspectū q̄ dei et
glāe sue et s̄c̄ angeloz nō ē cal
tus amator boni. q̄ nō declinat a
malo amore veri boni. **S; ex timo**
re decimēti q̄alis honoris. **Et** tal
nō est verus xpī seruus. qui adh
hōmibz maḡ cupit placē q̄ deo.
Cui em̄ plus debes displicē illi
plus affectas placē. **S; nemo p̄**
duobz dñis seruire. **Em̄ int̄ fr̄es te**

Nec fr̄es exhibe **exhibeas. Cap. xviij**
te viciū ḡtōsi modētū affabi
lem et dulcē senosū. et ut dūa
plmā consues. et tamē ex auste
ritate nō sis alius onerosus. **Jo**
cos dissolutos nūq̄ excus. nec v
ba sc̄tilia alit̄ pferas. nec libe
ter audias. **Q̄** em̄ delat̄ audie.
si audieris ipse libet p̄fies. **Su**
auct̄ dei ita castus debet eē in oī
bus s̄is et vbiq̄ ut nō tū hoīe
at que indeat sonat. **S; etiā q̄ uoā**
tū turpia haet sint palliata a
liqua honestate. **De verecūdia**

Omnes gestus et **Capit. xix**
inores tui et sermo et aspec
tus et incessus quidā hūiū vere
cūdia debet eē ornat̄ ut nil appa
reat in te elatū ul p̄pōsū. nel
p̄sūpōne audacie notabile. **Ve**
cūdia est n̄rīm̄ decor in religioso
Deipue ita tua decet iuuenes.
vercūdia. taciturnitas. obediēcia.

ad odiū cont' eū ut ad vindictā puo-
cat. tū ille aut simplici nō aīo de-
trahēdi dicit. aut forte statū peniti-
re pponēs de cetero a simili caue. Si
autē talia dicūt de aliq' q' oīno ex-
pediēt eū scire de quo dicūt potē
ei referre si vis nō expmēdo eū qui
dicit. ut sciat qd' caue debeat. et ta-
mē cont' nullū in odio erraretat.

De fugienda iactantia

diligētiā caue ne vniq' des. **Cxxij.**
alicui intellige q' in te est quēdā
le. nec uelis inanit' gloriari. Vix ei
p' in te ē aliqd' cōmendabile quē
ciā alii intelligat etiā si tu taceas
et abscondas mag' apud illos vale-
bis. Si p'aris et cōmēdas te iuri-
debeis et vilesas. et qui p'us edifi-
cabant in te postea despiciēt te. et
p'p' hoc nō debes occultare bonū
qd' ē in te. s' soli p'p' deū. Maledic-
ta et cōiicia etiā mēdacia leuia.
et si uola in tūmētā et turpia ūba
habet sūt iocosa ab ore religiosi p'pe-
tuo anathemate sūt anēda. **Iacob.**

Qui putat se religiosi nō retinēd'
linguā suā s' seducēs cor suū huius
vana ē religio **De ūbis ociosis. C.**

Uerba ociosa videriūq' **Cxxv.**

sūt fuge q' licet patin' gūe
nō putet eē tū eor' q' uenitū q' tūm
a gnat' gūe spūali p'fectū detinē-
ti. et sepe dū q' libent' relātant
linguā in ūba ociosa dū nō adu-
paulatū dilabim' ad nociua ex-

quib' oriūt' quāq' t'bulatōnes uel
gūes cōstitit' cōuolōnes. **De**
deo libent' loquere et libentius au-
di. q' inuāt' cor ad studiū b'itū et
ad affcū deuocōis. Audi hūil' et
pacificē bona q' ab aliis dicūt. nō
disputes econtr' s' qdā faciūt qū a
hō bonū audiūt. ne ipi igrasse vide-
ant' bonū qd' alter p'posuit. statim
ad volūt' disputatōis ut videant' et
ipi aliqd' inde scire et sentire. Nō q'
nūc sū edificatōne. s' apud alios
ostētatōne. et ideo mltē bone colla-
tōnes sūt religiosos negligētū.

Noli **De contentōe Cap. xxvi.**

contentōsū eē in aliq' cōo a-
de qua si bonū ē et uale qd' ali' po-
tuit tū nō ē retinēd' p'p' aliq' ostēta-
tōne. Si nō nō ē bonū melius cor-
rigis eū pacifice alitēdo. et hūil' ē
a vitatē demonstrand' q' acriter
arguendo **De mō loquēdi. Ca. xxvii.**

Qui loq'is voce remissa utru
placido morib' disciplinatus
et quetus eē audas. et q'p' tū loq'
tis mag' auctētici erit et uale. Nō
sis clamosus nec audax corā semo-
rib' tuis et iūne p'lati. s' ueridus
austulcatū doct'ne eor'. Senar
em ē dōc'. iuuenū hūil' dūcē **Cxxviii.**

Noli ociosus **De oīs fugiēdo**

sec' et intēde r'umōib' et fa-
bulis q' dupler malū inde cōnabūt'
sahcet q' p'p'is q'c' iucit' et uēatē
tue hūilitatis et tali q' uenitūe p'p'

tea patientis deſinēt. Inſup nō bo
nū ē hoc aliis dābis exemplū. **De**
Nonūb **meditatione. Ca. xxi.**
viciis et bonis moribz pōne tibi
ſemp bonū et clariffimū ſpectulū et
totius ſcītatis p̄ſtiffimū exemplū.
ſcilicet vitam et mores filii dei dñi
m̄i iheſu xpi. qui ad hoc nobis de
celo miſſus ē. ut p̄neret nos in via
v̄tutis et lege v̄tutis et diſcipline ſu
e exemplo daret nob̄ et erudiret
nos ſicut ſemetipſū. ut ſicut ad e
ius ymaginē nālit creati ſim. Ita
ad eius ſiliadine per imitacōne
v̄tutis p̄ n̄ra poſſibilitate reforme
mur. qui eius ymaginē in nob̄ p
p̄am ſedarim. Quia quiſq̄ ſe ei
in v̄tutū imitacōe h̄t conformare
ſtuduerit. tanto ei in p̄am inglie
clamate p̄pingor et ſublimior erit.
Deſcribe tibi in corde tuo mores ei
et actus q̄ h̄uilit ſe h̄uilit in hoies.
q̄ beigne int̄ diſcipuloſ. q̄ modet̄
in comedēdo et bibēdo. q̄ miſericor
ſup paupes quibz ſe ſilēm fecit p
om̄ia. et qui eius familia ſp̄atibz
v̄tebant. quō nullū ſperuit n̄
horruit etiā ſi eēt leproſus. quō di
uitibz nō adulabatur. quō libet
fugit a curis mūdi. nec am̄i p
corpiſ neceſſitate. q̄ v̄tūdoſ in v̄ſu
q̄ paciēs ad otumelias. et q̄ in
tis in r̄iſis. Nō enī ſtudiuit v̄m
dicare ſe v̄bo mordā et amaro.
ſ; blando et h̄uili r̄iſo. altius ma

liā ſanauit. Itē q̄ p̄poſitus i oibz
geſtis et moribz. q̄ ſollicit̄ de aīa
n̄ ſalutē quax etiā amōe mori
dignatus ē. Quō etiā ſelpm̄ p
buit exemplū oīs boni. quō mul
eti familiaria colloquia v̄tutū
cauſa exempli boni. cū inde diſci
puli ammirabant q̄ ſolus cū ſa
maritana loquebat. eo q̄ eis q̄
ſolū vider̄ de ipſo. Itē q̄ paciēs
q̄e laboribz iurie et penurie. Quō
deſcendit iſtūz iſpectū. q̄ pa
cies afflictis. Quō om̄e ſcandalū
cauebat. Quō p̄ccatores nō ſperuit.
et q̄ clemēt̄ penitētes ſuſcepit.
q̄ placatus in om̄ibz fuit. Et ſu
dioſus ad orōne. q̄ p̄mpe in mil
tando ſicut ip̄e dixit. Ego aut̄ in
medio v̄m ſi ſicut q̄ militat. Et
ſobrius ad uigiliā. q̄ obediens
p̄mibz. quō oēm iactaciā et oēm
ſingularitatis v̄ſaciōne deſinuit.
Et multa alia ſc̄a ipſius i medita
tua ſit p̄ping. ut in oibz ſc̄is et v̄bis
tuis ſemp q̄ ad exemplar reſpiciā
in ei ſtans ſecūſ in cōmedēs
bibēs et loquēs ſolus et cū aliis.
Et hoc maḡ diliges eū. et fami
liaritatis eius grām et fiduciā ac
ſequenſ. et in om̄i v̄tute p̄rior e
ris. Hec ſit ſap̄ia tua et medita
tua et ſtudiū ſemp aliqd̄ de eo co
gitare vnde p̄uocetis ad imitacō
eū. ut afficiaris ad amādū eū. Ta
lia ei meditando et ruminādō et

moz

valit expendis temp⁹ dñi occupas
in bonis studiis et diuinis cura ip^s
ijm xpm. et mores tuos emendas
ad formā vite ipsius et gloriā
Si in omibz agendis nō sp⁹ ad ipm
respice: qualiter se in ipis habuit
ut habere poterit sedm tuā estimatio
nē: quia in oibz semp optimo mō
et pfectissimō se gessit: q⁹ in omibz sp⁹
optim⁹ est. **De vana glia. Ca^m. xxx.**
Nomibz que agis caue viciū ostē
tationis et iactantie. Esto plan⁹ in
omibz: si aut daret religiosi et pau
perē. Nō aures curiale incedit ul
gestū curiale. Nec voce frāgas in
curialiter in cantando: quia si q⁹
tis deū in cantando tūc quicquid pū
us et simplicius cantauis tācomma
gis et places. Si quis audientibz pla
ceat inanis glia est. Si tibi qm pla
ces vana leuitas est. Si edificatio
nē auditoris queris in cantando q⁹
domagis fugis vanitatem: tunc com
gis edificans omēs. Cordis deuotō
nē et puritate deus accēdit: mag⁹
q⁹ vocis sonoritate. fragile clamab⁹
ad dñm talis. ppe est em oibz iuo
canti: cū in vitate. Intencō curia
debet eē magis in dño officio ad h⁹
ut ex vobis facit septine elicias spū
alem intellectū et deuotōnis affectū:
q⁹ ut curialit⁹ expimas notas cantā
to trillando q⁹ ut vocē frāgēdo ex
altres: licet quidā religiosi fuisse
se in hoc obsequi deo pstatē aubi

tritur. Quia si delāret et sonori
tas hūc et ipsa musica instrumētā
quā cantus demulceret: que satis
dulcia sūt suo mō. Puritas cordis
et mētis deuotō illa sūt in quibz de
lectat. Quidē ē de quo deo nō ē ai
re de hoc etiā seruo dei nō debz eē ai
re. Sufficiat tibi ad oēm curiali
tatem mora et vocis et vbor et uesti
tū: si nū in te appareat qd offendat
ul scandalizet inuidentes. Nichil
etiā elati nichil lasciuū: nichil dis
soluti nichil turbidū impane ul
singultantis seu singularitatis colore
notabile in te videat. **Quā te foris**

Cum aliqui habens. **C. xxxi.**
te domū exire cōtingit illud
tū differo sepiatē ut p hoc aduer
tus q⁹ tardū te eē desidero ad eg
diendū: nisi ul qm obediētia te co
git ul mandatu ul aliq curia
vallis id iouatū hoc requirit. In
domo em consistit et a turbis hoīm
absconditū latet semp vilius re
ligioso: qui sibi desiderat et deo ua
care. Q⁹ deuotōnis in domo col
ligit hoc foris egredies spargit:
potius q⁹ augere ul conseruet.
Vnde sepe expti sum⁹ tam i nob⁹
q⁹ in aliis q⁹ frequēs eras et co
ulatio cū scō. et munda occupatō
erectio: negotio deuotōnē mē
tis erigit. feruorē spūs repesca
at. forte ppositū virtutū emollit: et
dissoluit: studiū psciendi debilitat.

delicias docet amare tempus sine
fructu expende. vba otiosa multipli
care. iocis et tristis intende. orones
neglige. horas canonicas desidiase
et in cursu doce. Tandem intrat aq
reptacionu in uale cordis p tunc
dissolucione ex deuocione audiente
et cu no exhauiuit p distillacione
p status et puram affectione. nec
formam obstruit tunc p diligere custo
diam paulatim augent. donec sub
mergant hominem in picula et co
fusione. Nec tamen no dico ut dis
ficile te ad obediendum reddas qu
erue iubens. sed no debz consolari
tibi ee euagari ex domo. ita ut q
tu in te est semp mag diligas do
mum late. nisi obediencia utilitatis co
munis inquit **De visu custodiendo.**

aliud

Quoniam uos domum eritis **xxxii**
no multum suspicias in pla
teis. ne forte videas unde reptens
postmodum ut in orone impediaris.
ut fantasias eorum que inuicem re
peristi in nocte paciaris. David
cecidit in culpa adulteri ex incau
to respectu mulieris quam forte nunq
ante percipuit. nisi postquam ea iam
te resperit. Oculi tui sunt in capite
tuo. hoc e cogitationes tue versentur
circa dominum ihesum christum qui e caput
omni membrorum ecclesie. ita ut no consi
deres etiam q coram te foris sit nisi in
quantum uocatus die ut ualens aliq
requirit. ita ut quantum uales te cale

domum referas qualis ereris. h. est.
ita deuotis ita mundus corde et uacat
a remoribus et amas silentium ceter.

Patens pacificus esto cu **C. xxxiii**
locis nunq contendas de aliq. etiam si me
lus scieris q ipse. ut iustus mo
ueris ut sentis q ipse. Si cito ceteri
tranquillitate ai et tace. quoniam gregio
nibus raro emendat aliq. Cogita si tu
in teipso impacificus es ut ut nunq
potis aliq. pacificare. Incipe p
us a teipso. et tunc facilius corrigis a
lium. q turbatus turbati doces. ma
gis reputat ex impacia dice ut cu pu
gna q ex maturo consilio ut cu fine
euidias. Magis edificat ex ppo pac
enactue q quibuscunq uerbis q
ei pponis. Virtus cu uicio no docet.
Si nec p impaciam potes alium doc
paciam. nec humilitate p superbia. So
cialis esto in uia si no dissoluit. nec
ordines spiritum p locum tace erigias

Quoniam horas **C. q. utitur expē**
ad orandum **dis foriter. xxxiiii**
et ad meditando tam i uia q i hoc
picio. Noli ex toto teipsum neghere.
nec cogites q uelis usq du domum
reuerteris differre quia nimis irangi
dar fuis a fide deuocione postea dif
ficili recipabis. Hoc tamen no dico q
possis te in eade gra et deuocione co
lucare plene sicut in domo. si ut scias
meta ad quam studium tuum dirigere
debes. quantum potes deo adiuuante.

Cap. xxxv.

Nec hoies **De bono exemplo dudo.**
 quia in te est caue omne q' no pt e
 is ee bonu exemplu. sicut dicitur si
 delem suu dei qui debz dñi sui hoie
 pmoue in honoracone caue obipit.
 Nos em familia sum' ihu xpi. Et
 sicut pat'familias ex disciplina fa
 milie sue honoat. ita scias q'q' int'
 homines fac' hoc aliq' mo redidat
 in laude dñi m' ul' in o'ceptu. et q'
 specialit' positi sum' int' hoies ut ex
 nob' edificet. **Paru' p'ficiet de uibo**
 mo si no eos edificem' bono exem
 plo. Et si no sum' tam p'fecti ut
 possim' eis in q'ntu' debeamus btuati
 exempla ostende salte caueam' illa
 que uoluptu' colent' in aliis religio
 sis rephende videlicet ne rumores
 secularis apud ipos recitem' ul' libe
 ter audiam' ul' delicata cibaria p'
 nos fieri diligam' nec nimis mol
 lia stramenta et p'iosa. nec ne nec
 discordie lincillas emittam'. u' cau
 ritia vba. nec iocos dissolutos mo
 ueam'. et maxie ne auari p' ear'
 muneibz possim' vocari. seu vocari.
 q' ex hoc cito vilescam' apud eos.
 si vident' nos ambire ea et amae.
 et quer' eade quoru' o'ceptu' p'di
 cando nos eos horramur. **De feis**
Que etia **Augiendis. xxxvi**
 du cu feminis loquis ne ul
 ti eam studiose respicias. ul' ma
 nus o'cantes ul' nimis p'pe sedens.
 nec leu' eis arideas. nec libet

cu eis susures. ne angulos ad col
 loquia eam requiras. Quia hec
 omnia si ul' reptacois tibi ig'erent.
 tn no effugies nota suspiciois. etia
 aliis ingerit aliqd. et facile ifam
 e macula potes concitae q' vir p'
 ea cu p'ude potis detege. Sic ha
 be te cu omi femina ac si platus
 tuus apud te sit ul' sedeat co'cedat
 et audies omnia que tu facis ul' di
 cis. ul' quicunq' sup'ueniat ul' uident
 te cu ea loquere q'm nullo nate sit
 erubescit nec aliquis tibi postea no
 tam suspiciois p'one. **Et si o'siliu' n**
 meu no sp'mo consulo q' nuq' signi
 lare familiaritate o'cathas cu aliq'.
 etia si religiosa sit et sancta. q' ex
 cepto p'iculo carnal' reptacois q' ex
 tali familiaritate sepe incurritur.
 cu no time' malu' qd' lacerat sub spe
 boni. excepta etia macula suspicio
 nis et ifamie qua alii sepe ex hoc
 o'cipiunt. magnu' gnat' inq'etudine
 cordis talis puata affectio du sp'
 acipit illi ostede dilacione qua ad il
 lam habz. et hoc ipm illa vitissim
 desident sibi fieri. et cu aliqui no sit
 dolet et timet q' indignet' illa. et q'
 min' de eo auet ul' p' ipso oret. et ex
 hoc tepestat affectus eius. **Co'fessio**
 etia illa turbat. si vider' q' alii alia
 benigne salutat. et ea tam beig
 ne no salutat. **U'** si aliq' tepore
 disset q' eam no uidet ul' no sa
 lutat. etia i'perat ei q' alia plus

possit

diligat q̄ eum. et iungat donec ne
rū blanditiis placet et mulciat.
et mltā silia verobiq; sūt q̄ v' a
triste et cont' dñm. et bon' homo nō
deh' ista aduicte aliq̄ren? nec cor
sū in talibz occupat. **O**racō eius
nō p̄t tibi tantū prestē q̄ntū p̄t
calis occupatō cordis in spūalibz
studijs te īpedire. quia etiā eius
oracō affectōne carnali pūmra et
inlūpā ē coram deo. **Q**uā cū ual'
sic ista dilcō ex mīgna pre parer.
q̄ te mag' uell' apud se ēē uin' p̄
fām ut possit sepe capia tū habē.
q̄ longius a se manē et plus p̄fec'
tū ēē. **Q**uibz aut' iudiciis plene
discernat spūal' dilcō a carnali
p̄finito modo. quia nimis retar'
daret uos in alijs. **H**ec sufficiat
tibi si uis habē pacem cordis cū dñs
et honore spūalē int' frēs. tūc a
te abscede similitudinē mulier.
Dilige cōter omnes bonas et deu'
tas feminas et in nullo exaspe
res aliq̄ ipsarū et meliores reue
rere in corde tuo p̄pter habūdācio
nem grā spūs sancti in eis. **S**ed
tamē occupare te noli cū eis. nisi
breuit' et benigne salutes eas q̄
ita occurrūt q̄ bono mō eas tech
nare nō potes. **C**ū maturitate
oracōibz earū cōmēda te simpli.
Si etiā distiter' sūt ex hoc place
bis eis. si inopportune tū mel' ex
pedit tibi te nō occupat cū eis.

Esto de libere cordis. xxxvii.
tanti dñs cuiq̄pius. et uedes
res alii p̄tate cordis tui inlū deo. et
plato tuo p̄t dñm. **E**sto expeditus
ab omibz alijs actiōibz et occupa
tōibz ita q̄ nulli plato tuo alii
molestus sis p̄ licetius agēdi. uel
exēdi ul' accipēdi ul' dādi. ita
ut tam libe' arbitrio suo te q̄mittat.
q̄ ipse secūne tibi dicat. fac hoc ul'
dimitte illud. et tu sine difficultate
ul' īmūnātōe hoc facis ul' dimitt'
tas. alioq̄ pūa fiduciā possis
habē de merito obediētie tue quā
uouisti deo in man' uicarii sui. f.
plati tui. **S**i p̄ impaciām ul' in
portunitatē tuā q̄li cogēs eū hē
ciare te. quo ipse libet uell' care'.
aut. tūc nō īmūnēs p̄uocia qd' est
xp̄s in ouile scē religionis. q̄ ipse
nō uenit facē uolūtatē suā s̄ p̄s
sui. et ita sūt eēs et latro. sūt. q̄ alie
nā rem hoc ē p̄iam uolūtatē q̄ pla
to tuo resignauens eo inuicē uisur
pares. latro quia tali exemplo ali
os simplices nequies. **R**ecapitula.
Est sen ephlogus. xxxviii.
breuit' p̄curam omnia p̄dic
ta. **E**sto deuotus deo et cor tuū
q̄ntū potes occupa cū ipō. **E**sto p̄
latis tuis hūiliter obediēs. nec inu
corē cont' eos habeas. nec sp̄mas
eos nec iudices nec īmūnēs de eis.
Esto pacificus cū frībz. et paci
ens ad uerba diuina. et ad sp̄posiōes.

Noli facile iudicare aliquē. nec sis
suspiciosus. **E**sto obsequiosus et vir
tute infinis. et mane humilibus obseq
uis. **S**epissime ora. **E**sto in choro
disciplinatus. **I**nter deo et victu dic
turus. et modestus in hiis que corpus
necitas requirit. **E**sto in cella libe
ter. **F**uge vba otiosa. **N**olane
locute loqui. **M**oderate responde. **S**is
beatarum valde. **V**erba tua sint sine lu
ramēto. ut sicut iuramētū. **N**ulli
detrahas. nec libent audias. **O**di
um contra nullū teneas. **N**ō sis cla
tus in vbiis in moribus. **P**ecunia
repudia. **P**aupere animā ama.
Fuge in omnibus mulieres. **D**es
honores sibi inani estimā. **C**ōpa
ciens esto afflictis. **C**astus sis in
omnibus. **E**t quicūque hanc regulā
secutus fuit par illi xpi viuit in
eo.

ExPLICIT SPECULUM MONACHORUM

INCIPIT AMMONITIO

D hoc **g**ularis discipline

Audeat quisque bonū religi
osus. ut habeat cordis puritatē cor
pis iudiciā. oculos stabiles et non
sublimes. aures clausas fabulis
sive rancoribus audiendis et si au
dierit nō cito credat. nec alius refe
rat. **C**ustodiam vborū hēat et pa
ri loquat. **M**anū et omnia mēb
contineat. intellectū stabile et matu
rū. **V**ictū sobriū et sopnū. **M**edi
tationes spirituales et assiduas. **O**pa

mas leones. nō otiosas collationes
Ad maiores subiectionem. **A**d semio
res reuerentiā. **A**d mīores dilectionē
Amet subēe cū quibus est pcedē. **N**ō
seueritate obui. nō lenitate crima
mi. **I**n vltu seueritate in corde ad
omēs dilectionē. **I**n ope hēat distre
ctionē. **C**ogitet assidue qd et qmō te
pus expendant. quomō vtriusq; i co
crestant et decrestant. q virtus et
qd viciū magis in eo habundat. **C**ō
suet singulorū bonorū mores vtri
tes. **E**t in quo illarū magis regnat
illam in se trahat. **C**onsuet vnius
humilitatē. alterius paciam. istius ca
ricatē illius distractionē. **N**ūq; i ca
pitulo se defendat ut excuset ut p
terire rīdeat licet inaspabit sit. **E**t
meat semp ne alios vbo et exemplo
scandalizet. **N**ullū peccatū ul pū
ul mīnū dicat. nō enī ē leue p
deus offendit. **S**epius gfitetur
Nihil omō ppetatis habeat. **C**ō
obliuiscat iūre illare. **S**ic mlti
obediens. mlti patēs mlti hūil
mlti maturi. mlti deuotus. **I**n
orōne frequēs. **C**uriositatē vestitū
penitus abiciat. **C**ogit qbus aū
gustione suā fiat. et qual in qū
sione debeat eē. **E**t ad quid ad re
ligione venerit. **Q**ual etiā cito
in morte sit futurus. et quo iturus
sit incertus. **S**ic q vitam suā p
tando potū v religioſus eē. **E**t
heu cur homo semp nō attendit

quare et ad qd beneit. quare et ad
qd scilicet et omnia que it' scilicet deservit.
Venit enim ho ad religionem ut deo de
inceps vivat et sibi moriat. Vivat
interius p idestellu exercitū cordis
spūs ad celestia semp tendēs. Vivat
exterior p exteriorē scām apacōne co
r'p'is volūtaie et gratiā. Mo
riat' etiam sibi interior p verā pacē
cordis et q̄ceptū om̄i fierior. q̄ cū
q̄culūcūq' p̄it ab icepto salutis
interne ipe dūe. Itē moriat' etiam p
om̄iōm alius subiectōne et sūiq̄
abiectionē q̄ erūs hūit' in timore dī
Item debz religiosus quisq' in ora
torio eē deuotus in capitulo eē be
dictus. in refectōrio tēpente. in audito
rio ut palatōria breuiloquus. In
dormitorio quiescat in cogitōibz
castis. In oibz itē p̄tus et q̄stēn
tus. Passiōes cū carnis fūidacōe
et incommoda vtiliq' hoīs sciat se
passurū p̄t regnū celoz et amo
rem dei. **De pace habenda scdm**
Necesse sit collia. **Om̄em actum.**
tudo. sapia leticia. In ore ad loquē
dū cordis p̄meditacō taciturnitas.
In ope diligentia cū frequētatōne
Simplicitas in q̄sacōe. honestas
in iūctōne. **Status et vici cū libz re**
Ampler **ligiosi p̄tice volētis**
cat' religiosus p̄mo cord'
pūritatē in q̄stōe. et totū cor pū
rit' et q̄stiam ut agat. Mala p̄tice
desertat. fura p̄mneat. pūrit' se oyo

uat. **Consiliū** frequēt' mūdā cōfite
to faciat. **Occisitatē** et occupacōnes
extiores fugiat. **Nūq'** leuitatibz se
imisceat. **Sz** potius sem hūitare dic
cat. **Et** nūc legendo nūc orando nūc
meditando dī in hospitio cordis re
cipiat. **Ad** vām libitāre et ad pacem
spūs frequēt' se cireat. **In** dū cūpetē
ti hora et si p̄t fieri cotidie se distingat
verū in deo p̄ficiat ut desiciat. **Nō** oia
que agūt. sed potius electa imitā
to inq̄siciat. **Nōs** iustitiam dicat.
Matur' sit in om̄ibz moribz. **Rarus**
et hūit' in sinone assiduus in orōne
Fortidus et beniuolus in labōe. **Oci**
stabilis et ad triam testri. **Auditus**
castus null' immoibz s; boīs collatōibz
inclinat'. **Silenciū** om̄iōm ut vbi
ordinatū appetas. **Risus** iustus et
et seriosus. **man'** q̄tinetes. **Gressus**
mītes. om̄is q̄ actus corp'is disciplina
ti. her p̄tinet ad seipm. **Deū** stude
at se mag' vilem certis reputat'. oibz
reuerētiā et cūle se exhibē tū pla
tis q̄ subditis subiacet. **Sine** iūmu
re obedire. **In**reparacōes amāre. **Ab**
incautis viciis se hūit' excusare.
Bonos et malos equūit' tolerare.
Nulli obedē. s; om̄ibz velle p̄cedē.
Amicos et inimicos dilige. **Nulli** de
trahē. s; seipm sepius dāpnat' et re
p̄sentat'. **Cū** om̄ibz salua vīrate pa
cem habe. **Quatis** apibz semp cōia
p̄ferre. **In** cōuētū q̄ disciplinā se
ostēdē. **In** viciis q̄ velle p̄ficiat' et

22. De cois spiritualibz qbusdā ericis
 De agilitate ad incipiedū bonū
 De uelocitate subchendi se a ma
 24. De pace cordis lis
 De paritate utendi
 De huili estimacōe sui 66
 26. De mansuetudine et lenitate
 De suspēione mētis in deū
 Serrus pectus ē q' stat i pu
 28. De affectibz mētis. uo bñtibz
 29. De habitu iūgnōis De ciuitate
 30. De vñtibz. De gōibz caritatis
 31. De dilectione primi.
 32. De restatio carnalis amoris.
 33. De iudiciis carnal' amoris.
 34. De gradibz dilectionis primi
 De huilitate. De huilitate ad
 36. De huilitate ad primū. uos.
 De huilitate ad deū.
 38. De spūali gradu huilitatis..
 39. De pacia. De pñacōe pacie
 40. Ad quid valet pacia.
 41. De gradibz siue pfectibz pacie. 80
 De obediēcia..
 43. De tripli rācōe obediēcie..
 De tripli obediēcia..
 45. De tripli gradu obediēcie. 82
 De paupertate. 82
 47. De dupli gōibz diuiciarū. 84
 De nū. causis q're consiliū con
 teptus diuiciarū..
 49. De gradibz cōtēp' diuiciarū..
 50. De sobrietate. In q'bz statit sob
 51. De spūali gōu sobrietas etas.
 52. De eo q' te bñtus tenet mediū vi
 ciorū
- De eo q' vicia vñtes se cō mēciū. 67
 De castitate. Castitas mī. fāt i pñ.
 De hñs que valet ad acquisitionē.
 54. De diuisione castitatis. Castitas
 De gōibz castitatis pur iūgnōis quē
 56. Septi pectus est de pñti vite cō
 templatiue. De mēcōne.
 De tribz modis orandi. 67
 De diuisis affectibz et ymaginibz
 diuisarū pñtiarū in eo quē orat.
 De gōian' actōe. 69
 De septepli cōtēcōe q' antēdit ad
 De laudacōe dei. Gōian' actōe.
 58. De septepli mania laudis dei deuot.
 De effectu oracōis. 70
 De representacōe dei in affectu orantis.
 60. De formis orantis. De vñtate orantis
 De tribz rēhētibz a pñti siue a salute.
 De causis q're nō eradiūt orantes.
 62. De specialibz orōnibz q's solēt habē
 qdā vñti expediat eas dia certis
 diebz uel horis. Cū.
 De generibz deuotōnū et cōpūctio
 De reuelacōibz et visionibz et ymagi
 gōianis demōstracōibz..
 De genēibz visionū..
 64. De modis reuelacōnū Gōian
 Cur deus subtrahit bonis deuotōis
 De temptacōnibz deuotōnū
 De diuersis affectibus quibz trahit
 tur ad cōmunicandū. 80
Explicit tabula scōi lūi pñti

**Incipit prologus p^rfectus
religiosorum...**

Qualliones me-
as quas p^rerha-
cacione ad nou-
as nostras ut
ad alios religi-
osos aliqui fac-
solebam. simul p^r aliqua p^rte collegi.
Et in vna ytinua materia q^ua p^rfec-
tus sp^rualis formulam ordinant. trahit
de causis. Vna in eisdem nouiciis
m^rs quibz p^rorem formulam scripserat.
de exterioris ho^mis c^opositioe. tam iⁿ-
comu q^u est. etia de interioris ho^mis
reformatioe. aliquale noticia oste-
dere ad p^rfectu. Que reformatio con-
sistit in vicioru expurgatioe. et viciu
afflictione. ut et mores et omnes
affectus et sensus interiores p^rut est
possibile deo conformet. Altera at
causa est ut que religiosi p^rdicare
soleb^{at}. simul collecta promiscue.
si q^ui indigneret sub c^opendio iue-
niri. Propt^r q^u etia per plures
p^riculas itam diuisa formulam.
et p^r capitula singulas p^riculas
distinxi. ut facilius iuenire que q^u-
terem. Tercia ut inter d^u ista se-
berem ut legere. temp^us noⁿ lucubra-
reperire. Memoria sp^rualibz co-
gitationibz occupare. itell^u ad vi-
dendu clarus iuxta sp^rualis stu-
diu secreta dilatare. affectu ad v-
tutis p^rfectu et deuotionis fuorem

attenderem. Corpus ab euagatio-
nis discursu restringere. Negligencia
as et p^ria mea huiusmodi labore
purgarem. Et ut ea que meditatio
iueni sc^rpto ligarem. ne obliuio ab-
oleret. Et quia noⁿ potui in ocio et
quiere ita colligere. s^{ed} vagando p^r-
diuisas terras vir utrimo p^r p^r m^rs
occupaciones habui oportunitate
scribendi modum. Ideo vltima noⁿ ibi
posui vt volui. quia distractus a-
nim^u ad plurima noⁿ valet subito
se ad vnu plene colligere. Qui etia
cu iam aliquantulu se se cepit coge-
rare. statim cogit iteru ad alia foras
egredi. et se relicto. ea que vir videret
incepat obliuisci. Sicut qui de foris
veniens iuxta cellam ingredit^{ur}. si diu-
cius ibi morat^{ur} incipit clarius videret
que p^rmo noⁿ vidit. Si autem clarius
ereat. iteru ad ea viderenda cecidit.
Quidq^u igit ibi reprehensibile iue-
nit ignoscant imperitie mee. excuse-
tur p^rapcio. Cu hoc t^u noⁿ p^r alius
sed etia p^rue p^rincipali et p^r nouis
et rudibus in via dei meiq^u s^uibz
intenderet inchoare. **Incipit p^rfectus**
Non pon formula **de viciis nota**
nouicioru. qua quibudam nouicia-
is m^rs sc^rpti. de exterioris ho^mis
c^opositioe aliqua forma p^rposui
eis. sedm qua se regeret tam in
domo q^u extra. Nunc de interioris
ho^mis id est m^ris reformatioe.
ad qua omis vaⁿ religio ordinar

debet. Aliqua eisdem sicut pmissa tra-
de dispono vobis in doctis et in lo-
dinata. Et e incio quare corpat
circitaco pcedit spualem. qz homo
ab itimis et sumis cadens p pec-
cata in hec erroria et visibilia di-
lapsus est. qz iam no intelligit
nisi corporalia. Ideo pmo ibi in-
tur relunge' vbi iacuit et paula-
ti erige' se ad spitualia et dina
ad que conditus fuit. Ideo q' diu
religiosis nondū cepit intellige'
et scire q' sūt spūs dei. s' in errori-
bus adhuc putat totū consistere
qd ad veram religionē pmet. no
iulius est. etiā si pluribz ānis sit
tit in habitu religionis. Vmo iur
aplm animalis dicit. qui nō po-
pit ea que sūt spūs dei. Stulticia
em est illi et nō pōt intellige'. quia
spitualit' examināt. Et hoc ppe'
de duos eē nouiciatus in religioe
Vn' tiatus qū oplesco tpe pbatō
mō pmittit obediēciā et stabilita-
tē in ordine p vba. Ali' dicit q'
iulq' religiosus statū viuēdi in cō-
suetudinē qūat. Qd' tūc sit cū
tam vbis q' factis pmittit se sta-
bilem in ordine et in pfiēdi stu-
dio pmanēre. Q' diu em fluctu-
at mente et nondū stabilit' ap-
hendit viā studiū spualis. et mō
vlt hoc et modo illud nescies qd
pocius eligat. incipies ē et nō
dū pfiēs. Scet tamē ostant

in bona volūcate et attēdat quare
venit. et ad qd. et apus iūgat vo-
lūcati. et cito incipiet vidē viā qua
pōat ad deū. *De quon in qbz incipit*
*Q*uatuor res debet eē cauti..
autem sūt in quibz nō et in
apiētes debet eē cauti si volūt pfiē'
Primū ut ab illa volūcate qua
ad religionē venerūt. et a pmo no-
uiciatus fiore non repestant. Sic
quidā in apoc. i ppenit. Habeo ad
iūte. q' cauitatē pma reliquisti.
Apē penitēciā age et pma opēa
fac rē. Caritatē pma relinquit. q'
cū pmo sint fūctes et deuoti ad oia.
postea tepoi effi et desides. tradūt
se leuitatibz. et vicia que expūgnatē
venerūt pmittūt sibi dñant. Ceru-
entes deo p suo libitu nō pēius bñ
placito volūcatis. Vñ dñs filius
ysrahel pcepit. Memētoze diei h'
in qua egressi estis de egypto. Dies
qua de egypto egredimur. est bona
volūcas. qua educim de sclo. hui'
semp memimisse debem'. ut a fiore
illius nūq' retrocedam'. Vñ quidā
volens religionē ingredi de seculo.
qūit a quodā scō ppe' quō viuē d'
beuer. At ille dicit. Vide qual' pmo
die fuis. et sic semp viuē. hoc est.
Considera statū volūcatis tue in
pma die in qua religionē nūq' dū
posuisti. q' hūit tūc fueris. q' pat'
obedire ad omnia. tam aspa q' dēpē-
ta. q' pātes ad correptiones et pe'

nurias et labores. q̄ v̄tūdis et
 timoratus. q̄ sollicitus ut emēdaret
 vitam t̄nam. et dies quos in seculo
 p̄didisti recupares. q̄ p̄cū curans
 rumores seculi querit ul' referre. Nec
 de cōmibz intentus. nec aliquibz cur
 ositatibz occupatus. et quō fugiā
 abiecit om̄s caruales affectus et
 effectus. et te totū obtulisti dūo ho
 locandū vīuū. **U**t nichil deinceps i
 te vīuat de vīa p̄cī. sed totū mactet
 et inuolgetur dño. obediencie ferro.
P sacerdotis ministeriū i. plani tui. ut
 xpo in te inuocato resurgas. **S**ecūdo
 hanc formā semp postmodū stude vi
 uere. ne alibi in scola religionis deici
 ce et reuocet mag' q̄ p̄fice videris
Sicut mi qui vadit ad studiū l̄ay.
 et campus vane gl̄iamētes redeit do
 mū. expensas solū cūputat cōsumptas
 quia quid p̄ferat nō apparet. **S**ic
 nos qū temp' in religioe expensū cō
 putamē. et p̄fectus v̄tutū erigat. et
 cū forte in nouitate deuotiores i. fūe
 riores fuerim' q̄ post plures ānos.
Nocent v̄tutū et valde notūū.
Ad hebreos. Cū deberetis ingratū cē
 v̄tutū p̄cī tempus q̄ diu i. religioe fū
 itis. **N**atū indigens vt vos doceat
 min que sūt elemēta erodū sūo
 mū dei. id est n̄te habētis docei sūo
 rudes nouiciū. quō incipiendū cēt c
 iure deo. **E**t sū em̄s quasi q̄ lacte op
 hētis nō solido cibo. id est tales em̄s
 qui mollitibz blandimētis pueriliū

consolacōnū et carnaliū foueri indi
 geatis. et forcia v̄tutū exercitia pa
 ti nō valeatis in diuis rep̄hensioibz.
 in otumelias. in nātūritibz. in p̄le
 ciuitibz. p̄ xpo. **O**m̄s enī qui lactis
 est p̄iceps. erps est sūonis iusticie.
 p̄uulus enī est. tam m̄ns q̄ v̄tū
 te. **S**edū ē a quo incipies debet
 cē cautus. ne moueat malis exē
 plis tepiditū ad imitandū ea. **S**c
 quidam infim' spū. videntes alios
 apud se desides in sūco dei. otioso
 et v̄brosos elatos et rebelles. abi
 ciolos et aliis modis viciolos. di
 cit apud semetip̄os. **S**i alius hoc
 licet. quā nō etiā mihi. **E**t p̄mo
 res ad malū. exemplū sūmūt ab
 hīs quos deteriores vidēt. **E**t gra
 dent se sortios inuenisse v̄tutū. ne
 soli possent erubescē. quia si p̄cī
 alius voluit et sibi in similitū p̄cī.
Contr hoc deuotus dei sūus apud
 se respondet debz. **E**go bene pure p
 deo. nō p̄ alio aliquo. et id nolo ali
 quē sequi ad hoc. ut a deo reuocē
 dam. quia si tantos hic discipulos
 scissilem nūq̄ eoz coactū elegisse
Vū solos illos imitari debeo qui
 ad hoc i. format me p̄cī qd religio
 nē intrinū. id est. **V**t apprehendam
 deū. et satisfaciā ei de p̄cīs meis.
 et p̄uerear gl̄ām sempitūā. **P**ic
 tor et arator nobile opus volens
 facē q̄rit nō alia q̄ meliora exem
 plaria q̄ p̄t habē. et viator nō q̄rit

vna ab ignorantibus & a sciētibz e-
 am. et qui sepe abulauerūt p ea
Ioh. Noli imitari mala & bonū
Tertiu e qd caue debz ne iudi-
 cet temē sū alicorū. maxime v-
 bi nescit qua de causa ul' iūctōe
 fiant. Sicut enī nō videm' alio-
 rū cogitacōnes. ita nec itentio-
 nes quare hoc ul' hoc fiat. Vñ
 qdā p' aliquo mō erudiat. sepe
 ad meliōre p'ē interpretē. si vo-
 lum' tranquillū cor nobiscū hēre
 et cū aliis. et alios nō turbare. et
 deū nō offēdere. quia sepe iudica-
 malū ēē qd in se nō ē malū et p'
 cam' p'temericat. v'surpando no-
 bis iudicia dei de occultis cordia.
Magū mī vice dei aliquī id p'it
 iudicare p' cōiecturas cōiūctas
 Alios nō expedit p' nos ēē iudicā-
 dos. donec plene erudiat in omibz
 p' donū discretōis spiritū et
 v'ē spūales effū omia diiudicem'.
 et nos a nemine iudicem'. Sicut
 clare videns qui cecū videt nec tū
 a ceco videt. cū cecus videat non
 seipm. **Ad romanos.** Tu quis es
 qui iudicas alienū serū. suo p-
 dūo stat aut cadit rē. Sepe enī
 merent' temerariū iudices alior
 ut aut in sillibz aut giuoribz ex-
 cessibz cade p'mittant'. Vt dicit
 ex sua infirmitate cōpati aliene.
Luc. Nolite iudicare ut nō iudi-
 cem'. in q' enī iudicō iudicauitis

iudicabim'. **De dīa int' timore. suspicio.**
Et enī temerariū iudiciū. et
 dīa int' timore iustū iudiciū.
 rē et cōspicōne temerariū iudiciū
 et iustū. Timor ē sūm istā accēpō
 nē qū nihil mali suspicō de aliq'
 timeo tū q' malū qd nondū euenit
 possit euenire. nūc caueat. sicut
 cū obfinaut' seris monasteria. et
 iuuenes phibent' ab incautis fa-
 miliaritatibz. nō q' malū iā uelle
 p'sumat'. & timet' mali occasio si nō
 p'caueat'. **S**uspicio ē qū sine iōua-
 bili p'supōne reputo aliqd fām ēē
 malū ul' aliqd velle malū facē. et
 nō ē ita. hoc viciū est et sepe patm
Iudiciū temerariū qū credo aliqd fām
 mala intēōne. qd potuit et alia fi-
 eri intēōne cū actō sit in se iōnis.
 Et hoc viciū ē quia cordis intēō iu-
 dicat'. que soli deo est manifestā. **Ec**
Ego dñs scrutans cor et p'bas renes
Iustū iudiciū ē. qū inexcusabilibus
 cōiecturis aliqd discernit malū ēē.
 ul' qū ipse actus est in se malus et
 illicitus. ut cū vīdo aliq' occidē hoīē
 iuste. ul' alios conatus ad patm q'
 semp sūt illiciti et iōgrui. **Q**uā
 ē in quo cauti debēt ēē nouici. vñ
 nō sanguant' ad iustitiam. ul' tēptacōe
 sed cogitēt. quia ad hoc venerūt.
 ut omia que eis in hac vita possit
 exinge' sustineat' p'p' deū. Sicut q'
 qui intrat bellū scit q' nō quēre
 et delectas. & labores et vlnera

oponeret ei expectare. **Aplos** Opor-
tet nos p multas tribulaciones in-
te in regnu dei. **Luc** Oportebat xp-
pan et ita inire in gl'am suam.

Quoniam **De quatuor**
autē qdru **temptacionibz.**
plex est q' quatuor vtri-
a quatuor plag' flantes qui mouet
tempestates in hoc mari hui' scti.
et nauē cordis quallat et iactant
fluctibz. A carne a mudo a dyo a dy-
abolo pcedūt temptaciones. **Primo**
a carne temptatū qū uatutibz via
orū moribz ad peccatū sollicitamur.
ut cū luxuria u' gula nos temptat.
Itē Quisquisq' temptat a p'a q'atq'at
tentia abstractus et illectus. **Itē** a
carne temptatū qū delicatū caro nra
horrendo labores retrahit nos ne i
studis spūalibz et vtriū conatibus
sicut expedit exerceam. Et sic dupli-
citer ipugnat nos caro. dū aut appe-
tit mala aut retrahit ad bona. **Itē**
autē nra et inuidia et inanis gl'ia
nō videntur ee in carne s' in spū. tū
a carnis corrupcōne trahit a corrup-
cio spūaliū affectōnū. Et licet dicat
q' demones huiusmodi vicia suggeriat
hominibz. tamen nos hēim' huiusmodi
temptacionis materiā int' nos. ut ecclā
si nō adessent demones ipa tamen
occupia nra pateret patū si ei con-
sentirent. **In nob' ē omne qd' p'catū**
Cogitaciones em et mētis affectōes
et volūcates. et mēbra corpis nri il-

la sūt quibz uicem et deueiemur
Ita dedit nob' carā. **Q**uoniam q' qdā
inarmētū vtriū. **Itē** quibz vō
opa faciū. et inuasiones nob' i celo
edificamētū. et ipsi tremor nō p ea
quasi armis inbuti hostē m' in dyā-
bolū impugnamus. **Ipē** vō dyabo-
lus cont' nos ierimis ē et solis astu-
tis suggestionibz nos impugnat.
suadendo ut peccem' nō cogēdo. **Be-**
uign' em' conditor n' nō dedit hos-
ti nro posse nos vi ad patū ipelle.
quia nimis fortis ē cont' nos sin-
gles. et vir possent' sine patō sub-
siste. sed tū p'mittit eū nob' mala
suade. in nro aut arbitrio ē. si velli-
m' ei consentire. **Itē** p'mittit nos
ponēs inimicis inplacabiles ius
serpentē et hōimē. ut qdqd' suadet
nob'. nō recipem' quasi velle. scietes
q' nūq' dabit nob' facile cōsiliū tam
crudelis inimicus. cui nil sufficit de
nob'. cū etnā dāpnacōne mram. **Itē**
Cū g' suadet nobis patū. quodam
ergit a nob'. ut p'atem' ei anima nra
quibz nos occidit. **Itē** ut ipa anima
nra que ei p'atem' eberet et renideret
ut in nobis imm' apta fiant et va-
lia et imm' acuta et efficacia ad ipm
peccatū impugnandū. **Obi** grā. **Cū** in-
mittit in nobis cogitaciones p'asas.
et suadet ut malū faciam' uel loq'
mur. nōne quasi apte videt homi-
dice. **Itē** mētis sū cont' te nō habeo
bū te ledē possū. nisi tu p'ates nūq'

arma tua ut te vulneret et occidat.
Potius igitur michi cor tuum ad
 pias co[n]gratones ut asser-
 ciones malas. lingua ad loquenda
 iniqua. et man[us] u[el] alia me[m]bra ad
 actiones ut opa p[ro]p[ri]a. quib[us] letale
 uoluit in a[n]i[m]a accipias. et gra[m]m
 d[omi]ni dei tui p[ro]das et glorie celestis in
 meito spoliaris. **I**ps[us]. Neq[ue] eni[m]
 beatis me[m]bra v[est]ra arma iniquitatis
 p[ro]p[ri]a r[e]t[ine]re. **S**imilis uo[ro] est qui ei q[ui] sen-
 tit ad her[emum] s[ed] d[omi]na sua lib[er]et in
 p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a q[ui] in n[ost]ro suadent qui
 more hostis hostilit[er] secum agit.
Mundus eti[am] duplici[ter] t[em]ptat nos.
 siue offerendo nob[is] ea quib[us] se affla-
 ar. scilicet honores diuitias. volup-
 tates. curiositates. adulationes et
 hui[us]m[od]i. siue quib[us] teneat. ut p[ro]p[ri]a
 ciones. otumelias et alia. **U**tq[ue]
 in d[omi]no m[un]dos refert a deo. q[ui]s a v[er]bo
 amoe sui. aut malo timore retinet
 in p[ro]p[ri]a. **D**ya[bo]lus uo[ro] licet in
 om[n]ib[us] t[em]ptaco[n]ib[us] incensor soleat
 e[ss]e tam[en] specialiter dual[iter] t[em]ptaco-
 nib[us] infestat nos et maxime mag[is] p[ro]-
 batus in i[n]iusticia dei. **C**u[m] aut[em] fidem
 v[est]ram nob[is] conat[ur] auferre. et sp[iritu] blas-
 phemie subiacere. **E**t hui[us]m[od]i cogita-
 cionib[us] nos infestat. **V**el q[ui]s natu-
 raliter abhorrem[us] ut desp[er]atione[m]
 u[el] in i[n]iusticia[m] et similib[us]. licet q[ui]z
 et aliis causis istud p[ro]ueniat. **A**ut
 cu[m] mala sub specie boni p[ro]luat
 quo in p[ro]p[ri]os quos alit[er] no[n] potest

decepe callide supplantet et a bono de-
 ar. **E**t hoc est q[uo]d in p[er]s[on]a dicit[ur] demom[on]
 in meridiano u[el] in i[n]iusticia angelus
 sathane. qui t[ra]nsformat[ur] in angelum
 lucis. **Q**uia cu[m] sit p[ri]ncip[us] tenebrar[um]
 et auctor maloru[m]. ut asit[ur] nocet
 simulat se bona doc[et] et quasi luce[m] oc-
 tendere ut ad tenebras p[er]t[ra]h[at] p[ro]p[ri]a
Deus aut[em] u[er]u[m] t[em]ptat i[n] ma-
 lo. quia no[n] letat[ur] in p[ro]p[ri]a n[ost]ra. qui
 om[n]es homines uult saluos fieri. **S**ed
 tam[en] q[ui]z d[icitur] t[em]ptat aliq[ui]s. cu[m] aut[em]
 flagellat eos in p[ro]p[ri]a. ad p[ro]p[ri]a cor[re]cti
 et alioru[m]. sicut iob et iohannem. **A**ut
 cu[m] p[ro]bat eos aliquib[us] arduis u[er]it[at]ib[us] et
 certis. sicut t[em]ptauit abraham. iube[n]s
 eu[m] inolare uirginitat[em] suam. herede[m]
 diuine rep[ro]missionis. ut ostenderet
 magna deuoc[i]o obit abraham. et fide[m]
 ad d[omi]n[u]m. quia nec sic h[er]editauit de eius
 p[ro]missione. q[ui] implet[ur] eti[am] de oculo.
 q[uo]d p[ro]p[ri]a erat ei.

Hanc t[em]ptaco[n]em quidam oportet
 nos maxime resistendo superare. ut
 sp[irit]ualia uicia. **I**ram. accidia[m] sup[er]bia[m]
 et inuidiam. **Q**uad[am] uo[ro] fugiendo
 melius euadim[us] q[uam] pugnando. ut lux-
 uiam. gulam. auariciam. licet eu[m] p[ro]p[ri]a
 na con[tra] eas sit necessaria. **S**ed tam[en]
 no[n] est tutu[m] diu cohabitare serpenti.
Et multo tucior est castitas longe
 a muliere frequen[ter] semota. q[uam] in i[n]iusticia
 diu emu[m]. **S**iculus abstinem[us] a u[er]bi-
 tatis cibis et potu. u[el] ab eor[um] sup[er]fluo

rate. qm̄ nō hēu' nec vidēt. q' cū eis
habitant. Et qui omnia reliquit p'p'
xp̄m. et volūntaria paup'atē elegit mi
nus infestat' a curis auaricie. q' qui re
tinet diuitias seculi semp' aurius quo
eas augeat et suet. Spūalia aut' vi
cia et si quāp' ex fuga videant' quasi re
missus et rari' infestat' dū deest oc
casio impugnandi. tamē postea omni
occasione durius sine solēt. sicut leo
dū cathenatus amplius fremit cū
fuerit emissus.

Empiratores nō
cont' fidē et de spū blaspheie
et similes nē fuge' possim' nec impug
nando vince. Quia quāto plus idig
nam nobis inuicēpis et disputand' cū
eis. tanto mag' refectur eorū rabies
et accendit'. Si nec curād' s' n' timēde
Tū nō osēndat' eis. et paciē' eorū in
festatō q' qdā dyabolici susurruum
supporcet. qd' ali' compēta nō potest.
Non solent bonis p'culose ēē tales
temptatōnes. s' sūt sepe p'lagia fure
amphoris gr̄e et consolacōnis. et vici
ri purgatiues. et nigrū mēti opati
tes. **D**ine vō castigacōes hūil' et
paciē' tollerād' s' et iusticiis et deu
te obtpaudi ē. et coras sūm' i' fide. Va
mādas et nigrū declinē. **P**utētiā
plures tēptacōnū spēs iuēni a stru
diciis. s' ad p'ns ita sufficiat. **S**ūt
tamē quidā qui subiuēt territ' laqō
tēptacōnū pus q' tēptator accedit.
et quocūq' p'curant sibi vū tēptetur.

Et hec sūt in tantū valde ut q' spō
te p'nas cogitacōnes versant' i' cor
de que postmodū in dēclacōne verse
et roborate difficil' expellūtur.
Nec illi qui admittūt sūblicitates
incuras seculi quāz affect' ita in
p'mitur cordi ut vix postea euellat'.
Et ita de sūbilit' ut p'no sibi nō assu
mūt aliq' materiā. vū postea occasi
ouat' ont' eis turbacō et tēptacō
p'culosa. **Q**uidā vō nō hīcēs cau
sam t'bulacōis. ex sola suspicōe va
na sūp'nat' sibi tēptacōis p'cellā.
Et hoc fit ali' inf' p'nt' bonos int' q's
fit turbacō et q'tentō nō de radice ma
licie. s' ex sola vana suspicōe. **D**um
vāp' nullius odi sibi q'sc' ē alit' ut
intendit eū in alius lede. s' sūp'nat'
alit' erga se iūdicia stimulatū tēde
et ei infidiat. cū hoc in nullo reuelat
se erga eū meruisse. **I**te vō econ' n'
sibi constans de hīs conq'it' q' ite sibi
iūriet' sine causa. et incipit etiā
ipā sū alius ponderāe q' adiutū
sui. et sic vāp' inflammat' odio cont'
alit'. et intendit lede q' tantū suspi
catus sit. et hoc vane q' alit' volue
rit eū lede sine causa. **E**t ita quāz
gius turbacō ont' de modica simit'
la. dyabolo eā ad nigrū ignē
tancōis et odi cōflante.
Qui ideo iustit' dicūt' boni
quia in eo s' aliquate' boni. q' nō
intendit p'imo suo malū facē. et
in eo deficiūt bōitate q' in his p'ni

sunt de alio malū suspicant sine cā
sufficiēti. Et in eo efficiūt inime
boni q̄ ex quatuor causa ad odiū
cont' firē et p̄mū puocant

¶ *De cō: geneibz reli*
U aut' si grāa reli *grosi*
grosi p̄m boni. sed
meliores. tū optimi. Hū signā
tur p̄ tres familias leuitaz. ger
sonitas. meraritas. chaacitas.

¶ Qui p̄ teris filiis istis deputati e
erant ad cultū suū. sicut reli
grosi p̄ alius fidelibz in ecclia spec
alius vident dīno cultū mācipa
ti. differētes tamē habētes donac
ues scdm grām que data ē eis. et
scdm q̄ quilibet studuerit p̄ficē
ad vantes. Nam scdm q̄ q̄sq̄ se ha
bilitat ad grām p̄ studiū v̄tutū.
iuxta hoc infundit ei temp' grē in
p̄m. et glia in futuro dabit ei. Si
sumos in v̄tutibz suis imitat' cū
sumus in glia collocabēis. Si me
dios cū ecclie locabēis. Si istinos
enā cū infimis in futuro ponebēis

¶ Omis alta desideram p̄mia. s̄
pauci p̄seuerant' studet ad alta
v̄tutū eritna. *Gregorius.* Ad mig
na p̄mia puenire nō p̄t q̄s. nisi p̄
magnos labores. Nota q̄ nō
dicit p̄gnes labores. sed
magnos idē. ad mignas
v̄tutes p̄mouētes. ut' migne v̄tū
tatis. et si nō semp' magne auctē
tatis. Gustam nāq̄ v̄tutis et

suauis v̄tutis. lenit pond' labo
ris. **¶** Omni religiosi designati
sūt p̄ gersonitas. qui in p̄fōne tū
traz portabat cortinas et tectū in
buiacū et vela et q̄q̄ tactu molli
a. et in erectioe castroz ad occidē
post tabernaculū cast' metabantur
Tabernaculū ē vita ih̄i xp̄i. et mor
eius cōsiliatō. q̄ nemo plene in h̄c
vita plene valet imitando portat
cū ipse nō ad mensuram accepit
qm̄ sc̄gatis et sapie. s̄ oēm plenitu
dinē qua nos omis accepim'. s̄ p̄
culamē sc̄gatiū mēsurā donacōis
xp̄i. Alius quidā sit alius vō sic. dū
vñ imitat' eū in hoc dono. alius in
alio. donec omis in patria occurrat
in v̄tū p̄fōm et mēsurā eratis p̄
mēsurā xp̄i. Vbi quisq̄ letabit' in
celesti mansione sc̄gatiū mēsurā su
ū et studiū. quo hic vitā ih̄i xp̄i su
erit imitatus. **¶** Omni igit' religio
si refugit' ardua et audera studiū
sanctitatis. s̄ leuia exercitia ad
sumit et laxam vitā seruāt q̄ ad
corpus cōmoda. qm̄' h̄et salua salu
te quibz sufficit q̄ tacimō caueat
ap̄tis mortalibz. Et tales p̄fectos
mag' sūt ad lapsū p̄cā. Quia sic
dicit beus gregorius. Illi soli i illu
ta nō cadūt qui se a h̄ocis retrā
gūt. Alta est via q̄ ducit ad vitā
et alta. et qui in arde et minus
intrepide p̄ eam incedit cito p̄cā
in p̄cipitiū ponit. Solet tamen

ut religiosi viderent aliquam signam vi
facere. et diligentiam habere in exterioribus
obseruantiis et traditionibus huma
nis et honestatibus formis et iustitia
comibus pulsatim et amplius cu
tullis et manicis et huiusmodi. quod spiritum
religiositatis exterius reputant.

¶ Vnde gerisimile qui incipiant adue
ne. extrema tabernaculi portabant ter
tu cortinas et similes. quia in re
ligione per magnum habet potestatem ob
seruantiis studiose obseruare quod diu
meliora virtutum studia non cognoscunt.

¶ Hec autem secundum diuina scriptura loque
tis ad phariseos de minimis talibus
cerimonialibus obseruantiis oportet
et facere illa. sed meliora non obmittere.

¶ In erectione vero tabernaculi iste gloriosus
te ad occidentale plagam post tab
ernaculum et ad orientem. Quia quod
hic extrema in exterioribus virtutum obser
uare. contra est in futuro tunc post
mis et quasi in occultis solis in hu
miliori glorie splendore locabuntur.

¶ Sedi religiosi designati sunt per
meritantes. qui interpretantur amari.
et portabant tabulas tabernaculi et
columnas et vertes et illa manie
que dura erant et media inter cor
nas et scutaria. Huius autem qui dura vita
in corporali eruditione sunt affli
gentes corpora sua ieiuniis vigiliis.
et aliis laboribus corporalibus. et pu
tant hoc simum in religionis obser
uancia esse. Et interioris dulcedinis

ignari. de veris virtutum studiis quod in
spem et mercedem patris curant. Huius qui
in se loca sunt. et alius in iudicando se
ueri solent esse. bene amari se amari
tantes dicitur. et quia medium huius
inter extremum et optimum in studio
virtutum. statum habuerunt in erectione
scutarii non post ipsum. sed erant ad a
quilone locum mansionis sortiti.

¶ Vbi minor calor solis et lux quam in
australi pre se ferunt. ut quantum defuit
eis de perfecto virtutum studio tamen illic
desit eis de splendore glorie et diuine fru
ctionis ardore.

¶ Tertiis religiosi sunt
qui et optimum designati sunt per ca
chinas. qui portabant ipsum scutarium
id est archam et altare. et mensam
propositionis cum vasis suis inuoluta tunc
et cooperta. Huius autem qui studet interio
ri hominem suum in quo ipse habitat.

per fidem componere et ad veras virtutes
se erigere et vicia carnis et spiritus extir
pare. Huius inuidiam auariciam accidiam
superbiam gulam luxuriam vilitatem
expugnare. et huius continentias virtutes
cordi inferere humilitatem caritatem ma
gnetudinem deuotionem largitatem sobe
ritatem castitatem. Hec enim virtutes sunt veri
scutarii. et qui habet eas sanctus est.

¶ Vnde caachite interpretantur patientes ut
proponentes. quia per patientiam quod cetera ia
cobo opus perfectum habet componit se
et ordinat ad deum et ad proximum in
virtutibus. sicut dicitur. Porro duabus
familibus iussit dominus dari plantam

qui seruauit in scinario et onera pp
is portabant humeris. qd tam in
hūanis ordinaconibz qd in castiga
cone corporis pmittit aliqua remissio
o ul' etiā intermissio. **P**rimo iubemur
ut in calibz sit rōnabile obsequiū
nrū. p loco et tēpore ne corpus de
ficiat sub onē laboris. **S**ed in vni
tū studio nulla remissio dātur qd
nūq' indulget nob' ut sūm' iūrtu
osi elati et iūntes. iūdi accidiosi.
auari gulosi ul' nō casti. et t' onē
in p'is debem' portare humeris.
id est. nō g'fide de alienis v'utibz
nisi et nos p'posse studeam' ut et
eas in nobis metipis hēam'. **S**ic
quidam qui desiderant ideo eē cū pa
cificis. ut nō exemplo eorū labore
fieri patientes. s' ut ab eis ad ipa
ciētā nō puocent'. **Q**uid p'ceat
scōrū gubernū habē a nolū eos
in studio scīatis imitari. **O**nera
caactiuarū scōm materiā dura e
rant. s' p'ciola et scā et interiora si
tu. quia studia spūaliū v'utū labo
riosa sūt in p'fīs adhuc. s' nobilita
dignitate honestatis et scā qd scīa
cant. et interiora quia in s'fētis id
est in interiori hoīe. velata tamē
portabant ea quia dū hic p' fidem
ambulam' et nō p' sp'etie nondū
videm' v'utū deare pure. sicut est
in exteriorū opm exercitiis. nō ē
est nos ea inuolue' tam p' nō exē
tio qd p' exemplo aliorū. q' inuēte

utū nō vident nisi p' uestigia exte
riū opm et morū. **D**e hac tū sumi
lia descendit sacerdotēs p' aut q'
vigilans g're incipiat. qui scīariū
reuelatū vidē et q' tractare ex officio
o debebant. et leuitis portandū dū
pone' p' singulis p'ut eis ague
bat. **I**pi nō sacerdotes nō portabant
in erectōe eius aū talinaculū ad
orientē erubabāt. **S**icut p' ca
chinas v'utuos. ita p' sacerdotes orem
platiū figurant. soli v'utuos ad con
templandis grām p'ficiūt. qui pro
remunētiōe studiū spūat v'utōne
scī spūs intus p'cipit. ut illūmīati ce
lestia secreta videant. que aliis sūt
velata. **T**ales itū nō laborāt in
studio v'utū. qd p' labore portandū
significat. quia p' suauitate intus
sapientie veritas est labor eis in delatō
cone ex amore conditoris. **I**pi vō dū
portant onē singulorū deportatū. qd
intus intus intelligēdo agnoscūt vō
nes quatilibz obliuanday in vita
religiosa. que quia rudes et imp'f'i
nondū valent cape. inuolūt ea cor
poralibz actōibz et exterioribz exerci
tiis et tradūt tūq' obliuanda que ma
tū eius vident cōuenire. **V**ide igit'
de qua familia velis eē ut cū q' spūs
sis. et scōm hoc suscipe on' tibi depu
tātū. id est cetera regulas et viam
qua ad p'fōne illius status valent
p'uenire. impossibile namq' ē quēq'
aliq' aut addiscē qui regulas eius

^{ult}
 nō volūt attende ut tene. Nec spū
 alis fieri potat qui nō vlt spū
 ambulare **De triplici statu reli**
Batus Bernardus **glosorum**
 in eplā ad frēs de monte dei
 describit tres statūs religiosorū c
 incipitū. pñficiū et pñfōnū. **P**
 mū vocat animalē. qī vidē. qui
 nondū pñpīr que sūt spūs dei. et cī
 corpīs cōpōsitiōe adhuc maxime
 occupatū nctū hē ut illud domet
 et castigat ne rebellet spū sicut
 pñs in pñpō qū caro spūitū domi
 nabat. **S**ecundū vocat ratiōnā
 lem. vbi ratiō q̄ dignior pñ hoīs
 est. et p quā differunt a ceteris a
 nimalibz ratiōnālibz quasi nobili
 or omibz creaturis mūdi et dñs
 oīm. subingata carne et in sūctu
 tē spūs redacta seipam studet ag
 nōscē purgare et reformare i pñ
 nam dignitate et pñclitūdine qī
 p pñi seditate amiserat. **T**ertū
 vocat spūitū. vbi spūitū ad pñm
 ginē dei conditus spūitus sūt grā
 adiutus. sup se ascendit et intēdit
 mēi cui est ymago. ut ei ipmāt
 et conformet p cōgnitiōe intellē
 pñstū amoris et sūitōnis locū
 ditatē. p pñm pñent ad sēdū. et
 p sēdū ad cēū. **E**xemplū latius
 erat templū in supioribz. et sic de
 infenoribz ad supiora dēscēbat
 in mediū. **R**ōnālis autē spūs ē
 ymago sūme trinitatis. et sicut deus

ē eius et vñ in aīa cū sit vna habz nes
 potēcias quibz capar et dei saluati
 rōne memoriā et volūntē. **P**ro
 potens est capere sapiētiā dei. **P** volū
 tatem potens est capere bonitātē
 dei. **P** memoriā potēs ē capere vītutē
 et trinitatis dei. ut in eū ab eo nōq
 possit separari. **N**e igit otiōsa sit
 in aīa tanta similitudo ad deum.
 p quā capar eius est toto mū sū
 deat eū apphēndē. ut eū tenēdo
 bñficiet. quia cū deū nichil pñ aīe
 sufficit et eo habito nō ē qd ultra
 requirat. cū habeat omē q ad e
 tērnā felicitatē indiget in q nich
 melius ēē pñ. et in quo nullus de
 fectus est omīs bonū. **C**ū g sūma
 dignitas aīe sit q est capar sūmi
 bonū. et sūma vītutis eius sit dñm
 in se habē et cū ipō omē bonū. nec
 dignus aliquid qñt. nec vītutis
 iuenit. ac p hoc omibz vñibz suis
 et omī diligētia et toto dēsidio dñ
 eū querē et omnia facē q pñmouēt
 eam ad iuēntōne eius. et fugere
 ea q elongant eam a deo enā si
 bona pñent. q sicut ille cūctus
 ēēt. qui haberet ortulū qui ēēt
 fertilis bāllamī si neglecto eo plā
 taret ibi mentā et cūmū. que
 licet bona sint tamē in opacōe
 bāllamī sūt vītūta. **I**nfiniti
 stulciōr est ille qui cū possit sūm
 mū apphēndē eo neglecto occu
 pat se cūta caduca et vītūa cor

dida et amara. **H**oc autē intel-
 ligo de secularibz qui mūdāna ipo-
 nūt celestibz et cūstodia etius bo-
 nis. **S**imilit ille stultus ē qui
 cū habeat viā cāpendiosā dua-
 ri ul' triū dietarū ad locū q' ten-
 dit dimittit ea quēit viā dispe-
 diosā et difficiliorē et pialo-
 siorē itine' triū **dieū** angū et
 amplius. **S**ic etiā religiosi q'
 tam min' sapiētes vident' ma-
 dere qui possūt in paucis ānis
 ad magnā dei noticiā et fami-
 liarē amicitia p' cāpendiosū
 studiū vtiutis et deuotōnis et
 puritatis p'gē et relictō eo
 occupet se in aliis mi' fructu-
 olis et valde dispendiosis ad id
 quo tendit. **E**t ad dei cognitiōē
 et noticiā vtiutis et studiū p'
 sectōnis nō intendit. cū dñs
 ipse p'mittat. **S**pūs vtiutis
 docebit vos vtiutē. **S**i em' se-
 rer aliquis plura artificia qz
 vñū eēt p' aliis tam nobile et
 quediocū ut p' illud in breui
 posset dicari et sublimari ul'
 qz ad nomē magnorū qui s' in
 omī rīa. imprudens cētūmis
 ā neglecto eo exerceat aliud vi-
 lius et ignobilius et tam la-
 boris ut illud nobile p' qd' vix
 posset tenuē vitiū acquirere.
Ita est de homīe magis religi-
 ois si relictō eo dūcto studio

mag' imprudēcia

vtiutē in quo ē maximū meriti et
 maxima pfectio scīentis et sapiēti-
 ſina etiā delectatio et securitas oc-
 cupat se cura alia min' vtilia et
 curiosa. et turbat' cura plurima
 qā vñū solū bonū et sūmū ē peten-
 dū et requirēdū qd' valet ad omīa.
Ipsa etiā corporalis cōtactio ad mo-
 dū vtilis est. pietas autē ad omīa
 vtilis est. p'missionē habens vti-
 que nūc ē future. **P**ietas her' ei-
 tus dei est quo studeamus agnosce-
 amare et habē et ipsi deo placere.
Corporalis autē cōtactio vtilis est.
 s' ad modici quia nō p't se s' p'
 pietatē appetēta est. q' p' eam opū
 netur si ordinare exerceat. **S**icut
 artifex p' instrumēta apiciora et
 dū ipse ea habuerit. si bñ eis vti-
 tanto citius et melius p'ficiat qd'
 qd' desiderat cōsummare. **O**mnia autē
 que ad religionis observatiā cō-
 us videmus ad interioris hominis
 reformatiōē spūs dī inspiratiōē
 ordinata sūt. **Q**ui nondū int-
 ligat ipā instrumēta p' arte repu-
 cat. **I**nterior reformatio in spū
 mētis consistit. quia et interior hō
 et ymago dei est mens rōnalis.
 exterior homo est corpus qd' ex de-
 factu corruptiōis que ex p'cō p'p-
 uenit languescit morit' et icone-
 uatur et de die in diem bonis reno-
 uatur. **A**īa et p'ficiat ad similitudinē
 eius ad cui' ymaginē creata est

artis sue opat' in virtus p' corporalia
 exercitia adipsat' et in ha-
 bitu vti' et quic plus
 appetit instrumēta

Ratio reformationis hec e. nra tres
habet potencias sicut dñm est rōne
voluntate et memoria. Ratio data e
ut ei ut dñm agnosceret. voluntas ut
eū amaret. memoria ut in eo reg
esceret. **S**i p pñm ratio certa facta est.
voluntas curua et feda. memoria i
stabilis et vaga. Ratio recipit sepi
us falli p uo. voluntas eligit de te
rius p bono. memoria occupat se
illis quibz semp inquietat. qz unū
et simū bonū deseruit in q omnia
bona potat habere. Cōsua vō ad d
a incipit querē qd pdidit. et videt
se deformatā ab eo qd fca fuit a d
o. laborat ut in pñmū statū repa
ret. et ad decore que amiserat refor
met. quia nō ei accessus ad dñm p
dissimilitudinē in se factā. **S**i qz
nō potest repente ad simū puenire
stat p paulatī accēdē de infimo ad m
mediū de medio ad simū. **De refor**
matione rōnis
Ratio ergo refor. **matione rōnis**
mationis rōnis. est fidem catholicā
firmū credē. nam qz ratio nra hpa
fca est. et intellectus obfcuratus p
pñm qz nō possumus veritate p nos
iuenire. Deus condescendit nob
ue in errore oēm dedit qz nob nō
ficia veritatis in scripturis quibz vo
luit nos credere vbi omnia que ad
salutē s nobis nra sufficiēter
et veraciter iuēniem. ut in eis
sensū mñm nō sequam. sed regul
fidei sensū mñm humiliter subiciā

si volumus nō deuiare. **Ecce.** Que p
magistrorum laudatorū fidei cōsilia
data sūt a pñtore vno scilicet deo
his amplius fili nri ne regnas
re. **P**fectus rōnis est ex illuina
tōne dñia rōnes fidei aliquaten
intellige. quia et si fides sine rōe
sit ita qz eam p se nō valet cōphē
re. illuina tñ dimittis id vider
nichil rōnabilius ēē qz fides xpi
ana cui omīs nra affectatur
et omīs mudi sapiētia famula
ē. **P**fectio rōnis in hac vita
est pñetis excessu sup se rapi. et
nō p enigmata corporeatū filia
dñi nec p rationatōnū argumē
ta si purissima mentis intelligē
cia dñm in cōtēplacōe vide. **De re**
matione voluntatis
mationis voluntatis est ex bone
voluntatis assensu vicis resistē
et opibus vñtū fidelit. instare
pñt dñm. quia enī curua fuit. aūsa
a deo. nō habz ut cōsua cogit
se deordare cū deo et motus rebel
les p studiū boni opis ad rōnōi
nē reflecte dñie voluntatis. **P**
fectus eius est. omīs affectōnes
eius habere ordinatas. et in vñtū
formatas sine rebellionē ul coac
tōne ut iam nō libeat. nisi qd est
scdm voluntatē dei. **P**fectio vo
luntatis ē vñtū cū deo ēē in spū p
amore. vñtū nō possit velle nisi
deū. et ei suauitatis dilectiōe ieb
an

Niciū de reformatione meōne.
 reformationis meōne est tuere ab
 euagatione sua ad memoriā dei
 cū labore reduce orando legendo
 recolendo ul' salte superficialit' cogi
 tando. **P**fectus memorie est est
 bonis meditationibz et orōnibz sine
 iportuna euagatione posse intēni
 ee et in latitudine cordis sui secu
 drambulare. **P**fectio eius ē ita i
 dū ēē absorptū p mentis extensū
 ut et simpūs et oīm que s' obli
 uiscat homo et in solo deo absque
 omī streptu volubiliū cogitacōnū
 et ymaginacōnū lusuū q'escat
Ita s' fines hūane p'fionis et p
 fctis et iūcia ad que omī spūale s
 studiū debz ordinari. **S**iquis ita
 via nō ambulat est sicut qui uel
 cit quo vadit vagus et errabūd
 ad mētū sine tendens. **I**ūcia ita
 nū trū potētiay s' onābz cōiā qui
 s' in statu salutis uet sine eis est
 status. p'fctio trūuilibz homī trū est
 solūmō p'fctōnū qū sūt in āima p'f
 ctōne idēst in trāptu cōtēplacōnis.
Medius status eorū est p'fctē p'f
 ctie nūū et singulair' respicit statū
 p'batōnū religiosōnū qui sūt statū
 bonorū sctāriū et statū p'fctōnū sctō
 rū quāsi mediū tenet adhuc iter
 nō q' sēmp in eodē statū p'manē ua
 leant qd' etiā scilicet hūc ē possi
 bile. s' tū media dīa illorū trūm
 statūū sic distinguit ab ichonacōne

et p'fctōe eorū de quorū p'fctibz aliqui
 latius est considerandū et p'mo de re
 formatōne volūtatīs quia virtus et
 viciū et mētū dependēt in ea. et aff
 ctōnes q' tam ad vicia q' ad virtutes
 declināt. postea de mēoria et iōne
 ul' intellā. **V**olūtas est in āia qū
 impetās mēō uō quasi docēs. mēō
 riā qū ministrās. utq' vires aīe illi
 q' iubeat illi vū doceat. **Q**uā uāles
Nunc res aīe i'mor' affectōnū
 ergo breuiter vicia deformā s'
 intellige q'mō uāles vires
 aīe et motus affectōnū in vicia de
 formate sūt. et ad quid dāte sūt in
 hōi. **P**ostea aliqua remedia singulā
 rū subiūgēda s' et virtutū ordo. **V**ol
 ūtas nulli debuit ēē subiecta nisi deo
 nec tamē hoc coacte sed sponte ut pos
 sit et ad mētū repugnare. et ita po
 terat peccare. nō ad hoc ut peccat
 cū posset. s' ad s' uel audibil' fieret
 et digna p'mio apud dīm. ul' spōne
 peccaret quod eēt digna cōfusione
 et supplicis. cū sciret qd' nō deberet
 peccare. et posset vitare. **I**te cū sctū
 eēt āia ut capax eēt āime b'ctū
 dīm in qua haberet āimā gloriā
 et āimā dēlectacōne in deo qui est vī
 et āimā b'ctū. **D**atus fuit aīe
 duplex appetitus naturalit' ad hū
 ut ita dēlectaret et fructet ap'ne
 et cū optinūuēet tamē iocūdius p'p
 fider' quāto mēdius concupiscet. **Q**uā
 tus fuit et appetitus glorie talis

ut nulla sufficeret ei p[er] summa gl[ori]a.
et appetitus delat[i]onis talis. ut n[on]
faciatur eam aliqua nisi summa gl[ori]a
et v[er]o est in solo deo et ita nichil suf-
ficiat aie p[er] d[omi]n[u]m. et iste appetitus vo-
cat[ur] concupiscibilis. It[em] ex hac or-
ta est alia vis in a[n]i[m]a quia cu[m] tantu[m]
concupiscat bonu[m] si cu[m] docere vi[r]tuta-
li. p[er] quod b[e]n[e]ficianda erat. nat[ur]alit[er]
honorabat et delectabat[ur] et repelle-
bat om[n]e q[uo]d ad hanc aptitudin[em] con-
traheret ei. Et ne quidq[ue] ad eam apti-
tudin[em] p[er]tineret et collaudat[ur] fortiter
apprehendit ac tenuit. Et hec vis vo-
cat[ur] nascibilis intra ire filici-
tudine que forat indignat[ur] concupis-
et forat tenet q[uo]d cupit. **P**rimu[m] r[ati]o-
nalem cognoscat bonu[m] et melius p[er]
optimu[m]. **P**rimu[m] concupiscibile. appe-
titu[m] bonu[m] et melius bonu[m] ampli-
et optimu[m] maxime. **P**rimu[m] nasci-
bilem tenuit et inhesit bono. et q[uo]d
ei ad hoc p[er]tine potuerant feruere
apprehendit. et que ei obed[ere] potuerant
indignant[ur] repulit et fugat. **S**ed cu[m]
homo dyabolo ab adena sponte ad
p[er]t[ur]u[m] consensit. cont[ra] d[e]i p[ro]hibiti[on]e. et
om[n]is vires aie et pot[est]ate q[uo]d d[omi]n[u]s ei su-
emut ad sumu[m] agnoscedu[m]. Appete-
du[m] et fruendu[m] deordinat[ur] suu[m] et qua-
si subire n[on] aut[em] subtrahit s[ed] f[er]uere
et p[er]u[m] m[od]o se h[ab]et. Sicut organu[m]
musicu[m] quod q[uo]niam integru[m] et bene or-
dinatu[m] est dulcem reddit melodiam.
q[uo]niam v[er]o constutu[m] fuit et deordinatu[m]

honorandu[m] stridore[m] p[er] cantu[m] emittit
Quia cu[m] homo amore visibiliu[m] ab-
sistibiliu[m] amore cecidit. sola iam visi-
bilia ex p[ar]ti p[er]na cognoscit. sola ea
diligit. solis eis inheret. et inabstina-
quasi n[on] sint port[er]t[ur]at. fimo eti[am]
nescit. Ita q[uo]d pauci induci possunt
ad credendu[m] si sit aliquid e[ss]e ea que
videm[us] et corpe sentim[us]. et ita r[ati]o
certa est in a[n]i[m]a q[uo]d nec agnoscat se p[er]
cu[m] ip[s]a sit certu[m] q[uo]d oculis carnis
videri n[on] p[oss]it. et sic n[on] solu[m] ceca
est. s[ed] etiam stulta quia carnis cred[er]e
multu[m] q[uo]d n[on] videt. et in eti[am] homo
est infidelis. **I**nde f[aci]t[ur] ut n[on] appe-
tat fiera et vilia et feda et illis.
p[er] amore inheret et p[er] magno re-
p[er]it q[uo]d ea pot[est]at adipsu[m]. **A**ppe-
titus honoris datus ei fuerat ut al-
tissimu[m] honore desideraret scilicet
de[us] place[re] amari de[us] et filiu[m] et he-
dem et deo similari et ei cognate
n[on] ex equalitate pot[est]ate. s[ed] ex imita-
tione bonitatis. et v[er]o cu[m] de[us] fieri.
sp[irit]us et equal[is] angel[is] fidei et nulli
subee nisi sumo d[omi]no om[n]i. **I**te ut se
tante dignitatis agnosceret eo q[uo]d
ymagine[m] d[e]i in se habet ut nulli
inferiori dignaret[ur] se subire. solu[m]
omni d[omi]no subiectu[m] et obediens. et ex
amore adhaerens et reliq[ua] sub deo
pro cuiuscu[m]q[ue] dignitate estimas
utens inu[er]sio creatur p[er] sua vili-
tate et d[omi]ni voluntate. **H**ec erat
sc[ilicet] sup[er]bia om[n]e iudices desp[er]ere

et soli bona appetere et dilige. **E**o
iusto modo appetit hominibus placere gloriā
ab hominibus querere que fallax est et va-
na. et aliquid magni se estimans
homo cum nichil sit. et seipsum sedu-
cit cum sit miser et vacuus omnis boni.
et alios in comparatione sui spernit et
subire cupit sibi. qui forte meliores
sunt. et gloriantur in diuitiis que sunt
et luti. Factum de se vana et ma-
lis sicut fatum qui gloriantur. quoniam inuo-
luta sunt luto. Et sic homines mutuaue-
runt gloriam suam in similitudine
viti. comedens fenum. Quia omnis
tard fenum et omnis gloria eius quasi flos
feni. Crassum fenum et flos eius celeriter
erit. Ita scilicet superbia degenerata est
in viciosa. **De triplici superbia.**

Et autem superbia triplex. Prima
sibi in seipsum nimis placere et
maiores reputare se quam sit in veritate.
Hoc est vitium omnis peccati. Scilicet est
appetere et audere alios placere. et ma-
ior velle ab eis credi quam sit iustus. Isti
est inanis gloria. Tercia est ambire
et alios sine et sub se velle eos esse
sic decipitur est superbia et ut alios se
cum decipi. dum cupit se maiores repu-
tari quam sit. sicut magus decipit gra-
tione suam ut putet se in equo sedere.
et sedet tamquam stultus super cuscicula
palee. In hoc autem contrariatur ad
quia cum omnia subiecta sunt ei ipsa
voluit esse sui iuris. et spoliatur deum debi-
to honore suo. Item. vniuersali domino

quoniam est in se et ingratum est ei. de beneficiis
que accipit. de quibus ipsam gloriam quoniam
non dei a quo habet omne bonum. De in-
mis autem superbie que de ipsa pullulat per-
terio. quia alibi frequenter repitit.
si quis gratias precipue in summa viciosa
Peculiosior est sepe inia quam extollit de
bonis gratie quam de bonis nature vel for-
tune. **B**ona gratie sunt virtutes scilicet et
opa de gratie bonorum ut parcere ieru-
salem et cetera. **B**ona nature que sunt que con-
feruntur naturam. ut nobilitas pulchritudo for-
titudinis ingenium et cetera. **B**ona fortune
sunt diuitie dignitates et honores et cetera.
que ex quadam fortuna plus quam
dantur illis quam natura et virtutibus inferiores sunt
aliis. tamen non sine providentia dei alibi
habet sepe credit eis ad malum ex merito
suo. **S**uperbia ita eadem extollit mentem
ut cum habet plus. sepe nimis agnoscat.
Hoc vitium precipue impedit nos
ne maiora bona a deo accipiamus. cum
ipse sit largissimus. et desiderat nullum
conferre nobis de bonis suis. quod val-
de diligit nos. **D**um autem indignos
nos reddit superbie reatus gratie dei
aut si plus daret nobis extolleremur. aut
ingrata efficiemur. aut non digne tu gratiam
appaream. et si grauioris peccati rei efficiemur.
Dum sepe magis est clementie peccatis
domini negare ampliora gratie dona. quam
inscientis. **D**eus superbis resistit. quoniam
sive poterit rebellibus. humilibus autem
dat gratiam in quibus per timorem elationis
non desinit. quoniam eis insidit. **S**uperbia

etiam pōit in nob̄ meriti bonorū o-
perū que ph̄iano fauore fecerim⁹
et sepe superbia assumit palliū hūili-
tatis emule sue. ut sub noīe eius glo-
riam callide requirat. ut quia capta
cō glorie nō habz glām. salte fugiēdo
eam allequat. que sicut umbra seq-
tur fugiēte. et fugit insequēte. **Quia**
Om̄a vō n̄r ul' mala n̄r debe-
q' bona ostende ul' occultare
n̄a debent⁹ qūq; hominibz oīde et ali-
qū occultare. Sicut mala n̄r aliā a-
pire aliā celare. Bona n̄a ad q' tene-
mur ex p̄cepto dei ul' eccl̄e. ul' ad q' ex
manifesto voto attingim⁹ debent⁹ oīde. ^{oībz}
ut fidem caritatē iusticiā vitatē casti-
tatē et obediētiā. et cōtēptū mūdano-
rū. que si hoīes in nob̄ nō vider. sicū
sciunt nos ad ea teneri. scandaliza-
rent et reputaret nos p̄uicatorēs
voti n̄r. de huiusmodi dī. Lucar lxx
vīa coram hominibz ut videant opa v̄r
bona x̄. Aliqū vō vō n̄r occultare de-
bem⁹ que specialit' accepim⁹ ut grā
mēte deuocōnis. ul' que possent nob̄
singlātē laudē parare. ut singlātis
abstinētia vigilię et orōnes et cetera
ne ad q' nō tenem⁹ de quibz dñs docet
in sinone habito in mōte. Sicut ma-
la n̄a qūq; absconde debent⁹. ne q's
scandalizent de nob̄ ul' sumat ex-
plū imitandi nos in sibi. Vñ di-
ph̄ic peccant qui apte peccat q' x̄
dñm offendit ex primo foret fove-
am q' incitat p' malū exemplum.

Si autē sine culpa uostan ul' specie
mala aliq's ex sua malicia suscipiat
mala de nob̄ et nō vlt recipe citula
cōne mām. tūc habeam⁹ paciā sicut
xp̄us inuit de mātis in passione
ex iūdia accusatus. Dicit enī. Si
vob̄ dixerō nō credetis michi x̄. Ali
mala n̄a aperire et iude debent⁹. c.
in ostēsiōe p̄uata de p̄uatis et in
manifesto de manifestis ut in bisita-
cōnibz et redargutiōnibz. In p̄fectōe
q' n̄as nō debent⁹ erubescere cōfiteri
et defectus v̄tutū. ne quis erubescat
nos sup̄ qd' videt nos. Si autē in
bono ope vana glia pulsat. nos nō
acq̄escent⁹ ei. nec tamē bonū opus
dimittam⁹. maxie si sit v̄ale et ne-
cessariū. Sepe enī putam⁹ nos lau-
dari p' aliquo scō ul' dicto. qd' forte
aliū nō adiciūt. quia sicut nos nō
om̄ia pensam⁹ q' circa nos fiūt. ita
nec ip̄i om̄ia attendūt q' facim⁹. Ali
vō despiciūt nos potius q' laudet.
maxie si in modico dephendūt nos
appetē laudem ph̄is q' facim⁹. etiā
si adulent⁹ nob̄ in facie sicut ē con-
suetudo in leuibz hominibz ad plac-
tū cuiq; loqui. Vnde cont' tales sa-
gittas vane glorie. nō tam indi-
genus fortit' pugnat q' p̄uadēt
eas manu consiliū abigere. sicut
multas leues clabello remouem⁹.
Appetitus etiam cōmodi ul' deli-
cōis datus fuit homī ut deside-
raret sūmā delatiōnē q' est in deo

et summa beatitudine et quiete et
passibilitate. et ut delectaret in
habitu ut felicius esset quod onero
se si delecte sine delectatione et qui
to delectatio audire est tanto delecta
e iocundiores sunt. **R**ur autem appe
titus ille spiritualium delectationum ex pe
ccato mutatus est in carnales delecta
tiones. ut appetat ea in quibus sensu
aliter delectaretur que est concu
piscencia carnis. et concupiscencia oculo
rum et superbia vite. **C**oncupiscencia car
nis diffundit se in luxuriam et imol
licie veniu et quiete carnis et scilicet
nolencia que omnia spectant ad se
su tactus. **I**tem ad gulam que delecta
tio gustus. **I**tem ad aliorum sensu
um delectationes. ut audire carnaliter
delectancia et odorare. **C**oncupiscencia
vero oculorum querit videre pulchra et
habere preciosa. et ita generat auaricia
ex omnibus istis. **E**t superbia vite
generat auaricia. quia ad hoc que
rit ditari ut amplius honoretur.
Et concupiscencia carnis generat quia
ad hoc vult ditari ut voluptuose
epuletur luxuriose. et comodius
viuat absque sollicitudine defectus.
Item. **O**mne quod in mundo est. concupiscencia
carnis est. et concupiscencia oculorum et su
perbia vite. **E**t concupiscencia etiam oculo
rum generat. ut videat pulchra et ha
beat ad libitum in quibus delectetur ut
aurum argentum gemas bestes agros
firas familias spectacula et filia.

Dederunt tamen homini corpus deus pro
pter spiritum rationale. et cōcellerat ei de
lectationem etiam in sensibus scilicet ordinatam
et moderatam et honestam. ut per sensum de
lectacione sensum moueret et promoueret
ad spiritualium cogitationem. delectacionem
et fruicionem. ut appeteret cognitum honeste
et sine vidiosa libidine congruente
potere ad grandium filios qui eterne bea
titudinis principes essent ut appereter
cibum et potum per sustentacionem nature
a deo per partem. omnia modo posita sunt
et ad sensuales delectaciones dilap
sa. quas cum timet perditur et in tal
at quas cum non habet per libitum tedio
afficit. **E**t illos quos credit sibi fore
impedimento ne adipiscatur que cupit
vel per quos timet se amittere quod diligit
odit. et illis quos videt habere que
cupit iudicat. quod quod diu alius habet
potest eum carere. et sic oritur invidia cum
auerit est odium viciolus. **I**ta etiam ori
tur ira. **S**ic etiam oritur accidia huius
ex vno latere auerit tristiciam. et al
tero torpore et dissolucione et pigritie
Omnia vero vicia et peccata ex vno fonte
oriuntur. id est superbia. et ex duobus
triuiculis diuiciat. scilicet malo amore et
malo timore. et triplex fomentum ea ac
cendit scilicet concupiscencia carnis concu
piscencia oculorum et superbia vite. **I**tem
si quod inania et occasio homini ad ceptacionem
ne quod mundus ponit nobis. et homines diuiciat
et voluptates. **D**e quadruplici defectu
Nobis autem quadruplex defectus est. **n**

Et alia quibus hiis indige
bat. sed dissipato or
dine condire na
ture.

vñ ad malū pñ sum? Ignorācia qñ
 pñcia malicia infinitas. Ignācia
 cretat ne verū agnoscam? et erre
 mus in iudicio boni et mali. Cocu
 pñcia emollit ad appetēdū et dili
 gendū vñbilia et delectabilia car
 ni. Malicia exasperat et amantat
 cor ad inī fāciā iudiā et odiū. In
 firmitas debilitat ad resistendū ma
 lo et adherendo bono. Nec quorū iā
 dim? ex pena pñi pñi et originali
 ter contrahim? ea ex pñi ex quo uat
 cū fili ue. Ex hīs pñiū septē vi
 cia capitalia. de quibz quasi maiori
 bz rñus cetera vicia pullulat. **S**
 iū septē capita draconis in apoca
 lipsi. et septem demoia in marco. de
 maria magdalena p xpñi cetera. **S**
 septem gentes que tñm pñiū iū
 occupauerunt ne fili ysl in ea pa
 cifice habitaret. qz arcant nos hec
 vicia ab introitu regni celestis. nisi ea
 stantū repugnat et subiungat. **D**
 cet autē vetus traditio apud grecos
 sicut et clemēs testat. qz iste gētes p
 mo expulserunt alios leui de terra
 illa de cuius stirpe descendit abraham
 et ysaahel. **V**ñ cū dñs pñpñt filius
 pñt gentes chananearū expugnare
 et tñm eorū posside. vident sedm h
 nō alienā tñm violent? vñ pñt
 s dñō vñsōrū obedisse ut tñm suā
 ituparet expulsi hīs qui eā iuste
 detinebant. **N**ec autē in signū facta
 nō nosti. ut vires aīe et affīones q

a creatōe bone facte et ad usū bo
 nū hōi mīre ut etia et utilia p ea
 qñt. et q ex pñi in viciū mutare
 sūt tñm? reformare et in vñm
 mutare expulsi corrupōibz viciy.

Supbia **Descriptio viciy**
 ē amor pñe excellēte q hō al
 ta cupit. seipm altū reputat et ab
 aliis volens reputari et alios pñe
 le. Inuidia est odiū aliene pñi
 tatis qua homo dolet aliū sibi eq
 ri ut pñeri et cupit ei malū et de
 bono eius dolet. **I**ra est indignātis
 animi turbulenta cōmōō quo qñ
 fuit et etiat. qñ aliqd occurrat ei
 qd ei cōpñi vñlātati. **A**cridia est
 tedū ex animi torpore dū aut ut
 rācōnabili crīsticia mēre agguat.
 aut dissolutio cordis ad vana aliq
 mag? iclinat. **A**uauicia ē cupiditas
 plus q nācū sit habendo tēpōalia.
Gula est inordinat? alimēti ape
 titus ut imoderatus. **I**urura ē illi
 citus amor ardor libidinis ut illīcitā
 expletio libidinosē delīcōis i ac
 tū in morosa cogitacōe. **E**t licet h
 omīa vicia et pñi sūt. hoc est ex
 culpa hōis et pena pñi qz dñs iust
 mah fecit. s oīa nō valde bō. **E**xpus
 uacō g viciy nō ē aliud nisi refor
 macō natālia affīōnū et motū
 ad statū a gōuōe dispositū ut siq
 aliquitū dñm ē de appetitu sub
 limitatis qui datus est hōi ut appe
 tat celestia et diuina. ut spernat

creua et vilia q̄i indigniora se. h̄
mō dilapsus ē ad infima ut appe
tat crenos honores et vānos et
falsos. **De affectu inuidie.**

Inuidie affectus nālī hōi iustus ē
nō ut inuideat primo de bono qd̄
h̄t p̄t. nec ut cupiat alteri malū
ut faciat. s; ut odiat vitia et pec
cata in se et in aliis et inuideat dy
abolo q; tot aīas auferit deo et
aliū adiutores eius ymo vitacū
dyaboli hēcti et subūlores aīaz
qui spoliāt aīas etna bñtudinē
et q̄ntū in ip̄is est spoliāt ip̄m de
lū maiori gaudio. qd̄ ibi eēt si plu
res illuc veniret cū singuli q̄ ibi
sūt inuidiā leticiā faciāt omnibus
ciuibz celi. salua tamē etne p̄der
tinatōis rōne. q̄ nullū ibi defm̄
suspiciat p̄mittere. Itē et hostes
mī et odio habendi in q̄ntū tale
n̄ q̄ nos p̄t etnalit̄ q̄rit nō illi
q̄ sperant adhuc cōtines nostri
fieri in gl̄ia celesti. etiā si adhuc
videant minima. **De affectu ire**

In affectu datus est hōi ut iras
cat in vitis et malis suggestioi
bus et ex indignatōe nō pariat
se in cōsensu p̄ci et i pugnet malos
motus in se et in aliis vbi oportime
potest. et vicissim de iniurias et
tūgressiones iusticie. Et tūc de
Zelus iusticie. sicut legit xp̄us
iratus fuisse plures phariseos
et alios nō recte agentibz. et ali

scī viri. Nūc im̄ in vitia deformati
est. et cōt rōne in furorē vsa ē et
quali infamia ut more frenetia ut
ratiōnabilē moueat homo cōuat
hōiem cōt amīcū et p̄mā cōt
seipm̄. Alii cōt scōs et cōt dñm. et
cōt insensibilia et iratiōabilia q̄
nec male nec bñ scūt age. mī scūt
naturā ipellit ea. Etiā vbi agnosc
cū nos iuste moueri nō possum
quq; imperiū hñm p̄ diē cōhibe

Similit̄. **De affectu tristitie**
affectus tristitie datus ē hōi ut
dolet de p̄ciis suis et alienis ut
mori at de dilacōne p̄te et time
at infernū supplicia. dolet de ip̄ciis
ne sua. et cōpaciāt aliene affectu
om̄ ut p̄ magnitudine vālis luctus
excluat leuitatē vane leticie q̄ et
mutat dissolutiois. **De hoc bono**
scdm̄ dñi tristitia p̄ciā scā mutat
tā in tristitiā seculi morē opantē
in desperatōne diffidentia et in irra
uabile mēre. **De affectu gaudi**

Affectus gaudi datus fuit
hōi ut gaudet in deo et i spē
et iorā bonorū et inuitu bñficiū
dei. et congratulet primo in bonis
opibz et castitate om̄ia vana et in
vālia et iocundaret in opibus dñi
et ex hoc efficit alacri et agi ad
uitū dei. **De mō p̄ciā ē in dissolu**
tōne et vānitatē ut homo gaudeat
de insaniis et falsis. et de aduēcia
reporatū rerū et honoz et volup

cus et delectaretur in
laude dei. et in
bonis

tacit. in nati et derisi et fabulis et
 tripihy ludis. Et fastidit omnia q
 dei sui et insipida se ei et cetera ei in
 ee diuis et pignit ad studia deuotio
 nis et virtutis. et euagrat ante citra
 iustitia et vana et inuidia et gnuos
 labores corporis libent' sustineret in
 aliis occupacibz et negotiis q' illi
 te spualibz et diuis. **V**n accelerat
 ab eis absolui qnto citius pr. et neg
 ligent' facit illud qd facit nisi forte
 lucru ul laude inde speret qlequi ul
 aliud comodū spale. **E**x inordina
 ta auct' tristitia gignit redit' boni
 diu' libet face' ul dnt' boni ul cogi
 tare ul loqui. **S**imilit' ex diadluco
 ne redit' boni nascit'. diu' tantū ierū
 sunt vana leuitatibz qd' redet nos
 spualibz studiis intend'. et q' auaria
 mur ei debent' euelli ab ois et iocis
 scurrilibz et senolis exercitiis occu
 pan. **V**n quasi ligati iaculi et traci
 ti ad stipitem remittē aīo cogitū ee
 in diuis. Et hoc est accidie viciū fat
 tidit' boni. **I**us multi religiosi la
 borant et pauci superant. **D**e asser.

Affrū exā auaritie. **I**n aud.
 datus fuit hoī ut eet **n**age.
 cupidus inigni meria apud dū et
 inigni vntū et mltor' bonor' opm
 et ut mltas aīas lucraret' deo. do
 centū orando bonū exempla dādo
 et iuuando ad pferā salutis. **E**t ut
 nō eet homo gtenus boni qd' iā ha
 beret nisi laboraret ut multiplicā

augeret ei et gētia et opa vntū
Si nūc d' lapsa est ad cupiditatem
 spalia rerū pecunie possessionū.
 et quantūlibet rerū etā vntū q' col
 ligit. q' homo semp debeat vine' et
 mūd' pēne ut congreget q'ntū vel
 let ne pereire mūdū nō inueniat
 vū vntat. **S**icut uoc' inuenerē dilu
 uio oportuit etas q's habet qū
 omnia diluio perisset. **E**t qū
 to homo mora p'pinqat tanto stu
 diosius agregat et cūctodit ut oīe
 dat q' sit inōnabit auaricia. eo
 magis collige' quo min' indiget.
Sicut qui mltū viatia fert p' bñ
 via. et qui cūptuosā domū constituit
 p' vnius noctis hospicio. **I**deo aut
 deus voluit nos semp incertos ee
 de hora mortis ut pauca de tēpo
 ralibz cogitem' sed omī hora tūc
 in' p' de mltā de etis ad q' semp sine
 inēmisione ppetare debem'. **D**e appe

Appetitus **n**ati. **v**ictualū
 victualū datus ē nob' p
 corpōe ut audentem' naturā. et
 posim' dūare in seruicō dei mlt'
 tū mēi. **E**t moderatus et parcus
 victus et vniiformis diuā q' ser
 uat naturam dū nō opprim' vi
 res eius. **S**z reficit et cūctat' q'
 uat vniiformis dicta qz natura
 gceperat se ei. et nō turbat' sep
 er nouis et ignotis etis. vū qui
 dū claustrales diutissime viuūt
Si appetitus ille nātis inō etisus

est in uoluptates et in superfluitate
ut non sint contenti unde sustententur
nata. si unde palatus oblectetur. et
cui talibus afflicti fuerint et uacua
eis se contempnunt. cum aliqui tenuis
in victu debent esse contenti. nata re
minuat propter dissuetudinem. Unde
statim putant uos adeo debiles et infirmi
nos qui victu paupere non possumus
vivere. et quasi sub discretione vela
tine delectationis importune et inuere
cunde incipimus. quare uolentes eripuit
quod nata sitis per consuetudinem ad deli
catis dilapsa est. Ita per contrariam
assuetudinem posset reduci ad con
petens moderamine victus paucis.
Sicut videmus in minima parte mundi
qui pace uiuunt. gentiles uero pau
pes christiani. quorum quidam de paupe
ritate. modo tamen satum sunt. sicut olim in
deliciis fuerant. De spiritualibus autem
deliciis et gustu mentis dulcedis que
sine operatione omnis mundi superantur
delicias sicut mel similes. vix est ita
mensio ut efficiat desiderium uel studi
um etiam inter illos qui sibi alia vident in
religione. Immo despicitur. deridetur. et
stulticia et abhominatio in habetur.
et ab aliis religiosis persequuntur hu
iusmodi pacem et demoniaci repu
tantur et heretici dicuntur. Quam uere
despicabiles christo sunt. qui deuotionis
gratiam sic despicunt et persequuntur ab
aplo discant. qui tales eos applau
dat qui non intelligunt ea que sunt spiritus

dei quia et stulticia est illis. Non in
laudo uel approbo deceptores et decep
tos qui spiritum suum uel alienum per spiritum
dei et sequuntur et seducunt. Et per beatum
et spiritum et sic iudicandi. **De affectu**
Affectus dilectionis in dilectione
comis etiam datus sunt homini
ut diliget dominum super omnia et se et pro
suum propter dominum et secundum dominum omnia opera
dei diliget propter factorem quodlibet uirtutem
suam dignitatem. et uteretur ministerio
creature ad dei uoluntatem et suam
etiam salutem. et horum omnium delectationem
ne et usum referret ad creatoris dilectionem
et cognicionem donec ad ipsum perueniret
in quo sibi uiuunt omnia secundum
eternam rationem. Sicut ille affectus qui erigitur
est et dilapsus est ad amorem carnis
et carnes delectationes. ut iam non
diligat nisi per suam quam uoluntatem et
carnali delectatione et turpi uoluptate.
Vix etiam uisus carnalis concubitus
datus sunt homini ad mundum
ad plures propagationem deo educande
et eterna beatitudine cum deo et angelis
possessionem. Sicut non magis placeat sed
delectatio in hoc opere querit. uel per honorem
dicatis esse successionem uel honorem
augmento ut plures amica habeant
aut in terra. Unde dicitur quod prius
decedunt qui uisio tunc moriuntur per
baptisma autem per mortale peccatum
perdunt vitam eternam quod postea in con
te ad ultra propter dubia quales fuerint
in sunt. et propter multiplices laqueos per

quos valde pauci euadunt. **De spe**

Spes data ē homī qua confidat
de bonitate dei ut speret a de
o consequi grām in pūa glām i fu
turo. pātorū veniā si peniteat et te
porale sustēnācōne sicut sibi expedit.
et liberaōne a malo. et conseruācō
ne in bono. **S**pes mō confusa est
ut aut min⁹ speret homines q̄ debet.
aut plus q̄ iustū est. Tantū confi
dūt quidā de bonitate dei. q̄ etiā salu
eos in pāis. cont̄ iusticiā et vitatē
suam. ut imūdos colloct in celo cū
angelis iudicatis. Et nāli tantū
diffidūt de deo q̄ si cōtineant nō ve
lit eis dare p̄seueranciā in spū.
ut sustēnācōne p corpore quāsi deus
p̄picius sit inimicis suis dū i pāo
manerēt. et in p̄picius amicis suis
iustis et penitentibz et cōtētibz ad
epm. ut pātores pascat liberalit.
et saluet. comilos desolat et fame
perire s̄mat. **Nō** affliget dñs fa
me aīam meam. **De timore..**

Timor etiā datus fuit hōi ut ti
meret deum et timeret ab eo sepa
ri et eū offendere. et pūni ab ipso et
dāpnari. **Nō** timet tm̄ quāle adū
tate. et iōmodū corpis et detrimētū
honoris. Futura et etna mala nō
timet q̄ nūq̄ futura sūt. et q̄ cūm
mune sūt sine effectu q̄ dicit de suo
iudicio et etnis supplicis. ut q̄ fa
ctus euadet ea q̄ dicit. **T**imet
etiā hōmē magis ul' bestia ul' rē

insensibile q̄ dñm omnipotēte q̄ offendit

Pudor etiā **De pudore**
datus ē homī. ut pudeat eū in
digna agē ul' egisse generi suo. hoc
est pāns. et seruū pēti s̄m eē et
manapiū dyaboli. et omīs turpi
tudis ul' inhonestatis et segnitatis
vilicatis. **Nō** aut pudeat nos fluctu
tis dei cui omīa seruiūt ul' uolūta
rie ul' uicinate. **P**udet nos inuitari
dñm in hūilitate patientia paupm
te religione obediencia et despectō
ne et contumeliis et confusioe cū nō
sit deo digni qui eū eiubet. corā hōi
bus conficari. ul' etiā imitari. cum
gloria magna sit seruo sequi dñm.
Ecce dñm sciendū de omībz q̄ a dō
accepim⁹ de intellectu mētis et i ge
nito. et de corpore et membris ei⁹ et
de substantia tempali. et honore et
pāte. et de tpe quo uiuūt. et de omībz
que in mūdo seruūt homini. **O**mīa
hec data sūt nob ut inde sciam⁹ crea
tori nro et nob vitam meream⁹ eter
nam. et p̄mōs nobiscū traham⁹
ad vitam. **S**i econtr nos omīa que
ad usū vite ul' meriti glorie accepim⁹
ad usū cōtūm⁹ culpe. **I**deo cūcta
ad usū nob vcent⁹ viciis. siue p̄p
mū. uel p̄ pēnitēciā. **P**enā videt
ut cū caro temptat nos ul' affectus ci
uales et appetitus inordinati af
fligūt nos. ul' suba erior auferūt
nobis ul' aeris tempies. ul' tēre
tilitas. ul' corpus infirmas nos et

cruciat. ul' alit' affligit. ut p que
petram p her et pmanet. Et si
voluntarie p deo tollentur pgrm a
patis p que meremur et conam p pa
cencia et bona voluntate qua p d
tolerant. Si aut' iuste nichiloi
oporet nos puniri. hic ut in furo.
et p impaciencia augem' culpa
et p colesquens ecia meriti pene.

Nunc De singulor vicioz na
de lingu et castipacione

lor vicioz natura ul' arcepcio a
liqua considerat' et de remediis qly
tutant. cu virtus no sit aliud q
vicioz pta cunctio. ul' carecia vi
cu sedm q ista materia respicit. q
si viciu iordinatus e motus ul' af
fectus naturalis corruptus. eius
generatu est virtus idest affectus ul
appetitus ordinatus ad illud et
sedm illud qd a bono condicione da
tus fuit ut ante patuit in exmplo

Supbia explet et ut supdictu e
cu aut homo plus placet sibi q
debeat. et maiore se existimat qua
sit in vitate. Aut cu alius place de
sistat et studet amore ppe glorie to
lens magni reputari et honorari
et laudari. cu soli deo honor et glia
debeat. qui solus cunctialit' boni
et a quo habet' omne bonu. Unde
qd qd glorie nob vau pami' deo su
namur. pmo decipim' nos actib
entes nob qd no e m'm. sicut me
trix mentitur se honesta et formo

lam. cu no sit. **H**ec inanis glia est
quia vacua vitate et utilitate saluta
Tercia e cu vlt alius p'mine singula
ritate glorie. ul' dno dominio. plac
ne et imperio et despicit ceteros ceter
p'mit. Decipit aut' quadruplici
ul' putans se habere qd no habet. p'm
habet q habet. aut singulati p com
habet. aut ex se ul' p meritis suis ha

Quia sit De tribus que exp
que vitia in sunt vicia.

vobis expellit et virtutes apant
gracia dei. industria ppa. et nat'm
Gracia dei infundit virtutes. Indu
tria coopat' gracie et libero arbitrio
et iusticie conuictio in vitate. Sine
iusticie sepe sine gna nuq' poterit
ee virtus. et liberi arbitrii consensu
Quibudam infundit' gna virtutes cu
modico ul' nullo labore industria
ppie. licet no sine consensu volun
tis. cu sine voluntatis consensu nullo
sit meritu. sicut illis qd puenit de
in bndictioibz dulcedinis sue. **E**cce
qui de luce idest. diluculo incipien
etatis capatis icelligencie vigila
uerit ad illam no laborabit. Illa
tenet' eni foribz suis iueniet illam
idest. gratia sapencie et virtutis. **S**
apostolos et alios qnqz m'ime
in p'mittina ecia legim' repem
qm sancto repleto. Ad virtutes
tona et diuisa carismata qus sa
gia excitat voluntate. et in stru
et roborat. et industria agit ad

perfecti virtutis. **N**ecessitas alia est
cui se homo voluntarie subicit ut q'
obligat se voto ad obedientiam casti-
tatem et pauperatē et similia. ut ut
vadant ad infideles predicare. si illos
postea euenit aliquid particulare
qd' libenter euaderet. vident necessitate
cogi. que tamē voluntaria ē. qz ad h'
sponte se obdulerunt. qz potius pati
volūt q' a proposito resiliere. **A**lia est
coacta quā iustus collerit uer tū
pōt effigere. ut pauperas feruē. iē
mitas corporis. de pectio pietatis
temptationes aliquē. ut alie diuise
tribulationes quas licet pmo ius-
tissime colleret. et cū iuuare. tū
postea cū videt eas ēē inevitabiles
incipit qūq' voluntate flectere. et facere
de necessitate virtutē. et tū incipit me-
reri. et coapat illa necessitas ad mē-
mū pfectū virtutū ad quas vir aliter
puerit. **E**t hoc ē qd' dicit de qui-
busdā capelle intrare. et illud
qd' orat etia deū. et ad te nostras
etiā rebelles compelle ppius in-
lūcates. **H**oc est fac de voluntariis
voluntarios ad ea que scis nobis
expedire etiā p aduersa cū volū-
te in pperis sequi. **I**ndustria in-
tibus consultat. in pūda confide-
cōne. in labore conatus. et in p-
seuerantia diligētia. **P**istia etiā ad-
iuuante grā vicia subiungant.
et virtutes optinent. **S**i gratia
quosdam ita puenit ut aut multa

facilitate. pmo cū multa suauitate
faciant bonū et declinant a malo.
aut ita attendit voluntate ut cū
magno feruore queq' facienda
pmpre agrediat' quāuis et diffi-
cilia. **Q**uotā uo ita sibi qdāmo
relinquit. ut quodq' bonū agere
debent. nō hnt se stimulis et
calcaribus pūgere quasi pigri n
animal ut grauior sit eis diffi-
cultas superandi corpore cordis
q' labore actōnis sustinēdi. **I**n-
et si nō hnt desideria feruēs ad
currēdū si post diuini habēt tū
desideria desideria. orantes se tū
hi cū spōna. quasi q' agilitatem
currēdi nō hnt. iuxta illud. q'
cupiuit aīa mea desiderare iusti-
ficationes tuas in omni tempore
Voluntate bonā habet q' pigri
et tepidam nō feruēt. **P**rimū
felicias. scdm laboriosius. qd'
aut horū maioris meriti sit.
puto neminē pfecte estimare
posse nisi ei qui statim pōde-
rator est et dūs. quia secūdi si
fideliter luctando vincūt seipōs
p consuetudine sui potētes fiāt
magne virtutis ē pmi maiori
indigent cautela ne seducāt.
quia diuicie faciliē acquirūt
p digalibus solent effudi. q' q'
paulari et cū difficultate ela-
borant. **S**ecūdi atq' pfecte
vincant difficultatis tepidatē

sepe quasi lassam ul' terram et la-
bore desperant de victoria et de p-
uentione ad finē quo tendūt et
remittūt studiū pfectōnis et ad
alias occupatiōes se conuertūt q̄
diffidentes de deo qd' uelit eos in-
ducē i' t'ra p'missionis p' quā signi-
ficatū pfectio puritatis. Sicut
filii ysaac in deserto tedio labo-
ris et timore difficultatis de sipe-
randis hostibz denaverūt tene
p'missionis et morau' s' in desero-
pe paucissimos hoc ē p' calet et
iosue qui qui designat eos q' cau-
te et vtiliter p'teptiones p'ca-
seunt usq' in finē p'seuerando.
Ideo int' tot de seculo q̄ de egipto
egressos tū pauci pueniūt ad
consumatā p'tiōē quia aut se-
ducti callidis deceptōibz inimici
aut tedio laboris et difficultatis
fracti viam pfectōis deserūt ul' ag-
gredi nō p'sumūt. **De g'ualibz re-**
medis etia' medus contra
q̄t' g'ualia remedia vicia
cont' vicia expugnanda et ad vir-
tutes optinendas quedā specia-
liter quedā aliq' singularit' ut q̄
humana vnos semias et filia.
Quedā aut' s' que cito et pfecte
ducūt hoīem ad sanitatē mētis.
quedā tardius et i'pfectius. **Et**
ficatiora remedia cont' omnia vi-
cia s' ista. **Q**uoniam paup' ut
mōibz p'uaris penuria. nō

soli in hys que desideras. quia et
oīm diuitiarū qui plus cupiūt q'
habet. **S**ed penuria etia' in hys q̄
necesse indiges. in victu vestitu ho-
picio ministris et filibz. **S**ed in
despectu hoīm ut sis cōtempnus et
vilipendū et nō cūeris. et i' nullo
singulari honoreris. si potius q̄
datis explearis. et vicipereris. et
hoc etia' sepe ab amicis conec-
tor elatōis penitus in te cōm-
tur. **N**ōne vides q̄nta mendici vel
leuāt a diuitibz et q̄ patient. q̄
faceret si haberet diuitias ul' ho-
nores. **T**ercia est strenuū magi-
terū ut cogitas. fac' qd' i' iustici-
fias et dimitte qd' libent' faceret.
et nichil habē nisi qd' tibi dat. nichil
agē nisi qd' tibi iubet. nec loq' nec
ē nisi ad nutū alteri. et nichil dū-
mulet' qd' negligis. q̄ aspere re-
phendū et punitū donec accu-
tas p'pe voluntatis plene in te agi-
mam i' iusticiis reflectat. **Q**uia
est elongatio a consorcio seculari.
quia sicut aqua turbata si ponit'
seorsū a frequētia cōsuetū puri-
cat' magis. Ita mens religiosi a
seculo sequestrata min' afficitur
terrena et celestia mag' desiderare in-
tit' et purius i'elligit' et facilius in-
hēre de eis cogitando. **Q**uoniam et
frequēs orō quia oratō eleuat mē-
tem sup' se ad dñm et inq̄nat ab ip-
sū cōtione languorū viciōrū et tū

carem virtuti. **S**erui est quelibet afflictio ut tribulatio aduersitatis ut labor infirmitas peccata temptaciones infirmitas et similia que sicut lima purgat et splende facit metallum. ita tribulatio et angustia et afflictio abradit rubiginem vicia. **B**eať gregorius Qui desiderat plene vicia vincere. suadet humilem purgationis sue flagella tollerare. Si aut pmo est amara ad sustinendu aduersitas. p consuetudine continua fit de die in die tollerabili. Quousq iam no timeť. ut etia diligit pfectu sanitatis et aie q in puenire sentit. **E**xemplu de caucio. qd pmo acerbu est. si enormia carue no dolet. et superfluos humores educit. **B**eať orat pphia. **O**ba me dñe et repa me vire renes meos et cor meum. **S**eptimu. continua mortis et apm retribuciois medicatio. q facit vicia timere. et virtutibz insistere. **S**ic aut arte medicine. contraria cõtra is curant. **I**n vicia contrariis exercitiõ remedis sanant. ut supbia humiliacione gula sobrietate inopia enucia aduersitate et sic de ceteris

buc g

de specialibz viciõ

remedus videndũ que si no omnia possunt scire ut describe pauca tũ de pluribz confidem sicut paupes qui no pnt multas medicinas dũ sitates et efficaces habet conficiunt sibi de viliibz herbis vngueta quibz

linat et leuiat dolores suos

De remedis supbie

Psupbie remediũ est glitio ppe vilitatis. tam in corpe q in aia tam illius q nob cu ceteris communis est. q illius q in nobis singularit agnoscim in occulto ul in apco siue sit naturale siue sit accidentale. **C**onsidera vilitates et imitates corpus. q sunt qmcepta sunt inuilecuis sub cute. que sord ebullit p aptians. q facile deperit qd in nob pulchru est et valudu apparet. q mors semp ppinquat et quales post mortẽ erim. **I**te q erroneos honores et diuicie no it mē nacti. **D**iuicie trať et de tra colliat. ut pecunie possessiones et honores no impediť hoi pte s. p questu qui inde sperat. **S**icut volutres et canes accurrũ ad caru qd diu sperant inde sacari. s cu totũ coriosent q nisi sacra oia manet relinquũt cadauer. **I**te bona mētis nrē no it nostra. s dona dei. et ratione inde reddituri sumus districte. ut scia ingenui vices. **M**ala nra pure mala sũt et ex pluribus cõstans gĩa. et gĩbz supbiis digna. **B**ona nra no pure bona sũt. s multiplicat in pĩra. ut pĩra a desidia vana gloria pĩocis re pĩditas. et vane cogitaciones et in pĩeuerancia et cetera vicia q sepe viciant bona que faciunt et maculat

sacrificium nostrum tam orationum quam ac-
 tionum ut inquit sit deo acceptum et mi-
 nus meritorium. Item expositum sumus
 pluribus periculis et eterne dampna-
 tionis et infamie supplicis. et plu-
 ribus vicis et penis onerati. et mi-
 seris subiecti. Unde quod superbit cer-
 ra et cunctis homo tam vilis. Sed in
 est exister se in humilibus opibus. vilibus
 et despectis officiis et rusticis
 laboribus humili habitu incedere. hu-
 miles mores et verba habere. locum
 nouissimum eligere. nichil iactantiae
 et ostentationis prendere. Hec et huius
 familia cum in consuetudine vera
 fuerint. mentem ad humilitatem incli-
 nat. Si autem vana gloria vel super-
 bia pulsant mentem per humilitatem hu-
 miliacione. hoc est ex nouitate uel
 raritate huius humiliacionis. nam pro lo-
 gu vana ista vanitas euanescent. ut
 legitur in psalmo. Ideo faciem vancem
 et ipse ad nichilum deducet inimicos
 nostros. Tercium est quod superiores et
 meliores se debet attendere tam homi-
 nes quam ipsum dominum in christum deum et ho-
 minem ut eorum copatione subiacet
 vilescat homo qui se aliquid esse pu-
 tat. sicut locusta ad gygantem. cal-
 culus ad montem. gutta ad flumen.
 et hoc tam in faciendo bona quam pa-
 tiendo aduersa. periculosus gemitio vi-
 lestis in se ipsum periculis. sic nos de-
 biles in viciis respectu maiorum et
 sanorum siue ante nos fuerint siue nobis.

cum

Audia triplex est. De inuidia.
 Prima non gaudere de bono alterius
 et non dolere de malo. Hec est contra car-
 nitatem proximi. quem tenemus diligere sic
 nosmetipsos cum nemo de proprio bono
 non gaudeat vel de malo non doleat.
 Secunda est dolere et torqueri in bono
 alius et gaudere et optare mala al-
 terius ex odio persone. Nam qui dolet
 de prosperitate temporalis alius vel gau-
 deret de aduersitate eius quia videt
 ea expedire eidem. vel cum utilitatem
 eorum non ex odio persone non est inuidia
 deputanda. sicut iustus iudex de-
 re malefactores ne vel ipsum gravius
 dampnetur si diutius in malis persone
 reuerit vel per eos per cunctis turbetur.
 Tercia in superbia promouere malum alius
 ut iuris et factis. et bonum impedire
 vel deprimere. Grauis inuidia est in
 seipso malo reddere. grauis autem adue-
 rsa qui nichil nocuit tibi. Grauis
 summi autem malum per bonum tribuere vel ad-
 o habere aliquid quia bonum sicut iudex
 christum. Item malum est ledere aliquid in rebus
 honoribus vel in corpore. Periculum
 autem primo dyabolici ledere et nocere
 alium in anima quo ad salutem eternam.
 Item negare indigere beneficia peram-
 est. licet sit iniustus non impedire
 autem malum eius cum posset grauius.
 Periculosum est bonum inimici etiam promou-
 uere et diligere ex affectu. Quidam
 putant se innocentes si negant illis
 quos non diligunt saluacione suam.

Si si emminarent se quo esuriencia
humano abui mitteret. que non sine pro
dano daret. si saluacione qua sine
dano dare possit negauerit. mar
si desideret et acceptet. Ideo autem
iudicia ut odium deo contraria est. quia
singulariter caritati que deus est appo
sita est. et commune bonum quod dei lar
gitas omnibus equaliter creauit iudat
et eos odit quos deus creauit et red
mit et diligit. de quibus spes est quod
ad vitam eternam perueniant. **De**

Primus remedium **remedium**
contra iudiciam est **iudicium**.
quod etiam sumum est melius amare et
cupere eorum que mundus amat. id est
honores diuitias voluptates. Te
poralia enim quo plures diuiduntur.
corpores minores sunt et qui ea appe
tit iudat ea habentibus. dum nunc est
alio tenere quod aliter habet. Celestia
autem et diuina quo plures participant ea
eo magis dilantur et habundant ut
vires et sapientia et dona spiritus sancti
et alia que per timorem non diminuuntur.
Secundum est cognoscere quod si alius non
habet illud. unde et iudat. tamen
tu non haberes. unde cupias alteri
quod sine dampno tuo habet nisi frustra
de aliena felicitate torquearis. **Re**

Remedium **media contra odium**
contra odium est timere vindictam
dei. qui non remittit homini peccata sua quod
dum ipse tenet odium ad primum.
Secundum cognoscere quod quicquid oportet eum

primo reconciliari. si vult saluari.
vnde melius est cito hoc fieri quam tardius.
ne homo interim sit in periculo dam
nacionis et perdat bona que interim con
parat. **Fitur** enim domesticus in domo
patriis celestis. hic debet esse pacis
sedus inchoare. quia quicquid hic fer
uentior dilectio. tanto illic iocundi
or fructio esse pacis. Tercium ut
studens illi qui magis contrarius
est tibi obsequiosior esse et assabilior
per hoc enim lenis cor eius si est itelli
gens. ut saltem cor tuum. Noli vinci
a malo. sed vince in bono malum.
Quid prodest homini diu meminit de
iurari. nisi ut amplius irascatur
et affligat semetipsum. Sufficit di
et malicia sua. Tanta enim est nobis
molestia quicquidque studemus in nobis
esse pacem. quod si volumus super hoc ea
nobis aggruare per odium et inanis
conservationem. citius obiremus quam
omnia resistendo vincamus. Potius
iuxta apostolum dare locum ire debemus. et
cedere et non resistere malo malo per ma
lo reddendo. Quod si velimus omnes oppri
me quos aduersarios patimur. interim
alii insurgant. et alii prius succube
mus quam omnes eluminemus. Qui semper
per patientiam vincit omnes aduersarios
suos superauit. Ieremias. Bella
bunt aduersum te sed non preualebunt. Exe
plum in sanctis martiribus. Odium aliquando
generat etiam diu retenta. **De ira**
Replex est qualitas. Prima subito

pro

in

et ex facili causa moueri. ut ex leui
facto ul' vbo. ul' etiam ex vana sus-
pitione. Aliqñ etiam cont' iulenta-
ta cōmouem. et ualenti' buntis et
lapidi et ligno ul' calamo et hui'
sine ratiōe. **S**edā uehement' illā
man. Aliqñ em' ira tñ in corde ac-
cendit'. Aliqñ etiā facies inflāmat'
deformat'. Ali' etiā gestus et mores
mobilitate quadā notabili agitant'
et qua interior aī cōmocio demonstrat'
ut sternutatio nariū. pallor ul' rubor
volūtus. depilatio palpebrarū. tremor
laborū. inquietudo totius corpis.
Aliqñ p' vba erumpit ul' clamores.
p' cōiunctia contumelias maledic-
ta et minas et p' iuria et blasphemias.
Aliqñ qñ febris cōiuncta corp'
ul' quasi frenetis mētē in furorem
venit. Ali' man' mouet ad ledendū
aliū ul' seipm. ita ut sibi met' quāq'
man' iūciat. ul' ea q' p'ueniunt ab
iactat et destruat. Aliqñ nō sunt
admittē que sibi sūt vtilia ut cibū
ul' aliud cōmodū et multa hui'
una opat'. et pacē cordis turbat.
et ratiōē obumbrat. et mēoriā cō-
fidit. et sicut fum' de domo hospitiū
expellit. ita ira spm sctm. q' sup' qe-
tem quiescit tñm qñt. de cordis ha-
bitaculo erudit. **T**ercia qualitas
ne est. diutina cōmocio. q' aliū in-
arē fouet. **Q**uidā hñt de p'ma qñ
tāt' maius et min' de sedā et t'
cia. quidā de sedā maius. quidā de

tercia. quidā habūdāt in duabz ipsarū.
quidā uo de oībz tribz et hñ pectus
n'. **I**ra contrariat' viciā mansuetudi-
nis pacē et iuitatis. et dehonēstat
disciplinā morū et facit inconsideratū.
quā nec deū timet. nec hoīes. verit'
Ira etiā nō habet misericordiā nec
humilitatē p'ndit. et exacerbat intellē.
sicut fum' ocul' ac nū cordi. **de remediis**
Remedia ne sūt. **P**rimū p'uidi p'p-
meditacō illorū q' p'nt occurrere
tam vborū q' factorū cōt' iūctū. hñ
ante pugnā se homo ad paciā p'pa-
ret. et hostem quasi in insidiis pa-
tus exspectet. ut eo nūm' p'ciatibet
benemencia. q' fuerit ante p'uisa. **Q**
em' debet in bello pugnare ante pug-
nā solent ante pugnandū extricandū
adducere. ut ictus adulari sciāt. sicut
exipe. ne ipm dū vluerent et super-
tur. **N**am qui tūt p'mū vult arman'
qñ iam hostes irruūt sup' eū. nec de-
bit' spaciū ad muniendū se. nec cō-
p'stupore cōsiliū inueniet quo eua-
dat. **S**ecundū est os cōp'mē tacen-
do. et accensam flāmā ne in corde
sustocare. ne si euaporare p'mittat
incendat et alios incendat. sicut de
igne mariati sepi' experim'. **A**d hos
em' duo oīia deus lingue dedit. et
res et labia. ne facile p'liat ad in-
cendū. marie cū in' accensa fuerit
igne furoris. **E**t **f**acito ori tuo cō-
todā. et p's. **P**one dñe ori meo cō-
todā rē. **T**erciuū est cōtēte se ad

alia negocia. quibz cor occupet. loq-
do ut tractando ut sic obliuiscat. cōmo-
tionis sue. sicut qui vit igne exin-
gue subtrahit stipites ardentes ut
sic diuilius deficiat macia p partes
ei subacta. **Pub.** Cū defecerit lig-
na eriguet ignis. **Q**uāto reme-
diū est uetustia qua homo modestus
erubescit discipline sue detinētū ian-
re. et alios scandalizare et vim fac-
sibimet repmētū nam. ut etiā alio
motus inordinatos. ne honestatis
sue dispendia patiat. **S**ic etiā ci-
mor repmētū nam sicut dixim in ser-
uis qui a dñis suis sepe diue castigā-
tur. et nec audent leuiter econt in mu-
nere ne forte peiora eis inferant.
Si hoc p timor hūanus quicoma-
gis timor dei. si be inlit mēti. et in-
me amor ipius boni. **T**am pōt
est quilibz malo resistē. quāti amor
boni in cordis eius affai cōualue-
rit. **Q**uāti est assuecē se statū
cū lenat cōmotio. admittit cōsilia
prudencie ppendendo q̄ notitia sit
inuidia que leat cōsuetudinē. con-
fundit famā. alios scandalizat. cor-
inquietat. hūm san effugit. cor me-
ta meret. econt q̄ illud p q̄ nati-
tū. iam ieuicabile est. si scū ē ut
fieri oportet. et q̄ nichil p̄fici ual-
cendo. nisi q̄ malū duplicat. **T**am
em in hoc sclo occurrit aduū q̄
etiā si oēm diligenciā apponim q̄
licet ea nobismet inuigē. leu-

ter paciēdo. tamē uir omnia p-
tabim. quicomaq̄ si uoluerim
ea nobis eriggetur p impaciē-
ciam et retine in corde p inuicē.
nec expelle ut euaneat sicut
fumi. ante obuiem et suffocabi-
mur. q̄ possum omnia resistendo
superare. sicut illi qui cōtinuū
fluxū reumatis nō exstercant.
suffocant. **A**d quid volum vba
cōtumeliosa aduū nos placā
retine. que iam cū aima trāsiēt.
q̄ nichil nocuerit nob quā fuit
in eis. nec in rebz nec in corpore.
nec grām dei in nob auferet. nec
honores apud hoies. si nos p in-
paciētiā nō offendim. nosmet
ipios. ymo potius maḡ gñ sum
deo et hoibz si cōtumelias patim.
q̄ si nichil aduū patim. **S**ic est
mem vba maledic dñi et decto-
rū. sicut latrat canū ut clamo-
res antea quos cont nos audi-
m. et nō auam. **Q**ui alterū cō-
tumeliose vitupat. seipm maḡ
q̄ illū dehonestat. **E**cce quā in-
tine inuēpies acis affligit nos.
et cū euaserim letam. et tria
e pōis obliuiscim. nec a dñi
ut iterato contristem nos de pōis
incomodo qd p̄erit. sic etiā dele-
p̄ritariū obliuiscim iniuriā ac
si nō fuerit. **E**t ex gaudē q̄ sustinui-
m. q̄ cū cōsulat p̄stiterit me-
ritū eius adhuc manz. **C**ogitāte

etiam debent quoniam nemo in hac vita
sine aduersitate uiuit etiam qui seculo
seruiunt sepe gemitus collerant. Ite
quia sancti sustinuerunt et mirum
maxime et super omnes ipse dominus ni-
hilis christus. Et si ipse passus est
tanta pro nobis non est indignum si non
aliqui toleramus pro ipso et pro magna
gloria nostra et pro merito patrum nostrorum.
pro quibus uti uis modica hic pa-
ti debemus quoniam in futuro plurima
acerbiora. Hec et huius similia pro-
dent et sepe cogitandum impetu na-
turæ et impatiēte finali superamus.

Accidie vicia. **De accidie.**
tres habet species. Prima est
quædam amaritudo mentis qua nichil
letum uel salubre libet. tedio patitur.
fastidit hominum consocium. Hec est
quæ apostolus seculi triticia appel-
lat quæ morte operatur. Secundus in
desperacione et disanciam. prima ad
suspicionem. que patitur alii inu-
gat ad necem suam ipsius luctu in-
incomparabili opprimita. Hec alii nasci-
tur ex precedenti impaciencia. Aliqua re-
tardacio uel impedimento desiderio capi-
te rei. Aliqua ex predominantibus meli-
colicis humoribus. et tunc medicorum
est adhibere remedium potius quam reli-
giosorum uel theologorum. **Secunda**
est tepor quidam pinguedinis qui
sopnum amat et omnia comoda cor-
poris. Hæret labores. fugit afflu-
entia. fugit operacione. otio delect-

tatur. hoc est pigritia. **Tercia** est ac-
cidia que sola fastidit ea. que dei sunt
et ad omnia alia agilis est et alacris
oratio est et insipida. et alaudibus dei
se abducunt ubi caute pro et audet.
Festinat imple velociter orationes debi-
tas. et ne nimis afficiatur tedio eas
assumit inter alia cogitationes
ut occupationes quibus intendit di-
ner perficiat horas uel orationes collige-
tas. rumoribus patitur. ludis delecta-
tur. exoritur negotia quibus occupa-
tur. Nichil magis est ei onerosum quam in-
tendere deo et huius quæ spectat ad fructu-
dinem et perfectum spiritum rituale. cella ei co-
cer est. Euagari autem tam corpore
quam mente est claustrum diligit et quæ
militaria occasione. Omnis rigor spi-
ritualis discipline gratus est ei et muti-
muat eorum. Conquerit de diuini-
cia placem et pro disciplina zelantem.
Hoc accidie vicia signum est ingratum
diuini. quia tanta beneficia uoluit
nobis dominus et confert cotidie quod fideles
serui eius deceret nunquam ab eius lau-
de cessare. nunquam eius obsequium fana-
dere. Item spoliatur nos multis me-
tis et primis in celo. tanta enim glo-
riam omni hora negligimus quoniam bo-
na interit facere possent. si otiose es-
telligimus et nulla uel modica hanc
patitur qua aut non demeremur
aut non meremur. Cum in multis offen-
dimus diuini. conueniens est ut tempus quod non
restitat nobis ad uiuendum tanto magis

luis expectant et redimant tempus
qd male amiserunt. **De remedio ac**

Remedio actione et adie
Primum et efficax cogere se
ad ea spiritualia studia que maxime
faciunt homo. et parare ad orationem
et celebrationem diuinorum tam diu quic
q. p. dei gratiam veritate nobis in oblecta
tione. Si autem differat talis gratia.
nichilominus de labore luctumque meri
ti accersit et virtus roboratur. et p.
consuetudinem magis ac magis reduci
minuet. Deus enim non requirit a
nobis qd non dedit. scilicet gratiam deuotio
nis. si hoc vult ut queramus et cu
deterit consueuemus et gratias ei agamus.
Possibile est enim aliquem quicquid multo
plus mereri in pugna laboris pro
apertenda deuotione etiam si non proficiat.
q. si multe deuotionis foret sine labo
re. quia de isto possit forsitan extol
li et meriti diminui. De illo autem
cor humiliatur et meriti conseruatur.
Contra tristitia maxime valet frequens
memoria benignitatis dei et benefi
ciorum eius. contra autem tunc tunc peccata
viri nostri sunt sicut gutta ad ma
re. Item sit libenter cum bona societate
re maxime qui de deo loquuntur sepe
deuote. Item illud iacobi. Quia ac
aliquis virum in vobis oret equo animo
et psallat. Sic enim cor hylarestat
et spiritus caritatis effigatur. Item psal
terio dauid spiritus malus a saul
recedebat. Occupatio enim potest

tristibus ut obliuiscantur tristitia. Pri
mus vallis est labor exercitatio et co
nsuetudo incommodi. cogente strenuo
magisterio ut non possit remittere a
gere. proedio laboris nisi debilitas sit
in causa. Item contra redit cordis va
let varietas actionis. ut ab uno con
suetudine ad aliud opus bonum. Seruus
dei in his quatuor exercitiis debet
versari ut deo intendat. orando psal
lendo meditando studendo deuotum.
aut de deo tractet. legendo studendo.
secum conferendo discendo docendo. Aut
pro deo laboret. operando seruando.
corpus castigando et virtutibus stu
dendo. Aut corporis refectio. mo
derate indulgendo. quiescendo tor
uendo. cibum ut potum sumentes ad
hoc ut corpus possit spiritui servire.
Ecce. Pannis et disciplina et opus
est seruo. pannis ad sustentationem.
disciplina ad correctionem. opus ad
exercitationem. Animus indiget pa
bulo ne deficiat. onere ne lassetur
oculus. viga qua impellatur ne pi
gre ambulet ut deuierit. Grauis ac
cidia est. negligenter prosequi ad quod
quis tenet. grauior primitus omni
exordio. grauius alios impedi
re et a bono retrahere. nec posse a
liorum bona studia equo animo sustinere.

Varia De auaritia.
Habes habet species. Prima est
auaritia cupido habendi habendum
acquirendi temporalia. siue legem

effectus sine nō. et potest auarus
esse etiam paup qui modicu habet
ul' etiam nichil. **S**ecunda tena
citas consuandi habita que nō p
mittit ea erogari in pias causas
ul' in vsus necessarios congrue ex
pendi nisi cū animi dolore. **T**ercia
augere diuitias et videri acquirere
etiam de iusto et iusti questu
ut furto rapina fraude vltima et a
liis inhonestis modis. **Q**uidā lalo
rant in pma specie. quidā in scda
quidā in tertia. quidā in duabus
quidā in omibz. **H**oc viciū videt
specialiter esse naturā esse et ex so
la pua consuetudine ul' corrupta
voluntate molitū esse. ex hoc pbatur
quia mūdus multo tempore cecidit
et hoc vicio. et aliquē gentes pua
tur adhuc ab eo immunes esse ul' si
ille sicut guntiosaphite. **I**te quia
multi pfecte seculo renūciantes
cū ab aliis viciis sepe expugnentur
ab hoc nūq' princeps pulsant' n
forte pua miseria voluntate se ei cli
ciunt. **Q**ui autē semel se eius laque
o alligari pmissit. vix vniq' de ce
tero ab eius cōpete liber erit. **V**bi
videm' religiosos quosdam post
pnam seculi abrenūciatōne qua
ab eius laqueis excepti fuerāt. rur
sū inuolui auaricie retribz et insaci
abilit' sicte res alienas qui pias
ppas contēpserūt ppter dñm. **S**ic in
tas omibz suis renūciauerat.

postea fur factus et loculos colligē
dum malefatis vendidit et laqueos
se suspendit. **De remedys auaricie**
Remedia auaricie. **P**rimū
omnia p xpo relinquere et sub al
terius regimie et pmissione vivere
et si que habuerit ei plene resignare
et in nullo sui iuris esse. sicut in
pmissa ecclā fideles sub apostolice
erant. et in monasteriis bñ ordina
tis claustrales. **H**oc est efficacius
auaricie remediū. sicut dñs docuit
Qui nō renūciauerit omibz q' pos
sederit nō p' meus esse discipulus. **I**te
si vis pfectus esse. **S**ecundū conside
rare omēs pferiores diuitiarū et
laqueos auaricie. et paupertatis labi
tatem et utilitatē. **D**iuicie enī pua
lose acquiruntur cū labore et cū multa
sollicitudine conseruantur. quia multo
iū ludie patent. furū. rapinorū. p
tentū. fraudulentorū. **V**bi multi se
opes multi et qui comedūt eas. tam
consumētū q' subrahentiā. a illo
securus est diues. nec ab externis
nec a p'p'is. **S**ic ē diues i medio
capidonū. sicut canis i medio
melicorū canū. diu colligit. cito
amittit. **D**iuicie multiplicare in
minuūt sed augent sicut avari
cie. sicut potus ydropico. **Q**ui
g' queris vnde plus auaricie. **A**u
guit nōdū habere et iam ha
bire et amittere. **P**auca sufficiunt
necessitati. mors cito rapit ab eis

erigit uacans distare refici possit
 quā consuetudo uel ecclesiastica ius-
 titia non repugnant. **C**oncedit
 utilis est disciplina ueritatis ut
 modeste se habeat et imperii re-
 net. **I**tem. Consideratio quia mor-
 dinata et nimis festinata refec-
 tio naturā grauat et nimis uult
 et conuerso. **E**cce enim consideratio
 ualeat contra tertiam speciem. qua mi-
 nus sumit. et quia uolū impedit a
 bono ope sicut signadictū. **E**ffi-
 caciū tamen remediū est conua-
 teria et quādam speciem nō habet
 unde possit gule satisficere. **U**nde
 quāto quis pauperior fuit tanto
 minus in hac pte peccabit. **H**ec
 est scdm traditiones seniorū pma
 pugna. quā deinceps nos oportet
 et quāto minus superata fuit tanto
 ualidiora sūt cetera uicia contra
 nos. et nos debiliores contra ea. **P**
 gule peccatū mors intrauit in orbē
Un et ipm dyabolus pmitus p
 gulam cepit. quasi ianua a-
 liorū uiciorū. quā ecclā contra alia
 uoluptates uiciofas considerare
 debent. q̄ cito p̄cūlit q̄ breuit̄ du-
 rat et q̄ transacta sit. est quasi
 nūq̄ fuerit deinceps. **U**n cū de
 lectamenta carnis et mundi appe-
 titis pone in corde tuo ac si iam
 habueris et satius sis et hora
 p̄tuleris quia uoluptas p̄cā ē
 quasi sopnū noctis transacte

ymo contemptibilior quia malā cōsa-
 enciam facit peccatū uoluptatis.
 euitata uolū letam et securam. **C**on-
 uito uolū ualeat contra om̄s adūscitū
 turbaciones. ut ponas in corde tuo
 iam durante adūscitū. q̄ ita debe-
 at ēē. et q̄ alit̄ ēē nō possit. et uolū-
 tas dei ita sit. et quasi hoc disposue-
 ris ut ad hoc deueniret. et sic eueni-
 ret. **Q**uod enim quare quilibet disponit
 inde minus turbat si eueniret. **C**ū
 autē turbaris q̄ nō euenit q̄ oportet
 uenire uel speraueris. cogita q̄ nullū
 alia non eueniret que p̄spera
 fuissent si euenissent. **E**t cū nō tur-
 baris q̄ nō eueniret. quia de quibus
 cor hoīs nō disponit gaudiū si eueni-
 unt. de his etiam non trāst̄ si
 non eueniant. ubi grā. **S**i speras
 de castino hūmā bonū p̄audū
 letaris. sed si forte spes tua si uult
 tur turbaris quia leticia spei sub-
 tracta est. **S**i si nichil speras nō
 tristaris si nō eueniret. q̄ uideris
 tibi nil p̄didisse cū nichil habueris
 amittendū. **H**omo enim hūmā sit
 debet oem spem suam et solaciū
 deum p̄one. ut nūq̄ ex toto fiat a-
 nimū in terna consolacōne. et q̄
 suspensū habeat desiderū ad oīa
 certiora nō fieri. sicut qui sup glō-
 riam incedit leuē p̄one p̄cedit
 temptando si crepiter. ut uerū
 hat pedem ne submergat. **C**ū
 si p̄dis aliquid qd diligis p̄one

tiam

in animo tuo quasi nunquam habueris.
et quasi fuerit quod videris habuisse.
quod tunc more suo euauuerit et in nichilum
reductum sit. **Hoc** orat. ppha cum
esset inspirant dicens. Velut sopor
nisi singentium donec in ciuitate tua
ymagine eorum ad nichilum rediges.
Hoc est redige memoriam istam ter
renam in corde meo quod est ciuitas
habitationis tue. ad nichilum. ut magis
repentem esse vel fuisse quod perierit. sicut
sopor de sermo singentium obliuio
in traditum non curatur. **Sapientia**
est hec vna malis et stultis qui pu
tant se esse quod non sunt. id est. felices.
et habere quod non habent. her non est vera
bona quia falsa sunt que habent.
Ite consideraciones non sunt sanctas
ce dicende. sed vere et sapientes quia
faciunt mentem tranquillam et san
ctilem per mundum peritiam ad
ultram varietatem. **Cum** ergo deside
ras quod non habes cogita quasi ha
bueris et iam inde fraudatus fu
eris et modo perieris. **Cum** iam
habes quod diligis noli nimis in
ti et per delectationis affectum. sed cogi
ta quod cito perieris ista leticia. et
nichil post se relinquit nisi vana
gloria doloris et debitum suppliciorum.
Cum ergo amittis quod amas. esti
ma quasi nunquam habueris illud
bere. sed tantum quasi in somno
videris. vel in cogitatione yma
ginatus sis et talia habuisse

Sicut ymaginat michi quod sum
rex francie et magnam gloriam et
pomparam et delicias et diuitias
habeam. et post modicum rex an
glie debellet me et capiet et spo
het me in regno et gloria et ta
lis remaneam ab omnibus. **Si** ergo
pacta tali fantasma graue belle
turbati et ciuitati de illa regni san
tissimi amissione. vel si valde exhi
lenti voluisset ex delectatione hu
iusmodi glorie sanctissime habite
nonne stulta leticia vel inanis gla
ria moueri de his que nunquam fu
erunt vel erunt. **Tales** enim vanas
leticias et tristitias semper habere
possunt nobilitati et fingendo quasi
libet glorias et delectationes. et
econuerso tristitias et dolores. sicut
solent quidam insani et lunatici qui
busdam fantasmatibus delusi et ex con
fusionem cerebri ecclesie sine apparete
causa exteriori modo ride modo fle
re secundum ymaginationes interius co
ceptas tristes vel letis. **ps.** Vanitas
vniuersa vanitas omnis homo inueniens
ideam viuens secundum hominem non sed
dominus. **Et** quare vanitatem in yma
gine perierit homo. velut in quodam
ymaginaria delusione. existimas
se aliquid esse cum nichil sit et ita
vane exultat. sed etiam frustra con
batur vanis timoribus ac merori
bus delectus. **ps.** Theaurizat
et ignorat cum congregabit ea

quia nescit an ipse eis fructus sit
an alius cui forte debent. **Conc** h
libimet ppha consiliu iuenerat di
cens. **Et** nunc que est expectatio
mea none dñs. et substantia mea
apud te est. ubi ierul perde no for
mito. **Et** pone in aro tuo de fura
adulitate no turbam quia exigen
cia in se habent q pnt euenire
et no euenire. **Et** sepe turbamus
nos ante temp timore illius q
nuq eueniet. **Sicut** pueri alii
flectit recordantes doloris q forte
haberet si parentes eoru morerentur
tur qui adhuc viuunt et sani et iocun
dum. **Et** si etiam adulas etia
futura est sufficit dei malicia su
a ut no duplitem nob dolores p
cedente angustia cu sequens tribula
cio p se satis exiuciet. h dno uob
de temporali tribulacione no de et
na qua expedit nob pime et pca
uere. **Grego**. Ante suppliciu de sup
plicio cogitare. **Iustante** vo nunc tri
bulacione ul adulitate consideranda
est utilitas adulationis. quo pcca p
gat. cautos reddit a pcca. et sube
hit occasione peccandi. **In** multis
erit ad vices ad humilitate
ad compassionem similiu sustinentiu.
ad confugiendu solliciti ad diuinu
admiriu. ad experientia diuine
clementie. que tribulatis corde iur
ta ee solet. ad examinatone pparu
bitu. quia in adulitate plenius

videm quia pferim in eis. **Item**
ad maiorem gloriam pmerendam
et sup omia ad reddenda vice ppo
passo p nobis. **Tunc** autem ad
iustitiam gaude quia euasisti. **Actu**
qui de naufragio euadit. ul de cept
tate. et de via mala ad bonu hospita
um puenit. et noli dupliciter te affli
gere inuitore ul odio et memoria in
iuriarum cont illu a quo passus es.
cogitans q si no meruisti apud illu
ut te affligeret. cu forte meruisti ap
dñm ut te puniri pmitteret. et ipse
deus iudex vltis est illo quasi coram
tuo ad iusticia psequenda circa rem
sua. **De** assur vnga furoris dñi dñi
tur. quia eo vltis est quasi vnga ad
dam disciplina seruo suo p sinel pec
canti. et sicut vnga post correptionem
sua in igne picitur. sic et illi vltis
de tanto punient maxime. qui no
recto zelo et iusticia primos psecu
tur. **His** quasi p excessu tactis qui
litter te inter adusa et p
ra immobilem conserues ne
pseper te excollet ul adusa deiciant.
quia adulas maxime adulas et
ca carentia ul amissione cupia. et
timore ul tolerancia exoli. **Ad** re
media et qualitates viciu conu
derandas redeam. **Ad** medio
ualet ad morbos viciu sanandos
scire equanimiter care his q caro
ul carnalis affectus appetit et po
tione sustine et no pimeste que

honor et odit. Sicut et in medicina corporali sanienti propinquat qui bene servat dietam et curat a noxiis. et qui constant recipit et sustinet amari poculi confectionis. **Gre.** Qui appetit plene vitia vince crude at humiliter purgationis sue flagella tolerare. **Phil.** Scio et habundare et penuriam pati. et esurire et satiare ubique et in omnibus instructus sum. **De luxuria**

Luxuria quadruplex est. Prima in corde quia homo immundus et lubricus cognationes scient et voluuntarie causa prave delectationis vult in cognatione sine repugnatione consensus. **Sap.** Puere cognationes separantur a deo. **M.** Qui videt mulierem ad concupiscendum eam iam mechanis est eam in corde suo. **Secunda** cum circa opus generationis faciat se libidinosis gestibus amplecti osculando palpiando impudice irridendo loquendo et auscultando et pia. sola delectatione sua vel alius meritis blanditiis carnali affectione satisfaciatur. hoc tamen est gravius per primum quia longius ad erroneas conatus causa prave delectationis est pergressa. Si enim sola mens rea est in se per consensum male concupit. quia tomagis habens laracis adulteri ora libidinis incontinentia exercitiorum sensum et membrorum ministerio adiuta et provocata. Si solum concu-

piscat cum corde mechanici a domino iudicatur. quid ergo ex concupiscencia osculandi. palpare etc. Nemo ergo stulte se seducat. ut putet cum solum se petcat se quia opus generationis perficitur. vel laborat perficitur. cum pambula operis dignabilia sunt. In ipso enim huiusmodi coniugio sepe excusabilior est simplex concubitus quam tales inhoneste blanditiis tactuum indecentium et spectaculorum et colloquutionum lasciviarum. Si autem aliquis dicat apud se. Ex quo non quero opus pravi formicando perficitur huiusmodi postum morosis blanditiis finem cum dilecta inunda intentione ad mutue et sancte dilectionis nutrimentum. ut ignis candens magis ac magis in nobis accendatur. cum ex dilectione primum nutritur et augeatur amor dei. **Sciat** quicunque talis est se sub specie spiritualis amoris carnali delectatione deludi. quia spiritus spiritum diligit. nec corporalibus amplexibus indiget quia hoc est animalis amoris indicium. qui quanto plus credit in corde tanto amor spiritualis minuitur et refrigeratur. **Et** confuso spiritualis amor carnalem reprimat et expellit. Tripliciter autem peccati reus estimatur. qui talibus corporalibus blanditiis vult se huiusmodi posse putat etiam si ulterius nulla pravi operis habeat voluntatem. **Primo** quia inquit se

nimis expositus temptationis p[er]icu-
 lo cū p[ri]mū sūt sensus hoīs et cogi-
 tatio in malū. et temptatio q[ue] nō
 dū fuit occasione et oportunitas
 et novie familiaritatis accepta
 potest corrumpere voluntatē. et in
 peccatū p[er]cipitare. sicut sepe acci-
 dit. q[uod] qui inunda intencione mu-
 tuus se ingesserūt familiaritatis
 societatis. mutatis affectib[us]
 spiritualib[us] in carnales lapsi
 sūt in peccatū. Tali g[itur] p[er]iculo se i-
 gere est cont[ra] dñi p[re]ceptū. non
 temptabis dñm dñi tuū sicut
 qui sup[er] tenebram glaciē ex stul-
 ta curiositate incederet. si mer-
 geret[ur] reus eēt in seipso ymo
 seipm stulte temptare gra-
 vis culpa esset si mors nō seq[ue-
 retur. Secūdo q[uod] et si in se nichil
 temptationis sentiret. tamē al-
 teri daret occasionē temptaco-
 nis et peccati. Et alteri fudit foue-
 am ut incidat in eam. Qui al-
 teri mortis pocula p[re]parat nō
 ideo erit innocens quia ipse non
 bibit. Job. Altus eius acēt dñi
 aboli pyras ardere facit.
 Ignis em[en]s flatus eius ex igne
 gehennah. cū duos carbones
 compositos iunxit seminuos
 suscitāt inde esse donec eos incen-
 dat. Nec curat moras. si tandē
 aliqn p[er]ficiat. cū omni tempore
 ad nichil aliud varet. nec aliis

curis intendat nisi animas ledi-
 cere. Tercio p[ro]pter malū exemplum
 ex quo alii graviter scandalizant
 nō carentes p[ri]va suspicōne cali-
 nigra familiaritate. et iudicantes
 eē malū indignant[ur] detrahūt ut
 vident. Innocentes eor[um] collegas
 quasi et illi familia faciant. et in-
 lipendunt religionis reverentia.
 Et ceteris autē plurima faciunt.
 Alii vō eorū exemplo audacius li-
 milia faciūt. putantes etiā sibi li-
 cere q[uod] isti se inopie face arbitrant[ur]
 et dūcūt ab eis. ut audent exēplo
 eor[um] q[uod] ante nō audebat. ymo et
 ipsi p[er]iores temeriores sūt et q[uod]
 iustificam se in p[ec]catis. comparatione
 illor[um] corrumpentiū religionis p[ri]-
 vate. Et hec omnia redūcūt in tur-
 bationem dei. et offensam et honorem
 eius dēmentat. cū insolentia fami-
 lie p[re]familiaris dedecus videtur.
Tercia spēs luxurie est naturalis
 concubitus viri et femine. sine co-
 nūgu honestate. Nec subdundit
 in multis spēs. ut est simplex for-
 nicatio. adulteriu[m]. sacrilegiū. in-
 cessus stuprū. raptus. et c[etera] que
 non p[er]sequor nec distinguo. Quia
 tū est peccatū inanimale. cū em[en]s
 tura omib[us] reb[us] uolū p[er]ia dedit
 que nature subiacent. hoc peccatū
 quasi extra ut cont[ra] naturā sine
 speciali noīe reliquit eo q[uod] indignū
 sit nomine q[uod] ipsam naturā dēbet

ic. et humana naturam maculat
et infatuat. **Dicit** autem aliqui passi-
o ignominie. ut inuidia ut molli-
ties et talibz passionibz subditos. **I-**
cet apostolus de isto pccō plurimar
grauia describat capitulo pmo ad
romanos ad pñs nec nominari ex-
pedit ne et ipse acv infatuat. ut ne
er vñ inde tractandi min⁹ hōnen-
dū ut ab hominabile fiat audien-
bus. ut ne detur simplicit⁹ inde ma-
terna cogitandi. et occasio mali cu-
riosis. **Tamē** quocūqz studio vigi-
lans voluntarie delectationis cōsen-
su se puocat ad pollutionis inuidi-
ciam. ut etiā aliud hoc pati cōsen-
tit ut cooperari alteri pē nature v-
sum. ad quartam luxurie speciem
debet pñe. **De illusione sopnior**
pñmto quia siquā dormiens nō est
pñmto sit etiam nō pñ adiutoriū facere
vnde dñpnetur. nam si vigilans forte
dormier occasione vnde dormies illud
tenet cogitando agendo loquendo. ut
etiam sopnū voluntarie delectando i-
memoriam illius illusions noctur-
ne hoc potius est culpa vigilantis
q̄ dormientis. Illusio fit pena tm̄
culpe pcedentis ut occasio subleq-
tis in vigilante. **De remedis con-**
Emendat tñr luxur **luxuria**
nam sit septem ad pñs que
memorie occurrūt sine quibz cōsa-
uentia nō diu potest esse tuta. **Pri-**
mū est ut vir feminam. et femina

viror. continuā familiaritatē de-
uiter. **Ecce.** A uerimeno pcedit
tinea. et a mulie iniquitas viri. **Que?**
Qui corpus suū cōtinēcie dedit
habere cū feminis nō pñmat
Nam q̄ diu viralis calor viuit
in corpe. nemo pñmat ignē con-
cupiscencie in se penitus extingui
ēē. **Et** sepe carbo videtur extingui
modica familla optus. si tñgūt
comburi. **D**yaabolus vñ cū duos
carbones coordinauit. afflat do-
net eos incendat. **Job.** Alutus
eius prunas arde facit. ignis
est em igne ghehēnah. Carbo
si solus relinquitur extinguit. Si
cōponit alteri ex mutuo calore
incendunt ambo. et sepe spiritui
inceptus amor glūmatur carne
Guardus. Cū femina semp ēē
et femina nō cognoscat. hoc ma-
ius reputo q̄ mortuū suscitare
Qui ergo quod min⁹ est nō po-
tes quod maius est quō credam
tibi. **A**lutus etiam dyabolus
in pñcipio cruce familiaritatis
occultat laqueos temptatōis
carnalis. reputans quod deul-
terent a mutua dilectione si se-
tuerit inde stimulos pñs. donec
plongam familiaritatē. et itau-
tam securitatē affectus ambo-
rum constati et conglutinati fue-
rit in amore q̄ etiam se sentiat
sibi imminē cōptatōis pñculum

nesciant resistere. nec ab iniice separari
viribus autē spiritualibus ita debilita-
tis in eis. q̄ neque corā vāh sibi vī
facere tantam. ut euellat se de la-
queo. Imo timet alterū in tantū
contristari. q̄ etiam repuer se
phidum si deserat. et ut eam. et sic
captus consentit alterius volū-
tati et p̄ne infirmitati in omne
peccatū. Sic sampson fortissimus
qui multas sepe hostiū acies
strauerat. et aliquocies de vī-
cibus euiperat. confidens de vi-
ribus suis. liquefactus est amo-
re dalide et defecit anima eius.
et vsq̄ ad mortem lassata ē dū
nullam daret ei requiem quāq̄
plene cor suū exposuisset. et sic
hostibz aditū aperuit capri-
uandi se et ligandi et cecandi.
et in carcerem molam vertendi.
et in ludū se hostibz exhibendi
 tandem puenit. Hec autē omnia
in figura facta sūt in i et scripta
ad correptionē nostram. **S**equi-
dū est vitia societate et concub-
nū luxuriosorum. ne corū exem-
plo ad similia provocet. **P**ub
Qui se iugit fornicariū erit in-
quam. Item Amicus mulierum
efficietur similis. **P**rimū em̄ sūt
carnales sensus dum nō erubet
et viciosus videri. habēs secum
socios miserie sue quorū nō so-
lum exemplis s; etiā p̄suationibz

et rationibz trahit ad peccatū. et lau-
datur peccator in desideriis animae
sue. **E**t hec est iam quasi papua
causa quare ita multiplicata sūt
mala in ecclesia. et in religione stu-
dia spiritualia defecerūt. et ad ex-
teriora studia et negocia plurimum
deflexerūt. sed mala conformitas
dum quilibet vult alios imitari.
sive quia aliud nescit. q̄ qd videt
in aliis. sive nō audet aliter viuere
q̄ illi cum quibz versatur. ex malo
pudore. timens aliis videri distan-
tis. **S**ive etiam q̄ prius repor-
et animalis libertas gaudet se ha-
bere occasionem et quandā excusa-
tōnem apud homines agendi qd
etiam si nō licet. **P**s. Om̄s declina-
uerūt simul inutiles facti sūt nō est
qui faciat bonū non est vsq̄ ad vī-
scerem eum qui multitudinem postea
sua facit vī deo placere et seruare
vnam petens a dño et hanc requirit
ut inhabitet in domo dñi mente et
conformitate q̄ solū est necessariū.
Vnde puerbū apud homines est
Exultare hybris debet qui cōmuni-
catis. **T**ercū est corpus nō detrahit
nutrit. terra em̄ corporis nostri
ex p̄ma maledictione spinas et tri-
bulos vltro satis germinat. si sup̄
hoc fuerit impinguita deliciis
ita erit spinarū densitas. q̄ semen
verbi virtutis in nobis penitus
siccabitur. **E**t. **Q**ui delicta

nutrit serm suum in iuventute
sua postea illa sceleret concupiscit
Bernardus. Sufficit diei malicia
a sua. scilicet concupiscencie natu-
rali que si cepit accipere vitam
in ab his qui perpetui susceperit be-
lum aduersus eius oblectamenta
fuit duo contra vnu. et ideo periclitat
continentia. quia duo resistit vni.
scilicet continentie in acta concupiscencie
et inuocatur ipsa voluptas
delicia. **Vn** apostolus ad timotheum
vidua que in deliciis vivit
vniuersa mortua est per peccatum. **Ex** eccl
Hec fuit iniquitas sodomie fororis
sue. saturitas panis et otium
Contrario. Apostolus ad thimo-
theum castigo corpus meum. et in serm
tuum redigo. ne forte aliis predicat
ipse reprobus efficiatur. Hoste suum
armat qui armem suam fouet de-
licis. ultra necessitatem debet suste-
nere. quod autem hoste prestat inde
tibi nocet. **Quartum** est otium fuge
quod proprium est anime contrarium. **Al-**
ia enim mala dantur otiosis. **Pub-**
li in desideriis enim est omnis otiosus.
Occupatus enim ab vno demone in-
pugnatur. otiosus autem innume-
ris demonibus vastatur. quia quod
cogitationes et desideria mala in
corde versant. tot inimicorum iaculis
patitur. **Bernardus.** Omnis enim re-
pugnans et malum cogitationum sen-
tina est in vno otium. Sicut per

rimam sentine aqua latens in-
ter et crescit donec nauis mergatur
Ita ex ocio cogitationes et concu-
piscencie multiplicantur donec
nauis cordis eis succubet in per-
iclitatur. **Vnde** et in monas-
teris regionum nostrorum nostris re-
poribus pauci stabiles religiosi
sunt respectu antiquorum in egipto
in qua quippe sub vno gubernatore
simul tria vel quicquid militia moraba-
tur quiescentes videntes quod nunc apud
nos possunt decem vel pauciores o-
bedientes et concorditer governa-
ri quia de labore manuum sustentan-
ti laudem proda et redditus **Ita** apostolos
non requirebant. et erant tantum
operando colligentes victum quem
consumentes nec superflua desidera-
tes. nec euagantes medicando vel
adulando pro aliorum dominatione.
sed de propriis laboribus se et multos
debiles et pauperes sustentabant
et labore manuum intenti. in mor-
bus et vitiis ac viciis desideriis non
permittentur intendere. nec quili-
bet in peram suam reposuit acq-
sita et elaborata. sed sicut semetip-
sos pro Christo abnegauerunt et alie-
rius imperio subiecerunt. **Ita** et
omnia que habebant. **Et** quia hoc
non strepitu clamoris non secundu-
m proprie voluntatis arbitrium agebant
sed in summo silencio quiescere ad nu-
tum abbatis et gubernatorum

suorum. Ideo a spirituali deuotionis
non solum non impediebant per
opis instantiam. sed et plurimū
promouebantur. Cū tamē pac-
to condiano statuto labore opis.
reliquū temporis in lectione ul'
oratione solebant expendere. et
ideo stabiles et pfecti in omī vi-
tute erant. quā omīe tempus
bonis operibz et viciū studiis
impendebant. nichil ociose et cu-
riose transientes. nec pro volū-
tate corū viuētes. sed superiores
scdm regulas a sanctis patribz
instructi. sacri spiritus instructi.
ad vicia extirpanda et vi-
tutes viciandas. Vñ poeta. O-
cia si tollas perierit cupidinis ar-
cus. Nec solū vitanda est ociositas.
sed etiā ociosa. Bernardus. Ocio-
sitas est autē qd nullam habet vi-
litem ul' utilitatis intencione
et p vitando ocio. ociosa sectari vi-
ditur. Quid autē sit agendū
requirit de remediis accidie. Item
ut omī hora consideret homo qh
instans tempus possit vilius
expendere. ul' illud opus qd ei in-
cumbit oportuno modo pficere.
sue orando sue laborando. ul' re-
fectioni corporis intendendo. ul' a-
liud faciendo. Quātū exterioris
sensus ab illicitis custodire. qui
sūt quasi fenestre anime. per q's
mors pccū intrat quasi fur. uel

corruptor calcitrans nostre dñi nō
custodiūt. Dauid nō respexit ve-
orem vire eo qd pus eam concupi-
uit. s. ideo concupuit quia in car-
te respexit. Sic etia vidit lignum
qd pulchrum eet vñ. aspectu qd re-
lectabile et concupuit et gustauit.
Grego? Non expedit intueri qd no-
habet concupiscit. Sic aures sic ma-
nus et alii sensus et membra cocen-
cenda sūt. ne hauriam per ea in-
ferri aerem corruptionis. Ama-
quoq' curiositatis causa egressa
est videre mulieres regionis illius
corrupta est. Item. Cadus me-
us depredatus est anima mea
in cunctis filiabus vrbis mee con-
querit quidam. Ecor' iob ait. p-
pigi sedus cum oculis meis. ne
cogitarem quidē de virgine. s.
boni religiosi recludūt se in cellis
et monasteriis quasi in sepulchris
ne ul' ipsi concupiscant. mūdum
uellet concupiscant. Nūc enī
rarius vides uel audis que mū-
di sūt. tanto affectus tuus ad co-
ncupiscenda frigidior erit. et ma-
ius cognabis ea. et econtra qd
to frequēcius cum secularibus
conuersaris eo magis puluere se-
culi respargaris. quo infernalis
habet paulatim interius tenebrarū
cis. et affectus tuus fit crudus
et mores infames. In molendi-
mo nō puluerulentū fieri vñ

possibile est. **S**ecundum est interius reprimere cogitationes prauas et affectiones carnales. quia illi sunt hominis domestici inimici qui cum fraude vrbis mentis inimici traduntur si non bene caueatur. **Sap.** Pute enim cogitationes separant a deo. **M.** De corde enim exeunt cogitationes male adulteria etc. hec sunt que cor inquinant hominem. Nulla exterior municio sufficit ad custodiendum vrbis claustrum ubi domestica perfidia fuerint. Ita nulla custodia fornicata coleruat sine custodia interna cogitationum et affectionum. **Pub.** Omnia custodia custodi et serua cor tuum quia ex ipso vita procedit. Castis et honestis matronis non praua opera sed etiam suspecta luxuria fugienda sunt per que vel temptari vel infamari poterit. carum castitas et honestas. et inuitus per uocatur in superbiem. et zelotiple spiritu inflammati. **Sic** et anima religiosa que est christi disponit per fidem et votum castitatis. luxuria prauarum suggestionum non recipiat uel retineat in corde. quod dominus semper intuetur. usqueque morabuntur in te cogitationes uere. **Sap.** Septimum est frequenter studium orationis et deuotionis. **Sap.** De sciam quia aliter non possum esse corines nisi deus det.

adum ad dominum. et orauit et dixit ex toris precoribus meis etc. **Et ps.** Nisi dominus uos custodierit ciuitas frustra vigilat qui custodit eam. **Et** ideo semper est orandum. quia sine ipsius auxilio possumus facere nichil ut rore gramine sue extinguatur in nobis ignem concupiscentie. **Ipsi** etiam orationis uirtus quia eleuat mentem super se ad deum. purificat eius affectiones. et desideria castificat. et intellectum illuminat. et dei amorem infundit. ex quo gignatur quidam honor patris. et detestatio carnalis uoluptatis. et uoluntas roboratur quia temptationes debilitantur ut facilius deuincantur. **Vnde** cum moyses in monte uariis manibus eleuaret ad dominum. vincebat per angelum. cum uos remitteret eas et deponeret vincebat amalech. **Moses** est religiosus de aquis seculi abstractus. **Amalech** uos temptatio carnis. **Manus** uos affectus et memorie. a quibus eleuamur ad dominum. hostis temptationis succubus. qui ad tenent ea dimittitur hostis roboratur.

Finit primus liber perfectum religiosorum

Incipit secundus liber profectuum religiosorum.

Dilectus religiosus sepe
temperantem
distinguit
heer non ab
omnibus actibus
gaudet.

Primus est in fervore noviciatus quo
commissus in quodam impetu bone vo
luntatis calet ad omnia patris in
quibus credit se deo placere. siue
ex magna peccatorum contritione et do
lore. siue ex desiderio satisfaciendi
deo. siue recuperandi animi tepis.
et neglecti spiritui per peccatum. Et sicut
viator qui diu in matine dormiens
postea cum festinatione et impetu la
borat tempus neglectum curando
recuperare. et socios qui se prece
serunt insequens inuenire. **Secundus**

Et secundus patet per
secundus est in labore corpora
lis exercitacionis. Quia cum sicut
pauper nondum inuenire valeat per
ciosa munera que in opus sancti
tuatum duo offerat. facit tamen
quod potest. et pilos caprarum et pel
les arietum offerens exhibens cor
pus suum hostiam viuente sanctam deo
placenter. Inter quos non in rationa
bile sit eius obsequium. Per indic
cretum corpus castigatione quod cor
pus destruitur. et vires deficiunt.

et sensus amittit. et spiritus extin
guitur. et totus perfectus spiritualis
dissipatur. **Leuitia.** In omni oblatione
tua offeres sal. scilicet discretione.
ut nec ad detrahendum primum laborem. nec
ad frustram per primum temporem a vi
a declines. Anima enim est immortalis
et non potest deficere. et ideo corpus corrupti
bile et vas fictile non potest equaliter
contendere curendo cum ea. et tantum
ferre laborem quantum illa potest cape
ferre de voluntatis. **Tertius** quoque a
gitat equum cum sedet celeriter non con
siderans quod cum ipse est uerbi gratia quod illud
eius rursus animal non satiatum sit feno
et ita dum super posse laborare cor
tur sub e seessore cadens tardius cu
ad locum quo tendit peruenire fa
cit. quam si morosius circumficeret. **Ratio**
Rationabile obsequium primum. id est cu
discretione ne tamen quid minus
minus fiat. sed cum temperantia a cor
pora bestia castigans. ut non uari
defectu cogatur dissolui. sed vires re
mor. Oportet carne restringere non
extinguere. id est tepere non opprimere
seruiat ne lasciuat. analescit ne
duerit. Terra fertilis si diu incolta
fuerit siluestit. si minus cogit facit
tificare sic matra si si mediu ceter
fertilis perseverat. Sic et de agro co
ponis est agendum ut nec de immo
otio ul' deliciis lasciuat. nec de im
dia ul' labore deficiat. **Corporalis**
exercitacio in duobus consistit. In

liberatione delectabili secundum
carne. et in assuetudine asperitatis
et laborum. Ab hac lege infirmi sunt
excepti. quia eos nec suavia delectant
propter ipsam amantudinem doloris. quia
ipsa infinitas acerbior est. quam labores
sanorum et validorum. Valet autem cor-
poris afflictio ad peccatorum purgationem
ad vitiatorum remissionem. ad augmentum
virtutis. ad spiritualis consolatio-
is expressionem. sicut in torculari vinum ex-
primatur. ad primi edificationem et meri-
tum glorie. **Tertius processus...**

Uterius est in spiritualis
consolationis infusione. quia
deus cum sit benignus et largus
remineretur hominibus qui fideliter offerunt
ei totum quod habet et potest. id est volun-
tatis fervorem et corporis servitutem.

Verum autem consolatio spiritualis
consistit in duobus. in naturalium a-
nimae potentiarum decoratione. et car-
nis et spirituum quieti concordatione.

Tunc enim homo vere spiri-
talis est cum spiritus totus ad de-
um est erectus et ei coordinatus. et
deo plenus est. et corpus spiritui non
resistit in his que dei sunt. sed pro
modo suo prompte spiritui obtempe-
rat. nec concupiscendo mala. nec hor-
rendo dura. ut fastidendo bona.

Potentie anime in quibus ymagines
sunt emittatis preest sunt. ratio. volun-
tas et memoria. que anime in seipsis
inanes sunt et vacue bonis. et indigent

ornari et repleri ab illo et de illo qui
fecit eas. hoc est a deo. Ratio illu-
minat ad cognitionem veri. voluntas
attendit ad amorem boni. memoria
tranquillat ad fruendum et inherendum
vero bono. Nulla istarum valet esse in-
perfecta sine aliis. Si ratio non videret
voluntas non amaret quia nec sciret
quid esset amandum. Si non amaret
non delectaretur in bono. Si non
memoraretur boni. quomodo posset agnos-
cere vel illud amare. Summum autem
bonum deus est. et ideo etiam summe
verum. quia ab ipso fluunt omnia ut
sunt et ut bona sunt. Sicut deus in
clima huius mundi ex nichilo creavit.
postea distinxit et ornavit. ita et
hominem formavit secundum corpus in bre-
vi. deinde animam rationalem infudit.
deinde per inchoata etiam intellectus
secundum actionem crescit et movetur. volun-
tas. et memoria viget. quasi requi-
rens ornatum sibi competentem. Ratio
ornatus est lucida intelligentia
de deo. et his que de deo sunt. et ad
deum conducit. ut intellectus sacre
scripture et rationes fieri. et agere
dei et intelligere quid sit beneplacitum
dei. et huiusmodi vicia et virtutes discernere.
et naturas eorum cognoscere. et remedia
a vitiis et vias virtutum. In apibus
dei ammirari potentiam sapientiam
et bonitatem ipsius. Et brevis dicitur
deus ornatus rationis sunt sapientia
et scientia que de deo est. Ornatus vo-

lūras sūt affectiones sancte et
denotio ad dñm. feruor fidei. fidu-
cia spei dulcedo caritatis. et bōe
voluntatis alacritas spes de re-
uisione peccatōrū. deuotio circa
hūanitatē et passiōē. nec nō
circa eius dimitatē. et desideriu
regni celestis. et confidentia de o-
rationis eruditiōe. et affectus
diuine familiaritatis. et similia
que afficiūt hominem ad dñm et
amorem uirtutū. et ad odium
vitiōrū. et dilectionē proximū
et ad studia bonorū opū. **O-**
mnatus memorie est facinorū
copia cogitatōnū. et affluētia
utiliū meditacōnū. et stabili
memoria dei. et exclusio vagacō-
nis mentis. et tranquillia adhesi-
o dei. et corporaliū ymaginacō-
nū repressio. et perfecta obliuio
om̄i mūdangui. et unus spūs
esse cū deo. **Q**uia uo corpus n-
datum est ad seruendū spiritui.
debet ei obedire sicut dñō i oibz
bonis. et nō recalcitrare ul' re-
murmurare sicut cōtinuay ser-
uus ul' piger. **E**t spiritus sicut
prudens dñs debz pūde ei sicut
seruo in tribus. ut opet utilit-
ne oco torpeat. ut castiget dic-
tate si in aliquo offenderit. ut
sustentet temperate ne lasciui-
at. ul' deficiat sub onere. **Q**uāto
plus quisqz scdm has regulas

ordinatus est tanto spiritualior
est. Ita habere est spiritualis con-
solatōnibus sonari. Nam abbe con-
solatōnes sicut uitae sūt saluti. sicut
etia suspecte sūt et sepe false et fictae
et deceptorie. ut uisiones reuelacō-
pphetie. sensuales oblectacōnes.
innatilorū upacōnes maxime i
modernis temporibz licet quāqz re-
periantur vere sed i paucis. **P**at-
torem spūalis consolatio uotis re-
ligiosis quāqz ut uideant qd large deo
remunerat sibi seruientes. et qd bo-
nū est seruire tam dicti dñō. **I**tem.
Ad confortacōne fidei. ad robur spei.
ad caritatis accensioē. ad desiderii
inflammatiōē. ad eruditiōē ut ui-
deant quo p̄gendi sit. sicut in te-
nebris lumen ostendit. ut uideant
quo sit eundi et ubi cauedū iter.
Ad munendū cōtē futūras temp-
taciones. **Quartus p̄missus**

Omnatus status est
temptacionis
et pugne et tribulacionis
quibz p̄batur homo et purgatur
et exercitatur eruditur et humiliatur.
Ad thimothēu. Qui certat in ago-
ne non coronabitur nisi legitime cer-
tauerit. Quidqz diu diuine debz
p̄bati solet si diuabile sit. et om̄e
nobile et carū p̄batur si valeat si-
debet. Ita uirtus hominis boni quā
nobilissima est. et que in p̄petuo
durare debet in tempore temptacō-

tationis pbat si constans sit. et de
us pbat amicos suos aduersitate si
fideliter in ipso pseruent. **Eccl.** **Di**
sa signi pbat fornare et homines ius
tus temptatio tribulacionis. **Thobie.**
Quia acceptus eius deo nre erat
ut temptatio pbat et purgat etiam
homo a peccis p tribulacione temptatio
nis ut dignus fiat glorie celestis et
celi introitu ne post morte indigeat
gratius et diutius purgari. **Pur**
gatur etiam ut maioris gracie ca
par fiat. sicut virtutis obsequiu tergitur
ut huius amplior sit capax. **Exercit**
tur. id est ut agilius et promptior fiat
ad opa iusticie et virtutum exercicia
quia in actu consolacionis sola spes
mentis et studiu deuocionis videtur et
sufficit ad summa perfectione que deo
et ad tempus subtilitatis ut dicitur
et in aliis virtutibus studis exercitiis. **S**
ed mercator no in vno foro ul' apo
theca oia simul inuenit que desiderat
sed in diuersis diuisa. Ita religiosus
no tantum in quiete deuocionis et
dulcedine consolacionis spiritualis sed
etiam in labore certaminis et ex
ercitio bone actionis debet querere
studiu perfectionis et merendi occa
sionem. **Ad philip.** Scio et habu
ere et penuriam pati. ubiq; et in
omnibus institutus sum. **Corinthi**
Parma iusticie a dextris et a sinis
tuis. **Ex**udit etiam homo temptatio
nibus. qui dicitur
que sit

veritas temptationis. et perfectus
ex eis pueniens. quia ex hoc tenio
sit et temptatio cum intelligit quare
sic deus permittit et quis sibi fiat
tuis inde accersit. **Ad corinthi.** **Fidel**
autem deus qui non patietur vos tem
ptari super id quod potestis. sed faciet cum
am cum temptatione puenire ut non
possitis sustinere. **Ex**udit etiam id
quod cum imitatur experientia colo
racionu in fiducia ad deum ul' fidei
certitudine. **S**ed quidam nudes
in via dei qui statim cum subtrahit si
bi sentiant consolacionis experientia
animo concidunt credentes deum a se
esse auersum. **P**ropterea ut etiam in fide
trillare incipiunt an ba sunt que
de deo sentiantur. **U**lt autem deus erudi
re nos p subtrahione consolacionis
intra vitam sequitur et fidei potius
quam in qualicunque experientia quia
fides non haberet meritum si in so
la experientia consisteret et spes
que iam teneret experientia spes
non esset. **P**ropterea autem et colo
racione scripturaru potius quam experi
entiaru spem habeamus. credentes
deum nunquam a nobis p gratiam quam diu
voluntas nostra a deo non est auersa
p consensu peccati ul' corpore negligē
cie. **Ps.** Mantam iusticia testimo
nia tua et veritate tua nimis. **Hec**
supradicta verba sunt testimonia gratie
dei. **I**usticia in uoluntate et opere
et veritas dei secundum promissiones sac

vera

scripturę que punitit nob̄ vitam
eternam si mandata eius obſeruem⁹
Job. Etiam ſi occiderit me in ipſo
ſperabo. **N**on ergo diffide cū conſo
lacio inter me dulcedinis tibi ſub
ſtatit⁹ quaſi deus dereliquit te et
bona opa tua nō accepta ſit ei. ſi
recurrit ad illa teſtimonia et conſo
latur in ipſis. ſcilicet ut conſidas
vitam dei q̄ dū tu nō diſcedis ab
eo p̄ conſenſu p̄uaricationis mā
datorū eius q̄ ipſe nō derelinq̄t
te p̄ p̄uaricationē ſuam. **N**ō etiā
nos eligim⁹ cū ſi ipſe elegit nos
et p̄us dilexit nos. et nō deſerit
ſe nō deſerentes. etiam dilexit
nos nondū exiſtentes. ut etiā
reſtauraret ei p̄ peccatū. **D**ū dilex
it nos et elegit nos nō p̄ nos
ſi p̄ ſeipm̄ ex ſola bonitate ſu
a. p̄ hoc etiam ſeruabit nos.
Humiliat etiā nos deus p̄ tēp
tationū tribulationes ut agnoſ
camus quid ſum⁹ ex nobis ne
extollamur. eo quod a deo acce
pim⁹ ut accepit ſe p̄uam⁹. **E**t
i. In igne p̄batur argentū et
aurū in camino. hoies vō recep
tibilis in camino humiliaōis
Quod ſcone ul' fallacia intus
latuit ignis compactionis p̄dit.
De ipſis etiam hominib⁹ humiliam⁹
uidentes qd̄ nra nō ſūt ſi dei
qui qū et q̄ntū uoluit dedit no
bis ex gr̄a ſua nō ex meritis. **S**i

conſolacio ſp̄ualis hominib⁹ nō ſubtra
heretur aliqui minus extolleret⁹ et
gratiam p̄deret et periret. **S**ubtra
hitur ergo ei ne amittat p̄dit ne
p̄dat. **S**icut p̄ p̄uulo ſuo nūm⁹
negat ne deludat et p̄dat. donec
p̄ſeruat in prudencia et ſciat p̄uile
conſeruare. **V**idim⁹ quocūq̄ p̄ue
ros gr̄oſos nimis ſibi inde placere
et gloriam hūanā quere et tande
euaneſcere et exeam deo et hoīb⁹
viliuerūt. **E**t. **Q**ui delicate mu
trit ſeruū ſuū ab adoleſcentia ſua
poſtea illū ſenſet cōtūmace. **B**e
nign⁹ deus cuius delicate ſūt cōtū
ſiliis hominū. libent⁹ imparti⁹ has
delicias ſeruis ſuis fidelib⁹ ab ad
oleſcentia ſua. id eſt. nouitate cōtū
ſionis. ſi heu poſtea quocūq̄ cōtū
ſentit cōtūmaces. qū ex conſola
tione ſp̄rituali elati ceteros deſp̄
ciūt. et in tēp̄tationē verſi dū ſu
mā laudis deſiderant. iactantie
vicio depuati et p̄pōſite ſunt. **V**
idim⁹ meliores videri laborat⁹ q̄ ſi
deo ſe opponūt gl̄am dei ſibi teme
vſuſpantes. **B**on⁹ autē dñs ſciēs
q̄ vtilis ſit hominib⁹ tēp̄tationē et
tribulatio p̄us oſtendit ei conſo
laciones dulcedis quib⁹ poſt tēp̄
i tēp̄tationē conſortet⁹ ne deſiciat
et alluciat⁹ ut ſemp ad eas redire
deſideret. et nō deſideret eas reſp̄
donec deſuo recipet qd̄ amiſit.
Sic labo rantiab⁹ in via

pus copiosa patitur refectio ne in labore deficiant. Sic colube longius emittende pus mittuntur. Cuius melle ut quicunque longe emisse fuerit. Semp illuc redire contendat ubi delicate se pascas esse meminerit. Sic petrus pus in monte excelsum seorsum ducit. ubi gloriam transfigurationis xpi viderat. ut postea a satanaa expetitus ut crederet in temptatione recoleret potorem dulcedine. quia exptus erat et rediret ad dnm que tam amabilem senserit. ne diffidens et deficiens desperiret. Sic filius ysaiah pus mana in deserto datur. et postea longo itinere. et certamine fatigatur. **De speciebus temptationum.** **M**ultae autem sunt temptationum species. Una est subtrahitio et inopia deuotionis. Alie temptationes sine ista nulla uel minore virtute habent. cum ipsa sit quasi domus refugii ab omni tribulatione. Ps. Dns michi adiutor est et ego despiciam inimicos meos. Item. Si consistat aduersus me castra non timebit cor meum. Subtrahitio ergo tam singulari refugio homo quodammodo inermis expositus est hostibus temptationum. Et ideo pauidus efficitur et pusillanimis nisi fidei et spei firmitate se muniat. et patientia et humilitate se defendat. q tunc

maxime habent locum eritendi se et magnam gloriam promerendi. **F**ide autem probatur si credat valeat que iam deserit per gustum dulcedinis experiri. Dulcia nimis sunt omnia que de deo credimus. sed gustus cori ideo subtrahit. ut fides magis imitatur auctoritati scripture q experientie pie et magis ex hoc memoria sit. Sicut autem probatur. si considerat dnm sibi esse spiritum etiam dum flagellat. et iam studiose student ei seruire et placere in omnibus ac si sentiat et videat eum sibi placatum. **D**um abraham laudatur qui contra spem in spe credidit diuine promissioni et non hesitauit diffidentia et timore sciens quicunque promissus deus potest esse et facere. **P**atencia probatur si non inueniatur contra dnm qui quasi ex sua duricia hominem tribulet ut desoletur et si longamini sustineat in placatu dei et non deficiat in aduersis. **H**umilitate probatur si cogitet se digne puniri quasi qui indignus consolatione spirituali. et si iustificet dnm q iuste iudicauerit puniendo reum et ingrati puniendi beneficio consolationis meriti. **T**antum debet nobis deus placere et cum debemus eum dilige qui nos punit ut punget ac si blandiatur ut consoletur. **H**eb. Quis enim filius quem non corripit pater

Apoc. Ego quos amo angus et
castigo.

Vidam etiam
repantur ex difficultate
bene opandi et habent aliqua
bonam voluntate sed non fortem
et ex difficultate obstaculum inue-
niunt quasi qui graviter sari vol-
unt et inde affligitur tam ex re-
moru consuetudine que accusat cor-
pore quod ex dolore tardus profectus et de-
siderio vite sanctionis. Quidam ei
uellent habere bona opera et non
valent ad ea frequenter seipos
vincere. Iuxta illud apostoli. Velle
nichil adiacet profectui autem non in-
venio. Aliqua vero possent sed ita
videntur eis arida et prava quod
diffidunt ea placere deo vel alicui
meriti fore et sic utrobique neg-
lecti sunt et incurrunt in quandam
cristianam. Sicut dicit de talibus
bernardus. Sunt qui in studiis spi-
ritualibus fatigati et versi in tor-
porem ambulant tristes in vi-
as domini longos dies et longas
queruntur noctes. frequenter mur-
murant. arido corde ad quelibet
adiuncta accedunt et cessant. Quidam
enim honorant terram eos cum cogitant
de profectu spirituali quasi dicant
apud se bona est victoria sed di-
ta est pugna. dulce primum sed
labor merendi gratus. Sic ex-
ploratores missi in terram promissionis

terre reuerfi comenabatur ubi
terre ostensis fructibus terram
plurimam per difficultate expugnacionis
hostium et periclitare inhabitacionis
Ita religiosi quidam explorantes
terram per septuaginta magna cele-
stia gaudia predicant. sed pugnas tem-
tacionum et labores exercitacionum
spiritualium ita exhorrent quod post
in deserto mori uolunt quod intro du-
ci in terram promissionis. Hoc est
magis uolunt opere in quodam me-
dio statu manere inter secularium
vitam et spiritualem quasi inter egra-
tum et terram promissionis in de-
serto aride consolationis quod per labores
et tribulaciones puenire ad gratiam
perfectionis. Gigantes etiam terre
mirantur et timeant quasi montes
enach. Cum maiorum sanctorum
uitas considerant et de propria
uitate diffidentes illorum perfectio-
nem attingere non ex humilitate sed ex
pauore deseperant. causantes
et murmurantes contra dominum quod ita
dura seruicia ab homine requirunt
Sicut illi qui cum educti essent
de egipto ad tales miseras tra-
uerandas. Inde etiam tam pau-
ci ad perfectionem pueniunt et de
omnibus supra ad pugnam inuic-
tatis tantum duo terram prom-
issionis intrauerunt quia soli illi
perfecti sunt sicut inter religiosos
qui et in pugna temptationis

et exercitio virtutis insatiabiliter
constantes fuerint in pugna resiste
do malis in exercitio insistenti
bonis in fine

Ex hoc sequitur alia temptatio
fastidii. q. fastidit homine
e. bonu. teder enim orare lege me
ditari no. iuenit. teder eu. audire bo
na uel loqui uel opari uel interesse
diuis etiam que sine graui labore
faci. possit. et hoc inde quia cu. ad
magna virtutu. p. m. puenire disti
dit. etiam in minoribz. extren. fasti
dit. Et q. hec temptatio ex. p. ori
atur. ostendit. quia statim post. mur
mur. p. labore. sequitur. mur
mur. p. fastidio. mane. qd. significat
sp.ualis refectiois alimeti. sicut st.
berba. sacre. scripture. et bona. opa. q.
pastur. ai. am. et reficiunt. consciencia.
De hoc. p. ph. dicit. Omnem. escam. ab
hominum. est. aia. eoru. et. app. quia
uerit. usq. ad. portas. mortis. Ad
duo. aut. trahit. ista. temptatio. aut
ad. errores. consolaciu. dila. et. se
cularis. leuitates. ut. qui. no. ha
ber. in. sp.ualibz. delectacoe. salu
in. carnalibz. querat. et. secularibz.
nugis. quibz. consoletur. fastidii.
quo. veratur. Sic. et. illi. qui. man
na. nauisat. carnes. concupiscunt. et
pepones. et. porcos. et. cetera. carna
lia. et. terrena. gaudia. et. sollicitudi
nes. exterioru. negotiu. que. sua. a
credine. quasi. p. fastidientem.

gustu. mutando. delectant. sed. pos
tea. constam. amantiam. ad. fletu
compellunt. Aut. ad. nimia. tristitia.
trahit. hec. temptatio. et. fastidii.
du. non. habet. in. sp.ualibz. delecta
cionem. et. in. carnalibz. consolati
onem. et. sic. multis. inueneris. refu
giu. magno. merore. consumitur.
Soli. g. restat. ut. instant. clamet.
ad. dum. cu. tribulant. ut. de. neces
sitatibz. suis. liberent. et. satisfaci
sacrificiu. laudis. et. annunciet. opa
in. eius. in. exultacoe. id. est. reco
lant. beneficia. dei. ut. ex. illis. ad. lau
dem. eius. in. exultacoe. spiritus.
prouocent.

Qui. si. statim. no. succumbunt.
sequit. alia. temptatio. grauis
impatencia. cum. dm. quare. tam
diuus. et. imitator. sic. tribulato.
quare. tam. paucus. in. datudo. egeno.
gracia. et. tam. amre. perenti. et
tam. importune. pullant. Et. hec
temptatio. quq. tam. valida. est. q.
q. insant. homo. et. palpit. ex. ve
hement. merore. quia. ibi. no. iue
nit. solaciu. qd. debet. ei. eo. vniu.
refugi. saluet. in. oracoe. et. iuste
ta. supplicacoe. cum. dñs. dicat. dñs.
qui. querit. iuenit. Job. xxx. Cla
mo. ad. te. et. non. exaudies. me. et
sto. et. non. respicias. me.
mutatus. es. michi. in. cruce
lem. et. in. diuitia. manu. tue. adu
saris. michi. Psal. Multitudo.

viscerū tuorū et misericordiā tua
rū sup me continuerūt se et c.
Abbas. **U**squequo dñe clama
bo et nō exaudies vociferabor vī
paciens et nō saluabis. **Ps.** **U**sque
obliuisceris dñe me et tē. **Itē.** **E**xu
ge quare obdormis dñe x. **Item**
illud immū filiorū ysa. **E**cce ne
deus in nob an nou. **H**ec omīa il
lius temptacōis anxietatē exp
mūt que non valet melius sup
rari nisi patienti tollerando et hu
militer expectando donec nob be
nignitatis sue volū dignetur ostē
dere et manū largitatis aperire
ut celū quod sup nos quasi euē
lencitur. stillas gracie nob influ
at et terrā cordis nū quasi ferrē
a emollita pluuiis benignitatis
dñi det fructū suū affectus pios
desideriū deuocōis

Illa autē cēptatio magis pīculosa
est que min⁹ molesta sentit. qm̄
ex longo vīu subtractōis gracie
deuocōis et post multa anxia
desideria et labores pro recuperā
da gracia homo quasi lassus rem
ittit animū ab intentione querē
di et sub colore paciē delinūt oculos
attollere ad opes quas habet
se nā pot se videt et in
dignatū hūilitate
cogitat se fore indignū ta
lis gracie quia forsitan aliud
de illo pōrdinauit dñs. ut ad ex

teriora cōsiliis multis pīat. et adeo
ab interioribz sic repulsi. **H**ic etiā
sub distractōis uelamīe deuiceps
paciē sibi ne corpus nimis debili
ter. ut recuperabiliter destruat. **E**t
incipit remissius eē in studio orōis.
et ad cōsiliacōes pīncipior. ad e
uagandū pacior. ad corpus cōmo
da studiosior. ad manes totos ab
lior. ad extiores occupacōes sub
specie redimendi temp⁹ uacat. uolū
tarius et intent⁹. **E**t sic paulatim
liberabit a pīmo fenore. et deside
riū pīcendi refrigerat. et studiū
lauescit. et subintrant affectus
religiosarū seminariū et uisitacōes
eazū. et omībz aliis existis. solū re
manet ei ad solaciū debile qd adhuc
loqui facit de spū. p qd ut seipm pī
multis incertis talū expēdiā
spūaliū. ut acquirit sibi nomē ap
religiosas feminas que existunt
eū loqui ex cordis habūdancia. et
eē bonū instructore uite quālis et
deuocōis mēne. **I**n hui⁹ cēptacōis
tempestate plurimū fluctuat et pau
ci enauigant. quos nec amor dei
afficit. nec desideriū trahit. nec talis
stimulat. nec feruor pīcendi br
get repulsi in omīb. et si qua bonū
vident. facit ex quodam vīu ut expū
dore hūano faciūt. ut ex timore ne
deterius eis contingat. **U**bi quī h
superare desiderat. aporet ut vīu
sibi uet faciat. tam cordi qd corpī.

sicut pignu animal qd calcantibus
pugnat. flagellis agitat. Quidā
trahūt in impetu feruoris ad bonū
Sicut igit illi indigent freno quo
retineant ne papirent. Ita alii in-
digent flagello ipellente quo ad bo-
nū quasi coatti incitent. Miseri-
cors aut deus quo difficilius quib-
temptatois pugna certant. eo ma-
ioris pfectionis et gratiam retribuit
in pñia et maioris glorie pñiū in
futuro. Sūt alie plurime tēptacō-
nū species. quarū natas origines et
causas psequi longū ē. Si em̄ nll-
medicorū omes morborū corporaliū va-
rietates et dolores plene potest cog-
noscere. Quid nūc quātoales mor-
bos tēptacōnū et passionū q̄ suba-
lores sūt valere alijs plene discere
nisi spū sancto plenissime illustra-
tus. Acerbissime tamē tēptacōes
vitē hēsitatio in fide catholica et
desperacō de dei mīa et spūs blasphemē
contr̄ dñ et sanctos. et tēptacō
libinet iniciendi man⁹ et se peri-
mendi. et quedā ppteritas q̄ru-
lose consue medicinalē consiliū
nō adiuuans

Quē tales ista maxime va-
lent remedia. Pñū ut cou-
solerit qd nō timeant illas tēptā-
cōes. quia mag⁹ pñient ad me-
ritū patienti q̄ ad desmetū. Se-
cūdo q̄ patienti tolleretur. sicut
si satanas aliquē visibilē uel

sensibilē tribularet. Tercio q̄ nō
curent neci dñando eis resista-
tur. quia ex hoc mag⁹ quasi con-
firmare inflāmant. Et ad alia
tractanda cōitat se homo quibz
abstract⁹ a se obliuiscat passio-
nis sue. sicut corporali passione
laborans si habz quo occupatus
obliuiscat sui. leuius iterū corq̄
tur. Quartū ut orōibz suis. et
aliorū bonorū hoīm misericordie di-
uine remediū imploret

Generalissima autē tēptacō
qua omēs in hoc mari mig-
no et spaciolo quallām p̄t ad om-
nū victorū confluctū referri in q̄ sepe
pictam quasi submergendi et
iterū reliq̄tis vicijs subleuam
quali deinceps ab eorū impugna-
tione securi. De qua dicit. Qui
descendit mare in nauibz. mare
est viciorū pñidii. naues religio-
nes quibz euāgant e secti via-
is. pcelle maris. temptacōes vi-
ciorū. Vbi vident nauigantes
opa dñi. et mirabilia eius in p-
fundo. qñ considerant quā pō-
cia et pietate custodit certantes
a fluctibz pñidii. et quā sapie-
tōne pñitit eos tribulati. et dat
eis victoriā p varia cōsilia et re-
media viciorū. **Exi.** Qui nō est
temptatus qualia sit. et q̄ nō ē
erptus pauca recognoscat. vñ
in multis erptis cognat multa.

et qui multa didicit enarrabit
intellectu. Ascendunt usque ad celos
per fidem securitate et iustitiam desce-
dunt ad usque abyssos per timorem
succubendi in temptatione. Vel
ascendunt usque ad celos aspicendo
diuine pietatis auxilium. et desce-
dunt usque ad abyssos inueniendo pe-
ccatorum defectu. **De utilitate**

Quia autem **subtractoris consolatio**
discimus in subtractione
consolationis nostre. scilicet de minimis
beneficiis gratias agere et minimas
qualitates culpas et negligencias
timere et cauere et minima queque ad
ista discere patienter colligere. De
opulenta mensa multe mices. primo
aliqua frustra cadunt quique et neg-
lecte uel per nichilo reputare perdu-
tur. Sic et homo quique plurima
beneficia dei. sine gratiarum debita
actione periret. plurimas gratias
negligit ope crece. plurima prout
reputat. que magna si plurima
nec agnoscit. sed hinc omnibus subtrahit.
sicut uir uidens pauperem
suam. recollit quicquid prius habuit
et potuit. que iam non habet. et si
mendicis famelicis modicam buc-
cellam gratant accipiet et studio
se colligeret. qui prius delicata fer-
cula percipendit. colligit frangimen-
ta et res. Beneficia dei nobilia et pre-
ciosa si ex dignitate dantis. et af-
fectu liberalitatis et caritatis quo

dat. qua etiam prout sic daret gratia et
debeant. Ite ex preciositate et volun-
tate domini. nam quid nobilius quam
tu dei. que nobis dat. quid utilius
eo quo transformamur in deum
et deificamur et beatificamur et heredes
in eius efficiamur. Petrus. Maria
et preciosa uobis promissa donauit. ut
per her efficiamur diuine confortes na-
ture. Ite ex utilitate eius cui datur
Quid enim deo cui luto. lutum enim cum
viles viciose peccatores ingrati inopes
omnis boni. miser et mortis rei. et
deus noster memor esse dignetur. Super
dignatur pauperis tantam habere memo-
riam. etiam si modica daret hoc ipse
pauper magnam videri deberet. Quis
est homo quod memor es eius? Minimas
etiam culpas cauere docemur
quia timendum nobis est. ne forte ex
culpis nostris et ingratitudine gratia sit
nobis subtracta. ut eam recipere
cauendo negligencias. quam amittimus
in tanta vberitate. Cum re. Qui
spernit modica paulatim deciderit. In-
gustamus. Vitasti gaudia caue ne
obruaris arena. Proverbium. Qui timet
dominum nichil negligit. Et minimis gra-
tis multiplicatis. inuidiam non a-
quantur sunt. que etiam magna. quia
etiam membra subiuunt. Per modicam
rimam aqua latens in naue infulsit
donec subingit. Minima etiam
adiuta tolerare assuescamus. quia
maiora non superat. qui minora

superare nō dicit. Multi optant
p ppo mori. qui p ppo nolūt leuia
verba pati. sed quon tenet comitus
foli volantis. quom sustinet ictu
gladii terribili vibrantis. Dicit
s omnia pāa p posse caue. et pro
his que comulim omnia adusa hu
militer pati. et omibz bñficiis dei
debitam consideracionē. cū graciay
actione exhibe temp et graciā
dei non iuacui recuperare. et digni
erim ut grācia nobis subtrahat
et augmentata reddatur. et ad ing
ni pfectū virtutis puenire meream

Concupiscentia

quā ad pñte
materiam dicit p quilibz motus ul
affectus ul sensus a vo bono re
hens. Sic aut hoc tribz modis. aut
allidendo p delectabilia. aut credo
p contraria et aspectu. aut deapne
do p falsa et verisimilia. et sic tres
anime vires corripuitur. Cōcupis
cibilitas p delectabilia carni et ocu
lis encordi. id est p voluptates diu
cias et honores mundanos. Insci
bilis p timores varios debilita
tur. in resistendo virtutis et insisten
do virtutibz. Rationabilis cecatur
ut bonū malū iudicet. et malum
bonū. etiam luce virtutis ponat re
nebras. et tenebras falsitatis po
nat. et lucem. Ps. Cor meū contur
bat. et sicut aqua luto turbata
et inuicta dereliquit me virtus

mea qua debui uero bono uacare
et tenaciter inhere. et lumine oculor
meor nō est meū et pñ. quo vñ
a falso discere debui. Concupis
cibilitas dupliciter temptat. quia
delectatio spūalis ei subtrahitur
et inde desolatur. et carnalis cō
cupiscentia ei ingerit et in fedu
tur. Inscitabilitas dupliciter diuin
infirmitur ad bonū. et pelius
est ad malū. Bonabilitas du
pliciter qz intelligit bonū. et non
agnoscat qz bonū sit. et sub spe
cie veri a falsitate deludat. De
abolus suggerit aīe interius p
ua consilia. Mūdus extius inge
rit maliciā concumelie. Caro de
lectatur. mens recipit et conse
tit temptacōm ul repugnat.

Carū aut uellus sic habet
temptacōnes. ul carē. sol
re extius pbat. quia habet eas
et uulū resiste magne virtutis ē.
Superasse vo et triphante de ip
lis gloriosi ē. Carē aut eis cō
modius et securius. succube p
culosi. appete eas et sese ingerere
incertū est. maxime infirmis
et imptis. Examine tamē se ad
pugnā spontaneā cont spūali
a vicia. cont nam iudicia vana
gloriā re. Aliqu uile ē ut q
mē e illas morari eligit. qui ex
pletur et offendit ut sit discat
patientia. et qui sub districto

magistro uiuit qui in omnibz fū-
gat eius uolūtate ut sic assuescat
humiliter ēē obediens et pūpre-
et sic de ceteris uiciis spūalibz ex-
pugnandis. **D**e carnalibus
autē uiciis hoc piculosū et aul-
tum est. sed fugiende sūt eorū
pugne et a memoria excludēde
et occasiones eorū tollēde. Vā-
dūs noluit se pūntē de luxuria
temptari. ut doceret nos nō debē
ingere hūc tēptatō. etiā in spe-
triumphi et pūm. Cū enī hec tēp-
tatio magis habeat de delectacōe
admixtū. et in hoc uideo omīs cō-
cepti sum. et nō solū mens. sed
etiam corpus in eo delectet. picu-
losius eius aditus conceditur.

Sicut hostis qui in uibe aliquos
fauentes sibi habeat. si int. por-
tas intrat potētius ipām caput.
Ad corinthi vi. Fugite fornicacōne
re. omīe peccatū qd facit hō est cor-
pus est re. **Temptationibz** i quibz
delectatio consistit. maxime reue-
ri et infimī superant. idē in qbz
amor mūdi nondū extinctus est
et ideo reatendit. et cōcupiscit
is mūdi. sicut candelā adhuc fu-
migans cito caput flāmā. **Tēpta-**
tio tō impetiosa et qī uolēntia
fortiores impetit. ut qui molibz
nō flectit. duris et uolūntis tēp-
tationibus. quasi uentis ualidis
euellantur. **Temptationes** at

fraudulente que sub specie boni
palliant. licet quosqz rudes et stul-
tos decipiant. qui nondū cognoue-
rūt altitudinē sathane. idē. astu-
cias eius. tamē singulārē pētis et
bene pētētibz int. idant. **Ps.** In
uia qua ambulabā absconderūt
laquei michi. **Ad corinthi.** Ipē sathā-
nas cōfigurat se in angelū lucis
et cē. Si enī eis in figura sua appa-
reret que turpis ē. honorēt eū et
fugerēt. si apē impugnet eos
resisterent et et auxilio dei fugerēt
eū et uincerēt. et sic nichil apud eū
pōtēt. boni enī quia mūdi sūt decipi-
tur in mūda pēta. quia uolūti sūt
licet cōt. omīe malū repugnat. qd
malū ēē agnoscūt. **Deunt** g. sathā-
nas in specie angeli boni. qd credi-
a nobis diligi ut tanto facilius decipiat
eos quo bonus nūcius pūnt
et qui nō soleat nisi bona nūciare
et suadere. **Sedus.** Boni nūq. mūdi
boni similitudine decipiat est. Et
ut facilius recipiat. eius pūntia p
mo sola bona pōnt. et postea mū-
ta malis. tande falsa bona si ueni-
mala. **Postremo** cū nūciat eos
et illaqueauerit insolubili. apē
caput uenēnatū erigit. et in apē
pēta eos dicit. sicut corpius qui
blandam faciem habet. et cauidam
uenēnosam cū qua occidit. **De**
bonitate simulate pegno habim. et
ceperūt filios pūntel ut pēteret

elis. cum de gnie hostiū forent
O vanei sub specie spūalis dilec-
 tionis. spūales feminas se-
 quentauerūt. et orationū ipar obre-
 tu. Ecce quā puritas in intentione
 pma. scilicet carnis et deuotio. poste-
 a sequit' longe confabulaciones. in
 deo modo de mutuo pīor amore et
 fide. et amorosi aspectus. et mīmut
 cula p memorabilibz caritatis. Ecce
 quomō iam mīra et bona spūal'
 collatōis et fidelis affectōis. cum
 malis iūtilis confabulacionis. et in-
 caute familiaritatis. et iūtili occu-
 patione cordis circa dilectam. Tāc
 sequit' falsa bona et vā mala. scilicet
 amplexus osculatus manuū et v-
 berū et similia que omnia suspecta
 sūt. et carnalis dilectionis indicia. A-
 turpis opus phudia. Postremo in-
 pūia succedūt. q' fructus pccatō-
 rū. scilicet apia apia iniquitatis. Augur'
 q' pūa et breuis concubū hora
 in qua amittit' vita etna. In hūc
 modū passiat se sepe supbia sepe
 inuidia et auaricia et alia vicia. q'
 cū nō audent bonos tēptatē apia
 facie quos sciūt omne malū odire.
 assumūt aliquid virtutis velamē-
 ne agnoscant' eē qd' ē. sicut qui mē-
 ritur se amari eadē donec admissus
 dolose et latere illū inficiat. sic iōub
 et remittit' mentū amare q' osculatu-
 rus ē. ne suspicaretur eū hostē esse.
 et nō obseruaret gladiū eius dolosū

et ita dolose occidit eū. Sic iudas
 osculo xpīi tradidit' crucifigendū.
Tēptacione tria maxime dolent'.
 siue ex labore pugne et iugendie
 cordis quā patimur. siue ex timo-
 re ne forte superem et succubam' p
 tēptacionis consensu. quia timeat'
 ne forte debilit' inuis resistam'. et
 p' hoc piam conuictam offendam'.
 licet tamē plene nō consensiam'.
Omnibz **Q**uomō sit resistē-
 tēptacionibz. **D**ū tēptacōm
 hīs quatuor modis resistendū
 est. **P**rimus est cogitationē inde
 auertere alias occupaciones ac-
 cūmendo. quibz obliuiscat' homo
 impugnacionis q'ntū p'c. **S**ecū-
 bias et occasiones tēptacōis
 fuge et declinare maxime carna-
 les qui appropinquantes sibi incōduc-
 urignis. **T**ercius patient' et
 humiliter vagam' dñi sustine. et
 et se indignū iudicet afflictione
 et labore pugne et patient' to-
 leret confidens qd' ei pueniet
 in bonū. quia sic citius placabi-
 lis erit dñs ei. et purgabit' a pec-
 catis et emendabitur a viciis.
 et ditabit' viciis et scia et me-
 ritis et glia. **G**regor'. Qui appe-
 tit plene vicia vinct' tūdeat hū-
 lites. siue purgacōis flagella cole-
 rare. Cum deo nō possum' cōte-
 dere nec p iusticiam quia pccōres.
 nec p potenciam quia infirm'. et

serui eius sum. nec effuge ab
eo pasturam. quia in usq[ue] corā
eo latere poterim. et dominū ei
minos erit. **Ps.** Quo ibo a spi-
ritu tuo et quo a facie tua signā
et cē. **Iob.** Sapies corde est. et for-
tis robore. quis resistit ei et pace
habuit. Vñ humiliem[us] nos corā
ipso et sit misericordia cōsequi. **Quir.**
orationi incumbere et auxilium suppe-
ditum p[er] se et aliorū suffragia ipso
rante. quia nec m[er]itis meritis nec vi-
ribus nec prudentia possim[us] de
tot hostibus triumphare. v[er]o sine le-
tali vuln[er]e cūsur. nisi p[re]cetti manu
dei. et eius adiutoria conforcati.
Ps. Inuoca me in die tribulationis
etiam te. et honorabis me. **Ad**
hoc eim deus punitur aliqui hominē
aliqui temptari et tribulari ut exa-
tetur ad ordinis studiū. et confugi-
at ad dñm et eripiat eim[us] auxilium.
et ad eius exauditionis solacium.
amplius in eius amorem exaudiat.
et sic tam in merito vinctū q[uam] in fi-
ducia dignationis eius extrescat.
Sic diligentib[us] dñm omnia cooperā-
tur in bonū tam q[uam] aduersa. **Solet**
etiam quicq[ue] deus fidelem seruū suū
postmodū amplius consolari. et
purioris p[er]fectionis grām conferre
in illis de quib[us] fuit aliqui in tēp-
tationis molestia grāu[er]e tribulatus.
sicut de b[ea]to b[en]edicto scribit b[ea]tus gre-
gorius. **Qui** dū carnis temptatione

grauit[ur] temptaret. quia vili[us] resistit
im[mo] plene viciat. ut de gracia nullū
postea motus carnalis illerebre
in se sentiret. **Ps.** Sed in multitudine
dolorū meorū et cē. **Sic** etiā in tēp[er]a
cōmib[us] cont[ra] aīe et blasphemā spūs
meret[ur] fidis bellator. quicq[ue] in fide
clarius illuminari et in amore dei ex-
dencius inflamari. **Play.** Erūt capi-
entes qui se ceperant. et subiciant
erectores suos. **Quintus p[re]missus**

Quintus modus est qui ex
am[mo] quāvis religionis pro-
cellus est. singulariū vi-
ciorū tēptationib[us] singularib[us] reme-
diis mederi. **Hic** p[re]stat[ur] curatio
ul[ter] remediorū spūaliū dicti. in quo
cura diligens morbis viciorū adhi-
betur. ut ad sanitatis statū pueni-
atur. **De** quib[us] remediis q[uod] in p[re]fatu
est dictū. hic nō est opus repetere. **Et**
autem diligentia debet quicq[ue] tunc
remedia anime sue p[er]quirat. et san-
dis spūalib[us] morbis viciorū iungula-
re. quia letali morbo laborans medi-
cū qui eū curare posset inquireret. et
tanto diligentius cura aīa[us] curati-
dis adhibenda est. quāto aīa[us] morbus
periculosior est. et cura difficilior et sa-
nitatis p[re]stantior anime q[uam] corp[or]is mo-
rituri. **In** quāto v[er]o de corp[or]is plus sa-
nitate sum[us] q[uam] de aīe salute solliciti.
in tantū conuicti illud plus dilige-
re et sanitate ap[er]te dēdicare. **De**
sanitate corp[or]is **sanitate aīe**

consistit in integritate membrorum et
sensui. et in ordinata qualitate hu-
mori et vigore spiritui. **S**anctas
anime consistit in recta et circumspecta
actione in caute locutionis obser-
uatione in ratiudine voluntatis in or-
dinatione affectionis et veritate

A cogitationis **De actione**
ctio in tribus debet esse circumspecta
ut sit meritoria. **P**rimo an h-
cant. **S**ed an debeat. **T**ercio an expe-
diant. **I**licitum est omne quod est contra
dei precepta vel eternalitatem instituta vel
contra boni propter questionem discretam ut
boni consuetudine obedientie abstin-
entis pietatis. et aliorum sub voto co-
phenendi. **I**ndecens est quod non bona
speciem prestat et colorem illiciti habet
etiam si non expressa veritate ut pe-
ccati notam habeat videtur. et secundum sta-
tu agentis et inconuenientis iudica-
tur. **A**d corinth. **O**mnia michi licet
sed non omnia expediunt edificatur. **S**uo
dei vitanda si ne prouocet conscientias
infirmitate exemplo minus edifica-
torum et dominum inhonoret. quod induci-
plura famulorum reducat in consue-
tione dominorum suorum. **R**os. **G**loriaris
in deo quasi filius in domino. et propter
consecrationes legis dominum inhonoras
Nomen enim dei pro uos blasphemat
inter gentes. **I**ncurpediens est quod
cauet fructu utilitatis. **V**acius est
in conspectu dei apparet cuius actio

fructu pie utilitatis caret. **S**icut
arbutus arefactus in arbore et lig-
num instructu in vinea vel pome-
rio. **D**eus namque qui omnes large
temminare desiderat. tot occasio-
nes merendi prouidet hominibus. et tot
actiones meritorias ei ostendit.
quod stultus et merito est puniendus
qui huius neglectis iudicia et instruc-
tuosa sectatur. **B**etum si quis or-
tum plenum nobilibus fructibus ingre-
diens. sola vilia et amara carpe-
ret et nocua. **De locutione**

Motuatione tria sunt similiter obserua-
ta. **P**rimum ut tardus sit homo ad
loquendum. **E**ccl. **L**oquere ad testes
in tua causa vir cum uere fuerit. quia
romagis in uero tua. uel in non causa.
sed in leui vanitate. **S**i his interroga-
tus fueris. habeat caput tuum rursus.
ut utilitas et oportunitas erigat
esse loquendum. **V**eritas ueritate edi-
ficat omnes. **V**itandi euidentis notu-
mentum et honoris dei promouendi.
Oportunitas tempus. loci. cause.
et qualitas audiendum. **V**as quod
non habuerit operculum uel ligatu-
ram desuper immundum erit. **P**idius ei
imundit. et limes et aialia immunda
inquinabit illud. et si quid precioso
uel aromatici liquoris in eo re-
condit. euaporat utus eius. **S**ic
quod per sensum silentium non ponit
ori suo custodiam. frequenter immu-
tatur corde illicitum uerborum. **M**e

12
diciis maledictis. retractionibus
turpiloquiis. iactantis scurrilib;
et similibus. **S**i quid etiam deuoto
nis intus habet. ut occulte beatus.
ciculus euaporat. et insignit. et e
uaneſcit. sicut ſepius poſſum. cape
rit. qñ poſt copioſiſſimis gratiam
ad uerba oſioſa deſum. meret ſa
porum uic. et ſenior exſtinguit.
et intelligentia obſcurat. et me
tis in diu intencio diſſipat. et cor
a bono qd prius habuerat euacu
at. **S**edum eſt in loquendo circū
ſpectū eē ut conſideret qd loquat.
et qualiter et coram quo diſponet
ſermones ſuos in iudicio diſcreto
ut ne alitui loquendo noceat. ne
que indebite offendat ul' ſtanda
lizet. ne quid falſi admulſceat qd
conſiciam poſtea remordet. et dir
iſſe peniteat. **C**et. **C**onſultorū in
ore illorū. et ideo cū aperuit os eſ
ſundit totū qd habet intus per
ſulticiā. **O**s autem ſapientū
in corde ipſorū. quia os nō pſert
niſi qd cor bene deliberauit eē lo
quendū. **Q**ui cuſtodit os ſuū. cuſ
todit a piculo animā ſuā. **Q**ui
autem inconfiderat. et ad loquen
dū ſciet mala. **Luce.** De omni u
bo oſioſo. **G**rego. **O**ſioſū ubi
eſt qd aut ratione uſte nō ſciat. a
interuocōne pie utilitatis caret. **S**i
g culpa nō caret ſermo oſioſus
qui nō pſert. qd de pſioſo qui i

13
obest alitui. **T**ercū eſt ut breuit lo
quat. et ſine utilitate et uſitate nō
multiplicet uerba. **Q**ui multis ueritat
uſis ledit animā ſuā. **I**n multiloq
o em pccm nō deent. **D**uo em uerba
que ſola nob pſiſſa ſt ut omnia ad
dicta ſit. ideo quid uſum ea. ab ul
alteri. ut uale tibi ul' alteri. **N**ecitas
cū inſinuata ē ſapienti. nā apud
inſipientē nulla uerba ſufficiūt. **U**tili
tas etiam ſi ſe pſiſſa uerba eſſun
dit. oneroſa eſt et faſtidioſa. **S**ene
ca. **N**on multis opus eſt uerbis. ſed
pauca et eſſicacia. **P**ſiſ. **S**icut uer
patens et abſq; minor ambitu. ſic
uir qui nō pſt in loquendo cohibere
ſpū ſuū. **G**rego. **Q**uā mirū ſilenci
non habet patet minima iaculis ciuit
tas mentis. **S**ic cautus et paratus ſit
homo in uerbis. ſicut auarus in ui
uis ſuis. quia uerba quib; merem
gloriam celi pſioſiora ſt omni theſau
ro. **P**ſiſ. **T**heſaurus deſiderabilis
requieſcit in ore ſapientis. **A**uarus
pecunie et paratus pſunde et in ab
ditu recondit eam. nec pſert eam
largiendo niſi p uigente uſitate ul'
utilitate ſua. et caret ne ul' obulū
ſupflue eſſicac. ſup qd nō ſit. **S**ic
etiam religioſus cordis ſui theſau
rum abſcondit in ore loquendo et nō
niſi p uſitā cauſa ul' utili os ad lo
quendū aperiat. et qd cū pauca
bus uerbis pſt expedire pſt ſufficit.
ad hoc plura ſupflue nō eſſundit.

Quadruplex autem ei bonū ex hoc
pueniet: qui tacebit peccatū multilo-
quū. ul' vaniloquū. Intellectus eius ice-
lius magis profundabit et sublimabit.
Sicut aqua conclusa que nondū hī-
eritū p quem effluat. ardet in altū.
Item qd loquit' apud homines magis
habetur auctoritatē. tū sciunt eū cū
maturitate loqui. et nō leuiter effunde
verba sua. Item singularem gloriam
meret' in celo. **Demor disciplina**

Morū disciplina in religiosis
triplici colore decorat. si sint
maturū hūiles. et benigni. **Maturus**
ut nō sit leuiter accendo. nec prius ad
risum. ul' curiosus. ul' ebolus. nec io-
cundus. **Maturitas** intus mentē cō-
ponit. et totū corpus extius ab inso-
lencia custodit. caput regit ne leuiter
hinc inde circūferat. oculos ne vage-
tur. aures ne curiose auscultet. que
nimis expeditur. lingua refrenat
ab ociosis et infructuosīs verbis. ma-
nus ab inutilibz occupationibz. pe-
des a vanis deambulacōibz. et inde-
centibz diuertiacionibz. et totū corp' ab
inquieta motu cohibet. nisi scdm
q ratio exposit. **Vn** beatus Bernardus
scribens de beo malactia epō. cōme-
dat eum. q ita cōpositus fuit in mo-
ribz. q nec manū nec oculū. ul' ali-
qd aliud membrū leuiter mouebat
aliqu. nisi scdm q ratio et causa dic-
tabat. ut nil appareret in eo qd pos-
set offente conuenientes. totū in eo

disciplinatus fuit. **Hūilitas** morū
deprimat ceruicē. hūile format rūsū.
gestus complanat. uestitū simpli-
tem amat. se se int' nouissimos lo-
cat. ostentacionēs declinat. notam
singularitatis fugit. ad aliorū ab-
sequia agilem se facit. ad obprobria
tacitū. ad honores oblatos verūdū.
puprū ad descendendū. difficilem
ad indignandū. **Benignitas** fa-
cit affabilem et copiosū afflic-
tis. tractabilem et errabilem et flet-
ibilem ad consilia cōciliū suū
et aliorū in bono. hilarē et modestū.
iocūdū fidelem et socialem. nullū
spemē ul' temē iudicantē. gratū.
beneficiū. omībus graciosū. **Hūi-**
litas temperat grauitatē ne fa-
tuosa et elata ee videat'. benigni-
tas facit ne austerā et indignabū-
da pueret'. **Ergo** maturitas cōpat
benignitatē ne leuiter et carnaliter
blandiens ul' adulatore applau-
dens estimet'. temperat hūilitatē
ne nimis abiecta ul' affectata re-
puet'. hūilitas reddit imitabi-
lem. benignitas amabilem ma-
turtas venabile. **De cordis con-**

Exterioribus ordi-
natis in actōne. locutōne
et moribus ut ad verā et de celo
allatam quadratā spūalis nor-
ma sara discipline tamq' viui-
lapides in templo veri salomonis
locandi disponi valeamus. de

cordis compositioe et mentis bonitate aliqua proponam? Quia teste salomone omni custodia seruanda est cor. sicut ex quo vita spiritalis quasi ex fonte procedit.

Sanctas cordis in tribus consistit. in voluntatis rectitudine. in affectionis sanctitate. et cogitationis stabili puritate. **V**oluntas ita est que bonum tantummodo vult et propter bonum et plene vult. Si enim aliquid vellet quod malum est et peccatum non est bona voluntas. **M**atthi. Non potest arbor bona fructus malos facere etc. Si bonum vellet si non propter bonum ut bona opera fieri per laudem humanam sicut hypocrite faciunt. et aliqua alia non pura intentione. Similiter bona non eunt. cum non simpliciter bonum propter se vellet sed propter aliud non bonum. **I**llud enim quilibet magis vult propter quod vult illud. In fine namque quiescit. si propter id quod ad finem est. tamen non tamen et reliquit ipsum obtento eo quod voluit. Si autem vult bonum et propter bonum sed non si sufficit. licet per precepta sit non tamen plene. ut qui viam dei incedit vel docere vult quod diu inde non cogit. sicut tunc aliqua aduersione. sicut hi qui in temptationibus et persecutionibus decedunt. **V**el ita volunt bona opera agere. ut tamen ab aliis illicitis non sint abstinentes. vel quocumque modo volunt bonum inceptum ad finem perducere. **V**el

etiam plus quam debeant vel expediat bonis operibus insudare volunt. ut qui indistincte castigando se puniunt. vel ad insaniam et destructionem sui perueniunt semetipsos. **A**d romanos. Non habile sit obsequium vestrum etc. **I**heronimus. Qui plus quam potuit fecit propterea perit. quod contrarium moab. quod vas inuicibile. **D**u-plex est enim plenitudo. una naturae altera perfectionis. **A**ccuratis est illa que minus non potest habere ad salutem. ut abstinentia manducatorum. **M**atthi. Si uis ad uitam ingredi serua mandata. **P**lenitudo perfectionis est impletio consiliorum. Si vis perfectus esse uade et vende omnia etc. cum reliquis consiliis euangelicis. **A**d hoc non tenentur nisi qui ea sponte uolunt ut religio si qui inde post uotum sunt uocati ad salutem. **D**euter. xxxiii. Cum uocatus uersus domino non tardabis reddere. quia requireret dominus deus tuus et si monitus fueris reputabit tibi in peccatum. **Q**uod autem uoti liberum fuit uouere facere vel non facere sine peccato. **I**llud post uotum iam uocatum est adimplere. eadem tamen in consilio quam in precepto. et si cuius de precepti transgressionem reus est dampnationis eterne. **I**ta de uoti puritacione. **V**erbi gratia. Sicut secularis dampnatus per fornicacionem vel homicidium uel consilium. ita perfectus regula in religione dampnatus. si est peccatorius uel inobediens. uel facit aliquid quod in regula preceptum inhibet. **I**uxta

vo ueritas ul' euidens maior ueritas
 admittit dispensatione. sed ab eo qui
 potest in talibus dispensare. **D**ubia
 etiam interpretatio precepti periculosa
 est. sicut pons semiputridus aque
 precipitis et p'funde. de quo dubia est
 an aqua subtrahente conuertat an
 subsistat. Quare uir aliquis qui ma-
 iora p'p'o detreuit subire c'tamina.
 et omnia dereliquit in seculo se committit p'
 culo p' modum motu p'p'e uoluntatis. ul'
 p' p'uo amodo. in ista opinione sua
 ul' alterius. ut si deus appetit illa o-
 pinione euadat sine luctu meriti. si
 autem reprobet eam dampnet. maxime
 si tales opiniones. quique periculose
 res si q' apte c'ngressiones. quia
 ubi sit se homo delinquit inde facile
 corrigatur. **U**bi autem uelut se pecca-
 re et iniqui credit. huc inde nec imor-
 te pure contenti p'p'e fallam spem q'
 forte si hauerit ul' uim' in eo peccauit
 ut baculo aridum eo et contracto in-
 nitens. **V**oluntas bona et plana
 via regia et securi debet m'cedere et
 relictis dubietatibus diuertitulis. q'
 suspectis latronum semitis. aptos et
 certos iustorum calles ambulare. ne
 uelud penitens boni inchoati que-
 rat diuicula declinandi. de via p'fec-
 tionis in qua nouerit ambulare
Quid enim est vnde omnis dampnatione
 inordini nisi talis dubia interpretatio
 precepti dei. de ligno uertit ubi cal-
 dus serpens p'uasit mulieri. non

ita stricte et simpliciter intelligenda
 illud preceptum. cuius observantia pos-
 us notua foret. ne fierent sicut di-
 scientes bonum et malum. et cuius c'ni-
 gressio. nequaquam sicut deus minac'
 fuerat morte corporis et anime meret'
 credidit igitur incipiens mulier fal-
 so interpreti. et consensit suadenti. cui
 nequaquam consensisset. si consilia eo
 fallax et inuicile credidisset. **N**on
 tamen putandum q' condicio religio-
 sorum peior sit sit. et uoluntaria alio-
 ris voti p'missione. eo q' de stricte
 ori ponte faciliore et periculosior sit
 lapsus q' de latroni. si quanto diffici-
 lior via tanto sequetur maior gloria.
 et quicquid laboriosior sit pugna tanto
 gloriosior triumphus. **T**ale autem
 timore altioris p'fectionis incutit
 religioso. aut pusillanimitas. aut
 formidulosa temptatio. aut iue-
 teratus tepor quo p'imi senioris ob-
 litus et p'ima caritate relinquens.
 honet aliam vitam q' aggressus
 fuerat. stupens precipiti p'fundum.
 et fastidit laborem pugne. dum non
 uidet p'imum. nec sicut debet desiderat
 quod sequitur. **U**nde pius in p'batione
 debuit se deliberante. si uoles conser-
 care tantum ewangelice p'fectionis
 haberet superius constantis seruo-
 ris ad p'ficiendum. ut ultima p'p'is
 r'nderent. ut postea cum posuerit. sit
 damentum alte p'fectionis et non potui-
 rit p'fice sicut cepit ex uoluntatis

torpore omnes incipiant ei illud tā
homines q̄ demones dicentes. **Hic**
homo cepit edificare et nō potuit
consummare. sicut structura ipsa
et labefacta ostendit structoris
defectum. **De cōibz spūalibz q̄bz dī**

Ad euacuandū ḡ **exercitijs**
apostolice p̄uacacōis
opporū et p̄fē sanitatis graciā
optinendam et rep̄misse b̄titudis
gloria religioso consequēdā. que
dam cōsa spūalia exercitia ponēda
vident̄ in quibz qui fidelit̄ p̄senerū
uerit. cito seudet se in spūal̄ uite
p̄fctū celsare quibz ad p̄fctū p̄ue
niat sanitatem b̄tutis. **De agilitate**

Primū est **te ad incipiendū**
ut homo sit **ipiger bonum**
et agilis ad incipiendū et facien
dū bonū qd̄ ex alterius amonicoe
ul̄ ex dīna inipnacōne intelligit
faciendū. Multū enī p̄fctū neg
ligit̄ tam meritorū q̄ p̄mior eo
q̄ teder nos bonis studiis inuicē
ex honore difficultatis. Si autē
volūtate faciendū habem̄ hanc
de tēpore in tempus deferim̄. et p̄
crastinam̄ et interim inexcipabi
lī p̄dīm̄ tempus et meriti qd̄ in
cāu poteram̄? aut ita desidiōse
et in deuote facim̄? qd̄ nec deo ē ual
de graciā nec consciē n̄re meritorū
ul̄ consolatoriū. Imo corrolūū
consiē q̄ etiā inde p̄m̄i cimen̄?
et ex inipiditate teder nos labo

ris. et festinam̄ inde absolui cito et
teder aliud simile inchoare. exemplū
de studio oracōis. ul̄ obsequiū in a
qua in infirmatorio. ul̄ alius boni
opis. in quo nullū honorē ul̄ opale
comodū ul̄ p̄pe volūtatis solaciū ex
spectam̄. Et hoc est cōt̄ boni opis
naturam. qd̄ debito modo fit. semp
lenificat cordiā. et accendit affectū
ad aliud bonū faciendū. **Etī**
edūt me adhuc eluient. Sic deus
infirmam p̄duce herbā virentem
et lignū pomiferū. et hās vniūq̄q̄
semen in semetipso ḡmis sū. idē.
bona opa tam minora q̄ maiora q̄
abvrent debito vigore parata. habet
semen ḡmis sū in se. idē. desiderū ad
terius bonū. qd̄ q̄ germē pullulet
ex p̄ore. Si autē ex deadiā elanguet
at. et semē eius instructiōis manet
bit. et ideo teder nos aliud bonū in
pere. q̄ ex iam facto p̄uū ul̄ nullū
concepim̄? deuocōis fructū ul̄ adu
Om̄ ḡ tēpore seruū dei p̄uideat
quid illa hora magis sit sibi expedi
ens ut faciat. et qd̄ faciendū videt
penset qualī illud congrue et scō
virtutis regulam maḡ apte p̄ficiat
quā valet. Sic enī assuefaciendū
est corpus et animū ut ex vbi boni
opis. nullo labore t̄ctus. patris
sit sicut seruū fidelis et agīl ita
tū r̄ impant dīno ad omnia rōna
bilia seruicia obedire. Sic videm̄
in suis sc̄laribz. qui nec p̄ frigore

net labore. ul' inopia. ul' alia diffi-
tate pigritant. dñs suis p pua in-
cede p longa fiant spacia etiā i pi-
culis corpis obedire. gratū hñtes.
si p gñay actōe cū redierit nō mag-
nis alapas ul' viciperia a dñs re-
ceperit. nichil de cōmodis infirmare
ul' dom' hospitū cogitantes. **Clau-**
les uo serui delicati ul' et elati. par-
uoluit laborare et bñ patiari. et cū
ipī dñs suos debilit' honoret. ipī vo-
lūt dñs suis in omibz quasi eē eq-
les. uolūtate pñia p lege utentes.
Que pa^a est quis instantis. **Acti.**
Qui delicate seruū suū. i corpus mu-
tit ab infancia nouiciatus postea
illū sentiet contumace. ul' quia pig-
rit ad bona. ul' ad pñm pñuioi-
marie carnis. Ex consuetudine ocli.
homo molliis et pig' efficit. ut nichil
uelit pati ul' face' nisi qd hñt. **Con-**
fidelis seruus ita debz hñliare sem-
pñ et mansuetudine sicut ioculacō
catulū suū. ut statim cū iubet sal-
at a lecto ad orōnes nocturnas. et
qñ ad nutū rōnis sit pñptus ad qñ-
q' spūalia exercitia. que ul' obedire
iussit. ul' caritas fñia requirit. ul'
deuocōnis studio apert' sint. ul' cui-
libz alacris vtutis **De velocitate ab-**
secudu trahendi se a malis
ut sicut ad agenda bona a-
gilis est. Ita sit ad abstinendu
se velox a quibz dñi malis statū cū
sentit se aliq' eoz inclius pulsai. ul'

exterior occupai. salz ab ociosis ubi
a iocis. ab actionibz infructuosis
et uariis cogitacōibz uanis. et affec-
tōibz uiciosis. et carnalibz concupis-
centiis. que nec ad horum debent
in corde pñuioi morari. ne offēda-
rent deum et sanctos angelos pñtes et
construam sordidem? et penā mea-
mur. et bona que possem' cogitare
et age' meriti negligam? **Sic** abia-
ham quāq' deo iubente sacrificia offe-
rens. descendentes sup ea volucēs
ad lacerandu ul' fecundu solliciti
abigebat. **Et** nos ne alii in deico
spūi appaream' vacui. quāq' sacri-
cia ei offerimus. bone actōis bo-
ne volūtatis. bone locutiōis. sat
meditatiōis. et pie affectiōis. **Vo-**
lucres malay cogitacōni et affect-
cōni statū abire debem'. ne ea no-
bis dissimulanti bz aliqñe' macu-
lent. et deo ingra efficiant sacri-
cia. et nob inefficacia ad meritiū
et spūalem pñm. **Nec** solū carna-
les et tñpores cogitacōnes statim
debem' abige. sed et uanas et a-
maras et gulosas et similitum
viciōy simulacra in cordis int-
templo ymaginando non pinga-
mus. **Teatra** et tabne solent
secularibz et ludicis fabulis depi-
gi. **Templa** autē sacris historiis
et mysticis picturis decorari. **Ex**
qualitate picture considereat qua-
litas domus. et dñi in ea morā

tis. Aliqñ supbia impingit sibi
platinas et dominia. famuloru
obsequia. equoru phaleraroru
capiam. et queq; alia pomposa.
Vana gloria pingit sibi quoth
bet ornatus. et vnde possit hoim
laus acquiri. Alii etiam scintillas
et miracula et prophetias et mig
nas deuotiones. et edificatorias
predicationes. et multa similia ex
quibz admiratio oriat hominibz.
et sibi latens laudatio et reue
rentia colubetur. **S**ic inuidia
fraudes et detractiones. Inuix
as et contentionis. et soluta bella
et conuicia mouet. et pugnat cu
absentibz et lassatur a nullo fa
tigatus. **S**ic auaricia pecunias
et diuisa edificat et destruit et ac
quit. **Q**ui g bonu hoimem xpm
no vult effugare de hospitio cor
dis sui. inimicos eius et vicia
seu no hospitetur. **Q**ue em que
clo xpi ad belia. et quis conse
tus templo dei cum huiusmodi
idolis. **S**i acius etas hont de
vibe tua. securus eris. **S**i inde
obstas ei. inalestat con te. et ca
piet vibem et occidet te. sic de co
gitationibz malis. **C**uriositas q
q pulchra et curiosa depingit
Cula mentis amplas. et vai
os ciboru et potu apparatus
Inuidia etiam que sibi congruit
faintactice depingit. **N**ec si ydo

la que deus ezechiel in parietem
templi depicta ondit que etia abho
minaciones appellauit. **N**ec de te
plo cordis mi sollicito detergamus.
ne fiamus deo abhominabiles sicut
et illa st. **Q**ueq; morabur in te
cogitationes noie. **De Pace cordis.**

Tertiu est ut semp cor
pacificu cu omibz habe stu
deam. qd consistit in duobz. ut nll
malu facit ul aqre studeam. et si
quis nos in aliquo offendat. pace
facto vtem. **I**n medio plu versum
et difficile est. qui sepe iacula sup
nos mittunt. tam vborz acutoru
q factoru nob molestoru. **A**ur a su
prioribz mris duroz impioru et iate
pacoru quibz clipeu paciencie ap
ponem. que clipeu ut impene
bilior sit nimia iaculis. munne
debem. **S**con martiri et alioru sco
ru exemplis. quasi pelli bz aialiu
mortuoru. **J**acobi. **E**xemplu accipi
te fides eritis mali et longanimi
tis. labois et pace. **P**sa. **E**cce bu
dicam eos qui sustinuerit sufferencia
Job. **A**udistis. et fine dñi vidistis.
Semp g inuicia incedam. cont in
cula verboru. et ictus factoru adu
soru. **O** de pace qua eritis no possu
in hac vita sperare diuabile. satis
intus p paciencia concuem. **L**uce. **I**n
pacia vt possidebitis animas vras.

Quanti **De pace vtendi.**
ut quito pcius pt qs q sit

mūdi vtiatur. et habeat accipiat.
Aliena a nobis sūt omnia mūdana.
 quia nec nātē mē sūt. nec a nob' fā.
 nec diu nobiscū mansura. nec salus
 nra in ipis consistit. Et ideo habet
 ea quasi a mūdo mutua. p totid'
 ana pmo cōtinua et graui vltim'
 sollicitudinū et laborū. **Q**uia pu
 tns pncipes et potentes et diuites
 huius seculi. vltimam omī tempore
 exsolue p mutuo suo auaritiar
 occupatiōis et afflictōis. et quom
 ambiant aliena. quō augent uel
 custodiant sua. que timēt pē p a
 micos et inimicos p fies viros et
 filios. a potētiore timēt violētiā
 ab infiore futū. ab equali fraude.
Nulli ad pleniū confidit auarus. n
 omīs suspectos habet. nec tamē eor
 potest carere amōicio. et ideo nullū
 potest vē diligē. cū a nullo vē se di
 ligi aspiciet. **T**imor em suspectos
 non est in pfa diltione. **T**imor de
 rebus. timor de corpore pē substantia
 am. et tot timoribz plenus nō pē
 volū. timē de aia. de qua tū magis
 piciū adhuc restat. **S**icut em pū
 apes a sculceris suis erigūt totid'
 ana seruicia et munera tōne offi
 ci sui. et tandē cruciant eos in carce
 et oīno dispoliant. **S**ic et mūdus
 post multas eractōnes vltimū tō
 ne sube et honoris quas officialibz
 suis diuitibz mutuauit. tandē oīo
 euacuatos eos mittit in carcerem

infernale. **V**nde bella et fies in
 celō mū quia mutuo hnt nos cer
 tatim cupim' pūpē alē alteri. qd'
 vtiq' nō pē integre possidere. **I**n q
 ritualibz diuitiis nullus ex aliis
 hūdancia patit' detinēt. cū aliis
 nichil sit mū' cupiens ul' vtiq's
 eo q' eis alē habūdant. **S**ed secus ē
 de secularibz diuitiis et honoribz
 que tot nātē est habē portiones
 q' sūt pncipantes. et a ideo alter
 alteri inuidet hūc qd' ipē habē nō
 potest. **H**ec fuit occasio quāe loth
 reuēit ab abraham. et esau ab
 iacob. quia nūla habebāt pecora.
 et nō poterat eos capē terra ut
 sit. idē cōcordie habitaret. riva
 tibz mē se pastorbz gregū. **Q**uia
 multiplicatis pecorinis desideris.
 scilz mūdānis. sic riva mē volūta
 tes que volūt pascē sua desideria
 in panti hui' scilz. et omibz nō sūt
 fieri p libitū. recedit fī a finire p
 iudie discidiū. que pecora si pau
 ca forent modico cōtēta eēt.
Zach. **P**asce pecora occasiōis. q
 qui possidebant occidebant. qd' eā
 ac pē intelligi. idē pecora occide
 bant eos qui se possidebāt. **A**ug.
Ruant' iuites qm' ipi nō posside
 bant terram viuēciū de qua mu
 tes pelli nō pūt. **M**utes salimēta
 et uestimēta quibz regam hūc cō
 tēti sūt. et qd' pē penurie patim'
 loco illius dū in corde ponamus

qui omnia implet. **Q**ui paupes spu
 idest voluntate amore spual pcer
 sus qm iporu est regnu celoru. **Q**
 to em se hic angustat in tra nich
 cupiendo tanto in celo dilatabur
 et eternu. **De humili estimatio**
Quanti est ut semp **ne sit**
 intus apud se et ext coram
 homibz in omibz humiliet se et de
 pumat se in sua estimatone. intus
 letus. In vrbis in gestibz in uestibz
 et in omi fco suo. nouissimu locu
 eligat sicut fuit oportu. **A**d
 humiliandu autē se in oculis suis
 consideret qual sit. q vilia et se
 rida st omia que corpus sut. unde
 venerit. quid erit. quid intus sit.
 q leui emarcescat. etia si qua pt
 chra in hoie apparent. **Q**uia est
 deceptio in honoribz sclaribz. q no
 honorant etiam diuites. q her vi
 dent face si sua lucra sequunt. sic
 canes et aues cadunt qd cu abra
 cu fuerit et nudatu q nichil i eo
 plus videndu inuenit relinquit
 et aliud requirit. **I**tem in aia
 quia st ibi vicia et impietas. **A**
 ilaco in bonis que facim et de
 sidia et tepor. **Q**uia obmittim
 et negligim vicia. quia inopi
 a vtuti. quia cecitas ielligēcie.
 lubricitas memorie. inordinaco
 affectuū. q mala nra pure ma
 la st et nra totalit st. q bona
 nra vobis tm mutata sūt cu

vlina repetenda. et impta et ipua
 st. et ex nob materia humiliacois al
 sumit. **Q**ui em est uos ee inopes
 et viles. et quia ab hac estimatone
 deuiam tm erant a veritate. **De**
Extu ea maturitate y sciencia
Sut sit matur et seriosus cu
 quadā meioris dulcedine. no cu te
 du amantidine ul rancoris. mox
 leuitas pt aliqui in ee bono ad ho
 iam. si deuoto nūq dū ē deuotis.
Sic ad exemplū videm in viris p
 fectis. quos in moribz et ad risum
 et ad iocū pmos iustissime videm.
Un cu uale sit hoie ee in luctu. idē
 būs dicit dñs lugētes. et cor cauidis
 luctus eis dedit et ostendit. scilz p
 seipis. ppris. et p dño. **P** seipis quia
 pccatores st dñm offendit. et cotidie
 offendit. inopes st vniu. arde p
 ciut exposita mille pccatis. et adinu
 dubi an dñp nent multis miseriis
 inoluta. athen a deo. exclusi a reg
 no. pmi ad malū. multis supplicis
 obnoxi. mortis pgnati ut ista in
P primis cōpaciendo paupibz. amic
 tis. pccatibz. pccatibz. dapnatis
 repatis subuersis exposita similibz
 mal quibz et nosip. **P** deo q pacie
 do eius passioni et iuris. a pccatis
 et pccatoibz et cotidie illatis. et co
 iusione iusticie. et aia p dñe. fieri
 gaudione. et iusticie p omibz lu
 ficiis. q omibz largit p scandal q
 bus inhonorat a stimulis suis et

¶ pccā. quia

multis aliis. Seruū bonū intus habet
amore ad primum. exterius vō plenā
benignitatem. Malū autē seruū amar
fastidiosus est bonū. indignū hūm
illicquosū. turbulētū et
aliis ouerosū. **D**issolutio est deu
tioni sicut aqua igni. et qui di
ctū in consuetudinē viri dissuēcet.
maxime ioculatur. **De suspēsiōe me**
Serūm est tū in deū. a
mentē semp habet ad dñm sū
pensam orando cogitando. ul' recor
dando. meditando. legendo. attenden
do. ad bona grēplando. Vñ quāq;
de seruū ul' ad modicū deī nō me
minit. contemnit et dolet quasi
fuit offenderit. tanti amici deficiat.
datus. qui nū nūq; obliuiscit. Cū
sūma bēdictio in gl'ia consistat. in iugi
visione dei. huiusmodi bēdictio in i
tacio quēdā est iugis mēoria dei. ita
est meriti s; illa p'mū. **Q**dū eū
videre nō possum' p'ntes. salte me
morem eius absentes. Tanto q'sq;
lectius et plenius eū videbit i p'atn.
q'nto frequēcius et deuocius eius n
meminerit in hoc exilio. **V**nde p's
dicit. **P**uidebam dñm in consp'cū
meo semp et t'. **N**ec tñ in oculo s; eadē
in negotiis et occupacōibz ei' me
mores eē debem'. imitacōne scōr a
gelosū qui nulli in mīst'cū nostrū
sic exiora disponūt ut ab int'mis
nūq; recedant. **Q**uō celū ampl' ē

q' terra. tanta spūalis meditatio
et contemplatio laetiores h't māt
as et vias q' cogitatio cernor. **Q**
les autē sint ite vie ul' mātē et q'
les p'fectus et p'ctus meditandi
et itruendi spūalia nō ē hui' t'p'is
ul' mātē. s; illud prīm ad seipmū
spūtualis vite p'ecū. qui in sa
pientia versatur. **P**rocedit s'ext
Nunc de seruo qui in tuis.
v'tutibz p'is constat.
aliq' simplicit'z ouenit
cia. et nouis in religione cōpetē
cia p'ponant' alia et subaltia mag'
exercitatis in h'is reseruat. **Q**u
to enī quisq; altius p'ferent et in
auctiora se extend' aduenit. tanto
altiora et p'fectiora intelliget. tam
de h'is que iam attigit quā de illis
que nondū actualit' cōphendit.
Sicut qui montē ascendit. quo ala
scendit eo altius videt q'ntū adhuc
distet a cācūmē sūmitatis. et qd'
in p'mo positus estimauit eē ver
titem montis. sublimatus videt
vir montis pedem eē. **S**ic et de p'fec
cōne nemo p'rie nisi p'fectus. et p
fectōm p'rimus debz loqui. **V**nde
est ordinatus sedm vitanis iudiciū
mentis affectus. **S**imilitudī vitan'
cūta quatuor g'ualit' versat'. cū
bonū et malū. **B**onū aliud ē tem
porale aliud corpale. aliud spūa
le et p'petuū qd' sine dubio melius
est q' corpale et t'pale. **M**alū autē

aliud est culpe aliud pene. Cul-
 pa alia venialis alia mortalis.
 Pena alia transitoria alia sepi-
 ua. Malū q̄ culpe peius ē quo
 meret malū pene. quia si cul-
 pa nō esset. nec pena eēt. Pena
 transitoria vō minor est q̄ tempu-
 tua. Et quia lex vicinis scripta
 est in corde hominis p̄ iudiciū ra-
 cōis. dicit ei etiam in adiuto-
 riū affectiōnes ad fugiū mali
 et apprehensiōne boni. q̄ in hīs du-
 obz omnis bñdico consistit. in elā-
 gatiōne omnis mali et fructiōne
 omnis boni. *De affectibus me-*
ptis
Sexte autē affectus
 cōnes mentis cōit. spes.
 timor. gaudiū. meror. amor. odi-
 um. et pudor. Hanc quatuor cōit
 mala. tres autē ad bonū ordinā-
 tur. Nam timor. meror. odiū et
 pudor cōit malū sūt. Spes gau-
 diū. amor ad bonū h̄ se habēt.
 Nā bonū nō est timendū. s̄ op-
 tandū et sperandū. nec p̄ bono
 est dolendū. s̄ gaudendū. nisi p̄
 forte p̄uacio boni timeat. ut do-
 leatur qd̄ nō est bonū. s̄ p̄pe ma-
 lū. Nā malū ē p̄uacio boni ut
 corruptio. Item bonū nō ē odi-
 endū. s̄ amandū. nec de bono
 pudendū est. s̄ gliandū. gloriā
 nō ideo dicit affectō p̄ se. q̄ sub
 gaudiō comprehendit et amore.
 Cū ḡ ite affectiōnes ordinate

et ad qd̄ debent et scdm̄ qd̄ debent. iū-
 ratiōis et vicinis iudiciū. tūc homo ē
 viciōsus. Cū enī sola mala timet. et
 magis timenda. idē magis mala.
 plus timet. et dolenda. toleret et
 odienda. odit. et p̄uacē
 da embeſcit. scdm̄ plus et minus
 sicut ipsa et dolenda. et odienda. et
 p̄uacēda plus ut minus mala. Ne
 cū sola speranda sperat. et sicut de-
 bet et amanda amat. et de gaudi-
 dis gaudet. scdm̄ q̄ magis ut minus
 ē bona. Sūmū autē bonū qd̄ est
 deus. sūme amandū ē. et ante oīa
 sperandū. et si q̄ omnia in ipso gau-
 dendū. et ea que ab ipso retrahūt
 sūme fugienda et euerenda. q̄ sūt
 p̄cipue vicia et p̄cā. quia hec ve-
 et p̄pe mala sūt. et omibz mala
 et nulli bona. et ad nichilū bona
 cū insūt. licet quāq̄ bonis coopere-
 tur in bona mala aliena. ut etiā
 p̄p̄ia post commisiōne. ut ex eis im-
 gis humiliēt. et amplius inuade-
 cant in amorē dei. qui eos in talibz
 viciis tolerauit. et a talibz libauit.
 Scis etiam in gloria augebit. lēti-
 cia cōp̄uacio rep̄boni. q̄ gaudent
 se ab hīs saluatos. que poterāt
 sicut et illi nisi deus eos liberau-
 incidit. Multe et alie virtutis ac-
 tificiales diuisiones. scdm̄ q̄ alie
 dicūt. theologice. ut fides. spes.
 caritas. alie cardinales. ut p̄u-
 dencia. iusticia. fortitudo. temperantia.

Item alie pollicite. alie purgatione.
alie animi purgatione. alie crenopla-
res. quas sicut rudis rudibz loquer
piero. sicut illi ordine sequi. quo v-
tutes principales. septem viciis oppo-
nuntur. Cū virtus sedm hūc sensum.
non aliud sit q̄ viciōū carēcia. et
quāto quisq̄ ab vicio purior fuerit
tūto et vtiōsior est et p̄fectior

Sicut *De habitu religionis*
nucleus in testa ul cortice
sit est virtus interior ceteris ob-
uancis in religione. Omnia enī
que in obliuiscia religionis appa-
rent. inuenta et statuta sūt. p̄ ob-
tinendū et cōsūcūdas vtiutes. Ce-
tera sine vtiute sūt sicut testa carens
nucleo. Et sicut in tabnaculo fece-
ris plura erant velaminū genea-
rū se p̄tegeucia ul decorancia sac-
tuarū. id est. pelles iacinctive pel-
les arietū. iurbricate. saga. cilicia.
cortine et tabule panetū p̄ alia.
Ita in religioē plura sūt vtiutis re-
gumēta. ul ad decorē ul ad cui-
todiam vtiutis ordinata. in quibz
nō pura vtiutis consistit. s̄ quedā
vtiutis vmbra. et latentis iuriscē-
tus demonstratio figuratis. Vñ q̄
istis exterioribz cōtētus. interiora p̄-
ponit. sic est quasi q̄ cortice ul tes-
tam vtiutis sine nucleo h̄t

Primū est habitus extior in
vestibz et tonsura q̄ si p̄ se re-
ligioē faceret. et symec dī mario

nes religiosi forent. quibz talis
habitus quq̄ ioculane formatur
S; hec sūt nū signa interiorū. sicut
circulus ad tabnā potū venaleis
designat. et velliū sup eccēiam de-
nūciat. dedicatōē. Vñ si signa
falla fuerit decipiūt homines
putantes iuenire significata. Ita
de facto religioso qui extēius in
habitu p̄tendit qd nō h̄t in mo-
ribz et vita

Secūdu sūt extēiores certimo-
males obseruaciō. ut ichi-
naciones. gemulaciōes. et i ho-
is pulaciōes. et omīs gestulaciō-
nes quibz claudiales vtiutē i diui-
no officio. ul in aliis. de quibz se-
pe min⁹ vtiutis maiore vim faciūt
q̄ aliqui p̄fecti et mag⁹ deuoti.

Tertiu sūt mores extēiores
compositi. et extēiorū mo-
rū disciplina. in loquendo in gra-
dicendo in totius corpis gestu. q̄
etiam apud curiales seculares
sūt cōmendabiles. et scilans vtiutis
appellatur. s̄ religiosi magis
competit licet humiliori modo et
placiori

Obartū sūt opa penitēcie. ut
ieiunia. vigilie. flagelle. et
alie corpales exercitaciōes et cas-
tigaciōes. que licet p̄pinq̄et ma-
gis vtiutis q̄ p̄cedencia. tamē nō
sūt pure vtiutes. q̄ ex et i p̄p̄ocite
p̄nt h̄re et in mortali p̄cō posita

sepe exercet in talibus sapientia

Quoniam est studium familiare
ad expolianda vicia et virtu-
tes visitandas. ut semetipsum humili-
are. ne motus repine. luxuriam
domare et ceteris viciis impugna-
bus resistere. et opibus carnis et
obediencie insistere et aliarum virtu-
tum. Quoniam enim omnia bona
opera sunt virtutis exercitia. quod nec
bonum opus est quod nullam virtutem
responderet. tamen aliud est aliud bonum
nunc opus exercere simpliciter. propter deum
et intentione merendi veniam et
gloriam. et aliud est idipsum exercere
non tamen causa merendi predicta.
sed etiam per hoc optinendi virtutem
sibi coherentem et visitandi eam
per opus exercitum. et viciis contrariis
expugnandi. et hoc est multo valius
quam illud prius. **O**bligata. Alius o-
rat simpliciter. ut per hoc impetret per-
secutionis veniam vel vitam eternam.
Alius etiam per istam intentionem orat.
ut assuefaciat seipsum in omni studio.
et hoc est ut consequatur gratiam
devotionis et gustum divine dulcedinis
et gratiam divine familiaritatis ac-
sequatur. et notitiam dei clarius per-
mentis illuminatione consequatur. Et li-
cet actio poris bona sit. et mel-
toria venire et gratie et glorie. tamen
intencio sedis operatur. ut et celestius
et plenius hoc quod expressius desiderat
assequatur. **Q**uoniam multum valet ad p-

fectionem sanctis care intentione dirigere
ad eam querendam. et studium suum ad
hoc ordinare in tantum ut aliquis facilius
in labore quo ad corporale exercitum.
maiores virtutes mentales optineat.
qui scilicet prudenter disponere gressus su-
os. quam alius diffinitione labore. **E**t
de quolibet pro arte facit qui melius
et citius et levius operatur opus quod
cumque quam alius ingitatus cum labore maior
Secundum est ipse videns affectum
lis virtutis. que est perfectio vite
active. et ingressus ordinatus pro-
plative sine illa frustra speratur
puritas contemplationis. ut a stabilitate
Sicut aqua fontis non erit pura
quam diu fundus non mundatur est. nec
sordibus electis. Sicut autem ex mi-
deoleo pinguedo olei exprimitur. ita ex
affectu virtutis sapor devotionis pro-
dit. maxime divini amoris et desiderii
celestis et gaudii spiritualis. que nobis
honor et efficacior est quam copulatio tri-
stis vel meroris. **Q**uoniam autem sex dies sunt
quibus operari oportet. opus la-
lutis et cibos vite querere. ne ieiunium
deficiamus in via hac qua ambulamus
ita ut sexto die duplices cibos colligamus.
scilicet bone actionis et pie affec-
tionis. ut in septimo id est in sabba-
to quiescant et toti sancti facti a tri-
tionum languoribus in requie opulenti
ta vacare possimus divine contemplationi
et vite quam ipse est deus. et gustare
quam suavis est unius. **Q**ui sextum

die duplices nō colligit cibos. septi-
ma inanis remanebit. nichil repe-
riens de dulcedine contemplatiōis. quia
qui serui statū qui est in virtutū
affectualiū sanitate nondū attinge-
rit. septimū status dulcedine q̄ est
in sapie gustu et intelligēcie lumine
nō fruētur. **I**ude est q̄ iacob p̄us de-
lia filios ser genuit. et post hec ma-
cel peperit filii ioseph dextrū aspec-
tu. quo nato cepit iacob dimitte pe-
tere. et in patriā suam reuē. q̄ p̄us
in actua vicia debet homo p̄fectus
ēē in ser p̄dictis p̄fectū statibz. et
tū gustato fructu vite contemplatiue
cupiet dissolui et ēē cū xp̄o in pa-
tria celesti. cui iam p̄micias in sa-
pore sup̄e dulcedis p̄libauit. **S**z
quia p̄fiteribz hec formula scribi-
tur. ut sciant quā in singulis v-
tutibz p̄fecerint. ul' quā a p̄fectōe
eōū adhuc distent. quālibz ipsaz
in tres gradus longe int se differe-
tes. describendo distinguam. mul-
tos medios p̄fectū passus sedina-
do trāsiliētes p̄p̄t fatidū certatū
dū. **O**rdō septem capitaliū vici-
orū h̄ fuit. **P**rimū sup̄bia initium
omnis p̄cc̄i. sed in inuidia. deinde in
accidia. auaricia. gula. luxuria.
Hinc p̄ contrariū opponit virtutū
scilz hūilitas cō sup̄biam. dilectio
p̄mi cō inuidiā. mitis cō in-
carnas cō accidia. mēp̄us di-
uitiaz cō auariciā. sobrietas cō

gulam. castitas cō luxuriā. **S**z
quia teste b̄o gregorio. sicut in di-
arboris ramū. ex una radice p̄ce-
dit. ita ex caritate dei cetera v̄tu-
tes oriūt. **I**deo de ip̄a tamq̄ om̄i
matre et nutrice p̄mo dicam. et
postea de filiibz. an ip̄am nulla
virtus meioria est. **I**p̄a enī oēs
informāt. ut v̄tutes q̄e sūt et
vigore tribuit eis. ut sūt mag-
uel in in' meiorie et deo accepte.
sed in qd de qm' m̄iā m̄eō minus
ul' amplius acceperit. sicut in
nus arboris a radice nascit. et
ex lacte ab eo p̄cedente nutritus.
ut magis fructificet. magis effi-
ciatur. **I**ucia ad singulārū v̄-
tū. ad incipētes p̄inet. siue qbz
nō possūt ēē salui. et deo placē ad
salutē. **P**fectus mag' ad religio-
sos p̄inet mag' cōgrue. qui me-
iores ēē debent. q̄ populus
cōitas. ul' laici. seclares. qui tū
sūt de nūo saluati. **Q**uid p̄-
dest aliorū p̄fici et ceteris in
habitu. p̄fectiora p̄cedē. si in
studio v̄tutū et exercitio op̄is nō
distam' ab infimis. qui tū sūt in
spe saluatiōis. **I**nmo maior
est confusio et q̄eas fallendi.
Magna p̄micit et exigua
p̄solue. est sup̄licio poci-
us q̄ p̄micio dignū. **P**fec-
cio aut ad p̄fectos p̄inet. qui
trāscentis difficultatis obstaculo.

in quo pace volentes laborant
quasi in montis ascensu. id in
ipso culmine xpo duce constituti
cristifigurationis eius gloriam de
siderant speculari. Nemo tamen
in hac vita ul' p'f' alicui' vici-
tis apicem valet apprehendere
ul' stabiliter in summo gradu p'
manere temp. sed p' modo vie
p'fectus quis dicitur respectu
inferiorum. **De caritate.**

Caritas est ordinata et
magna voluntas serui-
endi deo. placendi deo. sine
di deo. Caritas dilectio dei
et amor idem sunt. tamen beatus
Bernardus distinguit ea dicens
Magna ad deum voluntas amor
est. sed lacrimatur a gratia est
dilectio. cuius finis est ad
hunc deo caritas est. **D**ili-
gere deum. super omnia debemus
propter tria. quia bonus est. in
se nec tantum bonus. sed etiam
ipsa bonitas est. qua nichil me-
lius ul' cognari ul' esse potest et
quo omne quod aliquis modo bo-
num est. bonum est. Si ergo omne
quod bonum est diligendum est.
in quantum bonum ille qui summe
bonus est et infinitum bo-
num est. summe et possibile
est. in infinitum diligendus est.
tunc meriti dignitatis eius.

Etiam quia ipse p'fectus dilex-

nos. et plus diligit nos quam ipse
uos. Ille enim qui infinitus est
cui non est aliud esse quam amare. quia
ipse deus caritas est. diligit nos
pauperes et viles et miseros. et
dilexit ab eterno nondum existentes
nondum enim diligentes. immo et neci-
cientes et resistentes et offen-
dentes ipsum. et ideo iustus est nobis
eum vicissim dilige. ex omni quod tu
imus et scimus et possumus. ut scilicet
semper tu erigua mentem nostram
possibilitatis fideliter remediare
ei diligendo. cuius magnitudinis tu
est finis. **T**ertio propter emendationem
dilectionis eius multipliciter affec-
tu. qui cognoscit in beneficiis eius
quia non sufficit ei dilige solo af-
fectu. nisi etiam nobis ostendat
in effectu. **G**regorius. **P**robatum in
quod dilectionis exhibitio est operis
quibus beneficiis modo non presequimur
aliterius temporis opportunitate
ad hoc expectantes.

Dilectio nostra in tribus consistit
in voluntate. in opere. in affectu.
Voluntas informata a ratione com-
sentit eius consilio ut velit bonum
et ne otiosa sit voluntas progre-
dens in actu boni operis. omnem fami-
liam ipso subiecta in adu-
erbum inuocans. scilicet membrorum tra-
pis. et sensum et cogitationem. si-
ue ad promouendum bonum. siue ad
remouendum malum. **C**um hoc

iniciat. Cū nō extollit in p̄spe-
ris et inanis sup se hūilitas re-
putat. Cū obtemperat supioribz
ut iustu est obedia est. Cū eret-
tur triupia castitas est. Cū re-
cat supflua corpal nōitans co-
brietis est. Cū diuicias abicit
paup̄tas est. Cū ad paup̄es
eas liberalit̄ effundit largitas
est. Cū tedio expectatiois p̄mū
soriū non frangit longanimitas
est. Cū int̄ bonū melius. et int̄
malū capellus disternit prudē-
tia est. Cū ius suū cuiqz tribuit ius-
ticia est. Cū delictōmibz nō emol-
litur temperantia est. Cū diuis
non terret fortitudo est. Cū cred̄
credenda fides est. Cū sperat spe-
randa spes est. **Vnde et spiritus**
sanctus et vni⁹ et multiplex di-
cit. Sap̄ie vii. Quia cū in se vi-
sit diuisa dona tribuit scdm diuisos
donorū effectus. Sicut aliqz nobi-
lis et efficac̄ medicīa. diuisos cu-
incomū effectus opat. ut virtutē
conferat varia opandi. ut vinu acci-
at visum. alteru clarificet vocem.
aliū auditū reuerat. aliū gustū re-
parat. in alio aliud et aliud o-
pāt. Scdm qd caritas opponit
se septē capitalibz viciis. septem
virtutes format. ut p̄dictū est. de p-
fectuū gradibz distinguat. Qua-
queqz enī virtus teste b̄d gregori-
o habet iniciū suū et p̄ficiū et p-

fectionē. **Matth. Terra p̄fert ḡmē**
suū. p̄mū herbam deinde spicam.
deinde plenū fructū in spica. herba
est iniciū virtutis. spica fructus. frumē-
tū plena p̄fectio. Caritas dei m̄
et nutre oīm virtutū tres habz gra-
dus. scilz infimū mediū. et sumū.
Sic et alie virtutes p̄ singulas. Nec
icōueniēs distinctio. Si enī cele-
stes ierarchie dicente b̄d dyonisiō
lingule p̄ internas differēcias di-
tinguuntur. Cur nō et spirituales
virtutū ierarchie eūdē ordinē in ter-
ris imitentur. P̄sertim cū celestis
pulchritudinis exemplar ad hoc nō
bis celitus allatu est. ut p̄ virtutū
studeam⁹ dño in nob sc̄ariā facere
ut in medio m̄ h̄itare diguerit.
scdm exempla in monte celesti nō
bis demonstratū. Verū autē q̄ in
p̄mo gradu q̄ in infima virtutum
ierarchia h̄ic stant. ad infimā ie-
rchiam p̄tineat. et qui in mediā
ad mediam in celo. et qui i sumā
ad sumā in celo ierarchiā p̄tinent
in sumā. cū illis dño p̄ducente ve-
nerim⁹ agnoscam⁹. Laborem⁹ enī
h̄ic fidelit̄ de virtute in virtutē eūdē
p̄ficiat. certi q̄ nequaquā inferiori enī
retribucio glorie p̄portionata me-
ritoz mensure. Luce vii. Mēsurā
bonā et confertā rē. Eadē quippe me-
sura qua mēsi fueritis remeriet⁹
vobis. Eiusdē mensure p̄ona ipse
bitur alibi vmo glorie in nuptiis

celestibus aut tu hic imple studueris
aqua in iudicio puris. que in opatione
celestis est. sicut aqua ad vinum opti-
mum. in ualore mille milia metrete
aqua fluminis ut marium non valerent
vna electi vinum. quo ad precium veriusque

Quartus gradus est sic dei.
dilige concessa et eis ut ut tamen illi
citra deum et amor dei nulli rei a-
more pponat. sicut illi qui sic ea que
mundi sunt diligunt ut tamen in eorum di-
lectioe ut cupiditate peccata mortalia
deuicent. seruando que deus precep-
tū. et cauendo que prohibet per precep-
tū. **M.** Si vis ad vitam ingredi et
in ingressu vite consistere non in pgre-
ssione aliorum serua mandata et ce-

Secundus gradus per eum cum homo
voluntarie pleniori affectu et fuerit
ori non solum contra contentus est ser-
uare precepta. sine quibus non est salus.
sed etiam ad omnia que dei sunt stu-
diosus est et voluntarius tam facien-
do in se quam in aliis promouendo et desi-
derando. hoc proprie bonorum est religi-
osorum. quod non solum preceptum dei sed et co-
alia ipsius implere et ipsum specialiter
imitando sequi desiderant omnes ius-
ticie doctorem dominum ihesum christum. Talibus
dicit **Guardus.** Non est mirum cum et
contra languere precepta. neque hoc solum
attende quod precipiat deus sed quod uelit
probantes que sit voluntas dei bona
et beneplacites et perfecta. Quia cum

amas dominum tantum studiosior eris
promoue beneplaciti eius ubi paret
et honore. et caue eius offensam
et inhonoracione. **Grego.** Nunquam est
amor dei oculus operatur enim lingua
et est. si non operatur remittit amor non
est. Fidelis autem dei famulus est
diligencia qua cauet dominum suum of-
fende in se per peccatum ea contra cauet et
dolet eum inhonorari ab aliis per scan-
dalu et primum exemplum. quia in diu-
plina famulorum reducat in deo
dominorum. Quis enim fidelis famulus
patienter sustineat contemptum domini sui
et iniuriam. ne dicam promouet et au-
geat. **Humilinoi** vero christo domino non
seruunt sed solo ventri. Si tu per uel-
le tuo seruus domino ipse remunera-
bit te per uelle suo. si autem tu studu-
eris ei seruare per uelle suo. ipse te
munerabit te per uelle tuo. **Marth.**

In qua mensura mensi fueritis reme-
diatur uobis et adicietur uobis non
secundum mensurata sed etiam super. Secundum
omne desiderium tuum remunerens.

Tercius gradus est tanto affectu
estare ad dominum quod sine ipso quasi ui-
uere non possis coartatus deside-
o dissoluendi et esse cum christo. Talibus
est uiuere in pacia ut potius in fasti-
dio. et mors in ardenti desiderio e-
cia per diuina commenta. Hoc deside-
rium fecit andream amplecti crucem.
stephanum orare per lapidantes quod
ei celum patefaciebant quod anhelabat

ingredi laurenciū tendere armis
fices vincenciū puocare tortores
agatham lenissime et gloriante
re ad supplicia q̄ ad epulas iui
tata. et ceteros gloriosos mar
res gaudē in tribulationibz et in
micos psequentes dilige. a quibz
ad desiderata gaudia. uelocius
adipiscenda pmouebant. **A**nima
scōul desiderant eos secū diu reti
ne hic. **I**nnuia aut eorū dolent
eos aliquo tpe secū in mūdo mo
rari. **E**t ideo diligendi s̄ q̄ op
tant et pmouēt eos ut hoc citius
et plenius optineant qd̄ si q̄ oīa
diligūt. in quo eis uallius nichil
ēē potest. **N**ichil est qd̄ talū ual
leat etiā extingue desiderii. q̄ diu
eis nō datur copia de fonte uite p
libitu potari. cui s̄ ita mirabilis en
ciatur. **T**ubz in interim utrūqz
refocillant gratulis consolaciōnū
spūaliū. scilz interne suauitatis
recreatione. sacramentali corpis y
pcepcone. que deuotis solet esse
singulare solaciū p releuando hui
erili tedio. quia et si nō manifeste
tante uē et salutare ipm̄ que a
mant suscipiūt dnm̄ ih̄m xp̄m̄. **I**n
Spirituālis fructus multiplicacōe
in quo et animarū p̄m̄ et dī ho
norem sentientes erili sui mole
stias tolerabilius sustinet spe lu
ciorū bonorū dei. **U**nde sponsa
dicit adolecentulis. **F**ulcite me

floribus noue quacōnis bone. **E**t
pace me malis. idest. p̄ficiētibz ad
p̄fectiōe tendētibz. quia amore la
gueo. desiderio dissoluendi. et cē cū
sponsa. ut q̄ diu ab hoc differor. **C**on
solider conuisione p̄cōrū. et p̄fectū
bonorū et uia meū eriliū erit michi
tolerabilius si uidero alius ēē fac
tuosū. ut si tardius ad sponsū ue
niam tamen plures meū duram.
Sic et paulus uocat me desiderii
dissoluendi et p̄fectū subditurū. con
solabat se interī ex eorū p̄cōrū de lu
a dilacione a regno. **A**d phil. **C**o
arior em̄. **De gōibz dilectione**
Dilectio primū ex **primū.**
dilectione dei nascit̄. quia
p̄m̄ dī et in deo et scdm̄ est. **p̄m̄**
diligendus. **P**̄m̄ dī. quia ip̄e man
dauit. **I**oh̄s. **H**oc mādātū habet a
deo. ut qui diligit dī diligit et fā
tē suū. **I**n deo. idest. ea affectiōe di
lige debet primū quā dī. idest. ea
forma. **S**cdm̄ dī. idest. ad hoc dili
gere debemus primū. ad qd̄ uos
deus diligit. idest. ad salutē anime
et p̄m̄ in spū. hoc est. uē p̄ure et
ordinate dilige. uē ut nō facit si
illi qui uō dī tū et lingua diligit
nō ope et uitate. **P**ure et nō ex car
nali affectiōe. nō p̄ utilitate p̄ria
nō ex causali affectiōe. et seculari
societate tū. que et si nō sūt semp
mala. tamē nō sūt meritoria. nō
ex spūali dilectione accipiant con

dimenti. Ordinate ut nō ad vicia
comoda carnis et temporalium pspiciat
tem sed ad eternam salutē. Unde no
tandū qd quicquid est dilectio carna
lis. et dilectio cupiditatis. et dilectio na
turalis. socialis. et est dilectio spūalis.
Carnalis est que carnalibz nutritur
ut virū et femina in corporali. Cui
dicunt ut qui diligit p mulieribz. sic
et carnis diligit eum qui libi cibum.
Naturalis. her est ut cognatos et p
pinquos. sanguine ut patria. hac
etiam dilectione diligunt ea que nata
magis venustavit ut pulchros ho
mines et alia naturaliter delabi
lia. et etiam illa que sūt nre nature
aliquo mō similia. sicut cū ex du
obus eque ignotis vni magis in
heret affectus quia forte nob simi
lior est in natura. Et. Omne aīal
diligit suū simile scilicet et oīs homo
prīmū suū. Ita sicut et a bonis et
a malis et etiā a brutis habet. ita
bona et mala eē p. licet origine
trahat a natura que bona ē in
se. Vñ in ueritate plus tenem ex
iure naturali pinguioribz qd ex
iure subuenit. Socialis est q
notos et familiares et contubua
les magis diligunt qd ignotos et a
lienos. Ita similiter p se indifferēs
est. quia et malos et bonos vider
eam habet. sed boni ad bonū ma
li ad malū eā cōducit fouen
to sociis ad q uoluit. **Delectatio car
nalis amoris**

Spiritualis dilectio a spū
sancto deuotam a quo flu
it. qui amor pātis et filii dicitur
Ista est que mandat nob a dño
et memoria est p se sola. et du
as pores efficit meritorias qd
ab ea regit. id est uacillat et locu
alem. Cupidam autē nō ordinar.
s; tolerat et temperat ne exce
dat. quia magis querit utilitatē
ppiam qd illius que uidet amare.
Carnalem vō odit. et fugit ut
fugiat exeat et exiat. nec vni
ent fida. Ista spūalis societas
int eas. et quātū vna ipsam auge
tur. tantū altera minuit. Hec
int coniuges ppter caritatem vtrū
si moderata fuerit excusetur.
Sed a spiritualibz qui plena vo
lunt deo continentia. tanto ma
gis pmentia est carnalis dilectio.
et euellenda. quia indecentior
apparet macula in candida ballo
qd in rudi sacro. Que enī socie
tas lucis ad tenebras. Et q. cōue
cio xpi ad belial. Vñ bñ dicit in
canticis canticorū siue libro sa
pientie. Qd pulchra est casta
guatio cū caritate. S; qd solet
se quip palliare carnalis dilectio
sub specie spūalis sicut zizania
sub tritico. ut de viridario religio
se vite euelli possit aliquas eius
species quasi uarias herbas ad
cautelam inerpis breuiter osten

quā sit pñ. se talis amantes amorose
se mutuo recipiūt. latus lacī femur
femori cōpñiūt. manū manū tenēt. r
cōpñiūt. Deinde brachia et lacertō
humeros et ubera sub uestibz et vl
teriora tangendo blandiūt. aliquā
amplexus firmiter et oscula iūgiūt
et similia sicut in secularibz amato
ribz notari pñ. Cōiūso spūalis di
lectio tanta disciplinā seruati oc
culto sicut in publico. q̄ nec angulo
querit sed fugit. nisi qñ scit quis ha
bitare desiderat et soli deo vacat. Cū
homīe autē colloquēs maxime si vir
cū femina loquūt. concinet oculos et
manū et omnia membra sub custodia
modeste. q̄ etiam studiosus obliu
tor nō inueniet in quo eos reprehē
deret. Tertiū est inquietudo cordis
quā sit absentes cogitando de inuice.
ubi iam sit ille dilectus quid agat. quā
ueniet. q̄ diu me deseruit. si de me co
gitet. si ex absentia eius amor circa
me forte in aliq̄ tepuerit. q̄ longo tpe
iam nichil nichil demandauit. et qd
in causa ēē possit. quō valeat in an
pore. et ita suspensio corde nec orare
libere possit. nec de deo quiete medi
tari ul' aliud agē distracto et occu
pato aia circa dilectū nisi qñ audit
aliqd de eo pspici ul' loqui hoc est ei
refrigeriū qualecūq̄. Spūalis hoc
nō curat. s̄ questio in deo. et amicitia
suā fidelit. in oratione commendat. cū
suerit oportunū. si sit in vili dicit

clione opatit ei et congruet. sicut
ratio dictauerit faciendū. **Q**uā
iudiciū carnalis amoris est. Inpa
ciencia condilecti. scilicet si aliquā
secū diligat si benignius aliā salu
tet. Si aliq̄ bñficia ei erubescat.
ex quibz timet ne forte amor alii
pualet et circa se tepescat. inde
dolet et tristat. Spūalis autē di
lectio vltō omīs secū diligere et in hoc
gaudet quia caritas est. cui cōtra
ua et q̄cūmag dilāt. tanto aplo
auget. sicut ignis quo plura fōmē
ta accipit eo mag' existit. Sequit
iudiciū qñtū iudiciū cūat amoris
Quā est ira et contritudo. q̄
tū ut vltō dicit se diligit q̄ pre
minia dilectōe nō pñt sibi mutu
o pñt a molestia lesionis. Sicut n
metas excedit alii eorū dūcio mor
dinata in blandiendo. ita eorū
quq̄ excedit in contrabando manē
cū vñ alii in aliq̄ offendit. nūq̄
satisfaciendo sibi in hīs q̄ desiderat
ul' aliam psonā ut ei videt plus
amando. quia quo tenerior ē di
lectio. eo molestior offensio. Inde
surgit querere et imperia ipso
rū bñficioū et magne fidei q̄ iam
pōita vident apud ingrati. Se
quūt eā detractiones et iuraco
rie pmissiones q̄ nūq̄ demceps
velit ipm diligere. qui sic recubuit
sibi mala p bonis et odiū p dilec
tione. Aliquā adiūgiūt clamores

contumelie vituperia maledic-
ta infamaciones p[ro]diciones sece-
toru[m] et multa iconemecia hui[us]
sicut sepe exp[er]im[us]. **S**p[irit]ual[is] v[er]o a-
mor pacificus est tractabilis ig-
nostens error et infirmitat[em] pri-
mi et in sp[irit]u lenitatis instruens
in aliquo p[ro]curat[ur] dilectum.
Dertu[m] est munuscula et diles
h[uius] amatoru[m] dictamus et coniuuio
la et morselli ab ore dilecti rapti et
quelib[et] alia que dilectis cōtracta
uit ut quib[et] usus est que q[ui] p[er] re-
liquis venerunt et p[er] m[em]oriali con-
servant[ur] p[er] inuentu[m] mutui amo-
ris. **E**ton[te] sicut dicit theonim[us].
Circa munuscula et fasciolas et
zonas et p[ro]gustatos cibos ac lu-
anes amoris licteras scis amor
nō habet. **P**ure oraciones edificat-
orie et in sp[irit]u instructiōes et p[er]
e in ueritate subuētiōes et sp[irit]ua-
lis amoris fulcimenta. **S**ep-
timu[m] est inordinata dissimulatio
viciōu[m] ad iuice[m]. scilicet q[uod] ita se
diligunt mutuo q[uod] etiā vicia sua
diligunt et fouet et excusant et
astant sibi mutuo cōn[tra] angustē
et contingentes ea cōsiderant ad ma-
lū. sicut fur fure adulter adu[er]-
sū diligit in malo. **S**p[irit]ual[is] aut[em]
dilectio cū o[mn]i vicia detestatur. sin-
gularit[er] tamē odit ea specialiter
in dilectis. **S**icut pater magis
vult deformitatis maculā in

filio q[uam] in alieno. **S**ic deus p[ro]p[ter] o[mn]i-
a odit et tamē q[uam]mō durius pu-
nit ea in p[ro]p[ri]a in amicis suis sin-
gularit[er] q[uam] aliis. **S**ic apparet in da-
uid qui grauissime p[ro]p[ter] p[ec]catis suis pu-
nitus est. **A**poc[alypsis]. **E**st quos amo-
r arguo et castigo. **O**stendit ad car-
nelam carnalis amoris viciis q[uod] se
q[ui]q[ue] palliant sub specie sp[irit]ualis
dilectiōis ut ignaros decipiant
ad sp[irit]ualis dilectiōis p[ro]fectus reco-
amus cōsiderando et quib[et] gra-
dibus constat videam[us]. **D**e gradib[us]

Dilectiōis **dilectiōis primi.**
Primi p[ri]mo gradus ē vici-
nullū odire nullū malū cupere nullū
velle bonū impedire in ueritate p[ri]-
mo auxilium subuētiōis nō subtra-
here et breuiter ut nullū faciat ma-
lū ut cupiat cū voluntatis cōsentit
et bonū primo optet et faciat. **S**i
sibi vellent debet si indigeret. **I**n hui[us]
duob[us] consistit īplectio illius p[re]cep-
ti. **D**iliges p[ri]mū sicut teip[s]um scilicet
q[uod] tibi odis ab alio fieri tu ne alteri
facias. **Q**uicūq[ue] viciis ut faciat
vobis homines hec et vos facite illi.
Hec est lex et p[ro]ph[etia] hoc em[en]d[at] uerit[er]
nature p[re] et scripture scdm exp[er]i-
licōnē scdm orthodoxoru[m]. **P**er
tus dilectiōis est sic alterius p[ro]fec-
tū congaude et bonū alterius dilige
quali p[ro]p[ri]ū et sic eius adu[er]sariā cō-
pati sicut p[ro]p[ri]e ut aliena lucra
sua reputet ex affectu p[ro]p[ri]etatis.

Ad ro. Gaude' ai gaudentibz flere
cu' fleentibz. idipm iude' seueriores.
ita sic aliena bona ul' mala seua
re sicut appa. **Ad corinthi.** Quis enim
infirmat' et ego no' infirmor i ce.
Vbi aut' inest talis affectus ibi
natio no' deest subuersionis effectus
quicu' patit' oportunitas. Sic in
talia membra corporis congruunt
sibi et copacant' inuicem. Ita appa
ret illa affectu' sanatu' ee a stu
pore insensibilis vicioli. qui
tatu' nouit intellige' que primi
sunt ex semetipso. **Ad ephes.** Su
no' enim membra inuice. **Vbi dñs.**
ihesus xp'us a quo omnis doctrina
pfectoris nob' influit. **Deprecat** sibi
fieri q'q' membris etia' infirmis
inferitur. sicut ipse dicit. **Ad vin.**
ex nimis meis fecistis met' cem.
Perfectio dilectionis primi est.
dilige' inimicos ex affectu et ea dul
cedine erga odientes et psequens
se affia' sicut erga singulair' dilec
tos. Et no' solu' res q'pales. s; etia'
corpus p' filiis pone' patu' ee no'
tm p' spe' p'mi martiri. s; mag'
p' affectu' fratrie salutis. Hanc
xp'us docuit. qui p' p'cedibz hui'
as suis mori dignatus est. ut illa
p'cta quibz ipm offendim' et q'q'
sim' expiaret. **Job.** Maiore huc
dilectione' nemo habet ut aiam su'
am re'. Hanc didicim' ab ipso
sancti qui se morti p' filiis optu'

lerunt. qui in se seruos vendiderunt
p' alior' redemptione. ut paulin' q'
ut alior' fami' consuleret. ipse cri
ciabat. qui p' interfectionibz deuo
te orabant. et eor' benignitate se
inimicor' seruicia lenire. et malu'
in bono vince' auduerunt. Hanc
ioseph p' patriarcha. et moyses. samu'
el dauid iob et alii sc'i q' plures
multipliciter ostenderunt. Et reua
cales s; ve' sapientes qui sic diligit
inimicos. quia cencies maiora
bona p'stant eis p'sequendo q'
subtrahendo. sicut qui rapet mi
talenti' pluri et reponeret in eu'
dem locu' talentu' auri puri. **Ad**
p' hoi' sc'i uoce' inimicus. honore'
mudi ul' delicias ul' diuicias ex
quibz mittit' carnis concupiscen
p' ei' adulat' subtrahit' spolia
do. detrahendo. p'sequendo. s; sancti
ista no' amant ideo no' occurrunt
cu' ista subtrahuntur eis. nam si ista
que mudi s; diligeret. et de am
sis valde doleret no' ee' caritas
dei patris in eis. **Qui g' auferat** eis
mundana inimicus que eis sunt
odiosa et onerosa cumulant' eis
dona spiritualia et mita' celestia.
Vnde dauid. Desiderabilia sup' au
ri et lapide' p'ciosi multu' et dulci
ora sup' mel et fenu'. et qui occa
sione' dat hoi' tanti lucu'. merito
est ei diligendus. **Mat.** Diligite
inimicos vros benefacite et orate

fame

ei auferat

ista

sicut melius a capite sensus et mori
inclinat

p persequētib; et calūp̄iā et erant
merces vna multa. et erant filii
altissimi et. **Ma** bācūdo consil
tit in cognitiōe sūme viciatōis et di
lectione ut delectatiōe sūme bo
nitatis. et in sūmōne etne vocū
dicatis. Omnis autē vtiues ordi
nant nos ad ista tria. et ideo quā
to quisq; magis fuit ordinatus i
vitiutib; tanto magis capax erit su
pne bācūdis. **De humilitate.**

Sicut g caritas ordinat nos
ad bonitatem. ita humilitas
habet nos ordinare ad viciatē.
Humilitas est ex incūtu ppe cōditiō
nis ut fragilitatis voluntaria
mentis inclinatio. **Guardus.**
Humilitas est virtus qua homo
verissima cognitiōe sui subiacet
ipsi videret. Duo sūt q amonet
nos ut hūiles sim⁹ videlicet qd
sum⁹ et qd nō sum⁹. Ad sum⁹
nō habem⁹ a nobis nec ex mēis
mēis. et ideo nō oportet nos in
de extolli quia aliene potesta
tis est et bonitatis ip̄q; boni
sum⁹ et habem⁹. et ille solus ex
hūte extollend⁹ est cui⁹ gūa sum⁹
id qd sum⁹. Hec est humilitas scō
rū et magnorū qui quāto maio
res se vident tanto magis hūi
ant se in omib; que habēt totū
recedēs illi a quo totū habent.
quia fuit reus est qui sibi ali
qd retinet de hīs que sibi cōmē

data sūt iusto dño cū ip̄e dicat. **g**
Glām meā alā nō dabo. **P**er
nobis libent⁹ cōcāt in bonis sūb
glām sibi seruiat. **Ad** autē nō
sum⁹ similis monet nos humilitatē
quia vānis et mānis glia est et
tollit de eo qd nō est. velut si lucū
gloriet se cū aurū. et vānis iac
tat se cū gygante. et mendic⁹ ac
dit se cū regem. et ethiops nūc
candidiorem. **Ipo.** **D**icis quia
diues sum et nullus egro. et nec
cis quia tu es miser et miserabi
lis paup. tetus et nudus. **H**ec
humilitas est pauperū et imperfecto
rū qui considerā suā inopia et i
pfectione in compatiōe subimi
tatis aliorū resiliūt in se. et ex iu
dicio viciatōis submeritis videret.
Sic dñs nos cecōs natos p nostrā
ignoranciā illūat nos. lucū vici
facti sūb humiendo sup oculos nō
ut pmo incipiam⁹ nosip̄os agnō
deinde ip̄m illūatiōne nrm credē
to pmi adorare. et lucū vici recip
qui ex cōditiōis ppe fragilitate se
ip̄m humiliatus agnoscat. **De hu**
Ubi dicitur **humilitate ad nos**
vō humilitate habere debem⁹
Hūiles enī eē debem⁹ in nob. hūi
les ad primū. hūiles ad diu. In
nobis debemus eē. debem⁹ volunt
ip̄os ex cōditiōne ppe vilitatis
despiciendo. ut omnia que in nobis
despicabilia agnoscam⁹ tam in

uacantibus defectibus quod fortuitis et
 maxime culpabilibus et viciosis di-
 ligenter attendamus et eorum intuitu
 apud nos humilem. **S**ecundo in nobis
 sunt humiles mores et gestus humiles
 habendo. et verba humilia et respon-
 sa. **V**nde dauid. Quasi luges et con-
 tritatus sic humiliabamur. **T**ercio
 ut in humilibus apibus et officiis nos
 metipsos excitemus in quibus appa-
 ret uilitas ut que alii abhorrent
 et despiciunt ut sordes purgare. ni-
 ticalia opera facere et ueritatem uis-
 oribus concitari esse. et ab eis et aliis
 humilibus. **V**nde dauid. Iudam et sua
 uilius plus quam sanctus sum et cito hu-
 lis in oculis meis. **De humilitate**
Ad primum ad proximum
 debemus esse humiles. **P**rimo
 meliores et digniores nobis ipso
 reputare non eos despiciere ut ceme-
 tudinare. **V**nde apostolus ad philippenses. Humili-
 tate superiores sibi uicem arbitran-
 tes. **S**ecundo honore exteriori uicem
 puenientes. Reuerendo inclinatio
 loci primum ubique tribuendo. **N**on eo
 detrahendo. sed obediendo primum
 eo et eos apud ceteros exaltare et
 facta eorum commendare laudare et
 extollere dum bona sunt et mala
 regere non sicut si puer. **T**ercio pa-
 tience eorum infirmitate tollere et le-
 siones sustinere si quas nobis infert
 et malum pro malo non reddere nec odi-
 um contra eos exercere. et irrepaciones

eorum patienter recipere. **P**s. Cum in
 molestia esset humiliabam animam me-
 am. **I**tem. **P**rimo alii
 se equales nobis. alii superiores.
 alii subditi. **D**e equalibus plana
 est regula predicta. **D**e superioribus
 addit apostolus duo scilicet. **O**bedite pro-
 positum vestris. et subiicere eis. **O**-
 bedire primum ad impletionem ius-
 tionis eorum. **S**ubiicere humiliter eis
 est subesse quasi vicarius dei omni
 subiectione secundum deum. **D**e pla-
 tis tres regulas nota. **P**rima est
Rectoris se posuerit ergo inter illos
 quasi unus ex illis. **S**ecunda ad eum.
Ita sumus primum in medio vestrum quod
 si mutare foueat filios suos et cetera.
Tercia ipse dominus. **L**uce. Ego autem
 in medio vestrum sum sicut qui
 ministrat. **S**ed in has tres regulas
 rector inter subditos sit. quod ubi ex
 illis. eorum in victu in vestitu in la-
 bore et in aliis exercitiis sicut pri-
 muus in medio eorum. **V**t ex hoc ap-
 paret eis non putet se sanctorum alius
 uel sapientioris uel dignioris sed uilio-
 rem obligationem in reddendo rationem
 pro se et pro illis. **S**ic qui ministras in
 medio eorum infirma eorum portanto
 et curando et exemplo peccando.

Ad deum **De humilitate ad deum**
 debemus esse humiles. **P**rimo ut
 ipsum esse deum et deum et uocem nostram
 agnoscamus et ei in omnibus obedi-
 amus sicut serui domino suo et apud

factori suo ut cito et digne peni-
teamus et satisficiamus et emen-
demur. **S**ed ut flagella eius
humiliter tolemus et non retribuere
corrupti. sed iusti eius iudiciū co-
mendemus et nos correptione dig-
nos agnoscamus dicendo iudiciū
dñi portabo quia ipse peccavi. **C**
ito ut de beneficiis eius non extolla-
mur. si agnoscamus quod non pro merito
nostro sed propter suam bonitatem dilexit
nos et elegit nos et vocavit nos
et iustificat et magnificat nos.
unde debemus ei gratias pure
et humiliter referre et nichil nobis
de bonis eius ascribere arrogan-
ter. **Uñ ps. Nō nobis dñe nōb rē**

Licet autem **De triplici gradu**
ex predictis possit **humilitatis**
humilitatis gradus discerni. tñ ut
magis in promptu sint ad inueni-
dū. nota tres humilitatis gradus
licet multū inter se distantes.

Primus est ut homo se quid ex-
tē vilem infimū mapem boni
viciosū peccatōre et si quos alios
defectus habeat agnoscat et re-
scoat. et nō mētiat se sibi ēē ma-
iorem quatuorq; dignitate quā sit.
et nō eleuet se sup se quā in uenit.
ut sup alios insolent. nec vanas
hōm laudes ul' honores querat.
et si aliquā delectat eū aliqd' isto-
riū semetipm redarguat et casti-
get. quia deceptū et in quo vitas

non sit. **Uñ ps. Filiū hōm ut quid**
diligitis vanitatem rē. Cū enī deus
omnia possit. ut quid nō fecit nos eū
les angelis in gloria. nisi ut ipsa de-
pmissio nra humiliet nos ne eleuemur
sicut seducti et seductores angeli cor-
ruamur. Inde est quod cū deus in baptis-
mo tollat penitus reatū peccati origi-
nalis penā tamen corruptionis nō
tollit. in hac vita ut semp maneat
at nob' memoriale humiliatōis quā
cauti simus ne supbiamur. sicut p'mi
princes nostri. ex quorū supbia et in-
gressionē omīs corruunt in culpam
et penā miserie quā portant et ad
huc deteriora nisi deus auerteret ex-
spectant. **S**ed iis gradus p'r di-
cti cū nō solum seipm agnoscens hō
spemiat se pro vilitate sua. sed etiam
spemiat se patienter accipit. p'mo quod
vitam amat et se puato amore
nō diligit contra vitam. etiā deside-
rat se ab alijs reputari tale quale se
reputat. scilicet vilem ociosū et igno-
bilem. et quale se in vitā cognoscit
in quā credit agnoscenti nō obesse.
Oregorius. Sicut supbi honoribus
ita plerūq; humiles sua respectōne
gaudent. quia iudiciū quod de se intus
habent etiā ab alijs sentiunt appha-
ri. Item cū dolet homo et fastidit
honores sibi exhibitos vilipendit.
Iste gradus altus est. et satis in-
uēiunt qui eū ascenderunt. etiā intus
religiosos et bonos. **Vnde nō est**

miri si inopes sum? utrum cum ma-
 tre et custodem utrum. scilicet humilia-
 tem tam aliena a nobis fecerunt? **Q**uod
 enim cause est quod ille qui dives est
 in misericordia patris celestis qui per eam per
 dilectione qua dilexit nos pro filio
 suo non peccat. sed pro nobis omnibus tradi-
 dit illi. **Q**uid inquit cause est quod non
 tam inopes gratiarum et virtutum relinquit
 quasi non sit ei cure de nobis. **R**espon-
 dit. aut desidia nostra in causa est
 quod non instant quoniam eum non debere.
 Aut superbia. quod et si querimus instan-
 ter videri nos deus pro nos esse ut inde
 excolleremur. et fieret nobis ipsa dono-
 rum eius sublimatio altioris occa-
 sio tunc. **N**igora edificia profundio-
 ri fundamenta indigent. et arbor ex-
 celsa si radicata profunde non fuerit
 facilius ventorum impulsu evertitur.
Qui ergo cito considerat virtutis culmen
 attingere. studeat se in humilitatis fun-
 do solidare. quia deus superbis resistit
 et contra. **T**ertius gradus humilitatis
 est qui est in magnis virtutibus et
 donis et honoribus homo nichil ex-
 tollit. nichil sibi ex hoc blandit. to-
 tum illi refundens. et integrum restitu-
 ens a quo fluit omne bonum. **T**alis
 fuit humilitas beate virginis. quod cum elec-
 tam se sciret ut mater dei fieret. a-
 stillam eius se humiliter recognovit di-
 cens. respexit humilitate ancille. **T**alis
 est humilitas christi. qui cum in
 forma dei esset non rapinam arbitrius

esset esse se equalem deo. sed semetipsum
 erinavit. **R**espondeo. **A**ntea a me quod
 minus sum et humilis corde. **T**alis
 est humilitas angelorum et sanctorum in gloria.
 qui cum sint pleni summo bono et ho-
 nore summo sublimati. nullam motum
 habent de hoc superbie. sed et in se hu-
 miliores quo altiores in deo. **V**nde
 et omnibus in monachis in ewangelio salu-
 tur. quis propter humilitatis mansue-
 tudinem. in monachis propter altitudinem
 dignitatis. **H**ec est humilitas perfectio-
 rum qui quanto maiores sunt tanto
 magis se humiliant in omnibus in sen-
 su in affectu in verbo in actione in
 habitu. **V**nde per. **D**ne non est ex-
 altatum cor meum. **S**i enim humili-
 tur et se despicit qui non habet vanam
 gloriam. sed multa habet unde con-
 funditur. licet bona sit ista humilitas
 tamen non est miranda. et si filius
 rusticus non videtur filius regis putari.
 laudanda est in eo simplicitas puri-
 tas. sed non predicanda nec ex hoc mi-
 randa humilitas. **I**ta si pauper se pau-
 perem reputat et ab aliis videtur pau-
 per agnoscitur. vitam consequitur in istis.
 sed non est admirandum talis humilitas.
Si vero dives se pauperibus conformat
 et altus nichil altum sapit. et glori-
 osus nichil de gloria sibi attribuit sed
 totum refundit et a quo habet vanam glori-
 am vadit. hic est humilis non cogit
 te uacillare. sed uacillans caritate. **E**x
 caritate et humilitate nascitur virtus

patie. **H**ec ordinat nos ad finem
ne sume pacis. Nichil enim paci mo-
lenie. est pacem habere. Ad hoc du-
olus modis. scilicet aut nulla mole-
ciam sentiendo quod erit tamen i pa-
tia. Aut molestias non moleste
ferendo. quod est magnanimior etiam
in via et hec est pacia. Magnani-
mus enim est qui ad vniuersa pacies
sustinentia. et qui nullis passio-
nibus perturbatur. **De Paciencia**

Pacencia est eterne glorie re-
spectu voluntaria et insupe-
rabilis pressio laborum. Pacia ali-
a est necessitatis alia simulationis
alia virtutis. Simulatio est quia
aut phisiana glia aliquis paciēte
se madulis ostendit. Aut cum i-
rim dissimulat iniuriam quam patitur
ut in aliud tempus differat oportu-
nam vitionem. **Gregorius.** Qui ma-
la primi ita tolerat. ut tamen i-
terius doceat et tempus retribucōis
exquirat. paciēcia non exilibus sed
ostendit. Pacia necessitatis est cum
aliquis ideo aduersa viciosa se non
plumit. quia non potest ut non audeat
timens sibi maius ex hoc imminere
dispendium. ut commodum deperire
ut serui a dominis vberari. ut pau-
peres a diuitibus oburgari. uel
discipuli a magistris castigari. **Pa-**
ma vitiosa est et meretur suppli-
cium. scilicet causa ut euadat tyale
dispendium. Tercia virtuosa est. et

meretur gratiam in patria et gloria in fi-
tuo. Omnis passio autem est ex eo
quod negantur vel auferuntur vel minuantur
nobis odio habita. vel nociva. quod potest
summi diuina in quibus in quibus pacia
discernit vel probatur. **De probacione**

Prima corporis lesio. **paciecie**
cie. Tercia detrimētū honoris. Quia
tū carorum offensio vel subiectio. Quia
tranquillitatis mentis quicquid perturba-
cio. Itaque tamen omnia pora sub se co-
tinent. licet etiam singulariter aliquocies
valeat discerni et tunc aliis repin-
it sublati aliqua leticia vel consola-
tione minus valit vel nociva. **Obiecta**
ut cum propter pluuia vel aliam inopiam cau-
sam non possumus paciamur vel alios
conuictus animi perfici prohiberi. **Ca-**
autē turbamur pro defectu iusticie et vo-
camento salutis eterne. hec turbatio
cio non est impatie deputanda. sed
zelo iusticie et virtutis. nisi sit in-
derata vel iudicata. **Vnde** ad corin-
thios. **Tristitia** que secundum dominum est penite-
ciam in salutem stabilem operatur. **et**
Pacia directe opponitur vitio in-
dicis carnis dei opponitur accidie.
et caritas prima inuidie. et huius-
modi superbie. **Sicut** autem ut vicia
hominum fructu et sanioso similitudo
reddat. iuxta illud iob. **Vni** fructu
infructu. inacidia. ita pacie virtutis
sapientie ostendit. **Pau.** **Doctrina**
vni per paciam agnoscitur. **Sicut**

p. p. p. quāq; causis p. se nō tur-
bari virtus paciē est p. defectu iudi-
cie non turbari est viciū teporis ut
obstinacōnis. P. se enī quilibz con-
tristari debz p. p. p. defectibz iud-
cie. et tūc virtus paciē est p. p. p.
tily et tūc feruor est p. p. p. p. p.
tuis et tūc est cautela timoris. Itē
p. p. p. contristari debet homo mo-
deratius tamē p. p. p. eoz defecti-
bus. Amplius autē p. p. p. p. p.
ut eoz que p. p. p. ad salutē. Ad hoc
autē maxie p. p. p. tenent. qui si pa-
cienti subditi vicia tolerant nō
congruendo p. posse ex hac paciā nō
meriti glorie sperare debet. s. iū-
dei. cui capua et iurias cū caue et
p. p. p. debuerint tolerando fouerūt.
Dn et hely quia filioz suoz mala nō
retarguit. nam dei cū pena sensit.
Et quāuis aliq. dīa ēē videat. inco-
paciā et fortitudinē et constāciā
et magnanimitatē et lognimitatē
et imitacōē et mansuetudinē. sicut
etiā ex eoz diffiniciōibz colligit. tamē
sepe vni p. alteri ponit et inuicio
se int. se diffiniūt ut dēbūt. **P**aciā
enī honestatis causa reu. difficultū
volūtaria p. p. p. **F**ortitudo ē iūo-
bilis int. aduici animi labor et p. p.
louū equa susceptio. **C**onstancia
est int. fluctuantes causas et p. p.
sonas nulla mentis trepidacōe co-
cui. **M**agnanimitas ē difficultū
spontanea et irracōnabil aggreccio.

Longanimitas est spes cū longa
expectacōe bonoz. **M**itans quā
mentis asperitas siue amaraudo nō
afficit. **M**ansuetudo autē cū quilli-
tas alterius nō cedens in p. p. p.
Pat. etiā singula istorū singulis
tolerandis quoq; mō appia. **V**bi
gracia. **P**aciēs dici p. qui dolores
equo animo tolerat. ut iob. tobz.
as. **F**ortis est quē temptacōnū certa-
mina nō enervat. ut ioseph. **C**on-
stans quē terrores et labores nō
pusillanime faciūt. ut machaba.
Magnanim. qui audua et diffia-
lia aggredi nō expauescit. ut dāuid
iohēs baptista. **L**onganimus q.
longa expectacō a que desideri nō
frangit. ut abraham. **M**itis ē qui
odientū iaculis nequaq; irascit
ut malū p. malo retribuāt. **M**an-
suetus qui corde inquilus est et
moribz tractabil. ut iohēs ewan.

Valeat. **A**d quid valeat paciā
autē virtus paciē ad infra
Primo tollerabiliora reddit p. p.
vire icōmoda. quia aduicitas qū cū
impaciā est triplex icōmodū dat.
ertusctus hō affligit. intusctus p.
impaciā amaraatur. et inuiper
mala consia reddit mentē p. p.
culpe. **S**ecūdo paciā ē magna men-
tis. quia sicut corpus cōuulso. ita
mens vitiū capibz saginat. **T**er-
cio magna edificacō est p. p.
et tūc maior ē qūc rarior. **P**lēs

videmus catos. abstinētes. pau-
peres. scipōs hūilantes. elemosi-
nas facientes. ut omnibz istanc.
bona dicentes. fide constātes. **S**
paucos admodū in cōtinentiis
et detractōibz et respectōibz hūil-
ter patientes. exultant nos et
defendim⁹ nos. ne forte alii scan-
dalizent⁹ in nob putātes nos ee
culpabiles si taceam⁹. cū ex hoc
magis repulsenbiles iudicemur.
q³ p⁹ impaciām nos vindictā⁹ et
mordentes nos. acut⁹ remordem⁹
sicut dicit grego⁹. Imitancē de
ū glōsius est iuriām tacendo
fuge q³ respondendo superare.
Quō paciā pūgat pēa pēi-
ta et pēauet a futuris. **Q**uō
auget graciā in pūa virtuti et
et spūaliū donoz. **I**ux illud. **S**e-
cūdi multitudine dolorū meorū
in corde meo. g. c. l. a meā. **S**er.
meret⁹ magnā gloriām in celo.
Iux. **G**audete et exultate ecce in-
ces vīa multa est in celo. **S**epāo
singulāis est retributiōe paciā
passionis xpi. talia enī studet
rependere qualia ab ipso acce-
pit qui dolores mōs portauit.
et hec ē singulāis leticia sac-
torū in tēbulacōne paciētiū et
gaudenciū q³ sic occasiōe ha-
bent et oportunitatē aliq³ in
retribuendi dno p⁹ illa magna
caritate qua p⁹ nobis animā

posuit. salte aliqd sustinēdo. quia bo-
nouū nostrorū nō indiget. ut aliqd
ei de mō dare possim⁹. **C**ū ergo in
iudicio venies ostendit iudicia
passionis sue omibz magna erit co-
fusio illis. qui nichil p⁹ ipso pati vo-
luerūt. et magna glia illis. q³ pro
ipso multa et magna patient⁹ sus-
tinuerūt. **S**ignū etiā dilectōis suae
videt⁹ cū dūs dat adūsā pati. q³ in
p⁹tiū ei dignet⁹ partē oneris sui
portandi. sicut ille symō cyreneus
cruce dūcā portauit. **S**olet etiā
socii in vīa lassant⁹ rogare eos q³
plus confidunt. et q³ specialius q³
diligūt ut ptem oneris sui p se ad
horam ferāt. ut hoc q³ iudiciū sit.
q³ maiore habeant de corā dilectōe
fiduciām. quibz onēa sua portādi
imponūt q³ de illis quibz formidant.
imponē. ne forte nollet equo aio po-
tare. **S**ic et dūs qui nobiscū ē oibz
diebz in vīa hac qua ambulamus
lassatus usq³ ad mortē labōe sue
passionis. querit q³ nrm uelit ei
cōpati. et omis tēbulacōnū sustinē
qd³ adhuc in corpore suo misit qd³
est etiā sustinet. secū portare. quia
hanc passiōe quā capid⁹ in se p⁹
nobis sustinuit intulit in carne.
diuisit p omia membra fidelū suorū
ut sicut aponebat pati xpm et in
glia suā mīre. ita et mēbra eius
si capiti fidelis cōpant⁹. et glori-
ficent⁹. sicut socii q³ passionis ita et

resurrectiois erit. Qui enim plus co-
patius facit ipso etiam prius conreg-
nabit. *De gradibus sue perfecti pacie*

Gradus ut perfectus paciencie
Primus ut discat homo mori
ne ut impacie p pugna cohibe et
repreme ne eripat foras in vba ul
facta illicita. sic ignis suffocatus
fumo suo extinguunt. si autem no cohi-
bet crescit et omnia que attinge po-
terit cremabilia incendit. Quatu-
or aut modis sol ignis extinguitur
p fusioe. obstructioe. dissipatioe et
defectu materie. Simili mo ignis i
pacie deferuesce confluit. Fusio
ne prudenciu consilio ut mature de-
liberet se homo quatu et noce possit i
pacia et quatu pacia pdesse. que q
ignis de remediis lacus dicta st.
nunc ptereo imorari. Obstructione ut
obstructione ons et labioru ne lingua
piliat in vba falsa et iugigeru-
la. ut ne mag eripat in facta sui-
bunda. **¶** *¶* Pone dñe custodiam
ori meo. Dissipatioe ut ad alios ac-
tus ut tractatus homo se coitrat. qly
abstractus obliuiscat matene qua
firmatus est ad nam. sicut cu ligna
dissipant a se iuicem ignis diuisus
deficit. Defectu materie ut ho abstracta
hat se ab illis negociis et cupidita-
tibz que solent ministrare occasiones
ire et impacie. **¶** *¶* Cui defecerit
ligna extinguitur ignis. et susurra-
tioe subiecta iurgia coquiescit

Susurratio est occulta suggestio q
hominem instigat ad materias liti
Secundus gradus paciencie est cu ex logo
vbi paciendi et impacienciam refrenat
di homo didicerit iam no teneri ul
turbari aduersis. s. quasi in loco mu-
nico incircumsus et iustantes aduersa
nos intuet quos nichil sibi posse
noce confidit. Tam diu autem homo
aduersis fuit. q. diu aliqd diligit se
porale in se ut ex se metipm qd ti-
met pde ul dolet. ut corpus res ho-
nores amicos et piam voluntatem
Qui autem ita inordinate no dili-
git. sicut no valde delectat in eis
ita nec grauit concitat p eis. **S.**
qui vxore no dilectam habet. nec
de vita eius iocundat. nec de morte
concitat. Quid igit pt tibi adu-
sarius noce vnde concubenis. si
odit te in corde suo. malum autem intus
serpm clausum est. et nichil tangit
te pena illius. tantu en. tu esto i
pace apud te. Ignis in sinu alteri
inclusus illa vrit no te. Si vbu
dixerit con te ventus sonas tibi
ut p aerem no iaculi tibi iherit.
sicut g. videres si iaculu cont te
missu callo vlne aere feriret et
te no conigeret ita facio ad vba
maledictor. canis latrat con te
et iudendo pertransit. Si detrahit
tibi absens no turberis. se lesit.
tibi no nocuit. ipse pdisit se ee iui-
du et detractore. et se apud iudige

duos

ces magis odibile et irreparabile id
dit et sic vindicauit te de seipso. **T**
te igitur et alii pugnabunt p te et
dus con aduersarii tua. Si autem ia
pis cu eo remordendo concede. qui
prius tibi copasti et stabit et aspi
cient uos compugnantes sicut gal
los et ambos uos despiciet et odi
ent. et in pacie et iudice arguet.
Si times detractorem con te credi
sustine humiliter et pacia tua suspi
cone collet. ut mitigabit presumptio
de te in cordibus aliorum. Si autem cor
tuo vult intus ex iracundia repine
intuitu secutur vilitatis. sicut
qui vult. **S**ul secutur p alia apote
mate sanando tolerat breue dolo
rem p sperata salute optinenda.
Oportet uos pati pulicem mortuus
et similia bestolarum. sic etiam sustine
amus punctiones villi detractorum.
Inopes honoris no possunt sine in
uidia pati laudes meliorum. qd cu
ipi habe no valent. dolent se solo
confundi. et vellent se habere so
cios inter se p solacio. et iteo de h
aliis. sicut deformis vellent ab ali
is esse similes. Cordis autem dolores
et reru amissionem et aliorum offe
sas et confusiones patient coles
re. sup dictis remediis distat. et
marie vbi sepe talia sustinendi.
Vix enim aliqd in hac vita tam al
peru est. q vbi et studio pacie no
fiat. aio lenius ad paciendum. iuv

illud. **Q**uod male feris assuesce et te
res. In isto gradu nec pertinet ho
aduersus nec gaudet. s sustinet. et in
cet. **T**ertius gradus pacie est. gau
de in tribulacionibus et gloriari cu afflic
et desiderare cu desinit. sicut famulus
et nobilis tyro gloriatur cu deus tyro
cinnu con aliu nobile exire. **J**ob vi.
Quid michi det ut ueniam penam
mea re. et infam. Et sic hoc michi
consolacio q affligens me dolore
no par. **I**d corinthi vi. **P**laceo in
in infirmitatibus meis in gemitibus in
ueritatem in angustis in persecucio
bus p ppo. **D**euc. xxviii. **I**mmola
bant victimas iusticie qui in vnda
comitibus maris quasi lac fugit. qui
extremum amantidie cuiuslibet ad
uicinis. q lacte consolacis hylat
ant. et huius victimas iusticie imolant.
quia scdm gregoriu maioris est
meriti aduersa tolerare patient q
bonis opibus insudare. **Q**ui igitur ex
siderio placendi deo sibi aliqd adu
sa infert. castigando corpus et men
te merore in contempe afficiendo. cu
no etiam libentius suffert. cu ab alio
infert. et occasio paciendi. vbi uel
corpus affligit. ut animu humiliat
cu maioris firmitati hec pati equi
mit ab alio q a semetipso. et qui
semetipsum vilem et rephensibilem
iudicat. cur no patient accipit.
qu alius item sibi infert. qd de se
ipso sentit. **C**u nullu iudiciu tam

timendum sit

timendū sit post dñi sicut sup̄ius
 Cōfessā em̄. cūctilibz grauior ei in
 iudicio q̄ om̄ aliorū erit p̄ter dñi
 Hinc apparet q̄ nūc est v̄tatis p̄f̄
 ta. Vera em̄ hūilitas sic gaudet
 ab alio hūiliari sicut a se. Et vera
 p̄cia ita libent̄ sustinet adūsa ab
 aliis illam sicut a se p̄cāta q̄ cū
 spectat ad se. **De obedientia**

Et quia obedientia ex carita-
 te et hūilitate et p̄cia nāt̄
 ar̄ de ea aliquid ad edificatiōe b̄
 ut videam̄ quia in om̄ religione
 sūma et nāt̄a ē. Obedientia ē p̄e
 uolūtatis subiectio arbitrio sup̄io-
 ri ad licita et honesta. Obedien-
 tiā autē est soli deo p̄ter se. cū se
 in sum̄ p̄e. ut creaturē rōnali vice
 dei. Angelo ul' homī in hīs q̄ deus
 requirit a nobis et que ad deum
 ducunt. **De tripla ratione obedi-**

Ratio obediēcie triplex ē. **Ecce**
 est. **Q**uia q̄ om̄ creatura
 ita ordinata est a deo qd' licet ip̄e de-
 om̄ibz et singulis ita p̄sit ut ab ip̄o
 solo accipiant qd' ē et hūc et p̄t̄
 tamē p̄p̄inqua sibi nō loco. s̄ fili-
 a diē plenius accipiūt ab ip̄o. q̄
 inferioribz et sibi p̄p̄inqua in fluat
 et illa iterū suis inferioribz usq̄ ad
 infimū. ut inferiora signoribz sub-
 dita sūt. et sup̄iora inferioribz p̄t̄
 et ea regunt. ut sūma medius. et
 media p̄t̄ infimis. Sic angeli su-
 p̄iores inferioribz p̄t̄. et celestia

tenemus. et inōnabilibz rōnabilia
 p̄t̄. **Genet.** **S**ciam̄ hominē
 et p̄t̄ p̄t̄ mans et uolacilibz
 celi et bestis terre. **Ad iō.** Om̄s
 aīa potestati sup̄ioribz subdita
 sit et cē. **S**ubstantia em̄ diuina
 ita eleuata et segregata est ab oī
 creato. q̄ inferiora immediate motū
 eius sustine ul' suscipe nō p̄t̄. nāt̄
 mediantibz signoribz. cū motus i-
 se. om̄a ineffabiliter moueat et gu-
 bnat. ita ut nichil sit om̄ibz eo p̄t̄
 eius. et nichil icōprehensibilē. **De**
 cūda ratio est q̄ cū nondū om̄ibz
 datū sit ēē docibiles dei. ne ignari
 erent a via dei. q̄ nūc est eos p̄ue-
 nire ad glām celestē. expedit ut se
 quant̄ ducant̄ doctorū suorū. sicut
 secus dat manū ductori ne cadat.
 ul' impingat ul' erret. **Tercia** rō
 est ut homo qui sub deo uoluit ēē
 p̄cāto. et ita sup̄biendo grām
 dei p̄didit. satisficiat ei subiectō
 se homī p̄e dñi. et ita p̄ hūilitatē
 meriti grāciā dei recipet. quā a-
 m̄sit. **Q**uāto maior autē et purior
 fuit hūiliatō et p̄p̄ior. tanto ple-
 nior erit gr̄ie recuperatio et gl̄ie
 remuneratio. **M**agnitudo hūilia-
 cōis attendit̄ in difficultate iūc-
 ti opis. puritas in simplicitate iūc-
 tionis. p̄p̄tudo in alacritate ex-
 ecutionis. **De tripla obedientia**

Et em̄ triplex obedientia ē
 iūctitatis. cupiditatis. et

caritatis. **N**aturae obedit. qui co-
git iustus. et libent' eet lib' a pos-
set. ul' auderet. ut azim' bos. et ser-
ul' maliuoli. et similes. **C**upidita-
te obedit. qui mercede terrena. ul' p-
comodo corporis. ul' solacione ex-
teriori. libent' facit qd' iungit'. ut ca-
nis et accipit'. et meretricem et
similes illis. **Q**uanto aut' obediencia
plus habet de temporali p'p'o sola-
cio. tanto minus habet de merito
coram deo. **M**erces poris est eua-
lio pene qua' timet incurre si non
obediat. **M**erces scd'i est spes adi-
piscendi qd' desiderat obediendo ob-
tinere. ut man' ul' solacio temporale
Obediencia caritatis est q' ex
caritate dei et p'p'e diuina' remun-
neracione obeditur. lauge sup'co-
nomine caritatis. quo tam timor
pene. q' desideriu' p'mu'. q' affectus
amoris dei includit'. quoz p'mu'
est incipit'. scdm' p'ficiat'. cu'
p'fectoz. **I**tem alia distinctio o-
bediencie. alia e' g'ualis. alia g'ua-
lior alia g'ualissima. **I**te alia spe-
cialis. alia specialior alia specia-
lissima. **Q**ualis obediencia est q'
om'is fideles in eccl'ia g'ualiter obli-
gant' suis obedire p'lat'is. pape-
epis et plebanis. in h'is que ca-
nones p'cipiunt. et iura p'om'ibus
p'mulgata. **Q**ualior est qua' ois
creatura modo vicens tenet' uolun-
tate p'p'am. uoluntati sui conditoris

conformare ex arbitrii libertate. ut
angelus et homo. **G**eneralissima
est. qua' om'is creatura obedit suo
creatori. siue naturali motu. siue
condicionis. ut inr'onabilia. siue in-
pulsu potencie p'cedentis. ut demo-
nes. et maliuole metes. q' et si qu'p'
voluit qd' deus no' uult. no' p'nt nisi
qd' deus uult. **S**pecialis est illa qua'
clerici specialit' tenet' ad obediencia
suoz p'lat'oz in h'is que ad officiu'
eoz spectant et ad ordinem clericali.
ut concine. et debita' consuetudine
et similia in sacris canonib' p' eis
statuta. **S**pecialior est p'p'a uolun-
tate obligat' se aliquis certe p'p'o
ul' religioni. ad obseruancia' limi-
tatam p' arbitrio d'ouentis dena-
ta. ut p'mitto tibi obediencia' i' illi
et non in aliis. ul' tanto tpe et no'
ul'. ul' tali condicione et no' alit'.
ul' in h'is que regula illa iubet. et
no' amplius. **S**pecialissima obedi-
encia est qua' sine excepcone p'p'o
iungit obediencia' aliquis ad omnia
que no' s' con' aram suam et regu-
lam talem. **U**bi tam ad ea q' sunt
regule q' ad alia que iubent' se
obligat' bona que conueniunt i' om-
et liberi arbitrii subiect' p'p'ate
cu' ad inr'onabilia ul' impossibilia
a nemo debet cogi. sicut ad illi-
citam nemo debet obedire. **D**e q'libet

Profectus q'du obediencie
id' gradus obediencie q'm

ad illa in quibus obediendum est. col-
ligi pnt ex pdictis. q. id est. obedi-
re ad pcepta. et obedire etiā ad ali-
qua consilia. obedire ad omnia bona
et possibilia. **Q**uāto vō ad mētē
ut obediētiā breuiter videam. qui
sunt obediētiā pfectus. **N**ūco q's
altius in obediētiā vtrūq. pfectit.
tanto ei deus erodabilior. et omnis
oratio a ad obediēdū hominū ordiā
ta subiectior et obsequiosior erit.
Infim' obediētiā gradus ē ex
timore supplicū obedire. sicut illi q'
tū obediūt. supponit suis in hīs
que pceptis iusserūt. ad alia vō
repōdit. sic et negligentes nū i q'
in oīs consuetudo cogit. ut pudor
hūmā impellit. ut timor teporal'
castigationis. **S**ufficit hīs q' hui'
ut mortale pccm p' obediētiā
non incitat. nec dampnationē inc-
tant. et hoc est valde p'iculosum
in pfectis obediētiā regulare.
quia p'ius q' disticiat an teneat
tū face' qd' iubet. forte mōrbs
inobediētiā laqueū alū incidit
sicut qui nimis appropinquat
p'ceptis subito dū nō caute cōspici-
t in p'ceptis labit. **C**ū deo ante
disputare velle stultū est. et q'
velle cōmūtē eū ut nō debeat h'
iudiciū ēē pccm mortale. qd' in
opinio nō vlt' habet p' mortali.
Sua estimatio est regula iustia
et infallibilis nō mīn angulosa

opinio. mīn constān appellam.
Solis radius nūq' facit angulū
semper indrecte sibi oppositi fer-
uere. **I**ta in nob' si ita videatur
sive alit' estime. in p'fessione
obediētiā nō expūm' hāc ex-
ceptionē. ut nolim' ad eā tenei.
q' nō adiūgit' hoc vbi p'ceptis
ut p' obediētiā hoc tibi dico. **V**ā
bonus obediens tam stultose
debet face' qd' iubet. simpliciter. cū
constat planū suū tam plene id
velle. q' si apponet p'ceptis. ut per
obediētiā iubeo hoc ut illud.
Secūdo gradus obediētiā est. p'
que p'imi potius q' p' amōe supph-
ci ad iūcta uolūtate obedire.
Iste nō disputat in quo teneat. ut
nō teneat obedire. quia siue tene-
atur siue nō. confidit sibi ēē me-
ritoriū. dūmō malū nō sit qd' iube-
tur. **E**tiam si mala intētiōe p'
latus aliqua iubet. que tamē ma-
la nō eēt. scilicet p' odio illius cui
iūgeret ut eum sit tribularet. l'
p' cōmōto p'pō mag' q' p' obediē-
tiā p'fectū. nō colū non nocet hū-
milit' obediētiā. s' etiā ex hoc du-
plex meritū habet. scilicet obedi-
ētiā et insiq' paciētiā. **S**icut
inobediētiā mag' nocet magis
nocet bona intētiō p'pientis
plan. et p'ceptis valitas ex quibus
duriciā eius p'pendit. **I**ta bono
obediētiā mag' ad p'fctm puenit

indiscerni plani princeps precepti ful-
minatio. dū nō nō fuerit cōm dñi
ut si quis in ha paup p lapide
massam argenti in gremiū iac-
taret. paup nō indignaret p
ha iacientis. s; iocundaret p ar-
gento talit' exquisito. **Tercius**
gradus obediencie ē ex sola dilec-
tione dei nō tñ uolūtaria. s; etiā
cū gaudio obedire. nō solū ad fa-
cilia. s; etiā ad difficilia et du-
ra. etiā usq; ad mortē. **Sicud**
xpūs fāis p nobis obediens ut
q; ad mortē. mortē autē crucis.
Pudat dei seruos tali dño sic pi-
gre obedire p regno celesti. **Sicud**
est consuetudo quibuscūcūq; cū secu-
lariū pncipi et nobiliū serui p
merito et puissima mercede. tot la-
bores in bellis. tot picula. tot pe-
nurias. tot etiā a dñis opprobria
et uerbera patiet' sustineat. tot
itineria longa in legacōib; dñoz
pmpre subeant. nec pcrastinat
nec segnit' exsequuntur mādātū.
nec difficultatē viarū ul' picula
pcedunt. nec pactū p labore sus-
cipiūt. s; incerti de pñio in tenel
spe omnia ipata pficiūt. et glori-
antes qd pre ceteris qseruis ad
tale negociū sunt electi. **Vide** qd
seduli s'cī dños. cūspiciētes in
quib; eis seruire possint. et cū nō
tam vbi iussione audierit qd nū-
tū oclor aduērit. statim qd p-

pires eriliūt et auidē auscultant
quid eis placeat et quid uelint. Et
licet seniorū dei obediencia qñtū
ad affm et maiori fūore pdeat. tñ
quo ad actū ille pfectus videtur
pfectior. qui ita pmpus et cōtās
cēt ad omia iusta implenda sitū
in seuis secularib; inuenit'. **Sicud**
de scissimo pñe mō fāuicito legiūt
et pñis eius lotis. qui nō solū ea
que bñs pñ eis vbo expñit. pñce
adplebant. s; etiā si aliq' indicio
bñplaciti eius poterat comite mō
dissimile pfecterūt. **Sicud** ab ipso
dōceantur sō pñe. **Hac** vīte abra-
ham obediuit nō tñ exire de terra su-
a et pegin' ēē in aliena. s; etiā vñ
cū filiū suū ysaac voluit immolare.
Hac pphē et apli et alii s'cī exposue-
rūt se omib; laborib; piculis pñe
curōib; et tuncē mori p xpō. **De**
quib; specialit' dñs dicit. **Si** qd vñ
venire post me abneget semetipm
et collat crucē suam xē. **Semetipm**
abnegat qui suū iuris ēē reuocat et
totū se alterius arbitrio subicit pñe
xpñ. sicut xpūs nō uenit facē uolū-
tatē suā s; patris. **De paupate**
Contēptus diuitiarū opponit'
auaricie rerū tēporaliū. **Hic**
qñq; paupitas spūs appellat'. **Qui**
tam autē ē paupes rebus et nō
spū. sicut qui libent' cēt diuites
s; nō pñt ut paupes mūdī. **Quia**
sūt paupes spū et nō reb; et nō

punctum qui diuitias nō p ipsarū
amore possidēt. s; p amore dei. ut et
tū dei p eas amplifiet et defendat.
paupes. ul' p amore xpi in deo. ut
primis inde subueniat. sicut abra-
ham. dauid. iob. et iohas et simile.
ul' p obedientia pncipatus et dig-
nitates suscipiūt. ut bātis gregorius
papa. et alii scti epi. qui paupes
ē elegerant. s; iussu dñi alie tñ
ē ut pncipes tene constituerent
et dispensatores rerū ecclesiasticarū
p alios. s; in se paupertatis ppositū nō
abicientes. tñ laudabiliores pau-
perts sectatores. qñ etia in diuiti-
is ab eius amore nō s; sepan. Qui
tam nō t' paupes spū et reb; q' n'
hnt diuitias nec uolūt habē. nec uel-
lent si possent. sine pñ. In tanto
feliciores sūt qñto a laqueo cupidi-
tatis elongati. Hōz sūt duo gñā
pñi qui nō hñtes diuitias fecerūt de
necessitate uirtutē. nolentes etiam
eas habē si possent. Sed qui po-
tuerūt habere diuitias ul' habuerūt
diuitias et abiecerūt eas et recusāt
habē eas pñt dñm. **De duplici gñā**
contemptus diuitiarū
Contemptus diuitiarū duplex est. cū aut hñt
talē effundūt in paupes p opē
mīe. et ad cultū dei laigē expen-
dūt. sicut scti reges et alii diuites
fecerūt turbas pauperū alentes et
monasteria et ecclias edificantes.
Aut cū penitus despiciūt diuitie

sicut scti fecerūt. in mendicitate et
inopia rerū uiuentes. ut scti pñ
franciscus et sctus dñcus et alii
xpi sectatores. euangelice pñe-
cionis emulatores. In illud. Si
uis pñtū ē uade et vende omnia
que habes et da paupib; **De quorū**
duobus causis qñe consiliū
auit de contemptus diuitiarū
Causis consiliū diuitiarū gñptus
Prima quia eay amor retrahit
ab amore dei et patrie celestis.
Iuxta ipsius ueritatis testimoniū
Nemo pñt deo seruire et inā moue.
id est diuitiis. Sicut enī de pñtō
terre tollūt. in suo ponte ad itā
ma tre suos detrahūt amatores.
hoc in pñtō inferni. **Ad chinno.**
Qui uolūt diuites fieri incidunt
in temptationes et laqueos dy-
boli. q' inuigūt homines in itā
Sed causa quia retardant ho-
minē a pñtū uirtutē. sicut Rem o-
ueratus nō pñt leuiter curē. sic
inuitans curis pñtū nō pñt
in spū expedire pñt. Si uis gñ
festinare ad patriam. si nō uis te
nec laqueo uenantiū. si uis non
spñendi in uia. et in captiuitate
unde euaseras nō reduci. pñt aua-
ritia. et extrahē pedem de viscosa
cupiditate tñ noni. Itē iudei tñ
di erant ad reditū in isrlm de ba-
bilone. quia filios et uixores et pos-
sessiones acqñserant in babilōe

velocit

sic et religiosi tardius desiderant
 celestia cum in terrenis capiunt delecta-
 tui. **T**ercia causa ratione mita-
 plioris. quia minus tibi de terrenis
 indulges. tanto amplius recupe-
 sabitur tibi in celestibus in gloria
 sempiterna. **N**on enim pauperes spiritui
 quia ipsorum est regnum celorum. id est
 non portio alius glorie. sed tota gloria
 regni. **N**on filius dei datus nobis
 exemplum perfectioris. nichil perfectio-
 nis habere voluit in terra. non a-
 gnos domum vel redditus aliquos pro
 solu uestitum. que etiam promissum an-
 tique sibi auferri. ut doceret nos.
 quod omnia relinquere non tamen consistit
 in non habere volendo. sed sponte omnia
 pauperibus tribuendo. et etiam paci-
 enter amittendo. si habita vi colla-
 tur quod plenius maioris est merita
 quod pauperibus tribuisse. quia maior
 virtus est illam mala equanimiter
 propter quod sponte bona aperiri. **C**um igitur
 boni viri ob hoc solu vel maxime
 substantiam terrenam habere debent. ut
 inde beneficiant et ad meritum glorie
 eterne expendant. quod alii boni non
 eunt. si terra non pia intentione que-
 rant. et creaturam non pro creatore
 diligant. **D**ebeat ea ratione non in-
 minus gaude cum ipsam substantiam
 quocumque casu amittit. quod si eam
 in usus pios expendissent. eo quod
 eadem fructum meriti celestis impa-
 center tolerata amissione. que et

in pia dispensatione consequi non dubi-
 tant. **S**icad in carceri illas merces
 equaliter diligit de quibus equaliter
 cum sibi puenire confidit. **D**ivitiarum
 autem querere ut in malos usus expen-
 dant. statim in vanitates in voluptates
 carnis et concupiscentias oculorum et in
 omnibus suis desideriis impium est. quod
 per beatum creatoris largitori coram
 deo despectus et contumelia inrogat.
Sed ad hoc querere tantum ut cumula-
 te feruent. stultum est. quod tamen valet
 congeries lapidum sicut argenti vel
 aurum. si nullo usu expendat. **Q**ue-
 ra quod temporalis substantia acceptabilis est mul-
 tis occasione. ex sui natura cum ter-
 ra sit ignobile elementum inter omnia.
Item non multum est necessaria. Modicus
 enim victus et uestitus et tectum suf-
 ficit homini pro necessitate ad viuendum. quod
 superfluum est. **I**tem multis
 est uocua et damnationis eterne
 occasio. **I**tem Multorum causa inuidi-
 e. qui libenter eas auferret habere
 per multas artes. **I**tem Multos labores
 et sollicitudine acquirunt. et suam
 etiam cum periculo vite. **I**tem non faci-
 ant appetitum habentis. sed quo plus
 habent eo inquietus sicut. **I**tem
 quia tam bonis quam malis dantur.
 ideo non sunt feliciores qui in ea habu-
 rant. immo frequenter infeliciores
 quia in eis est occasio multorum ma-
 lorum. **I**tem quia diu cum homine non pro-
 tulerunt. **N**am si aliter non amittit

dicur: mors sepat nos ab eis. et n^o
 potest homo post mortē secū deſer^{re}
 re ex ipſis. niſi qd' meruit hic p'p'p'
 ſas. Sapiens g' debz p'p'pende
 qd' vile eſt. et nō multū laborare
 p' eo qd' ad paz eſt vtile. et ſuge
 qd' p'ncioſū eſt. et liberalit' ſpar
 gere qd' g'ſervatū perit. et diſtri
 butū fructificat ſi in pauperes
 erogetur. *De gradibz contemptus*

Primus autē diuiciarū.

Primus autē diuiciarū
 gradus in contemptu dicitur
 eſt nichil habē uelle iuſti lucri.
 nec p'ſe acquiſitū nec ab alijs da
 tū uel relictū. et redde omibz debi
 ta p' p'p'ore. et de iuſte habitis ele
 moſinā facē. et nō abuti p'p'ia facit
 tate ad p'ccatū ſiquibz laſciuie. gu
 le. et aliorū viciōrū. T'ibz autē
 modis aliquis videt iuſte bona
 habē. Cū autē ip'e male acquiſuit q'
 cuq' mō aut ab alio datū. ut ven
 ditiū. uel relictū aliquid eſt. et qui
 tus in eo nō habuit. aut cū notu
 it alteri in rebz iuſte. etiā ſi nich
 de illis habuit. in q'mū em teneor
 alteri reſtituere. in t'm mea nō e'
 mea ſ; illius cui teneor. Vñ qui
 plus tenet certis p'ſonis q' habē
 at. ſi dat aliatū gratis de bonis
 ſuis vñ ſtatim impotens fieri ad
 reddendū. qui accipit ſcient' debz
 p' eo ſolue tantū quātū accepit.
 cū ille ſua nō deſerit. ſ; q' a' aliorū
 Sed ſecūſ gradus ē nichil uelle

ſup'flūū habē ſed ſol' necessarius
 ēē contentū in victu et uestitū. hoc
 p'cio et uenſilibz et obſequētiū ſa
 mulatu. reliqua habita paup'ibz
 erogare. ut nō recipe oblata nec
 acquirere ſup' uictū. *Luc. Qd'*
ſup' eſt dare elemoſinā. et ecce oī
mūda ſ' uobis. Sic mōchi in e
gypto et alii eorū ſiles de labore
p'p'io victū et uestitū habentes re
liqua paup'ibz diſtribuebat. ha
bentes alimenta et quibz regam
hūs g'renti ſum. S; ne nimis
lacos faciam terminos ſufficiēcie.
Sciendū eſt qd' duplex ē ſufficiēcia
indigēcie et g'cupiē. Indigēcie
ſufficit ſuſtentare natū. ut p'p'at
ſit ad ſeruendū dō p'dicare. et hāc
ſufficiēciā natā docet. ſicut vide
mus in irōnabili bz aīalibz. ymo
et in plāt' is. que grēta ſ' natā ſi
alimento et amplius nō requit
Sufficiēcia g'cupiē excedit mē
ſuram. limites nō habz niſi ſp'p'
ſibilitatis hoc ſolū relinqt quia nō
ſperat adipiſci. Dives auarus
in ewan' cū vberioribz ſuntibz
agri ſe vidit et ditatū. nō dixit
dives ſi et habito plus nō cu
p'io quia nō capio. ſ; cogitauit
honora uetera reſtruere et ma
iora facē. Prima honora ſ' iuſte
necitatis. hec p'ua ſ' et p'uis in
plēn'. ſed auarus hec reſtruit
et maiora facit. ſcilicet honora

gacque et superfluitatis que nunquam
repleuntur. Quia semper cum plura habe-
ceperit etiam ampliora facere disposuit
ad que non sufficit iam habita-
misi adiciat adhuc plura. et sic pro-
cedit in infinitum. Cor avari est quasi
fouea sine fundo. et quo plus red-
ditur plus accipit. ut nunquam videa-
tur impleta. Avarus non impletur
pecunia etc. etc. vii. **T**ercius gra-
dus est nichil uelle possidere in mun-
do. et in omnibus necessariis necessitatem
pari penuriam pari propter dominum. hoc est
efficacissimum contra auariciam reme-
dium. que sicut insatiable nunquam di-
cit sufficit. et non eringuit melius
nisi cum ei materia temporalis sub-
traheatur penitus subtrahitur. Hoc re-
medium Christus docuit. uerus alexandrie
dictus. qui in omnibus istam viam te-
nuit. que est apertissima ad doctrinam
virtutum et curacionem vitiis. Diuitie
enim et honores seculi et volupta-
tes et precipua scitatis impedimenta.
quas magnus virtutum et deus docuit
vivendo declinare suis discipulis in
exemplum. **M. viii.** Si vis perfectus
esse vade vende omnia que habes et
da pauperibus. et veni sequere me. etc.
Hec quia apostolus notat. Altitia
paupertas primorum sanctorum in ecclesia que
omnia reliquerunt propter dominum. Hunc
multe virtutes et plurima dona gra-
tiaz auerunt. que tamen a pau-
cis capiunt. eo quod licet multi sint qui

nichil habeant in mundo tamen ad
modum rari sunt in religione qui non
plus habere cupiant. ut per se vel per
alios. Omne quod est melius etiam est
rarus in hoc mundo. Qui propter se
solicitus est in temporalibus relin-
quitur sue passioni. Similiter qui habet
alios pauperes relinquit illis. Qui
vero omnem sollicitudinem in deum iactat
et omnem cogitationem suam habet ipsam deum
in passione. **M. xi.** Queritur primum
regnum dei et iusticia eius. et hec
omnia scilicet temporalia necessaria adiciunt
vobis. Qui enim gratia vult donare
celestia. cum non ab eo et pro sua spe-
ram? Aut gratia dabit vobis necessaria in
quibus expedit vobis. aut vires cor-
poris ad sustinendum penurias. aut
spiritalem dulcedinem meliorem car-
nali et insuper primum celeste. **De sobrietate**
Sobrietate est virtus **brutace**
qua corpus alimentis cum mo-
deramine admittitur. in cibo. potu
et somno. Sumit et generaliter pro
moderamine ab omni superfluitate
ut in temperantia mentis et corporis.
Unde dicitur. Sobria mens et sobrius
sensus. Si prout accipit preterit
ratione alimentorum. illa est que dicitur
primonia id est abstinentia. et opposi-
tum vicio gula vel castimergie que
est ventris ingluues. Est autem
alia sobetas medicie. alia aua-
cie. alia hypocrisis. alia pauperti-
tis. alia religiosantis. **Medicina**

lis sit ppe sanctitate corporis glorianda
ut recuperanda. Auariæ ad pce-
dū expensis. p potius plaudet hu-
mana. Paupertatis p ueritate pe-
nurie. Religionis p ueritate optime-
ta p uicio caltando p penitencia
agendi p edificacōne primorū pro
gloria p mēda p aciendo intellectū.
in sapia acquieta. Nam sicut fenest-
obstructa limo obtenebrat. sic intel-
lectus cibo obstruitur obfcurat. sicut
sepius expm. Sobrietas autē
sicut omnis uirtus tūc solū est corā
deo mitoria. cū deus est eius causa
pma et forma. ita si ppe dū pma
palit fiat et scdm dū. Sicut em
deus mūdū gubnat. ut nec plus
nec minus diligēcie adhibeat q̄ iustū
est. oēm diligēcia suam ut ita loq̄
mur tū celestia impendēs. Ita et hō
cū minor mūdus regendū q̄m illius
est. hoc est corpus pmiu. sic debz ei
pude pudent. ut nec de uictia pui-
sione aliq̄ ei desit p posse. nec aliq̄
superflū impendatur. ut nō deficiat
ante tempus penuria ul' labore.
Nec lasciuat ex habundanti quiete.
Tota autē mēcio debz ēē cū opti-
mū occupata. cū pfm aīe in dei
noticia et amore. et in hīs que ad
hūc pfm pmouet et conducūt. q̄
nō ppe corpus aīa creata ē. s; corp⁹
ppe aīam. ut illi seruiat et coope-
tur. ad pfm pfatu. Aīa em ppter
dū creata est ut ei inheret. etiā

inherendo suauitate eius fruatur.
et fruendo bñ sit. Solius et dei
est occide et destrue eam. cū etiā
est creare et uiuificare. Deo mī-
et iussu ul' pmissu nō licz nobz des-
trere eorū q̄ ipse fecit. Inuoluntates ē
atq̄ nō pmittit nos occide. s; nō
inuoluntatibz. rōnales uō phibet
occidi. id est hoīes. nisi scdm legē
ab ipso pmulgatas. Dū iudices
scdm leges diuinas iudicantes.
nō sua sed dei auctoritate male-
factores occidūt. quia pcepit q̄
hoc ul' hoc fecit. tali pena pmi-
atur. Sicut autē nō licet cuiq̄
alterū occide. nec semetipm cū
nemo plus alterū teneat. dilige
q̄ semetipm. Semetipm atq̄ oc-
cidit qui inuidiare se p abstinē-
ciā et p alios labores debilitās
aīa cogitū. defice q̄ requit ordo
nature. licet aliquos deuocionis suor
ul' pmiu simplicitas excuset. Ad
rōs. Rōnabile obsequi uirū. In
Sobrietas quibz consistit. Co-
sistit in tribz. in bñetate
qualitate. quietate et mō. In q̄-
tate ut nō delicata et piosa et
lūptuosa requirant. s; simplicita
quibz ualeat sustentari natura
et gula nō irritari. et q̄ de facili
pnt haberi. In quietate ut non
nimis nec sepius q̄ decet. s; qua-
te. ut sit refectio corp⁹ et nō omnis
Infum sicut liberi ab hac uicq̄

lege. In mō ut nō importune re-
quirat. s. modeste mature et
religiose. sicut in pōri formula
nouitiorū tactū fuit. Sic em la-
pis suauis. sumit cōmodius.
reficit salubus. min⁹ gnat stoma-
chū et facilius digerit. et min⁹
peccat. et est honestū et religio-
sum. **V**aleat autē sobrietas ad
illa que sup tracta sūt. valeat em
ad satisfactiōē p peccis. vclut
corpus voluptate peccauit. in
i castigatiōe emendat. Itē ad
carnis lasciuia repmenda. ut q
impi guata insolens fit ē. ma-
cerata discat. quicquid obedire
Ad cor. apłs. Castigo corpus
meū et in seruitutē redigo. Itē
Item ad corpus sanitatē. quia
uorios humores desiccet. quos
crapula et quies supflua gna-
re q̄sueuit. Item. ad sollicitudi-
nes mūdanas abstinēdas. qz
qui modicis contēt⁹ est. modici-
ca habet puidere. Itē ad mul-
tatiū viciū habilitatiōē. So-
brius em agili⁹ est ad bonū.
cactior est. min⁹ habet lūidēdi
materiā. magis cautus i lin-
gua. pūpior ad deuotiōē. et
pūior in affectu. Ad sapiēciā
mārendā mag⁹ sensū vigilem
facit et libellem. et memoria
hōis tenacē. Item ad aliorū
edificatiōē. qui exteriora mū-

p

ordinata vident. et quāta cōmūit
quid de intētiōibz estimēt q nō vident.
Minus etiā sum⁹ eis gues ad re-
apiendū ad mensā. videntes q̄ mo-
dicis contētū sum⁹. et q̄ facile pū-
uolū satisfic. min⁹ etiā aliis men-
dicis nocui sum⁹. qz quo plura ab
hōibz petim⁹. eo min⁹ aliis mendi-
cis dandū relinqm⁹. et hoc ē qdā
genus rapine. qd a paucis adū-
tur. cū aliq̄s vlt⁹ necessitatē veni-
mendicat. vnde alī mag⁹ indigēs
patit⁹ detrimētū. quia postea sup-
ueniens nō inuenit qd nte pueni-
ens p̄puit. Itē valeat ad mūn-
glorie. tam p seipā. q̄ p vtiatibz
sibi cōcēris. quia quo mag⁹ hic
nob de voluptate liberatim⁹. eo
mag⁹ et hic spiritalibz et illis
celestibz deliciis habūdam⁹. **De m-**

Prim⁹ **plū gradu sobrietatis**
gradu sobrietatis p̄t ee. a
crapula et ebrietate caue. et debi-
ta tempora et horas in cōmēdō
seruare. ne ieiunia statuta leuē
frangant. ul tempōe incōgruo e-
pulis et potibz temē nūciat. et ne
magis ad luxuriā q̄ ad naturē
refectiōē edendo ul bibendo stude-
atur. **Cic. x.** De rīe cui⁹ rīe puer
est. et cui⁹ p̄ncipes mane comedat.
Pecus q̄ solū seruire venari na-
uit. seruat in edendo et bibendo
modū natē quēmetē. sic et homo
deby qui regit rōne. alioq̄ melius

et ei carere ratione quod non regi ab ea. quod
non periret carere ratione. **S**e-
cundus gradus per eum est. eam a quibusdam
habetis abstinere. ut a carne vino et
lacte piscibus et pulmentis. si aspe-
rit victu contentus est. sicut pane rudi
et pulmento non condico. ut sepe ie-
iunare. et a delectabilibus abstinere.
et que magis appetunt. ut religiosi et
trivoli solent et penitentes. **A**pl's ad
rom. Bonum est non comedere carnes.
et non bibere vinum. sicut nati sunt
et filii reprobos. **D**aniel. x. Caro et
vinum non intraverunt in os meum.
Tercius gradus est sic dominus gu-
lam. et sic dominus palatum. ut solis
sit contentus que extreme sufficiant
nutritum. in qualitate et quantitate cibi
et potus. ut quo simplicior victus
eo magis diligat. et si delicata ali-
mente oporteat. non delectatione in
eis sed solum necessaria refectio re-
quirat. **A**d rom. Carnis curam ne
teneatis in desideriis. **Alia distinctio**
Dosset et alia distinctio graduum.
cio dari de perfectibus abstinence
ut sobrietatis. **P**rimus videlicet gra-
dus patient carere. cum non potest habere
in cibis ut delectabilibus. et non contentus
in eis non habent desiderata in corde
ad libitum. **S**icut quidam si quicquid non
habent que in mensa desiderant con-
tristantur. indignantur. murmurant
verecundiam abiciunt. et non cogitant
perfectionem suam. et quod aliqui divites

seculi non habent omnia que cupiunt. quod
tamen magis pauperes et medici. **S**e-
cundus gradus abstinence est velle
carere per deum etiam illis que possunt
haberi. amore sobrietatis et pau-
peritatis et boni exempli. sic boni
et fideles servi dei sepe diciores et
hospites preerunt. et apud pauperes
hospitant. et laudiora scula pro-
hibent sibi dari. contenti simpli-
cibus et paucis amore dei et per edificatio-
nem aliorum. **A**d cor. Omnia michi
licent sed non omnia edificat. **N**am
licet secundum evangelium comedere lice-
at que apponuntur. tamen magis edi-
ficat si lauta et infra nobis apponi
non permittamur. quia sicut recipien-
tes debet liberalis hospitalitas.
ita nos debet religiosa parcitas.
quod etiam nos fortius convenit dese-
dere. quod illos suam secularem honer-
tatem qua volunt nos habere per-
curare. **Q**uamvis autem illa vice vi-
deantur contristari. quod non permittimus
eos sine devocione satisfacere multa
ministrando. tamen apud se de nostra sepe-
rantia edificantur. et alio tempore
recipiunt nos hilarius quo min-
sum eis onerosi. et ubi minus paucos
receptores habemus. ibi tunc pluri-
mos habuerimus cum intelligeretur quod
et pauperes nos pariter commode va-
lerent. **T**ercius abstinence
gradus est posse sine difficultate
abstinere ab habitibus delectabilibus

refectois

ul' tñ inde sume puram necessita-
tem et hoc amore delectatiōis sed
recreatiōis. Et quāvis quo ad pau-
peritatem maior vñus sit nō habere
q' cupias. tñmē quo ad fortitudi-
nē abstinentie maior est posse
appetiri recte ab usu et delectatiōe
pñtis voluptatis. q' absentia nō
desiderare. Secutus atē ē fuge car-
nales delectatiōes. quia sepe vñti
sūt in certamine qui nimis volu-
erūt eē securi. Et q' ex pñsūpōne
sibi victoriā spōsponderant vñti
et confusi didicerūt. q' multū ē se
cōnecte pñti pñti. ubi pñti oport-
tune vñti. Facilius in victore nō
subingere. q' in gurgite aquarū. **De eo**
Sciendū q' vñti tenet medi-
tāmē est q' vñti i' victoriā
mediū vñti tenet et in vñtiq' la-
tere tam a dextis q' a sinistris vñti
is est obcessa. ita ut si modice a dē-
crectōis tñmē tenuerit. iam vñti
nō sit. vñti. **P**arcimonia ul'
abstinentia si metas suas excedit
in supēluitate alimentū delectat in
vñti gule. si nimis modici admit-
tat de nōcio alimento. vñti idēre
cōis mēit. p' quā vñti corpis de-
at. vigore mēis erigunt natiūā
debilitet. et bona q' pñti potuit
negligat. et ul' vñti citius pñti.
ul' sensū pñti. ul' si vñti reuipari
debeat. tanta postmodū sitceat
cūa corpis refice. cōmodi fōmētō

cūa. qñta pñti indistete eadē subē-
cunt ei. **S**imilis orēptus dicitur. si in
tñti q' iustū est coninget tñti sub-
stanciā in auitie vñti cader. si nich-
uelit tempale uelit ad usū admittē
et tali indistete necabit natiūā sa-
me. fūgore. egritudine. **P**aciā si in-
mis delectat in paciē vñti mēit
torpore. ut zeli iusticie pñti. et dñti
muler in se q' in aliis vñti cretere.
q' debet pñti et ulati. **H**ūilitas dñti
se nimis tñti tolle ab indistete ab-
iectiōe sū. pñti. qñdencia salutis.
ul' pñti spūalis. **C**aritas pñti si
indistete teneat. facit pñti fūti
ul' copectari in delectatiō salutis pñti.
et illius. ut qui pñti amore pñti.
et aliis multis modis. **C**aritas
amor aliquos vñti subinet āpu-
tare fecit. et dñti uoluit cōpectari
auctore tñti se pñti pñti infectō
nis expōsiert. **A**gilis boni opis
qñti sic fugit pñti. ut quere de
uocōis eringuat. **T**aciturnitas ubi
ocosa delectat. qñti uñti reitiet
et uñti. in delectatiō pñti et sū. **O**-
bedientia indistete sic fugit pñti
uolūtatis vñti. ut obediat sup-
ori etiam ad pñti. cū tñti obedire
deo magis oporteat pñti. omē
pñti. q' cuius hōi pñti pñti.
et sic de aliis vñti. sciendū. **De**
Et quia eo q' vñti vñti
vñti tam eē mētiūti
nobilis et venābilis omibz et p

Spūalis leticia sic acidiā ul' tristitiā
delectat. ut qñti in dissolutō
nē mētiat. et vñti
leticiā

omnibz est. q. etiam viciosi ea sup
omnia venerant. Ideo et vicia quz
se virtutes ee mentiunt et uelamē
viciis assumunt. ut aut securius
dissimulent et nō arguant. aut etiā
laudem viciis assequant. Vn vide
amus ea quz etiam a quibusdam
religiosis et studiose exerceri et ex
auctoritate quasi p virtute defendi.
Ita ut vera virtus eis in aliis qm
duplicat. et eam p vicio despiciat.
et impugnet et inq. et ee viciū.
q virtus pura est. et eonāio viciū
tem asserunt q. ee viciū. scdm b
tatis colorem uelant. **Ubiq.** Pau
ptas spūs. idē uolūntia p vō pau
ptas magna et vā virtus ē q. int
ti religiosi pficunt. et tū viciū ples
sub pteru nēcessitatis pietatis et ho
nestatis diuicias desiderare in pecu
nia in pōis edificiis uestitu et vic
tu et libris. et aliis que vā diuitie
reputant. Ita ut facili nequeat.
quia si iam qd cupiūt haberēt. si
q. plus offener acciperēt plus ut
q. ad magnā q. tātē. q. nō dicerēt
sufficere. uolum habe. **Econ** pce
biue et paucis ee contentū. tena
citas et auaricia appellat. quasi
nō audent vti hīs que habet. **Sile**
cū. tristitia appellatur. **Matu**
tas amantudo. **Zelus** iusticie teme
ritatū iudiciū dicit. **Quies** deuotio
nis pigritia uocatur. **Corpus** casti
tatis inuidia censur. **Siphia**

tas inuidia credit. **Timor** dei li
giola conscientia estimat. **Fuge** publi
ci singularitas vocat. **Cave** scan
dali ypocrisis iudicatur. **Ere** q.
virtus p. t. b. et p. se viciū int
pit. **Econ**iso autē pleniq. **Dis**
solucio. socialis iocunditas p. uatur
Curiositas edificior et libror et alior
honestas habet. **Lara** conscientia lib
tas deputat. **Corpus** delicate foue.
discreto reputat. **Sanctitas**. aspi
bilitas dicit. **Inuidia** fratia. zel
iusticie videt. **Diuitia** et inclemē
cia rigor ordis putat. **Auaricia**
acquirēdi facit pulio nūcipat.
Adulcia prudentia nōiat. **Clacio**
actoris offensio monstrat. **Zelus**
et contēctio. ordinis defensio appellat.
Factancia de bonis. edificatio p. rior
vlt viciū. **Detractio**. detestatio vi
ciū alius vlt putat. **Conformitudo**
viciosa. vlt ardi fuga singularitatis
Et corpori negligēcie. vlt hūilitas
videt. **Alciora** se q. rēdo pusillat
mitas. **Inquienudo** euagrandi et
negociandi vlt agiliens dicit bene
opandi. **Odigalitas** largitas vlt
videt. et sic de aliis sciendū. **Iner**
que discreto spūs mediū b. uis uer
elegit. nō declinās ad dextrā ul ad
sinistram regia gradies via. ne
dicat bonū matū et malū bonū.
ponendo lucē tenebras et tenebīs
lucē. diuidens diem viciū a noc
te viciū. ne angelū sathane pro

angelo lucis recipiat. vna falso
distinguens et qd' boni e' tenens.

Castitas est **De castitate**
sobrietatis filia et nutrit
ab ea. sicut e contrario luxuria nu-
tritur a ventris ingluvie. Nebra
enim genitalia sub ventre posita. ex
eius redidanda in libidine resol-
uunt. Sic e contrario ventris erina-
cio humore luxurie arefacit. Sic
cu' fons obstruitur. rivulus ex eo p-
fluens desiccat. Quid p- gualit-
fima regula ab omibz spualibus
hacten' observatu' est. Qui casti-
e desiderat. studeat sobrietati. q-
sine ea no' diu castitas est secuta.
et cu' perficere p-rit. et cu' desicere
decrevit. licet quida' sine ea modo
abimet aliud. nescio qua p- p-
p-ritat. Quis laus in fine ca-
rit. Nec ardo tot et tantos vniu-
inquisitores. qui p- dicta secuta
regulam in sua estimacione decip-
tos. Unusquisq' aut in sua arte sa-
piens est. Et studiosi virtutu' fi-
ut in ear' exercitiis sapientes. Sa-
diosi vo' diuiciay ul' deliciay secu-
lariu' efficiunt in ear' p- uisione p-
dentes. Luc. Fili hui' scilicet p- uen-
iens filius lucis in gnanoe sua n-

Castitas est virtus origine
celestis. Hanc scilicet angeli ab
ipso dno omni virtutu' fonnali p-
cipio p- uisus didicerunt. et inde
climabile suauerunt. Hanc sum'

et sum' mgt' non qui in celis ange-
loru' magis est xpus dñs nr. et ce-
lesti scola ad terris publice docen-
do attulit. et matre sua gloriosam
virgine p-ctam et p- ma post se hui'
discipline magistrat in cathedra vir-
ginalis mundicie. ceteris imitanda
et imitanda p- fecit. **Castitas q'nta**

Castitas quatu' **facit in p- uia**
or facit in p- uia. Corpus mu-
dificat. sic e contrario luxuria iqua-
rit ut si no' eet alia merces castita-
tis q' p- uis mūdicia. nec aliud lux-
urie suppliciu' nisi eius fecitas. cas-
titatis honestas eet amplectenda.
et turpitudine luxurie horrenda. It-
men' liberam facit et expeditam
quia nec p- vronis p- uisione. nec p-
filiy educacioe sollicitu' reddit. nec
affectus dilectionis ad coniuge et ad
filios ligat. nec sp- uelocipie cas-
tu' erigitur. nec sollicitus est qua
vroni placeat. ul' qualic' heredes
diuites faciat. nec qui generos
ul' natus. nec e' seruus affmili su-
oy. sed p- se sola sollicitus est in seipso
quiescens. Multa sunt de quibz appa-
tet coniugio ligatos ee sollicitos. in
q' illa carnis delectaco. nullo mo' e-
cis tam locida. q' anxietas varia-
ri curaru' qd' paciunt onerosa. qd'
ap- uis tbulaco'ne carnis appellat.
Vn' de ap- uis. Volo uos sine sol-
licitudine ee i c. Item conscientia
lenificat. quia grati deo p- uisat ob-

sequitur. qui propter carnis dulcedinem
requirit. quod mundus per magnum concupiscit
et letificat auctem quia deo placet.
dum placat et primarie facit. et dei
offensam cauet in delectatione carna-
li. et primum celeste meretur. et dum auc-
torem mundicie per castitatem imitatur
sequitur. Cum sit gloria magna sequi deum
qui nos preceperit in mundicia castita-
tis. virgo virginis filius. virginis spou-
sus. Item tam hominibus quam angelis a-
mirabile facit. et spectabile. hominibus
quia tam boni quam mali venerunt eam
angelis. quia cum nascitur omnes aut diligunt
simile sibi. etiam angeli casti homines
castos facilius diligunt. *De his que*

castitas valet ad acqui-
rendam acquiriendam castitatem
ne et perfectam et glorificationem valent ea
quod super posita sunt de remediis luxurie.
scilicet alienatio et separatio fecerunt a vi-
tis. et gloriam tribuunt castorum quam
exemplo doceat. Item deliciarum fuga quod
nec carnis illecebras. Item extenuatio
in sensum custodiam. ut non videatur vel
audiat vel tangat videri temptari. Item o-
mnium denudatio. quod est inania omni vitio-
rum inanie carnalium. Item custodiam
tenore cognitionum et affectionum. per
quas coluber primo caput venenatum
ingerit. Item orationis frequentia. qua op-
tinet auxilium a deo cum omni impugna-
tione. Perfectus vel gradus castitatis
pluribus modis distinguitur. Est enim
castitas conjugalis. et castitas vidua

lis. et castitas virginialis. Est etiam
alia castitas in actu. alia in affectu.
Quidam autem casti corpe sunt non mente.
Et quidam casti mente. licet corpore
oporet eos reddere debiti conjugale
hinc de *De gradibus castitatis per*
castitatis religionis quere

gradibus sicut religionis queritur vide-
amus. *Primo* gradus est continentia
ab actu carnali cum proposito sic ma-
nendi. et omnibus illicitis motibus con-
sensu negandi. Item gradus cum ad
huc vitium est terrene voluptati per no-
uitatem collisionis. vapor tangit enim
carnalis temptationis quasi fetor so-
lone ardentis. Ne igitur quasi vrom-
loch retro aspiciens periret festi-
nat ad montem. Sublimioris casti-
tatis gradum laborat attingere ut sal-
uetur ne periret in scelerum ciuitatis
in peccato luxurie quo plurimum perierunt
Primus iste gradus est adhuc in
labore pugne et in incerto victorie.
cum sola voluntas cum adiutorio gratie
pugnat contra quatuor hostes. scilicet
carnis pruritum. et affectionis appe-
titum. mundi provocamenta ad libidi-
nem. et demonum suggestionem. et ita
est quatuor contra duos. Confidat tamen
voluntas bona et inherens fideliter
ei qui dicit. In mundo passura ha-
bebitis. sed confidite ego vici mundum.
qui etiam dyabolo fortior alligauit.
et spolia eius diripit. et cito inimi-
cos eius convertet ad pacem. et subici-

ipm

ac eractores suos. scilicet carnis libidi
 nosu pruritū. et affectōnes inice
 brosi appetitū. **S**ecūdo est cū per
 maceratiōē carnis. et p alia quā
 ha studia affectus mudat. et caro
 ita spū sublingit. ut minus cōpre
 et min⁹. **V**n quāvis adhuc nō ple
 ne careat. gapiat. stimulis quasi
 spmaz aculeis. et rebus eius adhuc
 int. timnos habitacionis et late
 at. tamē dep̄ssus sic et min⁹. ut
 facili labore sedet. eius cōmotio. et
 impando magis q̄ reluctando in
 surgere. opellat. nisi forte ex p̄p̄ia
 negligēcia et desid̄ia vires relūme
 et ḡp̄ius impugnare p̄mittit.
 sicut filius ysaie dñs min⁹. qū ex
 negligēcia p̄p̄ia hostes qui sibi sūt
 a dño subiecti. noluerūt dele. **I**tem
 dñs noluit eos a facie eorū deleire.
 ut p que petrauerant. p̄her et pu
 nirent. **V**nde postea sepius ab eis
 sūt ḡuit. tribulati et subiugati. **S**i
 hostibz victoriū fidehē resisteremus
 qū nos impūgre incipiūt. nō solū
 nō vincerem ab ip̄is illa vice sed
 etiā ita debilitaretur. q̄ postea nā
 us auderet nos impere. et si hypere
 rent facile vincerent. donec peni
 tus deleiret. q̄ vir auderet insurgere.
Si rep̄te reluctando dam⁹ eis vi
 res et aulū sepius et actus nos
 deinceps impugnandi. **S**ciendū
 q̄ aduersarius qū fortit vincit. ali
 diu expectat. q̄ de eodem vicio nō

impugnat. donec iterū dissiuēat. ho
 pugnat. et tūc iterū subito impuls⁹
 irruit. ut impudens tanto securius
 p̄stnat. q̄nto ad repugnandū iūer
 imparatos. **E**xemplū de illo qui sup
 hostē irruit qū iam arma deposuit.
 et se ad quiescendū q̄posuit. et adiu
 tores suos post p̄liū a se dimisit. q̄
 imminētis pugne suspiciōē nō habuit.
Machab. ii. **S**ic hostes iude bellū cō
 cituerūt die sabbati p̄p̄io in quiere
 et oco existenti. et ita plurimos oc
 ciderūt. **S**emp ḡ sūm p̄p̄ia hostibz
 viliē resistē. q̄ qū nō quiescit nos
 impugnare. **E**tia si videant quiesce
 hoc ip̄m cessare nō ab impugnacone
 est. nec clemēcie eorū. nec lassitudis
 sed actūcie et fraudis. **V**n. **V**n. **N**e
 sciant hostes et ignoret donec ven
 annus in medio eorū. et interficiant
 eos. **I**mmūis aī in corde tractant
 dolos si submisert. uocē suā cōtēdō
 a suggestione nō credas ei qū sep
 tem nequicie sūt in corde illius. **Q**
 operit odiū fraudulentū reuelabit
 malicia eius rē. **T**ercius gradus
 castitatis ē. ita dominus habet car
 nis gapias q̄ vir iustissime et tenu
 illie sentiant. et ex affectu talem idu
 illie castitatis amorē. ut horreat et
 detestet ita om̄s carnales motus.
 q̄ quasi nauseam inde patiat. nec
 possit audire tractari de opibz car
 nis. nisi aī honore cordis et creati
 one. **S**i qū uo de utilitate aliorū

p. in animalis talibus aliqd trā-
randū occurrit. ita quicquid motus
sue carnis sentiat ac si de loco ut
lapidibz ul' similibz tractaret. Et
cū p. sopore sopni humori redun-
dancia nātū se resoluat. ita q̄ere
et insensibilis p̄suat. ut nec tur-
pū fāciliāz ymaginacōibz illu-
datur. nec sensu fete delectacōis ti-
lletur. Ita et p̄fē carnis deq̄
cū p̄ut in hoc p̄cā corpe p̄t a ianis
et p̄fectissimis op̄tineri. Ut autem
stabilis in hoc gradu et p̄cūue p̄fē
uerent. p̄uto ad hoc p̄uilegiū req̄
u singulari. eo q̄ sup̄ naturalis p̄fē
liberatis metis ee uideatur. in
carne uiuē et carnis uicia nō uigila-
sentire. Fugidi tamē ex natura ul'
ex debilitate corpis carnis motibz ca-
rere p̄teritū p̄t. Si mentis casti-
tatis cū p̄dicta carnis puritate ex
sola uirtute cū dei grācia possidet
Vt et p̄fē hoc q̄ p̄digiū uirtutis cū
dicat. Venite et uidete opa dñi. que
posuit p̄digiā sup̄ terram. autēfēs
bella carnalia tep̄tōm ul'q̄ ad fi-
nes terre. id est ad finis motus. Se-
quit̄ g. Vacare et uidete qm̄ ego sū
deus. exaltabor in gentibz rē. Vacā-
tio uocat quietē. uisio intentōne q̄
bellis uictor. sapiens. et hostibz subui-
gatis. mens iam ualeat in se quiesce-
re et deo intente. et intelligi qm̄ ip̄e de-
us qui tam potuit potuit et tam p̄e-
uoluit impetus tep̄tōnū et uictor

op̄ime. et pacem quā p. septimas
sepe p̄mittit hominibz bone uoluntatis
donare. **Leuitici xviij.** Dabo
pacem in simibz uis et dormiens
et nō erit qui exterrēat. autēfē ma-
las bestias rē. Qui deo uult intē-
dere. uicē habet uacare et se sup̄ se
leuare. **Tren. iij.** Bonū est p̄stolāe
cum alērio salutare dñi rē. **Secreb.**
solicarius et tacebit. q̄ leuabit se
sup̄ se. **Ps.** Elongau fugiens et
mansi in solitudine expectabam
eam qui saluū me fecit. **Dandū**
est em̄ a occupacōis a p̄tinētiā
m̄bz ab occupacōibz uicacōis. Ita
cūa maxime impedit uacacōne
sp̄ualem. Qui autē nichil occupat
in mūdo p. se ul' p. carnis suis. iā
nō habet uū p̄tinētiā quia nichil
timet amittere quod honoris ul' re-
u. Et si eximat se a factis aliens.
ut nec curiose disculcat. nec teme-
ludinet ea. nec occupetur cogitan-
do ea et tractando. potest se liberi-
us ad interiora tūfere. q̄nto ab
exterioribz est maḡ expeditus. Nam
qui liquoribz uult intēde. debz ab
inferioribz lib̄ ee. Quis si habz p̄nas
ligatas ul' inflectas ul' p̄fēctas. nō
p̄t se in alto uolando subleuāe. In
sp̄ualibz illa a liquora q̄ m̄iora q̄
ad exp̄iencias quāles **Inq̄uit.**

Quia de septim. p̄fē.
uolūtat̄is p̄fēctū **tus.**
sup̄ tractatū est q̄ q̄st̄it

in ordinata affectuum dispositiōe
in qua attendit actiue vite pfecto.
consequens ad contemplatiue vite p
fectū appropinquat consideratiōis pas
sibus iudicam. eo quod uolentibus in
quā pfecte et istud nō inutile vide
atur.

De vite contemplatiue p
fectu contemplatiuū pfectū sep. **fectu**
tū? status vite religiose. scilicet
processus sapientie consistit huius intel
ligencie hūmō. et suauitatis in
ne sapore. vñ sapia quasi sapida
scia. Dictū est autē sūp qd pfectio spi
ritualis vite in tribz principali
bus consistit. In omnis illumiatio. In vo
luntatis ratiōne. In memoriē iugi
tate dñi occupatiōe. Memoria
ut in dñi intente iugitē assuecat
eiqz inheret atqz vias terre et cē
quentiarū adducat. que sūt lectio.
collatio meditatio de deo. oratio. et
cōtemplatio. Lectio et collatio hōi
qī semina et meditatiōis macia
Vñ qualia vis tibi meditati
ul oratiōi occurrē in cogitaciōe
talibz colloquiis lectiōibz aut ne
gociis pus occupare stude mēo
riam. qz qual liquor vasi infundit
tur talis redolebit. Et quales h
bas in orō cordis plantaueris
talha semina gminabit. Colla
tio spūalis instruit intellctū ac
fectū inflammat. memoriā bone
cogitaciōis ple fecundat. Sicut
ecōis otiōsa fabulatio tempus

prodit instructiue. affectū insignat.
inutiles cogitaciōes cordi insent.
consciām iudit. pfectū spūale tpe
dit. penā meretur. Lectio talis f
quent de qua postea nō sit inuti
le in orōne cogitaciōis. q illūmet ad
dei noticiā. accendat ad eius amo
rem. mores ^{bonos} instruat. animet ad
tollerandū adūsa. mūdi cōtēptū
ingerat. desiderii patrie celestis
infecrat. **Doceat** discernē intē vi
cia et virtutes. et viciā tēptaciōes
et alia vniūsa ad salutē. **Lectiōe**
sepe incūpat oratio. sicut et alias
actiōes. vt sepe mens ad dñm ele
uetur. a quo omne bonū fluere
necesse est. **De intencione**

Intencio nra. alii mouet p deo. alii
ad dñm. alii in dñm. **P deo** mouetur
in actione quā p xpo specialiter
facim. licet de ipso interim nō co
gitet. **Ad dñm** mouet in lōne et
aliqua meditaciōe quā de deo ē. q
tūc mēte vsumus. et qdāmo cū
dñm. sed in ipm qī ad scdm psonā
mentis intuitū nō dignim. **In dñm**
mouetur in oratiōe. qū mens ip
cogitat. et ipm amplectit. ei qz af
fectū deuotiōis adheret. **Qd** autē
horū valius sit simplici ē sciendū
qd illud qd magis vult hominē
cū deo. cū tota bñtudo hōis sic in
dñm transformari. **Alia** tñ quo ad
qd quqz utiliora sūt. ut xpc obedi
entiam ul caritatē prīmū iter mittit

Oratio. et in quibus pietatis iustitiam. ut ai dicitur in quo magis ad bñplacitū deo cūatur. **De tribus modis orandi.** **O**mnis tres modis orandi. **O**mnis vocalis et p vba cōposita et vācata. sicut cū ps ynos collatis et alias orationes. ut laudes cōpositas ad cōtandam deuotionē. ut soluendū debitū rectam. **T**riplex autē ē affectio. vna superficialis tamē vt si attendat quid dicat. quem psalmū intermū dicat. ut quā au thiphonā ul orōnē. **F**ructus huius attentionis est q nō cogitat repere cū sciat se dīuile. p labore etiam corporis quē bona intentione dō orando aperit. quo se cogit cūre deo. incedē quālibet mīto expectabit. **A**lia attentio est hālis quo homo sensū hālem tūmō accedit quid exterius vba sonant. **H**ec dicit fructū vbi aliqd sonat in superficie deuotū. **V**t ibi. **M**iserere mei deus et in quilibet locis. vbi etiā ab illis teratis si cū vba intelligeret. aliqua deuotio caperetur. **S** illis vbris pñsatis. vbi intellectus mutatur vbor et deuotio refingescit. **Q**uis em deuotio habet ex hāli sensu in istis vbris. **Q**ui emittis sonites in cōualibz tūc mediū mōdū pñsabit aque rē. que tamē omnia ibi septa sū iux sensū spūalem. **T**ercia attentio ē intellectu

alis quē ex vbris psalmodie quē sensus spūalis. **V**t cū in hypocrisis eritūs filiorū. **I**saiah de egipto et plagam egipti. refertur ad quā vtrālem nostrā ereptionē de pādū ul de scō. ul ad pñsū submersio nē in fletibus cōpñctionū et deuotū cūctatus et mīlta talia. **I**n tali attentione est marini fructus. qz et erudit aīam p spūale intelligētiā. et afficit eam p deuotōis affectū et ite pñpius est orōnis fructus. **S**ecundus modus orandi est sepe efficacior p vba et ex pñio affectu formata. ut cū qd deo familiariter cōfabulat verbis suis. uel etiam vtrū vbris altius affectū sūo cōsonantibz qī coram deo pñe cor sūū efficiēs. ul nccitates suas ei cōgruens. ul pñā cōfiteus. **I** mīcōiam postulans. grām petens et auxiliū implorans cōtēptatōnū pñda et tbulatōnū grauantia. ul quālibet suas ul suor necessitates. **H**ic modus orandi v magis inquit oportunitate solitudinis ul silentii cū se et oclū et quēns quo plenius et leantius se in dñū efficiat affectus. **M**aior etiā in ea labor ē capiti et corpi ideo et ista nō pñ ita frequēs ēē. ul durabit sicut pñor. in pñia et scōda attentionis specie maxime debilibz corpore et aliqui indolere eam frequē

res destructi sūt. vñ tales sepe et
 breuiter foret et leuit. ut ex frequen-
 cia a dei familiaritate nō elon-
 gent et ex breuitate et ex leuitate
 nō destruantur. **De diuersis affect.**
Sicut alij et ymaginibz diu-
 auit diuillas **sancti personar.**
 causas hic modus diuillar pso-
 nar format affectus et voces in
 orante. et diuillar personar yma-
 gines in eo que orat. **Aliquā** n-
 homo personam rei assumit. corā
 deo iudice stans cū tremore o-
 rans et dicens deo. **Noli** me cō-
 demnare. **Item** nō in iudiciū cū
 seruo tuo et huius similia. **Hoc o-**
ram cū dicim? libera nos a ma-
 lo. scilicet eterne dāpnationis.
Aliquā quasi obsessus ab hosti-
 bus tēptationū et tribulationū. et
 nō valens p se effuge. insup ti-
 mens se offendisse dñm. et p pec-
 cata sua memisse ut tradatur
 hostibz. inuocat auxilium dicens.
Ne memineris iniquitātū mearū
 antiquis tē. **Item** ne picias me
 a facie tua. **Preter** finale
 dāpnationē. nulla dei hā gūior
 q non defente a pccō. **Hanc** m-
 me meretur supbia et ingri-
 tudo. et iūnia ut homo pñm-
 dius eade pmittat. hoc est cō-
 qd oram? et ne nos inducas
 in tēptationē pccā. **Induce** d's
 dicitur. cū nō custodit ne indu-

cam. sicut indurāe dicit cor pñ-
 tor cū p grām nō emollit inie-
 vctionis. **Hoc** maxime in pug-
 na tēptationis et tribulationis onere
 timendū ē ne suo ponde nos opp-
 mat. et in pccm deiciat. **Alii** ap-
 tanta est tribulatio nō horēda.
 quia etiam pūgationē reddeat
 et maioris eet meriti vtilit colle-
 ranti. **Aliquā** q seruus qui grā
 diu pñmto pōdit. supplicat sibi
 pccā sua et negligencias suas ig-
 nosti quas cōmisit obmittendo de-
 bita et pñmto illicita. ul etiam
 ea que debuit negligētius et impu-
 rius pñmto dicens. **Sed** in m-
 titudine misericordiā tuā dele iniqui-
 tatem meam. **Itē** pñm nomē tuū dñe
 pñmabis pccō meo mltū ē enī. et
 similia. **Hec** pñm dicendo. **Di-**
mitte nob debita mī. sī et nos di-
 mittim? debitoribz mīs. quia ea be-
 nignitate debem? dimitte in nos
 quolibz pñmātibz quā desiderā? nos
 dimitti qd peccam? **Aliquā** qñ
 mendicus et paup corā diuice
 patrefamilias pñbens. et inapi-
 am suam ostendēs flagitat pa-
 ne amphioris grē. quo confortet.
 quo consoletur et sustēret. ad re-
 sistendū malis. **Tripli** aut pa-
 ne indigen? quē nos ab amico
 comodari instam? postē debemus.
 h' est celestis. Quālis. et tēptatō.
 Celestis est corpus xpi. **Ioh.** pñm

meus dat vobis panem de celo verum
 Spiritualis est verbum dei et gratia inter
 na. mentis ab interiori media veru
 tum et donorum alimentum refectus. ps.
 Panis cor hominis confirmat. Terres
 tris est victus et alimentum quo cor
 pus hic sustentari vult habere. Huc
 poscimus dicendo. Panem nostrum cotidi
 dianum da nobis hodie. sine quo nullo
 die subsistere valemus. Qui enim homo
 dei gratia indigemus et ideo quod eam
 postulare iubemur ad omnia aggre
 dienda. Aliqui quasi filius patri
 ponimus pariter et placeat affectus pater
 deuotione orat ut eum a voluntatis
 sue beneplacito in nullo discrepare
 patiat in affectibus et voluntatibus. et mo
 ly ut ad omnia et in omnibus sibi imitetur
 facies. ut nichil in eo proprios oculos
 offeatur. sed solum sibi reputatis solacium
 et super omnia desiderans. ut ipse celestis
 pater. cum sua cum eo voluntate perficiat.
 siue exiendo in aduersis. siue consolando
 in prosperis. siue deprimendo. ut quocumque
 sibi magis placeat. Beati filii et fideles
 affectus est nulla que sua sit querere
 non omnia non honores non consolatio
 nes. sed solummodo placitum patri. Nihil
 enim est hoc a deo petere et magnam opor
 tione. ut tales nos in hoc patri corpore
 faciat. ut illi solum vite placeamus
 et ab eius directoris regula non deui
 emus. Nihil melius nichil utilius.
 poscit nobis consistere in mundo. etiam solum
 pater quod tales nos faciat ut ei per omnia pla

ceamus. **ps.** Ad te confugi doce me
 facere voluntatem tuam. Hoc petimus
 cum dicimus. Fiat voluntas tua sicut
 in celo et in terra. Et sicut illi superi
 ores ad voluntatem tuam se disponunt
 ita et nos hic per modum nostrum. ad vo
 luntatem tue beneplaciti disponamus.
Aliqui anima quasi sponsa dei in ipso
 unico dilecto suo quiescere desiderans et
 eius solum solum amplecti ardent
 ciens per cuius amore omnia ei inferiora
 viluerunt. quia sicut suam aliter te
 petam non sperant. nisi coram illic con
 stant. ubi enim facie ad faciem inrepant
 ita videatur acie flagrant. Et post
 hec citius adimpleri cupiens cum be
 ato apostolo dissolui et esse cum christo. quia mi
 to melius est. tam iocunditate fun
 ctionis dei. quam securitate euasione om
 ni mali. et quia magis est ad placitum
 ubi solum vite et viciis quam possit
 in hoc corpore quicquamque perfici fieri.
 quod dum sumus in hoc corpore perquam a
 deo. et in multis offendimus omnes
 Ita ut si diceremus quod peccatum non habemus
 nosipsum seducimus et vitias in nobis
 non est. Cum enim peccatum dicat auctio
 a summo bono ad bonum inferius.
 in quantum inde auctum in tantum peccato
 non carum. et qui magis auctum magis
 peccat. et qui minus minus. Nihil ac
 inde auctum non est perquam auctum si pue
 riendi. quia et si voluntatis in te
 cio. utrumque et adhaeret. affectus carnis
 sepius hunc inde detrahit. memoria

multas aliis occupat. et intellige
 cia repentes ipsam vicinis luce
 pure non inueniunt. Ex his fit q
 aliqui isoribz iatis ipellim ut ca
 damus nisi a deo sustentem. Vn
 gemens dicit ipsa. Sicut aia
mea ad din fontem vniu qm venia
et apparebo x. Hoc orauit cu di
 timus. Adueniat regnu tuu. ac
si dicam. ponde pcc et corpe p
guari. ut valeam ad illud ciuus
volare. Adueniat igit regnu tu
um et nos celerit hinc assumat.
vt ab ista miseria liberem. Inter
im in nobis opant regnu in ius
ticia et pace et gaudio sps sa
C Alii quasi inebriatus spiritui
 inmemor summet homo dei deditus
 et ei p amore inheres sup omnia
 ipsius honore et gliam pmeit.
 et eius noticia ad omis dilacti
 desiderans. tam p ipius q p ali
 or salute rogat patrem. vt scia
 cacois sue notiam omibz ma
 fester. infideles ad lume sue cog
 niciois vocando p fidem. et fide
 les ad griam sue satisfacois qu
 tendo p amore. et rebelles p oc
 cationem sue potetie vltit co
 sulcando. et q no possit ul no
 lit sine aliis celesti gaudio fru
 anhelat et satagit plures secu
 trahere. orando docendo bono ex
 emplo pcedendo. et quotiq ali
 o modo honore dei et primor sa

lucem et pccm spuaalem pmonedo.
 Et hoc astu videt loqui apls ad ro.
 Tristitia e in magna et dolor nam
 us cordi meo. optaba em ego ipe
 anathema ee a xpo p filijs meis.
 x. Moyses q eodem astu videt
 orate dices. Exodi xxxi. Aur di
mitte ipso tuo hanc noram. aut si
no vis dele me de libro vite que scp
sisti. Non quod apls uellet a xpo
separi. ul moyses deleu s qd astu
quem ad primor salute habebat.
euidencius expme no valebat. q
no reputantes sibi ee plenu gau
dii introduci ad epulas celestes
illis qs diligebat p quibz mori op
tabat foris fame pccatis. Hoc o
ramus cu dicim. Satisfec nome
tuu. vt nois tui satisfaco nob ple
nius inotescat. quo te pfectius
agnosce et amare et reuereri pot
sim. et scitatis tue similitudine in
duendo tibi patri sicut veri filii co
formemur. vt vnus cetu sps efficiamur
in tuam cūformati clauam
Hanc oroms forma xpc docuit
 et in hys septem pericionibz ora
 petenda conclusit. et omis oracio
 nes effectus cophendit sicut pa
 tre pt diligenter intuea. Dignita
 tis auct ordine in petendis scia
 uit. et ideo que vicia hic ponit. illa
 tpe pma ponit. Quid aut plus
 peti pt. nisi liberari a malo sat
 rpnacionis. custodiri in discer

mine pñcis tribulatois. pñcia nob
ignosci. grām augeri et infundi.
et ut ad uolūtatē dei uiuam⁹ et ig
nū eius consequam⁹. et honore uo
nū eius uideamus. et ad hoc oēs
puenire et scire eius ab omnibus
cognosci et imitari. **S**ine sigilla
tim sine quiritim qd oram⁹ ad a
liqd ul aliq respicit. **Q**uā p uno
optinendo singularit oram⁹. aliqñ
duo ul plura simul petendo pponi
Et sicut solent orantes coram pñci
pibz ut peticio eoy sit efficacior mō
comendare ipius clemenciā que
rogant. mō pñas aggruare mise
rias. ut ad misericōdā cicius flecte
tur. modo aduersari accusare simi
tes et malicias. ut libi sit in aux
ilio. homi uo in odio. Sic et uos i
ordne facit corā dño facit se pñe
enidicōe docemur. **De orationum**
Sunt adhuc due **actione**.
spēs orōnis. scilicet grāz ac
tio et vox laudis. large siqñ noie
orōnis. scdm q orō dicit⁹ pñia mē
tis in dñm intencō. **G**rāz actio ē
omīa bona a deo data sentire. et
pñis eū laudare. corde. uoce et ope.
Grās agim⁹ cū bona q accepim⁹
grāe nō meritis nrīs ascribim⁹. **L**auda
re dñm est eū laudabile intelligē.
et eius magnificēciā cū exultatō
ne et admiratōe extolle. ul p eo
q in se ipō est. ul pñis que facit
Grās deo agim⁹ cū de bono qd no

bis ab ipō pñuit eius bonitate
omendamus. **A**d grāz actiō
nem pñinet bñficia q accepim⁹
diligent⁹ recole. subtilit⁹ intelligē.
fidelit⁹ confiteat⁹. studiosē sūare.
bñfactore diligē et eius offensā
cauere. et grām acceptā nō oc
ose negligere. sicut ille piger ser
uus qui abscondit pecuniā dñi
sui. sed ad id qd datur eam extēre
et nate non insolēte ul extolli. **A**d
grāz actiōne attendit septeplex
consideratio. triplex circa ipm bñf
iciū. duplex circa ipm bñfactore
duplex cir eū cū pñat⁹ bñficiū
Beneficiū **De septeplex consideratio.**
Comēdat⁹ q accipit ad grāz actiōe
si est nobile et pñosū in se. si est v
tile accipienti. si est multiplex et
sepius iterat⁹. **I**n bñfactore duo
si sit magne dignitatis. si magno
affectū dat bñficiū. **I**n illo cū pñat⁹
tur duo. si vilis est et cōtempnibil⁹
si indignus et inmeritus si deme
ritus. **H**ec omīa in diuinis bñf
iciis recipim⁹. **I**pē datur ē sūm⁹ oñi
et inenēse dignitatis. a quo nig
mū est si dignet⁹ etiā cogitāe de
nobis. **T**anto em affectū et beniuo
lencia dat bñficia sua homi. q
si etiam modica daret grātanc
eēt recipienda. **S**antas em eius
supereminet omīa scē. q a nullo se
si potest estimari. **I**pā bñficia
eius quibz in nob opat⁹ salutē

tam preciosa sunt quod nullo precio sunt
condigna. **Q**uid enim potest condignum
gracie spiritus sancti erogantur quam dat si-
delibus suis. vel corpori christi et san-
guini et glorie celesti. propter alia
absque estimacione et numero que
ab eo preceptum. **Q**uia uoluntas
nobis ex huius donis pueniat. pe-
set qui ualeat. **I**ustificacio a peccato
gratia scitatis ad opacio filiorum dei.
consolacio in pena. defensio a pericul
confortium angelorum. et beatitudo cor-
pis et anime ex uoluntate finitudo dei.
Iste et alie utilitates beneficiorum dei
in huius omnia felicitas consistit.
Quod sepe ista nobis offerat altitudo
Quocies enim possumus per peccatum gratiam
tociens reddit nobis offerendo
si uolumus recipere. **I**tem quocies ab
uoluntate donis eius id negligentes
sumus in eius seruicio uel ingrati uel
elati de donis eius tociens memur
ea amittere siue sint spiritualia siue
temporalia dona. uel corporalia. et quocies
non aufert cum demeremur tociens
dat. **Q**uibus autem tanta beneficia
prestat tantum dominus in punctu patet
Quid enim sumus nisi puluis et fi-
mus miseri et inopes. repleti mis-
tis miseriis. expositi omnibus precari-
lis et pene nichil a nobis uult la-
bi. **Q**uam uel et tamen cum ista utilita-
te et miseria deo omnipotenti relet-
les sumus et per dilectione et beneficium
reddimus ei gratum et gratum

inobedientes negligentes ingrati
et elati. **Q**uia ergo pietas dei. illis
tanto assidu et studio sit benefacere.
qui beneficia eius nec agnoscere nec
gratias nec regnando digne recipere
studeant. **B**enefacere merenti iustum
est. benefacere nichil merenti si tamen
humiliter petenti prout est. benefacere nec
pmerenti nec desideranti magis
est prout. **P**rosumus autem et non nisi
diuini cordis est benefacere contempniti
et adiutanti. et hoc uili et seruo pro
et signum suo. **G**raciarum actio me-
tur bona accepta consulari et au-
geri et ad maiorem partem conueni. et
maioris firmiter inde puenire. **O**bligatus
Qui dono sapientie gratus fuerit quod
acceptum conseruat in eo ne perdat.
augeret ut plus et plus sapiat. et
ut maior inde utilitas pueniat.
tam in proprio merito quam in aliorum edi-
ficacione. **E**contra ingraticulo merenti
amittere que habet nec alia accipere.
et quod retinet instructiose tenere. et finem
aut prout. et maius supplicium me-
ri per negligencia et contemptum. **C**uius
donum est plus repetet ab eo. **E**x se
merito potest quisque puenire. quod debeat
bile uicia sit ingraticulo. cum si omnia
odio habeat soleant in animis quibus
fecerint si nullas uel prout ab eis in-
grates receperint uel amore. **E**t ideo
non indignacionis est si clementie in do-
norum negare petita ingratum ne forte
grauioris culpe reatu incurant. si

pluribus beneficiis acceptis plus sunt
ingrati. *De laudatione dei.*

Laudatio dei dignissima est affectus et nascitur ex consideratione diuine bonitatis et ex admiratione profunditatis sapientie dei. et ex stupore altitudinis diuine potestatis et immensitatis maiestatis que de ipso ut per doctrinam si dei intelligimus. ut per opum eius uestigia colligimus. ut per illuminationem iustitiam omnis nostre puris mensuram intuentem plani. Omnia que deo cogitamus ut dicta seculi uicarie putant. ut scilicet uero nisi laudamus sunt. eo quod nichil in deo sit nisi summe laudabile et amabile et uenerabile. et quanto perfectius cognoscitur. tanto uerius laudatur et ardentius amatur.

Diuine laudis amplissima est materia. quia tam ipse deus quam omnia opera eius docent eum super omnia laudabilem esse. Laudare deum est eum laudabile agnoscere et ostendere. Unde sancti omnes creaturas non solum rationales sed et irrationalis et insensibiles creaturas ad dei laudem iurant. quod omnia opera eius ostendunt eum laudabilem in se. et in omnibus agnoscant laudabilitatem eius bonitatis potestatem. et profundam sapientiam. eius clementiam misericordiam. benignam pacem tolerantiam. iustitiam meritorum retributio. largam remunerationem. et incomprehensibilem super omnia dignitatem exaltationem. *De septemplex maria laudis*

Secundum istam septem dei deuota intelligimus septemplex diuine et

laudis materiam. cui omnia que laudem dei conueniunt putantur includi. Seruus est principalia dei opera ad que omnia alia reducuntur. Septimum uero non est opus sed ipse operans deus in se quiescens. et ab omnibus suis super eleuatus. Hec signa sunt opera primo in se diebus quibus deus omnia que fecit in seipso perficit et compleuit que fecit in se diebus. Si autem omnia fecisset deus in se diebus et nichil in seipso legem addidisset quo fieri posset. sed potius ab omni opere cessasset et requiescisset quod ea perficeret. si nichil addideret fecit. nisi quia hoc nobis datur intelligi. quod omnis creatura de se imperfecta est. et spiritus deus est omnium operum suorum perfectio. et in ipso reflectitur omnis creatura a quo fluuit sicut in primam causam. ex quo omnia per causam formalem. per que omnia per causam efficientem. In quo omnia per causam finalem. et hoc fit per generationem rationalem creaturam. in quo clauduntur omnes alie creature. cum propter rationalem creaturam omnia reliqua sunt creata et ipsa sit omnium capax per intellectum et naturam similitudinem. et hoc maxime apparet in homine cui ad seruendum omnia ista uisibilis et creatura.

Primum opus dei per dicta creatura in quo laudabilis apparere eius uirtus uirtutis potestatem. quod tam magna tam multa tam varia tam

colata tam nobilia virtute plena.
potuit sic facile sic subito sic de-
cer ex nichilo pducere. et sup nallit
locare. cu er mundu nichil ac sup
qd' mudi moles quasi sup basim
collocet. **Sap. viii.** Si virtutē et
opa eor. itest. visibilu et factor
mirati st intelligit ab ipis qm
qui hec cōstituit fortior est illis

Secundu opus dei ē vniuersa
gubnatio in quo euidenter
apparet laudabil. **Sap.** Pūctā
e dei qm nichil oīm que sūt a mari-
mo usq ad minimū latet ei scīz
s; oīm nouit pīetates vtutes op-
tōnes et singulor mltiplices rō-
nes nales et causales quas sin-
gula sint fieri sūt et nō alie. Et
hec omīa sic pordinauit. ut qī nā-
liter ul causalit viderantur fieri.
Et cū ita libata st in eius pū-
tencia ut nūq' excedat disposi-
tōnis eius limites. et omīa bo-
nis credūt in bonū p eius pūctā-
ciam. et malis in malū p eius
equitatis iusticiā. Et licet i hīs
et in aliis specialit' dicat' lau-
dabilis videri eius potencia et
pūdentia ul alia in deo laudabi-
lia tū in singul' eius opib; omīa
sūt intelligūtū. s; causa breuita-
tis rīco

Axiu opus dei est hūam
gnis redēpao. in quo spe-
cialit' apparet laudabil' eius cle-

mens mīa. qua nre miserie appa-
ciens. decernit nrām natam assu-
mere et debitu satisfactōis nre p
pāto mō mouens exsolue et sic
nos de mortis debito eripe. et in
pātinā restituere dignitate. **Quid**
clemēcius. qd' misericōdis cogitari
posset q' cūmū dūm p vili seruo
fieri minimū. inuocēt p teo libe-
rando se morti tūdere. p iūmīes
glorificandis in gloriā fieri. et ab
ipīs p quib; patit' se occidi. p pūctā

Ovariū opus dei est opus ius-
tificatōis nrē in qua lauda-
bilis apparet diuine pacis suauit-
cia que pātores nō solū patient' to-
lerat. s; et benigne a pāto iustificat
et a pāto defendit. et grā merendi
donat. et occasiones merēdi pūctā-
et sacramenta qī vasa grīe iustitū-
it. ut p ea iustificat' grā iustificatō-
nis a pāto. et spm suū dat fidelib;
ad opūctōnē et consolacōnē. et ad
varias vtutes et grāiū opacōes
faciētē de iūmīes amicos dei et si-
lios et heredes. liberū arbitriū
ad bonū pmouēs. nec tamē lib-
tate auferens. inuolūcarios faciēt'
uolūcarios nō cogendo s; inqūm-
do. et occasiones pūctānto

Ovariū opus dei ē iusta me-
ritōū retribūo quo ad rep-
bos. in quo laudat' eius iudicia
a qua detestat' omīe viciū. et pāto
et omīe bonū diligit et cōgruet

quasi sibi concedere bono. Laudabi-
lis est eius iusticia. qua malū in-
punitū nō patit et scdm meritū su-
um locat in pccō pſeuerauit. et q̄
se spoliavit pccō. p̄uat eū et fuit
tū operū suor facit eū in tormētis
guāne. Et laudat eius sapiā q̄
scit etiā de malis elige bona. et
coge sibi fūre in pena qui noluit
et subee in culpa. Et ordnat oīa
malis cede in penā que hīc cōtine-
rūt ad pccātū. vt corpus intellēm tē-
pus p̄sens et que alia data eis fu-
erūt ut oblata ad occasiōē me-
rendi et glorie augmētū. que ip̄i
viterūt ad pccandi instrumentū.
Si iusticia dei eis cōtineat ad pene-
tūlā. Corpus p quod hīc p̄ca-
uerūt. illic in pena recipiunt et
p hoc amplius cruciēnt. Intellēm
ad temporalia viterūt. et p hūc
excusabiliores excusabūt. Temp̄
q̄ a deo seruendū acceperūt in
pccō cōlūpserūt. et ideo sine fine pu-
niēnt. sicut hīc nō posuerūt finē
in pccō. Vt qui pccāt in suo cōtū-
hīc puniunt in eō eterno dī illic.
Et qui in deo infico sp̄ pccauerūt.
in infimū quo ad diuiciōē pena-
tū cruciēnt. Laudat et bonitas
dei. qui hanc malorū penā ordnat
ad brōy leticiā. qui talia p grā
dei euāseūt. Ita autem ornat di-
uiciā reprobū dāpnatio. sicut
eius bonitate iustorū saluatio.

Secū opus dei ē glia brōy
in qua laudat eius laus
et musica renuenerādo. q̄ pro-
prio et breui merito eterna et
ineffabile scis dat in celo gloriā
et leticiā et felicitatē. et omīa
ordnat eis in bonū tam bona
q̄ mala. et p̄p̄a et aliena. et nō
solū mala pene s; etiā mala et
pe. vt de bonis p̄p̄is gloriēnt. et
et de alienis congaudentes delect-
ent. De malis gaudent que e-
ualeūt. de alienis q̄ similia nō
inciderūt. Gaudent de p̄p̄a felici-
tate que ē multiplex. Gaudent de
oīm electorū gloria tam multiplica-
ter q̄ multiplex est oīm suū glia.
tam in numero q̄ in inguitudīe
et de quolibz sicut de se gaudent. q̄
cū diligūt illū habet qui hz q̄ nol-
lent eum habere ut alī careret ea.
Si et de gloria dei tanto plus su-
p̄ oēm et suā scōy gloriā gaudent
quāto plus dīm diligūt sūp̄ seip̄os
et sūp̄a oīs alios. maxime cū
gloria dei infinita sit. et ideo sūp̄
oēm mensuram debeat eē gau-
diū de gloria eius. licet creatura
nō ualeat infinite dilige et gau-
dere. Ad hoc se quisq̄ diligi videt
ab oīmz sicut diligūt seip̄os
Insup gaudent se diligi a deo p̄p̄
ineffabile q̄ a seip̄o. Et oīm
gaudia sibi gaudent eē cōia. et ad
plene p̄cipiendū exposita ut

hauriat de omnibz qñcuq; cupit et
capit pñt. sicut pñm. Ibi erit glia
spñu et glia corpñ. Ibi uidebitur
deus scdm dñitatē facie ad faciem
et scdm hūanitatē gloriosam. qñ
desiderant ead angeli pñpñt. **S**
autē ceteri sñ electi se illā gliam
habe. ita etiā sñ qñcuq; pñt amitt
te. Ibi est sapiens sine fastidio.
et desideriu cū desideria plena
adpñt. Ibi pñm et plena laud
resonat de omi corde laudatium
deum. pñm magnifica boñtate
eius que eos ab etno ad hanc
gliam pñdñt. **P**ostē q
ueller ita ser opa dei in quibz
est omi opm eius glimatio ref
re pñm dñi significatōe. ut
opus creatōis assignet pñm
diei in quo post omi materialū
creatōe fñ ē hñ. distinguens
noctē et diem. quia spñalis cre
atura a corporea est distincta
lucē intelligēcie rāconalis. **O**p
gubñatōis significat pñm scd
diei. in quo aque supiores int
positōe finamēn distinguūt
ab inferioribz. quia celestia gñi
sñu distāt a terrenis tñ et glia
te. et tanto nobilior mō dñat
influentias recipiūt. qbz iuxta
modū sibi congruū gubñatur.
Opus redēptōis significat opm tñ
diei. in quo aquis inferioribz
segregatis. tñ apparuit arida

et fructifera. quia pñs totū gen
hūanū occupantibz semotis ab
etia et a pñm fideles remanēt.
ecclesia diuisis gñaz gñmñatibz
secundat. **O**pus iustificatōis
significat opm qñte diei in lūmīa
na celi facti sñ quia pñm solē rācon
tis et lūmīa fidei et stellas aliarum
uirtū corda fidei illūmīat et uirt
et ordinē mentis vigore qñ pñm
et calore spñu consequūt. **O**p
iudicatōis et redēptōis rēpñt
significat opm qñte diei in qua ex aqñs
natancia et uolacilia fñt a. qñ ex
eote gñe homi alii eleuant sñu
ad celestia pñm alii relinquūt
in uirtu redēptōis in qua nati sñ
pñm cūpe ouenalis et actua
lis. **O**pus glorificatōis significat
pñm terre diei in qua homo ad
pñmāgīe dei tñs omibz mñtans
pñt. quia pñm sñ homo desor
mis et illi uirtu. sicut mēbrū cū
pñt. qui omibz sñu uerus dñs pñ
cipatur. **I**hs xps dñs nñ
Septimū diei nō ē opñ. sñ opñs
dei apñt. pñm in deo qñ
deus quiescit in se et nos in deo. **S**
sabbatū appellatur. idēst requies
quia pñm in deo pñt. rāconalis
creatura. que est causa et forma rā
conalis creaturę. cū ad spñu
omni natura conetur ut rāconalem
mentē doceat se et suā dñm agnos
cere. et ei ad hoc seruiat ut ei ad

dñi sui suū semp amoneat et ad
laudandū eū accendat. Qui hoc lab
bati quiescendo nō celebrat. pactū
dei cū hominē violat. qui sup omnia
vlt hominē in se quiescere et sibi p
amorem tenacit inheer. Ipā summa
est sue laudis materia. quā nulla
qum suoz magnificētia valz docē lau
dabilem sicut est. Sicut opus unctū
netic artificis sui piciam vocaliter
enūciare. s. tacendo inuit q. sicut lau
dabilis. qui talia voluit scire et p
tuit tam facile opari. Et vlt. Ma
ior est omī laude. Septem vrbis vi
tioribz ecclā vnt ad laudē dei qā
septem in bilis cubis misticis scilz
laudare. bndice. magnificari. cōfite
ri. honorificāre. glorificāre. et superal
tare.

Ciculus modus orandi est mē
talis cū tacito ore sola mens
sua desideria deo pandit. et affm cor
dis deo efficit. et eū intus p amo
rem amplectit. ul cū reuerēcia ad
orat et venatur tanto laudis sem
din diffictes quāto plura valet affe
tus qphendere q. lingua expmē di
cens deo cū pō. Dñe an te omē deū
derū meū et gemitus meus a te nō
est absconditus. De hac dicit dñs
p iohēm. Veni adoratores adorabū
pēm in spū et vitare. Spē ē deus.
et qui adorant eū in spū oportet ad
orare. et hec oracō magis videt ppiā
cū deus magis attendat cor q. vba

oris. **S** vba ideo apponim?
ut cū mens pigra est ad se eleuan
dū in dñm p vba orōis sustentam
inuet. ut mēoria deo inherat. inel
lectū suū tendat. affm p deuocō
nem inflāmat. gustet q. suauis
est dñs et intēone facit orōis af
fctus. Deus enī qui creauit nos
scit quid nob nce sit anteq petā
eū. et ideo nō indiget ut p orōne
insinuem. et quid desideramus.
Item. Qui ad hoc fecit nos ut bñfā
ceret nob grāte ppe semetipm orōe
nā nō indiget. electi ad misericordiā
qd et ante disposuerat facit. s. apli
orem pfm nob in hoc pcurat. cū
gratis nobis bñfctat sicut ab etno
disposuit. et tū orōis nre studiu
ad multiplicē nob utilitatē cōducit.
Atq. orō nra nō est causa eius be
nificēcie sed via. ut si nō ppe illā
tamē p illam nob mifer. **M**ulta
plex est orōis utilitas quibz ecclā
alias bonas actōnes orō excellit.
Prima. quia facilius et ciculus p
eam impetam. q a dño desideram.
ita ut quq breui orōne aliq ap
neat. qd diuicius reuincis ul aliis
laboribz et pns opibz vix optine
ret. licet et alia opa bona ad
hoc aliqten suffingent. Vñ
in omī casu in omī pnculo p omī
desiderato. semp iuuenim. scōs pnci
palit ad orōis subsidu refugisse
quasi ibi pncius qd perebāt secu.

tui. **N^o xxi.** Omnia quicquid peccatis in oratione accedentes accipietis. Quid enim non potest oratio efficere?

Oratio **De effectu orationis.**
 Quam iudicis placat. Exodi **xxvii^o**. Moyses orabat dicens. Placatus est dominus. Petitorum uenia impetrat. **N^o xxviii^o**. Omne debitum dimitte tibi. Dimitte nobis debita nostra. Temporis impetrat cedit. Numeri **xi^o**. Oratur moyses et absorptus est ignis. Vicia cordis expellit. **Ps^o**. Disperge illos in ueritate tua et destrue eos. In periculo liberat. **Ps^o**. Iuoca me in die tribulationis. Apiculis defendit. **N^o xxi^o**. Orate ne fiat fuga uia. De hostibus vindicat. **Palipomino xxi^o**. Oraverunt ex Elias et Elisas adiuuati senacherib. Difficultates complanat. **Iosue vi^o**. Vociferante populo muri ihericho corruerunt. Familiaritatem dei confert. **Ps^o**. De ea dominus omnibus invocantibus est. **Ysaie**. Clamabitis et dicit. Ecce assui. Imperat dominus spiritus sancti. **Actu^o**. Repleti sunt omnes spiritu sancto. **Luc^o xi^o**. Dabit spiritum bonum petentibus se. Item spiritum sapientie. **Iac^o**. Si quis dominum indiget sapientia. Item gratia precandi. **Ad eph^o vi^o**. Orantes pro me ut detur michi sermo in apostolice sermonis oris mei. Item. Reuelatione secretorum. **Ic^o**. Clama ad me et annuntiabo tibi quicquid et fac

ma. Item. Vocatate quorumlibet inuincibilior. **Helyas** orauit ut non plueret. **Ic^o** pro pueris suscitando. **Ic^o** Temporalia subsidia confert. **Ps^o**. Oculi omnium in te sperant. **Ic^o** Subleuatione quarulibus aduersariis. **R^o i^o**. Fames si orta fuit aut pestilentia. Item quorumlibet uicibus et necessitatibus donacione. **Ad rom^o**. Nam quod oramus etc. **Ic^o** Vita eterna. **R^o i^o**. Omnis qui inuocauerit nomen domini saluus erit. **Breui^o** enim omnia corporalia salutari reperiunt et eterna confert et conficit et perficit. **Vol^o** enim deus non tantum orari pro eo quod et ante dispo situm donare. sed uol^o plus mereri. **Vol^o** pro fide qua credimus quod non uidemus pro spe qua optime consideramus petita. pro caritate qua erudi torum amplius amemus. **Ic^o** hoc dilecti quoniam erudiuit dominus uos oratione colis mee. Item pro humilitate qua in supplicatione pueniamus. **Ic^o** pro deo certum quo bona adipisci cupimus. **Ic^o** uirtutes ubi deo placeamus. **Oratio** est quasi specula nam clarius facit hominem cognoscere defectus suos ut possit scire quia conscientia lucidius ibi se habet representat. ut ex parte in fiducia spei letam erigit ut ex defectibus conscientie ratione confidit. **Oratio** quod meretur a ceteris magis leuat et elongat quod cetera actiones. quia cum ille negotietur cum macha circa frequens multum in seruiliis. Ita cum macha per

bus dñi inherēs cū solū sibi p̄piti
eē eriat. **De respectu dei in orat.**
Multis autē modis tu orantis
affectus orantis dei respectū
sibi rep̄ntat sentit. Alii videt affectū
tū dñm orat quasi deus nec audi
re dignetur nec attende. Alii illud
Aucti facie tuam a me re. **Itē iob**
xx. Ecce clamo ad te et nō exaudis
me. At et nō respicis me. Inde oritur
alii redū orandi quasi vana sit orō
quā deus non dignetur acceptare. Alii
qū qī virtus apparet et implacabil
et inde ofēcia ofēdit et timore pau
bat. **Job.** Mutatus es in crudelē
et in duricia manū tue adulāris in.
Dñi p̄piti orat. **Jemie xviii.** Non sis in
tu formidini spes mea in die afflic
tōnis mee. **Vā ps.** Non intres in iudi
ciū cū seruo tuo dñe. **Plare leui.**
Mulatō vāterū tuor et mulatōmū
tuar continuerūt se sup me. Quia
sic sibi aīe tribulatio et metor ille no
uit qui p̄ hoc ab instantia sup̄p
candi non desistit. Nō em̄ a p̄ce cessā
dū est quia deus nō acceptet. Si eo in
stantius orandū est quia deus p̄
hoc p̄bat orantis constantiā et p̄
gat hūliati consciām et remunerat
afflicti paciētiā. **Guardus.** Obse
cōmibz insistendū est s; in omī
hūilitate et paciā quia nō confert
fructū nisi paciā. Quasi em̄ celū
desup sentit eneū dñi nullā deo
cōis velud ioris celestis stillam

pullando in orōne p̄cipit et tiram
cordis sui fentam dñi nullo p̄salmo
rū ul' orōnū iriguo ad fructū con
punctionis emollitur. S; uelut mu
lier chanaana adūsi se dñi vltū
estimans p̄cā suā qī carnis inuū
diciam sibi ex p̄briat rep̄ntat et pa
ne filior arbitrat se indignā. **S;**
carnē prudēt adūcendū est q̄ ista
pauide mentis ymaginatio q̄ dur
et austerū sibi p̄ponit dñm qui mīas
et benignus et in veritate pius et
misericors. aut est decepte mētis p̄a
confectio qua format sibi p̄colū p̄
eo q̄ non sit p̄e pius deus. aut est
dispensatiua p̄missio ad tēdū ul
hūiliandū et corrigendū ul p̄pūgā
dū aīe quo postmodū suauis
sapiat et benigna dei respectio. **S;**
post exptam amantudinē deside
bitor sic dulcedo. **Aliqu** qī alius
occupatus orantis affectū deus videt
q̄ et videat orantē cū quille sustine
at. S; nō respondet et alius mētē
Hoc videtur p̄piti sensisse cū ait.
Exaudi deus oracōnē meā et ne
despereris de p̄cōnē meā intende
michi et exaudi me. **Et idem.** Vbi
mea aūibz p̄cipe dñe re. **Aliqu**
videtur quasi benigne oranti inre
dere s; tacendo nō annuere. ut p̄ces
illas suscipiat cū est. **Job ix.** Cū
inocātem exaudierit me nō credo q̄
exaudierit vocē meā. **Idem.** nescio si
exaudierit. **Alii** videt et benigne

orante respice et clement eius oro
 mibz *insiste* assensu pbe et fauora
 bilis amere delicto obsecrantis
 Et hoc deuote mentis conficta so
 ler iudiciu erudicis ee. de q dicit
 dñs. *M. xi.* Qui nō hesitauit in
 corde suo s. crediderit quia qdciq
 dixerit fiat fiat ei. Oia qciq ora
 tes petitis credite quia accipietis
 et ueniet uob. *Iac.* Postulet autē
 in fide nichil hesitans. qui em hesi
 tat non estimet qd aliqd accipiat.
 Nec tamē statim distidendū est qñ
 nō puoto succedit oranti. s. pseue
 rare debet pulsando donec amicus
 quasi inprobare supplicantis det ei
 qd postulat. *De formis orantis*
Obandūq tamē peticio nra
 uno modo formata hesitaco
 nem fide quasi nō debeat admitti s.
 aliter formetur fiducia erudicō
 nis reponat. *Alii* em orans for
 mam assinit ferui. dñm et iudicē
 suū hūilit et timore ad misericō
 puocando. sicut publican. ille qui nō
 oculos auebat ad celū leuare sed
 pcuriens pectus suū dicebat. Deus
 propicius esto michi peccatori. *Alii* al
 lumit formam familiaris amica
 et domestica et cū reuerēcia et fidu
 cia rogat. et qī consilii dño ut hoc
 faciat ut hoc exponēs rōnes uet
 causas quae sic debeat fieri id ex
 pediat. *Sic ge. xix.* Abrahā orās
 p locum hunc. et moyses p pplo dicit

exodi xxxiii. Ne queso dicat egipti
 callide eduxit eos ut interficeret in mōtibz
 et deleat de terra. quiescat ira tua et
 esto placabilis xc. *Item* uult rñi. Ne
 audiant egipti q occideris tantam
 multitudinē qī hominē unū et dicant
 Non poterat eos introducere in terrā
 p qua iunauerat. *Pōtō* occidit eos
 in solitudine. *Alii* qī fili confidēs
 de dilacione pñia nō tam obsecrant qī
 impetrat patri ut erudiat eū cypri
 aga se beniuolēciā pñis allegans.
Sicut moyses exodi xxxiii. Cū dixit
 michi noui te ex nomine et iuenisti
 grām corā me. *Sig.* iueni grām
 in ospiū tuo ostende in viam ut tran
 te. et respice pplū tuū gentē hanc.
Item Si iueni grām in ospiū tuo
 dñe obsecro ut quidam is nobiscū
 et auferas iniquitates nras atq p
 cata uolqz possidens. *Ite* Obsecro
 dñe pcauit pñis meus peccatū uig
 aut dimitte eis hanc uerā aut si
 nō dimittis dele me de libro tuo q
 scripsi. *Magna* fiducia hoīs dei ad
 dñm nō rogat se delei de libro dei.
 sed ea fiducia qua plūmit se nō
 delendū de libro uite. ea petit illud
 remitti nō dubitans se erudiendū
 Unde et qd petit impetrat. *De*
Olde autē *utilitate orōis*
 deus delectat in hoc ut ser
 quent oratur. ppter multiplicē oran
 tis utilitatē. sicut deo indefinēter
 inhereat q sūme est hoī uile n

omnia. Iuxta illud maria optima
premi elegit. Itē ut bñficia multipli-
cus erpiatur p multam pñi erau-
dionēs. Itē ut habitandiori effat
deuotionis in amore dei exerceat.
Itē benignē pñdet nobis pluri
obsecrandi ocaſiones. quibz ad oī
ne ſepius ſtimulem. ſue p nobis
ipſis ſue p aliis orando. aut p ma-
lis euadendis. aut p bonis aſſeq-
dis. cū aſſtūs deuocōis repeſcit
ad vñi. in alio reualeſcat. ſicut ig-
ni ſubiciendo ligna condie ne deſi-
at reſtaurat. **I**tem. **I**gnis in
altari ſemp ardebit quē muer ſac-
dos ſubiciēs ligna manē p ſingulos
dies impoſito deſup holocauſto. **I**g-
nis iſte penitus erit. qui nūq deſi-
et in altari. **T**ug dei ſacerdos iſte.
ſacris deditus. cū p noctē negligēcie
dephendeis ignē deuocōis in altari
cordis tui repulſe. mane. r apparete
pma lucis cognicoe ſubice ligna o-
mnis diuſis ocaſionibz qī adiacē
tibz ligna variis ſiliis collecta.
Magna ſilua et habūde ligna ſup
pſicacōnū miniſtrās. a ppa pēta-
condiana et antiqua. **M**agna ſil-
ua negligēcie mē et miſerie et de-
ſais virtutū et grāz et vicia tam
ſpūalia q carnalia et ſēpācōnes
et vari euentus quibz pulſamur
et icōmoda q patimur ut timemur ul p
quibz tolemur tam p nob q p aliis
quor mētis apatim. **M**agne ſil-

ue et omnia que deſiderant habe
p omibz orantur ut impetre. **S**ilicet
omnia bñficia nob collam p quibz
grās age debem. Itē p deſictis o-
rare ut apctis ſoluant. **E**t pia glā
ſcāz collaudare dñm. **M**ultū deuo-
cōis materia quaſi ppetui ignis
nutimenta minitrat quo ſuppoſiti
opis holocauſti odore reddat ſua-
uitatis. **A**ſſtūs em amōis dei et
ſcā timoris cū feruore bone uolūta-
tis. in ſpū hūilitatis et motu vici-
tis et gaudio ſpei nūq deſi in cor-
de ſeru dei extingui. **I**ta nūq ſi
in quibz vñs deuocōis maxime cō-
ſiſtit. **S**emp etiā debz mētis deo dedi-
ta p aliquā pnam ocaſionē adueſ-
tere ſe ad dñm et erige orando. ſup
plicando. grās agendo. laudando
p diuſis cauſis ſe omī tpe offerētibz
Iuxta illud luce xviij. **O**portet ſp
orare et nō deſicē. **I**tem. **S**ine inter-
miſſione orare in omibz grās agere
Ps. **B**ndicam dñm in omī tēpore
rē. **Q**uico frequētius qō orat tanto
ſic et orō delectabilior et efficacior
Et quico minus tanto inſipidior et
tedioſior. ſicū expiēcia ſepe docet
Videmus autē quāq ſeculares ad
huc in ſtatu pñi poſitos ex nūto o-
mōis vñi magna deuocōis ple-
nūq pſundi dulcedine. que licet
ex vē caritatis radice nō pfluat. or-
tendit tamē deus p hoc q patis ſic
iūſtis grām inſundere ſi nō neg-

lignat quere. qui adhuc in paco po
sitis se p oronis studiu eius se su
liantia quoqmo apphantibz sue
dulcedinis experientia non abscon
dit. Quid em fidelibz amatis si sic se
dulce qm ds exilibz adhuc imicis
Deut. iv. **M**ana tuu no phibuiti
ab ore eoru. De quibz pmitit q
ficerent pualu et adorauerunt. **Ad**
g religiosi exultacois habet pte
dere. qui dme dulcedinis incepti
it q etiam scilicet si studiose que
sierunt no negari vident. **Vn bds**
bernardus arguit nos p vicio neg
ligencie et incurie nre. **N**a inopia
ma sicut fauus sine melle et mu
rus absqz coperimento et cibus
sine condimento. Ita vita religio
si sine studio mne deuotionis. **Q**
uis plurimi temporibz istis non
solu sentiant sed neqz curant nec
desiderant nec querunt. **I**mo nec e
dnt sed irideant et psequunt in
alio deuotiois gciam. tamen sa
re debent q omis religio anda e
et imperfecta et ad vlna pmo
que spm suauitatis no querit.
Qui picipu coname ad oronis
studiu mne puritatis no nape
dit in quo expissime sps scus tes
timoniū reddit qm no q sumus
filii dei. **A**usteram vitam corporalis
exercitacois q ad modicu vtile
despiciat ardua pietatis opa ac
tualiter no habent sicut olim sci

qui p fribus animas posuerunt et li
milia magna gederunt. **I**te sublimi
a vtriu exaltata pauci habent. vo
crimine obedie. pte pacie. et huius
tatis pcpue. et paupertatis exatme.
Si g istis caremus et ad hoc oronis
studiu postponim. in quo gloriam
de nra religione poterim. nisi forte
de solo noie et exteriori habitu et vbiis
scriptur que in folijs et in ore mag
q in actu et ope gestamus. **S**i nli
habituauit iusticia vna ait dno pl
q sebari et phariseor no mirablis
in regnu celoy. **P**harisei in exteriori
apparentia et noie religionis tantu
gloriabant. **S**cribe aut in verbis
scriptur sibi laude et nome magiste
in acquirebant. **Q**ui aut verba
sectatur nichil habebit. **E**t qui oia
opa sua facit ut videat et laudet
ab homibz mercedi no habebit ap
patrem qui in celis est. **Q**ui oronis
studio vlt intendit assuecat pmo
altu orom vacare. deinde sepius ad
orone reuare. deinde in orone diu
tius pliste. tande frequen quacit
bet in orone incubere. nec p factio
o ul leuitate desistere. nisi q corpus
debilitas ul vigens neccitas ul cona
bilis voluntas inde reuocat. et ita
restitat in idipm. ne p diutina ab
straccone redeat in dissuetudine o
randi et refrigerat affectus. **P**au
tat quoq ad singulos modos ora
di diuisis modis suas pericones

former et diuſas petitiōes attēper
ut tandem in aliqua deuotiōis aſſim
conſcipiat et illi q̄ diu ſibi ſapit inhe
reat. Si autem debilitas corpis ul
capitis impedit tūc breuius et ſep̄
oret et euagatiōes mentis colibe
at. et ſenſus exteriores ſub diſciplina
retineat et dei auxilii ad ſingula hui
lucet inuocet et patient ſi p̄ uoto non
ſuccedit aſſidue ſuſtineat. Ip̄a q̄ ſi
retinēdacio p̄ficiendi eſt via p̄fectiōis
dum humiliatū. Et ideo deus p̄e cur
ſum nr̄m temperat ut longius p̄ce
dat. et p̄ hoc melius a ſupbia deſen
dū. quia ſepe nimis p̄ficiendi ſecu
ritas. et ſeruor cōtinuatus vires cor
pis exhaurit. *De tribz reſistentibz*

Via ad p̄fectū ſine a ſalutē
Que maxime a p̄fectu retin
hūt non ſolū p̄fectionis ſed et ſalu
tis ſicut in pluriſz exp̄m̄. Remiſſa
uolūtas. honor difficultatis. diſſi
denſia de auxilio gr̄ie diuine. Remiſſa
uolūtas utrius bonū. ſed ſine conatu
laboris. et ideo conſuetudo leuitatis a
eo retinētur et a p̄ſcripto p̄ficiendi. De
o pigra uolūtas ſeip̄am rōnis illū
tu cogē debz et quali pigri animal
ſtimulo timoris dei. et ſue p̄mi agi
tare et uolent impelle. Honor diſſi
cultatis p̄ diſcretū et aſſiduū māgna
tur et vincit vſum. Gracia dei ſicut
adeo incipientibz ita nō deest p̄fi
ciētibz. et uilius eſt nob ſemp
timere ne forte ſubtrahatur nobis

ut tanto ſtudioſius eam cōſerua
laborem. q̄ ſi certū eſt q̄ nūq̄ p̄ce
mus quia tūc negligēcius eam re
tipem et min⁹ p̄ficiemus. Timor
etiam facit ſollicitū et agile. Secu
ritas plerūq̄ deſidem et corpeſcē
Domin⁹ uoluit ſilius p̄at dare mā
na ſunt cū tanta q̄ntitate ut pluri
bus diebz ſufficeret. ſi ut ſingulis
diebz colligeret excepto ſabbato de
ſignans q̄ cordie panē gr̄ie et cibū
anime petere debemus. dicētes. Pa
nem nr̄m cotidianū da nob hodie
Et qui dat hodie ans q̄ dare p̄atus
eſt. tū nō negligam⁹ petendo coll
gere q̄ntū ſufficit ad ſalutē et ad
ſalutis p̄fectū. Cū in orōne te ſen
tis exaudiri et id qd petieras eſſe
impletū. noli extolli q̄ p̄ tua ſc̄ita
te te exaudierit. et p̄ tuū dilectione
fecerit quod rogasti. ſi cogita q̄ pro
ſu bonitate id facit p̄ ſe diſpoſuerit.
ul alior bonor p̄ces potius atten
deat. et gr̄ias age deo qui te ſue diſ
poſitiōis coop̄atorem habet. et
alior amicor ſuor orantiū ſe in h
p̄cipem ſua dignatus eſt. ut in
orōis actu et pietatis affectu mer
aris exaudiri. et in exauditiōis
fiducia conſolēris. et ex petitiōis
tue impletiōe letificeris. et ex his
creſcas in amore dei. qui benigne
petunt nobis occaſiones quibz ad
orōis p̄ſidiū compellim⁹. ut im
neutes moleſtias euadim⁹. *De*

bona desideria inspirat que orando impleri postulemus. ut cum rogatus exaudiret magis amet a nobis et tanto sollicitus eius uoluntati parere studeamus. quo cum uis desideris pie et prout fauere et obedire uideamus. **De causis quare non ex-**
Ause autem audiunt orantes quare non exaudiantur orantes plures sunt. Aut ex multis culparum orantibus. **pluribus.** Cum multiplicaueritis orationem non exaudiam. Et causam subiungit. **Mat. vi.** plene sanguine est. id est peccato. **Ioh. 8.** Scitis quia pettores non exaudire. **Mat. 18.** Petra nostra absconderunt faciem eius ne exaudiret. **A**ut ex tempore orandi quia non seruent et deuote oramus. **Ie. 17.** Orabitis et exaudiam uos cum quesieritis me in toto corde uro. quasi dicat non aliter. **A**ut quia non perseuerant orando donec optineant. **Luce 11.** Si perseuerauerit pulsans. propter importunitatem eius aperiet ei et dabit ei. **A**udite mihi. Scitote quoniam exaudiet preces uestras si permanseritis. **A**ut ex diffidentia exaudicionis. **Iac. 1.** Qui enim hesitat non estimat quod accipiat. **Eccl. 10.** Ante orationem praeparauit animam tuam. et non habet quod homo qui sepe petit dominum. scilicet si uelit audire. **A**ut quia nociuum uel indistinctum est quod petit. sicut filius rebedei. **Ne** scitis quid petatis. **Iac. 1.** Petitis et non accipitis eo quod male pe-

tratis. **Deut.** Cum ploraueritis coram domino non exaudiat uos neque voluerit acquiescere uocem uestram. **A**ut magis ad petendum quis prouocet. **Gregorius** Scilicet desideria dilacione crescant. **A**ut ut tanto cautius custodiat acceptum quo difficilius impetrat. **Cicero** Denique ad hoc beneficium suum peruenit ut non sit nobis uile quod donat. **A**ut ut humilietur orans cum tardius exaudiat. Et sic duo bona proueniant. ut insolens repugnet elacio. et tamen petitionis non cesset effectus. **A**ut aliud tempus exaudicionis differatur magis congruum et utile petenti. **Sic** moyses gloriam dei sibi ostendi petiuit quam non tunc sed postea meruit uidere. **A**ut etiam ut aliorum suffragiis quod inueniatur. quia ne forte ardua petitionis uel principio eam repugnet. **Sicut** exechias iussit ysaia ut oraret pro se et pro populo. et ieremias ad holdai propheta. **Ite** ad idem. **Obsecro** uos ad iuuentis me orationibus uestris ut libere ab infidelibus qui sunt in iudea. **Ne** uos. **Sed** duo ex uobis consenserunt alii et si negat unus quod forte nimis expedit pro eo datur aliud ualidius et melius. **Ut** paulo cui stimulus carnis non erat ablati. ut uetus in infirmitate placeretur in eo. **Valior** sepe est exercitatio tribulationis. quam quies perpetua. licet haec plus optemur. **Quibus** per concitum per aduersa que valent ad exaudicionem oramus. scilicet culpe remocio. fugi et

instantia. fidei confidentia. humilitas
et aliorum suffragia. et acceptis in gratia
cum gratiarum actione studiosa consilia-
tio. et ut ea tantum petant a domino quod
perueniunt magis expedire et quam *De*

Nota specialiter orationibus quod solet
quibusdam hinc quodam vix expediat
magis expediat eis dicitur hinc quod
quibusdam minus inueniuntur et in di-
bus et affectu deuotionis nec dum inlu-
tis magis expediat. ut saltem consue-
tudo moueat ad orationis studium. ne se-
uagi circa exteriora deo fiant alie-
ni. et frigidi corpeant. et minus ali-
quo deuotionis igne caleant. *De*
uotionis autem affectu inueniuntur. et
amplioris cum deo familiaritatis
gratia subleuati. si minus psalmo-
rum et similitum ordinum multiplicatio-
nibus intendunt. spiritui obuiant. de-
uotione impediunt. cordis libertate
quali quodam pondere pigrauant.
dum melioribus oblati minus pro illo
tempore utilibus scrupulosius in-
herent. videntur tamen et ipsi pleni.
quod huiusmodi orationum subleuamen-
to quasi quodam afflatu donec
flamma deuotionis accensa. vborum
follibus non indigeant. purius pro
se flagrans et tranquillius in sub-
lime attollens. Et iste modus
videtur expediri ut spirituales or-
ationes. tunc ex bona consuetudine
ruminentur. quam maior non habet
deuotio. quam vos sequent melior

deuotionis infusio. ut utilior
ut plus vigens occupatio. consue-
te intermittantur orationes ad quas quis
non tenet donec tempus redeat a
portumam

Ouales autem orationes sint
utiliores puto non posse si-
per hoc dari uniformem regulam. cum
sicut de vobis corporis diuisis diuisa
conueniat. et modo illud magis de-
lectet. eadem modo aliud. Sed
hoc tunc videtur esse fluctuosius quod o-
mnem magis secundum deum delectet.
et deuotionis spiritum pronius erigat
et mentis fiduciam erigit in deum.
Quis ergo orationis fructus et finis
est adhaerere deo et vnus cum eo spiritus
fieri per liquefactionem purissimum a-
moris et speculatione serenissime
cognitionis et absconditione in dei
volu ab omni mundanorum strepitu per
excessum quietissime fruendum. Vbi
omnis vires anime et potentie a suis dis-
positionibus simul collecte. et in vnum
verum et simplicissimum et summum
bonum fixe in quanda domine conforma-
tione et eterne stabilitatis simili-
tudine transformantur. *Sic* quod
inferiores gradus quasi scalaris
ascensus quibus paulatim peruenit anima
et illi sum perueniat. Primum enim ac-
suestat. digestionem memorie quibus
per diuisa mundi oblectamenta et in-
plicationem distracta vagabatur.
per vnum orandi colligit. et in vnum

bonū deſige qđ at finis om̄i deſidera-
 torū et delectabiliū. Sed quia adh̄
 memoria lubca est et inſtabilis
 eo qđ multis et multiformibz rebus
 diu adheſit. querēs in quibz delecta-
 retur. ut curioſe occuparet nō valz
 ſtabilit̄ inhēre dñis. ut ip̄e euagē-
 di conſuetudinē. ut ip̄e tenuē ſpi-
 ritualiū noticiam. **D**eō vñ ſuſtē-
 taculo vbor in orōne. que ſpūs ſcūs
 ad hoc inſpirando hominibz inſtruit
 ut p̄ ea more puulor quā vāci-
 ſudentati aſſueſcat attinge et e-
 rigere ſe ad dñm. et hoc ſit cū homo
 conat̄ v̄bis orōnū et plalmorū
 intende et intellcū ſpūale ex eis
 elice. et deuocōis aſſcū exp̄me.
 ſicut qui ex diuo ſilice ferro ignē
 eruat quod illūnat et accendit.
Sed p̄ aſſidūū vñ orandi cū adiu-
 torie gr̄ie dei que ſtudioſis p̄ſinen-
 di ſemp ſubuenit p̄ſentia est. me-
 moria alī p̄ſentia et ſtabilit̄. ita qđ
 iam ſine graui difficultate vale-
 at oracōm intende et euagacōes
 mentis facile colybe. **I**ura id p̄s
Ediſcatus iſrlm dñs diſpoſiones
 p̄ſentis congregabit. **I**ntellige
 cia etiam que p̄us quā ſecur̄ies
 fuit exterioribz et in viſibilit̄ ſuo
 lucē incipit dilatare et illuſtra-
 ri ad videndū que p̄us nō videbat
 velud qui cubiculū decoris veniē-
 ſubintrat. p̄mo quā nichil vidēs
 inpingit in panetes et ſcabella

Deinde paulatim incipit cognoſce
 groſſiora. et tandem clare vider etia
 minima. ita qđ etiā mirat ſup̄uen-
 entes nō plane vidē om̄ia que ſibi
 iam ſc̄ manifestata. **E**t hac illuſtra-
 tione dilatat̄ mens ad multa cogitā-
 di. et alia colligit ex iōne. alia ex ſpi-
 rituali intelligit illuſtatione. alia
 diſcit ex dñia reuelacōne. et cōſer-
 illa cū hīs que aſſendit ex hūana
 erudicōne. et inbibit in ſc̄ia lectōe
 et conſolat̄ nō modicū qđ videt et a-
 lios eruditos et ſc̄os eadem ſenſit̄.
 que ip̄e ſpū ſc̄o illuſtratus inteller-
 it. ex quo ſecurus reddit̄ qđ nō ab
 alieno ſpū. ut a p̄a ſenſus viſibili
 opinione ſedurat̄. cū cuncte ſpū ſc̄o
 tit̄ qđ et in p̄oribz ſc̄is in ſe eē locutū
Et autē tamē et hūdit in talibz
 est agendū ne forte ex p̄ſuppo-
 ſitis culpa homo decipi mereatur.
 p̄ ſpū vitans ſequatur. ſpū en̄is
 credens ſpū loqui qđ est p̄p̄ cordis
 opinio ul̄ inmiſſio p̄ angelū malū
 qui ſepe trāſfigurat ſe in angelum
 lucis p̄ſuadens falſa ſub vitans co-
 lore. **I**oh̄. **N**olite om̄i ſpū credere. ſi
 p̄bate ſpūs ſi ex deo ſunt. **N**ichil rea-
 piendū qđ ab eccl̄asticor̄ doct̄ina ma-
 giſtroz et app̄batoz theologor̄ diſſo-
 uet. **N**ec reuocandū in dubiū qđ ab
 eis vniūſalit̄ cū testimoniis ſc̄orū
 p̄m̄ fuit iōnabiliter diſtinctū. quia
 vitate repta. qui curioſe p̄ ſup̄na-
 tiam ſubtilitate alius p̄ſtracitū

fodere uirtutem profundam separantur quasi
nouum aliquid reperiunt quod ab aliis non
fuerit inuentum. Vanitate diligens me-
dicia querit. Et quia deus sime sua-
lus et bonus est. et omnia que ab ip-
so fluunt sapientia sunt et bona ideo cum
intellectus cepit in agnitione veri dila-
tari statim etiam gustus anime hoc est
interior affectus incipit quodam spūa-
li sapore in cognitis delectari. et sic
quod in solo intellectu fuerat scientia ac-
cedente sapore affectus dicitur sapi-
entia. id est sapientia scientia. Scientia
ex cognitione veri. sapientia ex adiuncto
amore boni. licet enim omnis anime affec-
tiones suas habet ipsos sapores. et
motus sibi conuenientes. Amor tamen
quasi principalis suo motu omnes alios
informatur. maxime cum ipse ad suum vin-
dici debito modo collatus fuerit. quod
natus est nichil solidius amare quam
summi boni. omnia alia que propter id
non diligit temptando magis quam
quietando diligit. Et ideo cito per-
ficeretatem ei in fastidium vertitur. et
rursus alia querit a forte vel in aliis
quiescat. sed non inuenit nisi attingat
summi boni. Quod cum attingit quod in
debito fine suo quiescat. et tunc reliqui
affectus debitos motus suos exercet.
iuxta ipsius amoris mensuram. Cum
tamen enim amas quodcumque bonum tamen gau-
des de eius addeptione. Et quantum spe-
ras vel gratiam cupis adipisci. tamen ti-
mes vel odis hoc quod possit id quod

amas tibi auferri. et quantum doles de
non habito tamen pudet de contrariis si
quod diligis sit honestum. Quod diu autem
amor contrarios sentit affectus. id
est timoris pudoris doloris et odii.
tunc timor minor et debilius est in
se quasi distractus. et nondum totum
in se collatus. Etiam cum adhuc spes
locus est nondum per se peritus dum non
habet quod amat in fruitione sed tamen
in expectatione. et quanto expectatio
inardior tanto et amor cupidior
sequitur. Cum autem venerit quod peritus
est. id est quia fructus gaudium erit
peritus cum amor quod cupit iam tenuerit.
nec amittit ullam timuerit. nec de
contrariis aliquid in se sibi sentit
vel quod pudendum sit vel dolendum
Perfreta carnis foris mit-
titur timore. cum iam nullam in
se habuerit materiam odii. vel
cause euibescende vel doloris. Quanto
igitur caritas magis augetur tanto et
alie virtutes. et beniole affectiones
amplius purificantur. quousque omnes
in eam solam transformantur. ut iam
non sit timor et dolor. spes vel pudor.
sed tamen suo gaudio fruens amor et
illi bono tenaciter inherens. quod soli
sufficiens anime desiderium implere. In ipso
amore eius in se potenter transformatur.
ut iam agnoscat sicut et cognita
est. ut sic similitudo non equalitas
Nulla creatura tamen potest amare diu
quantum amata est ab ipso. sed tamen sicut

et amet sicut amata est
quous non quantum
amata est

accipit ab ipso. **D**eus enim sic est
causa omnium causarum. et ita diligit
omnia in seipso et propter seipsum. Et
ideo sicut eius cognitioni nostra
non appropriat. ita et amor noster
eius amor non potest comparari. nec in
patria. quoniam in via. ubi in sa-
pientia distinctus visus. ut magis pos-
sit colligere ad se. ut totus simul fe-
ratur in deum. **P**ostea autem homo
deo deditus in studio inherendi
deo sic. ut primo cum labore mentis
evagationes quodammodo. et ad deum
se colligat. Deinde ex usu studii ite-
ritus facilius iam cor suum cohibere
et secum habitare discat. **I**uxta illud ex-
od. xxi. **M**aneat unusquisque apud
semetipsum. nullus egredietur ostium
domus sue die sabbati et sabbati-
zabit populus. Tandem non solum facili-
ter sed delectabiliter deo valeat inhe-
re. ut amissio ab huius quere sit
desolatio ei non modica. sed semper
vellet si posset talibus deliciis inhe-
re. **D**einde xxix. **I**nnocentissimus deum
habebit in eo confidenter. quasi in
thalamo tota die quorabitur et
in humeris illius quiescet. **S**i
tamen gradus et perfectus in hac co-
moratione. primo ut delectabiliter
deo inhereat et inuitus euella-
tur ab eo. sicut puerulus blandie
re patre. ut famelicus iuuenis a ca-
bo separet nec mirum. spiritualis enim
iocunditas non solum delectabilis est

fruendo sed etiam pulchra et hono-
rifica inherendo et pueriendo. **D**e-
lectat honestat. loquatur. **S**uaui-
est gustus celestium deliciarum. hono-
rabilis amicitia dei et civium fami-
liaritas supernorum. fructuosa caritas
et meritoria sublimitas primorum. **Q**uod
appetit propter istos tria aliquid desi-
deratur. ut quia putat delectabile ut
honorabile ut utile. sed in quo omnia
simul et plene conveniant non invenit
nisi in fructibus spiritualium deliciarum. **A**-
lia autem aut delectant et turpia sunt
et nociva. aut honesta vel utilia sunt
difficilia et laboriosa. virtus autem
vel affectus vel sapientie gustus et diuine
suavitatis fructus dulcis est et vene-
rabilis et constantem letificat et magis
reficit. **S**ed cum sponte amplexus autem
devota inhereat. incipit in se inactionem
aliquo modo consopiri. sicut potestas
nobili vino in sopore resoluitur. ut
non solum delectabilis sed etiam tenaciter
deo inhereat. et quasi vi quadam abstrahatur
ab omni visibili sensu et memo-
ria sic tamen reperire. ut nec plene
sui met obliata. nec tamen se compos sui.
Vbi per. **S**i dormiatis in vestros medios
cleos. id est in vestros medios terminos re-
mundi et celi. **I**tem amatores. **E**go
dormio et cor meum vigilat. **E**t enim
talles iste soporatus sicut illorum qui in-
cipiunt dormire. et tamen videntur
sibi ea que circa se sunt aliquo modo
sentire et intelligere. sed per soporem non

aditūq; nisi velint sibi vim facere et
ad se plenius conuertere. **A**mor em
dei cu pima intelligēcia condit^r me
buiat mentē. et ab exteriorib; abste
tam sua virtute deo conglutinat et
cōiūgit. Et quāto amor uehementior
et intelligēcia lucidior tanto validi
us mentē in se rapit quousq; tande
om̄ que sub deo sūt obliuā in solo di
uine cōtemplacōis radio libere si
grat^r. **I**cet breuē uelud in quodam
chorusco lūis celitus emicantis. qz
corpus qd corripit^r aggrauat aīm
et depmūt cōtina inhabitatio sensū
multa cogitantē simul. **S**ensus em
hōmīs p se pauci potest et breuē tem
iter cogitare. subleuatus autē assa
tu supm lūis tanto plura simul
intuet^r quāto sup se sublimius ele
uatur. **S**z corruptio cōtina corporis
et uane huius uite insipide occupa
cōnes. depmūt aīam et reuocant^r
ad seipām ut gemēs clamare cogāt^r
cū aplo **Ad Ro.** Infelix ego homo
quis me liberabit de corpe mortis hu
ius. **I**tem cū ppha. **N**ei michi qz
incolatus meus plongatus ē. **Q**uā
to plus meus solita est ad ista īfe
riora cogitanda et hūana meditā
da. tanto plus a superiorib; et celestib;
deuocōis intuitu elongat^r. et q
to feruēcius ab inferiorū memoriā
affcū intellectū ad supna extollit^r. tā
to pfectior est deuotio et purior eius
cōtemplatio. quia simul pte nō

pōt utiq; ēe inuenta. que ab iūcem
sicut lux et tenebre sūt diuisa. **Q**uā
deo inheret in lūe vltatur. qui mū
do inheret in teneb; ē. **H**ec est
hōmīs in hac uita sublimior pfect
cio ita vni deo ut tota aīa cū oib;
potēciis suis et uiribus suis in
dū collecta vñ fiat spūs cū eo. ut
nil memineat nisi dū. nil sentiat
nisi intelligat nisi dū. et om̄s affectus
in amoris gaudio vñt in sola
conditoris fructūe suauit^r qestāt
ymago em dei in aīa in hīs trib;
potēciis eius expōsa consistit. scil;
in rōne. memoria et uolūtate. et
qz dū ista nō sūt ex toto deo impila
non est aīa deformis. **F**orma aīe
em deus est. cui debet impm. sicut
sigillo signatū. hoc nūq; plene fit
nisi cū pte iuxta capacitātē suā
illuminatur ad cognicōē dei qui
est sūma ueritas. et uolūtās pfe
re affiat ad amandū sūmā boni
tātē. et memoria plene absorbe
tur ad intueudā et tenendā et fru
endā sūmā felicitatē. **E**t quia
in hōz cōfirmata adeptioē con
stat glā bēitudinis que pfaciet^r
in patria liquet qz istoz pfecta
est inchoatio est pfectio in hac
uita. **Q**uāuis autē om̄s uirtū
conatus ad hanc pfectiōē tendē
videant^r. tamē specialit^r otōnis
studii ad hoc nititur ut anima
toto intellectū et affcū et memoriā

in diu ferat. quia alius postpositus. solo deo aia inherere desiderat. cu orat. **U**n orōis pfectio est cu id opauer aia ad qd oratio tendit. ut tota ab infinis subacta sola vniat diuinis nec uolēs aliud sentire nisi dñm. **I**bi vñ qd estur aia. **I**bi delectatur in splendore lucis. in amenitate diuine dulcedinis et in securitate pacis. **N**ec autē spiritualis amenitas non pōt p aliquas ymaginabiles describi similitudines. nec p sensibilia depingi comparaciones. qd pūre spiritualia tantū differūt a sensualibz. sicut et spūs a corpore. **S**pūs vō rōnalis nec corpus nec corpus similitudo

Curta uō hūc concēplacōnis exercitiū ē diuile deuocionū spēs quas breuitas cōsa ptereo. quibz scriptura ul scpture tractatores diuina nomia inposuerūt. ut iubilus ebrietas spūs. spūalis iocunditas. Lūfatio rē. que ex pns et vacanti bz explanenda relinquo. **A**liqua tamen breuiter tangā notū. **E**t quia iubilus vicitati nōmē habz a septima. **V**idēt q iubilus sit quoddā spūale gaudiū cordi repente ex aliqua deuota cogitacōne ul collacōne infusū q totū an concutit ex sui vehemencia. et quodam tremore cō

mouet et delectabiliter cruciat. q motus gaudiū consolatur. s; ex impetu fortitudinis corpus debilitatur. et alii p rñū. alii p quosdam clamores. alii p aliquos gestus et singultus quasi euaporando erūpit. uō ualens se int se tacitus continere. **G**regorius. **I**ubilū namq; dicunt qñ ineffabile gaudiū mens conapit qd nec abscondi posset. nec sermōibz apiri. et cū quibuldam motibz pditur. quāuis nullis suis pteritibz apitur. **U**n pñ. **D**ñs pñs qui sit iubilacōne. nō ait qd dicit s; qui lat. quia scit quāde iubilat pñ. s; dictu expm nō pōt. **E**tas spūs potest dici quēlibz uisna amoris et gaudiū deuocio ex qua quasi ex vini fortitudine feruor spūs excrestat. q se int se cohibere uō valet. **U**n apli sū spūs feruore et tuantes multo pleni dicebantur. **I**ob. **V**enit meus qñ multū absq; spūculo qd lagriculas nouas dicitūpit. **N**ouas dicit nō veteres. ul quia ueteribz cordibz nō infudit talis deuocio. s; nouis. idē in nouitate uite ambulanti bz. ul nouas dicit ppe fortitudinē me pns spūs qui si nouas dilūpit quāoniam veteres. idē singulora corda et i firma. ul nouas dicit. quia feruor talis spūs nouis et nondū cōtatis mentibz sup infusus minus se se valet cohibere qñ erūpari p

in uisitatos gestus ul' voces ul' singl'
tus sicut in vase ebullit qd' iuerenti
quiescit. Quisq' etiam corpus quasi
obligetur et membra inhabilia et
inscribilia sunt ex subit' feruoris
fluuientis influentia. et hoc p'ce
q' spūs omēs distendit. afflu' cordis
inflamato. q' pertensione neruor' et
obstructione viar' spūaliū mēbra
amittit habilitate officior' suorū.
ut lingua loquere. manū opacōnū.
et pedes et cetera gradiendi. quousq'
feruor' remittat' et vie spūi a
pte sicut ut pus. Nec mirū si hoc
affectōnes diuine p'nt efficere quaz
virtus fortior est. Etia' humane af
fectōnes hec mēdū valent. vt sub
tus motus et subita et immodera
ta leticia. et subitus dolor et odiū
imēsiū. et intemperatus amor. sic
sepe corrupti est. etia' in certissim' et i
supore ul' in fienetū aliq's ex hui'
uoi raptos cō. et membra in rigo
rem ul' tremore versa. ul' etiam fe
bres ex uehementi molestia incidit
se. Quid etiā mirū si ex magna spi
ritus hylaritate quā spūs scūs cor
di inq'at aliqū erumpit in aliqua
apte hylaritatis indicia. ul' si quā
singultibz et fletibz aptis tempore
nō ualeat. et humiliori intus deuo
cōnis motus abscondere. Vident' sepe
aliq's ex multa leuitate a risu et iuso
lentibz cachinnis nō posse se conti
bere etiam ubi pudor hūan' inpat

disciplinam. etiam alii ex hūana
ficticia exorta fieri nō possit. q'uis
libent' facit tyare se. Cū enī spūi
at. Deus uost' ignis consumēs est.
et deus caritas est. Quid mirū sit
si feruor' diuine caritatis cordi infus'
torū hominū cōmouet. sicut si vitro
singuli et uasi fictili bullientē liquo
rem ul' ignē ardente infusas acpi
t acōnis frigorem concitas. Cor
namq' diuini amoris gaudio ul'
diuine fructuos' desiderio inflammati
in se dilatatur et extendit'. Et quasi
int' angusta pectoris se cape non
sufficiens q'āmo erūpe conatur
ut flāmā quā intus patit' foris
eructuet. et ardoris sui refrigeriū
qualecūq' inueniēs euaporat qd' nō
si non p't ul' ex hūano pudore nō
audet. mirabiliter in semetipō tur
ciatur. et corpus valde exaltat'.
motibz debilitat'. quia virtus diuine
dulcedis incollebilis ē cū ibecul
litate trem corpis sicut si ignem
vitro immittas. Vñ legim' scōs
ex diuis' uisitatōibz ul' reuelatō
ibz corruisse et viribz euersis
se. Dan. x. Vidi uisionē hanc gñ
dem et nō remansit in me forti
tudo et enitui. nec spū' uirū et
iacebam consternatus sup' facie
meam x. 1ª arē. De extello
nisi ignē in ossibz meis et eni
diuit me. Jo. Spūs scūs i igne
sup' aplos uenit. quia virtus

habui

amoris dñi sicut ignis illuat
et inflammat. **L**iquefactio autē
anime nichil aliud videt ēē
nisi quedam emollicia a sua
duricia p quā flexibilis reddi-
tur. et volūtaria ad amādū
se amantē dñi. et liquefcens
ad recipiēdū diuine virtutis
impulsiōnes. vt sicut liquor liq-
ui. ita spūs dei spūi hominis in-
fluens miscet. et vnus fiat
aīa spūs cū deo. **S**pūalis
iocūditas dīa p̄t gaudiū q̄libz
in spū scō. qd a spū sancto in-
fidit. quo gaudia aīa in deo. sine
p̄ceptis diuinis bñficiis ul p̄-
missis. **E**t licet aliqui putent in
spūalem ēē leticiam cū aliū re-
ligiosū int se iocūdi sūt. tamē
sciunt qd spūalis leticia. sicut
cūciet amantitudine tristitie sci
et acidiē corpore. ita et dissolu-
tōnis leuitate. **S**pūalis enī
leticia duplici accipit. spēcia-
lit et gūalit. **S**pēcialit. et t̄
est motus spūalis gaudiū in f̄
spū scō ex intuitu bñficiōz di-
et future glorie et bonitatis
diuine. **G**eneralit. et t̄ est q̄
dam mentis hylauras ex bōa
f̄ficiētia ad dñi dñi et bonē cō-
science testimoniū. reddens hōi
beniuolū et deuotū ad omnia
agenda et sufferētia p deo et oīa
que dei sūt diligētia et pmo

uenda. **I**deo bōis dicit ap̄lus phi-
lipi. **G**audete in dño semp̄ m̄erū
dico gaudete. pmo gūalit. scō
spēcialit. **D**e generibz deuotō
Quā nū et cōpūctōnū
autē multa videant ēē
deuotōnū gūa ul opūctōnū
Put cū in septē distingui dīas
iuxta singulaz affectōnū varie-
tates. **A**ut enī surgit deuotio ex
timore aut dolore. aut ex desidē-
o aut amore. aut ex opūctōne
aut ex gaudio. aut ex admiratō-
nis stupore. **P**rimus ex timo-
re ut cū q̄s cōpūgit timorē fu-
turi supplicii ul cū timet a deo
derelinqui p̄t meriti pccōz suoz
dicens deo. **N**e p̄cias me a facie
tua. et ne derelinquas me dñe
d̄s meus et ne distēdes a me q̄
Secūsus ex dolore notatur cum
dolet se offendisse dñi. et grām
eius amississe. vl cū dolet se tam
parū p̄fēnisse et tam pūi ēē me-
ritū apud dñi. et in tantis deuotō-
nis displice. **P**s. **A**uerte faciem
faciē tuā a peccatis meis r̄. **T**ercū
ex desidēno. cū suspirat et anhe-
lat ad grā āpliorē virtutis. et ad
familiaritatis dñe suauitatis
et ad xpī p̄nciā in celo. ul ad alia
scā desideria adimplenda. **P**s. **D**ō-
mī te omīe desiderii meū. **E**t p̄m
Nōmē tuū memoriale tuū in re-
saceno aīe. **A**nima mea desidē

uit te in nocte et c. **Amor** ex
passione cu xpo pado pie compa
patit. Et gladius ille anim deo fa
delem finierberat et vluenit q
mane matris eius anim comilit
priusuit. Aut ai primor icomo
dis et anim piculis compatit. et
zelus domus dei et iure deo illa
te comedat eam. nec sinat eam
domine sapio dissilapio qn est
tur ad singulaz scandala. et corpa
tur ad singulaz calamitates Job.
Flebam sup eum qui afflictus erat
et opatiebat. anima mea pauper.
Amor ex amore dno. ai recolat
q benignus letu egi. et quia sibi be
neficia indigne et inmerito contale
nt. ul ai pensat gualia beneficia omi
huano impensa generi impensa
p incarnationis et passionis bnfici
a. et p sacramen altaris et spūs
sa sacrosca carismata. ul ai ipse
dei nutuet ignita bonitatem. que
tanta est sicut eius inuenitatis et
eternitas. qui nec mensura in nec fine.
et ideo sine mensura diligendū est.
et sic amore dei nichil potest ee de
lectabilius nil horabili nil vtilius.
Phanc affectionē dilectōis dei sin
gularē spūs sanctus testimoniū id
dit spū mō q cum filiū dei. Et hē
spectaliter dicit. Qui diligit dñm hic
cognitus est ab eo. Et ego diligen
tes me diligo. Cognosca a deo et di
ligi ab eo. est ab eo appbati. Amor

dei est omni affectionū bonar cadimē
ti. et tanto plus sapiat deo ceter
vtrūq affectiones. quā plus de h
habuerit condimēto. nec pte ee
vtus ul deuotio que ex amoris
dei indice nō pullulat. **Sertus**
ex gaudio surgit deuotionis. ai
erulrat in dño memor bnficior
eius. ul ai i se gñe ei osidit se
ee de nūo saluandū. ul ai gñala
tur saluti ul pfectū priop. ul ai
erulratōe spūs agnūz glie bñz. **Se**
et mēte pābulat celestis pñemā
signes quibz oibz et singulis cor
exhilant. et quasi totū volu
cris quā claud pectore ludit in
hilo. et affectu erulratōis et
laudis q querat erhe de angul
to pectore. **Ps.** Cor meū et ca
to mea erulrauerūt in dñm viuū
Septim⁹ ex ammiratōis stupore
ai illuminatō itellai fulgore sapie
stupet magnitudinē potēte dei
et pñmāntē sapie et suauitatē
et benignitatē eius ul discreciōne
iudiciū eius. ul abyssū claritatis
et incomphensibilitatē ineluctans
eius. ul q q ē de nam dimitatis
eius. et glā maiestatis et quorū
libet opm eius ammirabili ratōne
Job xxxvii. **Magnus** fortitudine
et iudicio et iusticia deus et enar
rari nō pōt. ideo timebūt eū viri.
Aliū cōmpositū ex diuisaz affectō
nū motibz deuotio constat. ut timor

ai colore. Amor ai gaudio et am-
iacione. Passio ai desiderio ardore
iugatur. et quali aromata sunt
tota liquore sup victionis copar-
ta. et calore ignis animi decocta
pigmenti salutaris efficiunt. sana-
dis alax languoribus efficiunt et sa-
lubre. sicut illi qui pigmenta sa-
nitatis conficiunt. alii de singulis
alii de pluribus. et mo de illis mod-
de illis compositione faciunt p va-
tius remedium causis. Cui autem
deuotio sit pie affectus pinguedo
et magis se habeant ad affectum
q ad intellectum sicut videntur p in li-
phicis deuotis. et literatis pluri-
bus in deuotis. Vni perfecta no e deu-
otio sine luce intellectus. Sicut et
habz intelligencia simpliciter et ali-
ter videntur. Interim enim sicut sub-
tiliter loqui de quacumq spirituali ma-
teria et ubi ipis exprime q voluit
et pulchre diuide et distinguere
causas et rationes congruas assign-
nare. et sermone coposito persuasi-
biliter et ordinate pponere et ex p-
uis quicquid longum tenere tractant.
et ea que plana sunt et nota sunt
p se vbiis artificiosis inuolue ut
rudibus de intimis phie medullis
extracta videantur. Deuotio aut
simplices clarius vident vitam
in se. profundius sciunt de ea cogita-
re et pondus eius pensare. et
saporis intum venas p gustum

affectus scrutari. et p pure intelli-
gentie radium quoque lucidius discere.
ut licet uelut ubi eripitius pie
distingue. tamen ex ipso saporis
gustui naturales vitas diuis cog-
noscit magis q p argumentorum coniec-
turas. **Exemplum de quolibet mecha-**
nico arte in arte sua pito. et de
subtili pho. quor aliter sit argue-
re de arte et discere. et aliter ppe opari.
De exemplum de medico theorico et
practico. hor aliter magis nouit arte
p scientia aliter p experientia. De reuola-

cto comit et visionibus et
de illis ymaginariis de reuola-
q ad affectum qualem spectat. clonibus
Videndum est breuiter de his que in
qualibet experientia magis pertinent
ad intellectum. De reuelaciones sicut
secretorum et visiones et ymaginatio
demonstraciones in quibus quidam de
vitate aliqui erudiuntur. et plurimum
deludunt. His autem tanto minus
imorandum est. quanto frequenter e-
os intuentes decipiunt. et minus e-
pfectus in talibus. et si va a. licet a-
rudibus et spiritualium carismatum igna-
ris magne scientis et sapie virtus
in huiusmodi consistit estimetur.

Quatuor de generibus visionum.
a qua visionum. et tunc sunt
qua reuelacionum. quauis et visio-
nes pnt dici reuelaciones. qz in e-
is aliqui secreta reuelantur. Quatuor
visiones ppe pnt dici corporales que

vigilanti corporali ostendit. ut in
moyses vidit dñm in rubo ardenti
et p̄s sepe angelos visibiliter
susceperit. Ad hanc p̄t referri
quorūlibz sensuā experientia. ut
auditus gustus odoratus et tactus.
quia visus p̄ quolibz sensu
poni p̄t. **Exodi. xv.** Populus vi-
debat voces et lampades et son-
itū buccine etc. voces namq; et so-
nitū buccine. nō visu s̄ auditu pa-
pe potuerūt. **Alie** sūt ymagina-
re visiones que vigilanti nō corpa-
liter s̄ ymaginare ostendūt sine
sōpno sine excessu mentis raptō.
ut visiones ezechielis et danielis
et aliorz scōr in nouo et veteri testa-
mento. **Alie** sūt ymaginare que
dormientibz ostendūt. ut iacob
vidit dñm in p̄ni scale. et pharao
et nabugodonosor sōpna viderūt
p̄sagia futuror. **Ite** om̄s visioēs
conueniūt sūm in hoc qd nō solum
bonis s̄ et malis etiā sepe ostendū-
tur. **Item** qd qñq; v̄e sūt et p̄ eas
credūt. ad v̄itātē aliqui. et qñq;
deceptorie qd aliqui p̄ eas deludū-
tur. **Eze. viii.** Visionem cassam
vidit et diuinationē mendacem
locuti estis. **Item** qd nec faciūt s̄m
nec ostendūt. Alioqñ balaā sc̄is
est. et eius azima que vidit ange-
lū. et pharao sc̄is est qui futu-
rorz p̄sagia in sōpno vidit. **Ite**
qd si vere sūt. tamē p̄ se merito

nō sūt. et qui multa talia videt
nō est melior et qui nulla nō
est minor. sicut et de miracul-
alibz. **Item** qd pluribz sepe ma-
gis nocuerūt talia qd p̄fuerūt
quia inaniē inde glorianres et
ercollebant. **Multa** putātes
se visione vidisse cū nil viderēt
seducat se et alios. ut ad questū
auaricie retorserūt. **Multa** sine
erūt mendacit̄ se vidisse visiones
ne aut haberent inferiores cetis.
aut p̄ cetis honorarent quasi
sauctiores quibz secreta dei ostē-
derent. In quibusdā enī solent
huiusmodi visiones esse phudra ista-
me e cerebro fuisse. et sūm ipm ob-
nubilante etiā visus oculor
confudit. ut putet sibi apparere
vācū qd fantastici ē et falsum.
Et. xxiij. Sicut p̄tinentis cor-
nū fantasias patit. ne decens cor-
tū in illis. **Alia** visio est intel-
lectualis qua illuminatus. in oculis
lucē v̄itatis pure ipam v̄itatem
in se contēplatur. ut intelligit in
visione ymaginaria v̄itātē qd in
illa agnoscitur. Sicut paulus
cū raptus in paradīū ut in tertū
celum vidit inuisibilia et audi-
uit v̄ba ineffabilia. quia nō cor-
porear veni ymagines s̄ ipi
veritatis splendore intritus est.
Etiā iohes ewan. licet sub fi-
guris corporear veni describit

apoc. creditur tamen pure omnia
vidisse et intellexisse que ibi signi-
ficantur. **N**el ppter capacitate
aliorum quibus ipsa veritas p sui splen-
dore inceptibilis fuit. ul' magis
ppter misteriorum reuelacione q' no
passim omnibus palanda et ut ex-
ceantur digni. et excludantur indig-
ni a sacrorum misteriorum intellectu
a. sicut et a reliquarum scripturarum scrip-
turarum velamentibus sunt opta. **H**oc
signabat velum ante ista scriptura appen-
sum in q' no licebat populo s' sol
sacerdotibus intueri. **S**imiliter
sacramenta in uoluntate in perfectione leui-
tis imponebat portandū qd' augu-
mentum inuolueret no licebat aliis q' sac-
rorum doctrinam contingeret v' videri. **I**f significat
q' in istis q' p' scriptura scripturae in ista
perfecti aliquatenus vident. **A**lii at
in uoluntate portare debent. dū sumus
in hac vita velamentis figurarum. **I**pse
enim ymaginariarum ul' corporalium vi-
sionum figure. et tū v' sūt sēdm spi-
ritualem significacionem. nō q' vere
sēdm rei existenciā. **N**ō enim v' in
ē substantialiter leues ēē in celo
leones et aquilas et alia q' i' apoc
et aliis prophetarum visionibus describū-
tur. s' ibi sūt celestes virtutes q'z
merita ul' officia istarum bestiarum
et aliarum rerum pperantibus figuratim
designant. **C**redim' xpm glifican-
tū corporaliter ēē in celo. **N**ec v' s' s'z
substantie sue vicitate nati de v'gine

lactari ul' pati ul' alia que et v'gine
lica docet hystoria eū fecisse cū cor-
paliter cū hominibus in terra cōsistebat.
et tamen sic sepe refertur aliquibus
sanctis et deuotis apparuisse. ul'
nascens. ul' matris gremio cōteris
ul' extensus in cruce nō q' ita sēdm
rei vicitate fieret. s' q' illis ppter aliquā
singularem deuotionem consolaco-
nem et deuocionis excitacionem. uel
ppter aliquā specialem significaco-
nem sic appareret. **S**ciam' enim q' xpm
resurgens ex mortuis iam nō mo-
ratur. et mors illi v' nō d'ignatur
sic nec v' corpus lactari ul' nasci
cetur. **I**ta et de aliis scripturarum ul' ange-
lorum apparicionibus est tenendū. **N**ō
videtur autem p'cedendū q' quidā decep-
ti a seductoris spiritibus. ul' ipis fal-
sis opinionibus putant sibi apparere
in visione xpm xpm. ul' eius gloriam
simā gementem. et nō solū āplere
et oculis s' etia aliis inderacionibus
gestibus et actibus ab eis demulcerari.
ut siquid spūs iporum interius ab ipis
consolatur spiritualiter. ita et carnis
exterius sibi congruo oblectamento
sensu sensibiliter demulceat' et car-
naliter consoletur. **A**d solū nō ēē
falsū et seductoriū. s' etia blasphemica
maius grauius ēē liquido comprobatur.
Splis s'z viciatō appatur. illa
que cōt' omnia vicia repemenda
et detestanda infunditur. ita etia
singulā cōt' carnales illecebras

opponit. Et ubi spūs mūditiē suo
inbare resplenduit. concinnio oēs
pue uoluptatis motus euanesce.
et uelud tenebras supueniēte luce
dispare nate est. De his uo q' cū
alī dulcedine spūale sentiūt. cōti
nuo carnalis delectatōis pruritu
illecti fecant. Nescio quid iudicem
misi q' potius eligo illis care floribz
quos deluti sordibz lege debere. et si
illos dāpnare nō audio qui iusti qm
in spūalibz affectōibz carnal' flux
us liquore maculant. ita etiā erri
tare nescio qui tali fluxui ex cōsensu
delcāntur. qualiscūq' eorū mēcio uite

Ratū. **De moīs reuelatōni**
Reuelatio secretorū ul' futurorū
pluribz moīs fieri uidetur in quibz
sicut in uisionibz pōtis plurimū se
ducit putantes qm eē q' ppius
sensus finerit. ul' spūs erroris sug
gesserit. et iteo uaticiniis iam usq'
ad fastidiū repleti sum' de aūty.
aduentu. de signis appropinq'ibz iu
dicio. de destructōne religionū. de p
secutōne ecclē. de regni defectiōne.
et uariis mūdi p'sentis. et aliis plu
ribz quibz etiā vni graues et de
uoti plus q' oportuit creduli exte
rerūt de septis ioachū et aboriū
uaticiniis uarias mēp'mōnes ex
hentes. Q' si uā eent et autēta
tamē religiosi plurima inueniūt
in quibz fructuosius occupatē
cū ex xpus dūs in ap'lis tales

curiosas qm mēp'mōnes repisse
re dicens. Nō est vīm uoste t'pā
et momenta que p' posuit in sua
p'tate. Reuelatio alī ē p' uocē
et p' vba exp'ia. ut petro et iohi
et iacobo in monte. cū ihū wr de
nube dixit. hic est filius meus
dilectis rē. Vn petro dcm est. Hēs
symon es bariona quia caro et
sanguis nō reuelauit tibi. s' p'r
meus rē. Vel sicut samueli p'mo
sermo dñi fctus est in sylo. Alī
sic p' sōpnū. ut ioseph vno mātē
dcm est in sōpnis. ut accipēt ma
riam ul' fingeret in egyptū et redi
ret. Et mag' sicut in sōpnis dicit
ne redeant ad herodem et in aliis
pluribz locis simile inuenitur.
Alī p' spm angelicū uigilanti
et intus fecus loquenti. Vn zachā
rie m' Angelus qui loq'bat in
me dixit ad me. Aug' nescitis
quid sit her rē. Aug' sit p' spm
interius in mente. Ps. Audiam
quid loquatur in me dñs deus rē
Et hoc duobz modis. Vno mō cū
insp'nat menti aliquid agendū
ul' dicendū. ul' de p'p'is doceat uel
aliens. Sicut pphetis insinauit
quid fateret uel diceret. ul' cū fu
tura eis ul' absentia ul' abscondita
reuelauit. Scd cū nō de speciali
facto illo ul' illo. s' gnalit' ad plu
ra p' mentis illuminatōne oñdit.
quid scdm ueritatis iudiciū sit mch'

ut nō melius. si ad detet omēs ius-
tos declinare a malo et facere bo-
et p spm scie ut consiliū ul' intel-
lectus ul' sapie dei placitū agnoscit
et elige pcciora

Et et alius modus reuela-
cōm p spm scie cū homo
ex dei inspiratione orat dñm p ali-
qua speciali causa ppa ul' aliena
et p affectū deuocōis fiduciā erau-
dicōis intelligit se exauditiū in
hac peticiōe. s. licet confidat q
illud p orauit habituri sit p spe-
m successū. nescit tamē sepe qua-
uia habebit pccū. et cōm cū nō
sentat sibi infundi fiduciā erau-
dicōis colligit se nō habiturum
effectū sue peticiōis. licet nō sit in
hoc oīno certus quia nescit an h
sic dectus deuocōis. ul' iudiciū
negate peticiōis. Hoc tamē re-
uelacōis gen' ē specialit' deuo-
tis mentibz familiare. In h' tamē
aliū quidam deuoti inueniūt decep-
ti. sicut et in itua inspiracōe. et
hoc taliter posse fieri videt. Cū
homo deuoty deo aliū intendit. et
p magne deuocōis affectū confidit
dñm sibi eē fauorabile. optat uel
orat sibi ul' alrei illud aut istud
qd' tūc desiderat euenire. et cū fuit
iam in affectū deuocōis et fiducie
dine ppiacōis. aūq' istud opta-
ret. Accedente nō optate rei desi-
derio fit affectus fuentior et fidu-

cia ad dñm ex fūse constanciar. et p-
sumit spm scie hanc deuocōne ope-
rari. cū spūs malign' nō possit af-
fectū deuocōis infundere quē miq' habet.
confidit se nō decipi. et in cōcepta
spe desiderii sui nō confidit. q' testi-
moniū ab auctore p spm deuocōis
et fiducie credit appbasse. S. in h'
p' eē deceptio q' spūs homis ex deo
deus rei quā diligit. cū de illa studi-
ose cogitat. hylarescat etiā cū i nlla
p'us erat deuocōne ad dñm. In qua
aliū p desiderio illius rei facile p'uo-
cetur ad lacrimas. maxime si est
que spectat ad deuocōne qualēcūq'
sicut sepe etiā cū p vana gloria q's
optat grām bñ p'dicandi. ul' p'phe-
tandi ul' miracula faciendi. uel
aliud vnde amirand' vadit agē-
do. Cor delusi huiusmodi fantasma-
tibz hylarescat. et in vanā affectō-
ne pinguet. Cūq' g' magis cor-
dis affectus hylarat et deuotior et
fidelior in se. cū cogitat et optat qd'
desiderat. et nō ex leuitate ul' vana-
tate. sed ex maturitate et carita-
te dum interī est in aliqua spiritus
consolacōne que facile occasione
p' p' ampliora deuocōis incita-
menta subleuant. et tūc confiden-
cia p' spūs loquit. et p'uat loq'
spm scie dñi nō subtrahit deuo-
cōis grām quā dedit. Vmo dñi
lato cordi p' desiderii apperentiam
p'fusiore grāciā infundit quo cordi

erhilarati capacitas loci amplior
 us in se gratie spauit. **C**or enim liber
 et beniuolentia locū dū apertus
 est ad deuotiōis grām. q̄ tristitia
 et amaritūdie q̄struit. q̄ spūs sc̄s
 amor est et beniuolētia et iocūditas
 p̄ris et filii. et similia similibz ma
 gis congruunt naturalit̄. **L**etitia
 est spūs celestis p̄rie. **M**enor estine
 est huiusmodi negociū. **A**maritudo
 desperatiōis est infiale supplicium
In omnibz ḡ uisionū ut reuelatiōnū
 generibz magna cautela habenda
 est. ne falsa p̄ ueris. noxia p̄ salu
 taribz. exigua p̄ eximis. et indif
 ferentia p̄ sumis recipiant. **S**oli
 autem spūs sc̄s p̄ totū consiliū
 et p̄ grām discreciōis spūū sac̄i
 hominē expedire et certū reddere
 quid in illis recipiendū sit ut res
 p̄uendū. et quō eis utendū. sciū
 et p̄phetas et sc̄os docuit quibz nō
 solum uerū ostendit sed etiā p̄ uita
 tis testimoniū quia uerū erat m̄te
 rius demonstrant. **A**liis autem
 uidetur securius talia nō querere
 oblata nō cito credere deceptiōis
 caueam timē. alii etiam oblata
 uelut m̄nū fructuosa p̄uipende
 ut si uerū sint se habeant indifferē
 ter ad ea. si falsa nō imitant̄ eis
 ne decipiant̄. **E**t si uelint aduice
 querant sup̄ hīs consiliū sapiē
 tū. solūmō et paucor̄. et ad illa
 studiose se exerceant que sunt

secura et mentoria et fructuosa.
 que si uicia extirpare et uirtutū
 studis fidelit̄ insidare. septime
 sacre sanū scrutari intellēti et
 p̄ orōis usū mentē accendere
 ad deuotiōis affectū. **H**ec sūt
 salubria et secūra et fructuosa
 studia religiosor̄ et quāto se quis
 in istis magis exercuerit tanto
 maioris meriti et maioris gr̄ie
 apud deum erit. **S**ūt etiam
 quedam sensibiles dulcedinis et
 suauitatis exp̄ientie. que deu
 tis alii infundūt. ut mirabilis
 singlancia odoris. ineffabilis su
 auitas saporis. et yndice me
 lodie uoci et sonor̄. et tactu p̄
 ceptibiles exp̄ientie indicibilia
 suauitatu. **Q**ue cū uere sunt
 et a deo possunt estimare q̄ alii
 dentur quibusdā nouis et iudibz
 qui spūalia nondū lucide intelli
 git. ut salte p̄ sensibilia conto
 lentur in dño. qui uitate p̄ure
 spūaliū non cognoscūt in q̄bz
 maior uis et certior uitas et fruc
 tuosior p̄fais et purior p̄fectio.
Etiam p̄uectoribz in spū. sen
 biles consolatiōes dant̄ p̄pter
 redūdancia intēnalis dulcedis
 ut si quid aīa cōicat corpi suo q̄
 comiti et sortis uie passiōes su
 as ita cōicat ei et consolatiōes
Istante enī aīa intētus etiā
 corpus tabescit exterius. **S**icut

g' corpus collaborat spūi et cōpa-
titur i merito ita digne spūs
comparticipat et cōreminerat
ei in p'mio. nō solū fuit gl'ie sed
etia p'ntis gr'ie. sicut dñi in qui-
uis epular' suis suis tñsmittit
reliquias ferialoy. Sicut loci
passionū estis ita et consolacōis
eius. Et hoc sup'effluente mesu-
ra que datur dñis. cui' redūdan-
cia ne effusa deperat excipit' a
corpe qd' p'nceps fuit in labore.
Sicut de visionibz et revelacō-
nibz ita et de huiusmodi sensibili-
bus exp'ientis sentiendū ē q' aliq'
seducit' in eis putantes eē a dō
q' forte fantasmata deceptio ē. Et
aliqui putant eē aliq' magnū q'
nullus est in se meriti. et aliq'
extollunt' de talibz apud se et
iactant' se quasi de singularis
gracie scitate. etiam habēt hoc
p'p'riū diuine dulcedinis exp'ien-
cie. maxime tamē frequētiōri
v'su et valenciori motu influūt
ut reficiendo corpus debilitent
et ita qd'mō delectando affligūt.
sicut rustici cibis grossioribz ac-
tuent. deliciosa fercula sepius q'
sup'ra alteriādo calefaciunt et di-
soluūt. Ignobile nāq' corp' et
corruptibile sicut petrus bruta
est assuetū in f'restribz et villibz
Gen. Comedit herbas fr'e et h'
post petm. **Q**uērit autem

deuoti alii et deuocōis vehemēcia
corpe debilitati vtrū sit melius de-
bilitatē corpi potius subire et spūi
p' deuocōis studiū cū deo roboratē
et gr'am oblatam nō abire. ul' p'
nimia debilitate v't se abstrahē a
deuocione et spūm exingue et ex-
terioribz occupacōibz se dare p' cor-
pis releuacōne. Ad hoc saluo sa-
moni consilio videtur considendū
nimis debilibz q' interdū p'nt se
vtilit' abstrahē a studio deuocōis.
et conatu p'prio nō adhuc in stare
ne quasi errorquendo exp'mat' deuo-
cōis affm. quia talis violentus
conatus debilitat etiam validiores.
Si autē sine laboroso conatu offit
se gr'a et ingerit se illis nō q'ita-
ner abiciant eam nec oīno totos
immergant se eis si ex hoc debilitat
se sentiant sed t'pate ei inherant.
iuxta illud. **N**el inemā comedē
q' sufficit tibi. idē q' satis ē iuxta
v'nū tuar' mensurā vilius enī
est ad horam temperacius firmi-
gr'a deuocōis q' oīno exhaustis
v'ribz et destructa v'tute naturali
totalit' eam p'de et irrecupabilit' ter-
care quia sic destructi sepe nimis
incipiūt abimēt compati et ut re-
parent v'nes amittas p'indicare
cōnē nō solū delicacius s; etiā dis-
solucius q' expedit se habē. Exhausti
tūamq' v'ribz marie capitis et
cordis v're audent etiam ad studiū

deuotionis p moram aliquā aspi-
rare. quia retinere eos continua
molesta debilitas. et quo mag' vo-
lūt cont' illam conari eo min' pūt
Et ideo consiliarius vātur cōsola-
tōnes diuinas modicius querē
cū debilitas corporis f' obstat. vt diu-
cius eis fieri possint et auctas va-
leant tolerare. q' ad breue temp'
in eis ita indifferēte delectari ut pō-
tea fugē eas oporteat. et sine spe
recuperandi amittē p' viriū de-
fectionē. Vase enī contento liquor
effundit'. Vñ p's. Deficit cāo me-
a et cor meū quia cū corpus v'tus
ōmō deficit. etiā cordis vigor a de-
uocōne languescit. Sic etiā plu-
rimū studiosis deuocōm. ut cum
mag' conant' habē deuocōnis gra-
tiam min' habeat. et cū ueheme-
cius instant. aridiores et duriores
corde fiunt. sicut in sūmis festiui-
tātibz et deuotis temporibz passio-
nis xpi et natiuitatis et similibz.
et marie cū se ad sacram cōionem
studeant sollicitē spāre et multū
ex hoc sepius gūter conestant'
et ad illam ptem exturbati cordis
pusillanimit' incipiunt. q' forte
indignū s' visitacōe dīna. et qd'
nō placeat deo vt sic indignū et
indeuotū ad sacra cōionē accedat
et sic sepe se subtrahūt a cibo vite
et medicina salutis. S; cū hōi
incertū sit an sit dign' amore ul'

odio scdm rōnē dispōnis et me-
rita singulor deo soli sūt nota.
si nō possum' scdm vitatē cuiq;
consule qd' sentire in huiusmodi
debeant. et face' possum' tamē
scdm cōiecturas aliquas collu-
ge' rōnes. **Cū deus subtrahit bonis**

Quā deus tūc deuocōnis grā
subtrahat deuocōnis g'
ciam bonis et studiosis cū eam
libentius haberet et instantius
querūt. sup hoc pūt qnq' rōnes
assignari. Prima humiliatio q'
magis humiliatur homo cū nō
habyt tūc deuocōne q' alio tēp'e
et mag' confidit in semetipō
Sicut seculares plus confidit
tur si in pascha nō cōicant cū
solutū est cōicare ceteros q' toto
reliquo tempore am'. Scda ē
purgatio pēi quia forte per
alia exercitia min' purgatus ē
ul' aliqua habz delicta que non
recolit. et ut dignis accedat ad
eucharistiā. et amplius pur-
getur a pēis. et in hoc pūmū
in quo magis dolet. et quo dolor
grauior eo purgatio efficacior
et maxime quia forte alio tēp'e
min' studiose quesitū deuocōis
grāam. ul' oblatam negligēcius
recepit. nec dignas p ea grās
retulit. Tercia est quia punit'
modo quo pēauit ut tūc illa
careat grācia cū eā desiderat q'

ante eam neglexit: cui habere poterat: et ut caucior de cetero in hac pre fiat. Quarta e ut ex hoc erudior in gratia fiat: quod et a deo fit non ab homine cui non pre eam homo pro uoluntate hanc sui arbitrio. Si deus qui dat et se quia uult infundit: et quia uult subtrahit put sibi placet: et put accipienti iudicat conuenire.

Itaque quod ex gratia sua dat: et non pro meritis hominis: quia si daret semper cui querebatur: et non daret nisi querebat: putaretur in tantum dare secundum merita requiritum: et non secundum gratie liberalitatem. Item quique studiose querentibus negatur ex iusticia: et non querentibus quique datur: ex gratia.

Due de *De temptationibus de*
em temptationes uiciorum
 deuotum satis consuevit maxime nouis et imperfectis. Hesitatio et elatio. Hesitant enim sepe an ex deo sit talis gratia: ut homo per se istos motus suo conatu perueniret: et est satis importuna temptatio. Alii etiam uidentur homines quod forte possit demonis esse illusio: et sit plerumque quique studiū deuotionis cogitant omnino postponere et simpliciter uocalibus orationibus et actionibus solui intentus esse: quasi in illis sit securior quam in studio

interne deuotionis: et per hoc paupere patitur: cui deuotionis gratia sibi subtrahitur: et sic dupliciter tribulatur: scilicet de subtractione gratie et de hesitatione si fuerit a deo et si gratiam habebat. Sic discipuli ante plenam spiritus sancti infusionem sepe vacillabant in fide christi: dum modo uisus eius miraculis et excellenti doctrina circuebant eum esse uerum dei filium: sed uisus eius passionibus pro nobis susceptis titubantes hesitabant: sicut eo passio ante quam certi essent de eius resurrectione inter se dicebant. Nos autem sperabamus quia ipse esset redempturus per anhelum: quasi dicerent adhuc spe illa frustrati sumus: sic et post resurrectionem uero eo gaudebant et dubitabant: donec per multa argumenta de ueritate eius certificati sunt: maxime post ascensionem ipsius et sancti spiritus infusionem. Ita et deuoti christifideles modo gaudent de consolatione interne gratie modo dubitant et tristantur. Ideo uarie operantur in eis spiritus sanctus: nunc illo modo postea alio modo: iam infundit eis consolationem et iam subtrahit: donec pluribus modis experiri ueritatem et utilitatem possint sue uisitationis. Unde gratia gaudent de consolatione: et securi sunt de ueritate absente utriusque muneris solatio careant. Sapienter autem in die malorum non in memor stridet esse bonorum quorum

reuocatio reuocat eū a pusillam
imitare spūs et tempestate. et hoc
valet cōt p̄mā tēptacōne hesita
tōnis. **Rursū** in die bonorū nō t̄me
mor studet eē malorū p̄ que humi
lietur et timore ab elacōnis timo
re confirmatur et sic secūda temp
tatio sanatur.

Extolluntur enī deuoti q̄dū
p̄licis. quia aut gloriānt
se deuocōnis grāciam p̄cedentibus
studis et laboribz meruisse. Aut
p̄ ceteris qui hanc grāciā nō vident
tur habere se a deo dilectos eē. Aut
maiore grāciam sibi eē datam q̄
tamē sit in v̄itate. Aut se melius
eā scire vti. et ḡtiosius recipere et
fructuosius impendere et min⁹ neg
lige q̄ alii. qui simile donū gracie
acceperunt. **Cōt̄** p̄orem tempta
tōnem hesitacōnis valet cōstrās
fiducia credulitatis. q̄ a deo sit illa
grācia. et diligens consideratio gr̄e
ipsius si semp sit motus eius ad
bonū tm̄. et hūilis consultatio su
p̄ illa apud aliquē peritū et exēti
tati in talibz. et p̄mpta volūtas
acquiescendi qualiter in grācia debz
se habere. et simplex oratio ad d̄m ne
p̄mittat hominē decipi a sensu
p̄po ul spū alieno. **Cōt̄** alterā
tēptacōne elacōis valet diligēs
cognitio p̄p̄e indignitatis. et re
poris et negligēcie et ingritudis
et inanis glorie. et timida exsp̄

ratio reddende racōnis de grācia
collata et neglecta. et pauca
suspensio subarrahende gr̄e et
derelictiois a deo p̄p̄ vicia p̄no
tata iam diu causa correctōnis
colleata et nō emendata. et stu
diola consideratio aliorū qui inḡtū
a in v̄tutibz in oracōibz et bonis
studiis icōpabili p̄cellūt eos.

Quarta maco negatē deuocōnis
cū quq̄ studiosius q̄ritur. est. q̄
aliqui ex impetuoso cordis conatu
libras mētis obstruit dū quasi p̄
violenta extorsione accelerat af
fectū deuocōnis ex p̄mē et si nō
iuxta desiderii cordis statū p̄r elucē
grāciam quesitū contristat et apli⁹
ex hoc induuntur. et impetuosius
cupit se ad deuocōne coge tanto
min⁹ p̄ficit et amplius arescit.
sicut qui botros in torculari uel
oliuas in p̄lo subito et nimis ne
hemētē comp̄mit. liquor magis
turbidus et insipidus fluit q̄ si
paulatim et moderatius cōp̄ssisset.
Quo enī liberior eo p̄nguior de
uocōnis affectus. **Ideo** alio tempore
sepe est homo deuocior. quia t̄ sp̄s
sue lib̄tati relictus sponte se leuat
in sublime. violenta namq̄ acce
leratio p̄focāt sp̄m. etiam in cor
pore morosa autē respiratio cor
dis refrigeratio est. **Quia** maco
p̄t eē mentū maioris gr̄e et gl̄ie.
dū desiderii nō adimpletū affligē

do purgat aīam. et patia desola-
cōis et humilis sufferencia qī
lima reddit aurina clariore et
mag' susceptibilem splendoris
diuinū et amplius grāe et glie
capacem. **I**ur em et vltus dei et
fulgor claritatis dei omibz equali-
ter supfulget. qui autē purior ē
et a vicio obscurante liberior ma-
gis capax est lucis et illuminacōis
desup influentis sicut vitru clar-
ū metallū bñ limari et politū
radios hūis amplius recipit et
splendidius efficitur. Quia igit
afflictio lima est aīe que rubiginē
vicioz abiadit. et deteriso patō qd'
sua obscuritate radios diuini lu-
mis et fulgoris uelud ober ab a-
rima excluderat luce grāe recup-
ret. **P**urgat etiam deus aīa deu-
cor corda p subtractionē illius cō-
solacōis cuius carētia nīqūma
est eis afflictio ut sic purgati ap-
ciorez fiant habūdancōis grāe
picipiende in pūci et glorie in fi-
tino si hanc afflictionē specialis
culpa nō contraxit. **11° ex p^o**

Si vō aliquis desiderat ex-
pū variū sit melius sepi-
an variis corpis xpi sūctipe sac-
mentū. **V**idetur michi q non
possit sup hoc omibz dari regula
vniūformis. varia em sūt hoīm me-
rita et diūsa opm studia et diffe-
rentia desideria ut multiplices

santi spūs opacōnes in singulis
et diūsi etiam status in religione
Et ideo sicut in egrotantibz nō vna
forma pōt seruari in dandis medica-
nis corpis ppe diūsitates complexio-
nū aut loci aut tps aut diete ut
aliaz consideracōnū p quibz aut na-
rius aut sepius aut maiori aut mi-
nori qūitate etiam eadem medicina
datur. Ita et de medicina spirituali
que est corpus xpi intelligendū
Iudicialibus em tūis occupati in-
rius possūt se ad illud recipiendū
expedire. q' illi qui tantū spūalibz
studiis sūt intenti. **E**t alii maius et
alii min' sūt circūspecti in custodia
vite sue et morū et consēcie sue pū-
tate. **A**lii etiam ardenciori desiderio
trahūtur ad illius salutaris cibi p-
cepcone. **A**lii etiā vō qdāns timentur
ei debent accedere. et nisi consēcia vr-
geret. et consuetud religiois indi-
ceret. ut timor maioris elongacō-
nis impelleret valde mōo accederet
ad illud terrificū sacramētū. **V**ix
tamen ita religiosus videtur esse
et satis exceptis sacerdotibz qū cel'
in ebdomada sufficiat ei ex consue-
tudine cōitare. nisi specialis causa
qūq' et mōo plus suadeat q' semel
in septimana ut pōtū est. nisi īf-
mitas supueniens ut singularis
sollemnitas festiuitas ut inuicacōe
uocōis. et inqūata desiderii sitis
p illius suscepcone qui solus suffi-

cit ardorem amantis aie refinge
 rare. et quia talis ardoris impet
 non nisi a spu sancto ut credi
 infunditur. Ideo legibz humane
 consuetudinis et statutis morta
 liu no artatur. sicut aliqz qnz
 videmus licet paucos quibz vne
 xpi erat. Ita ut si no frequen
 pane vite reficeretur sacramenta
 liter quasi videbant vita corpus ia
 velle deficere patencibz iudiciis p
 tibus huc defici. et qui ante tam
 debiles erant q rei incerti dubiu
 hie poterat post pcepcone sacme
 ti in tantu confortabant quasi
 nullam ante sentisset debilitate
 manifeste apparente veritate. **I**ux
 illud. Caro mea vere e cibz. et san
 guis meus vere est potus. qz null
 cibz materialis vel potus posset
 sic celerit et efficacit no solu corp
 sed animam recreare. Salubre e
 tame et vale. qz homo sepe se ad
 illius medicamentu suscepcone
 parat. et qnto deuotius valeat
 illud papere studet. et post pcep
 cone in studio deuocoms se conser
 uet. Attentius tame religiosi et
 qui se opulent deo ad ppetuo ser
 uiendu. Sic em erit in maiori
 custodia vite sue et consue. du et
 ante et post eucharistie pcepcone
 ob reuerencia ipsius student mag
 innocent vne. et studio deuocoms
 frequenius intendere. et licet alii tep

de tame confidentes de misericordia
 dei. fiducialit accedant. quia si
 se indignos itq reputant ut co
 gitent qz tantomagis egent et
 uice habent require medicum
 qntomagis sentit se egrotu. **N**o
 est em opus valentibz medicus
 s male hntibz. Nec ideo queris
 te iuge xpo. ut tu eu scifices. s
 ut tu sanctificens ab illo. Nec
 pterea ptermittenda est sacra
 communio. si qnz no sentit homo
 specialem deuotionis gracia cu
 se ad illam pparare studet. ul cu
 in ipa pcepcone ul post forte mi
 nus deuoti sentit qz uellet. quia
 ex aliqua supdictaz causaz ratio
 solet illud euenire

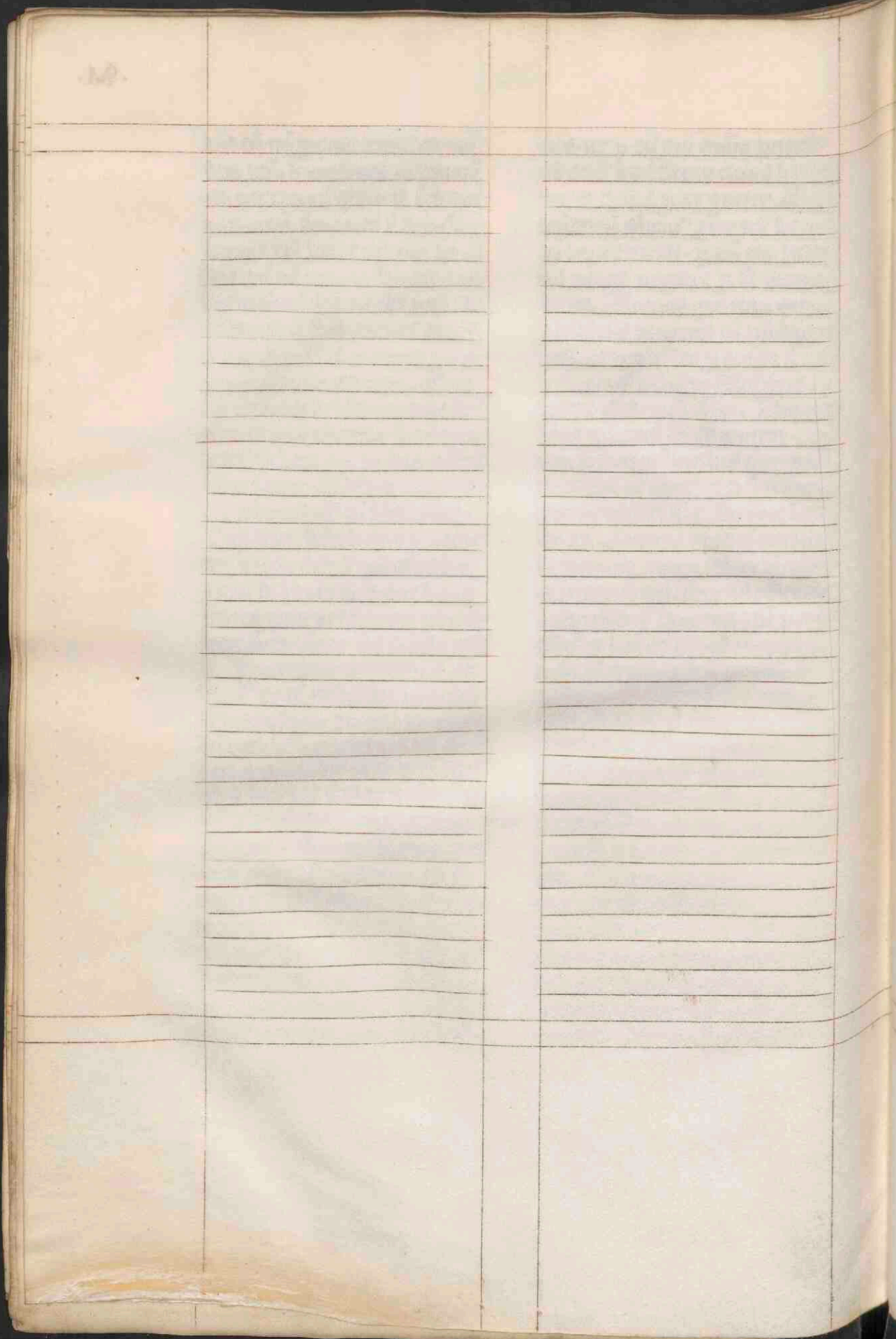
Ita sacerdotes autem potest
 hec forma teneri. ut nec in
 mis raro nec semp continue et
 imptuiste sacram hostiam stude
 ant imolare. **N**imis em continu
 e celebrare aliqua notare videtur
 irreuerentiam. cu viz aliqz tam
 deuotus sit qui semp eadem deuo
 cone ferueat. qz semp cu debita re
 uerencia illud faciat et cordis ar
 dore qn aliqui reperiat qntulucuz
 q eum impediatur. **N**imis etiam
 raro celebrare qnis ex reuerencia
 a soleat alii fieri et multate tu
 qnz torporem nutrit. qz nimis
 circumspectus e homo in omibz et
 quasi no indige videatur sui custo

dia cū nō pponit accēdē ad mē-
sam xpī. humilitas etiā nō
est. nec securū q̄ diu se substin-
hat. quia sicut nō ē dign⁹ sepe
corpus xpī pape ita nec semel.
Itē cū nō recipim⁹ quasi qui
dign⁹ sum⁹. sed ut illo nos sepe
visitante et habitaculū cordis
et corpus nū subintrante mag-
ac mag⁹ dign⁹ efficiam⁹. Quo
cū introierit bñdixerit deus sic
olim domui obedeche benedixit
ppter archam dñi in qua māna
leuabatur. **De hoc** voluit da-
uid eam reducere cū bñdictōne.

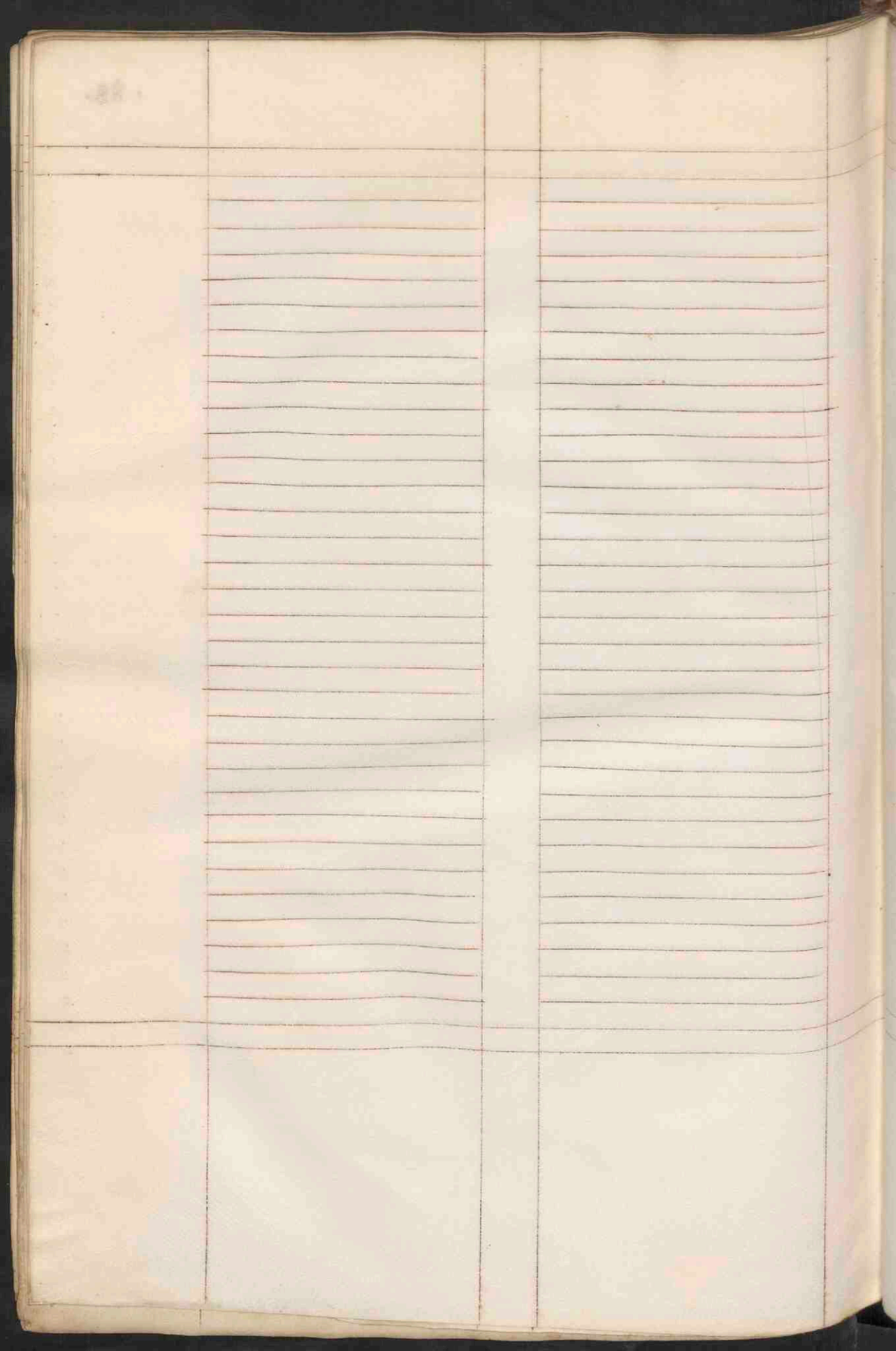
Sap. viii. **Posui** hanc addu-
cere michi sciens qm̄ cōcabit
mecū de bonis suis. que bona
p̄tereo quia in scripturis pluib⁹
locis inueniuntur. **De diuisis affe-**

Diuersis b⁹ quib⁹ inuē ad
auct⁹ affectib⁹ cōcandū.
et intencōib⁹ diuersi ad cōcan-
dū trahūt uel celebrandū. Aliq̄
trahit amor dei ut dilectū sepi⁹
ad se iuicent eūq; in semetip-
sīs delectabiliter amplexentur.
Aliquos infirmitatis p̄p̄e intuitus
ut eum quasi medicum ad se
vocent p̄ quē ab omī infirmita-
te curentur. Aliq̄s conscientia
delictorū suorū ut p̄ eū quasi per
hostiam placationis ab omib⁹
p̄cātis expiati purgentur. Ali-
quos pressum alicui⁹ t̄bulatō-

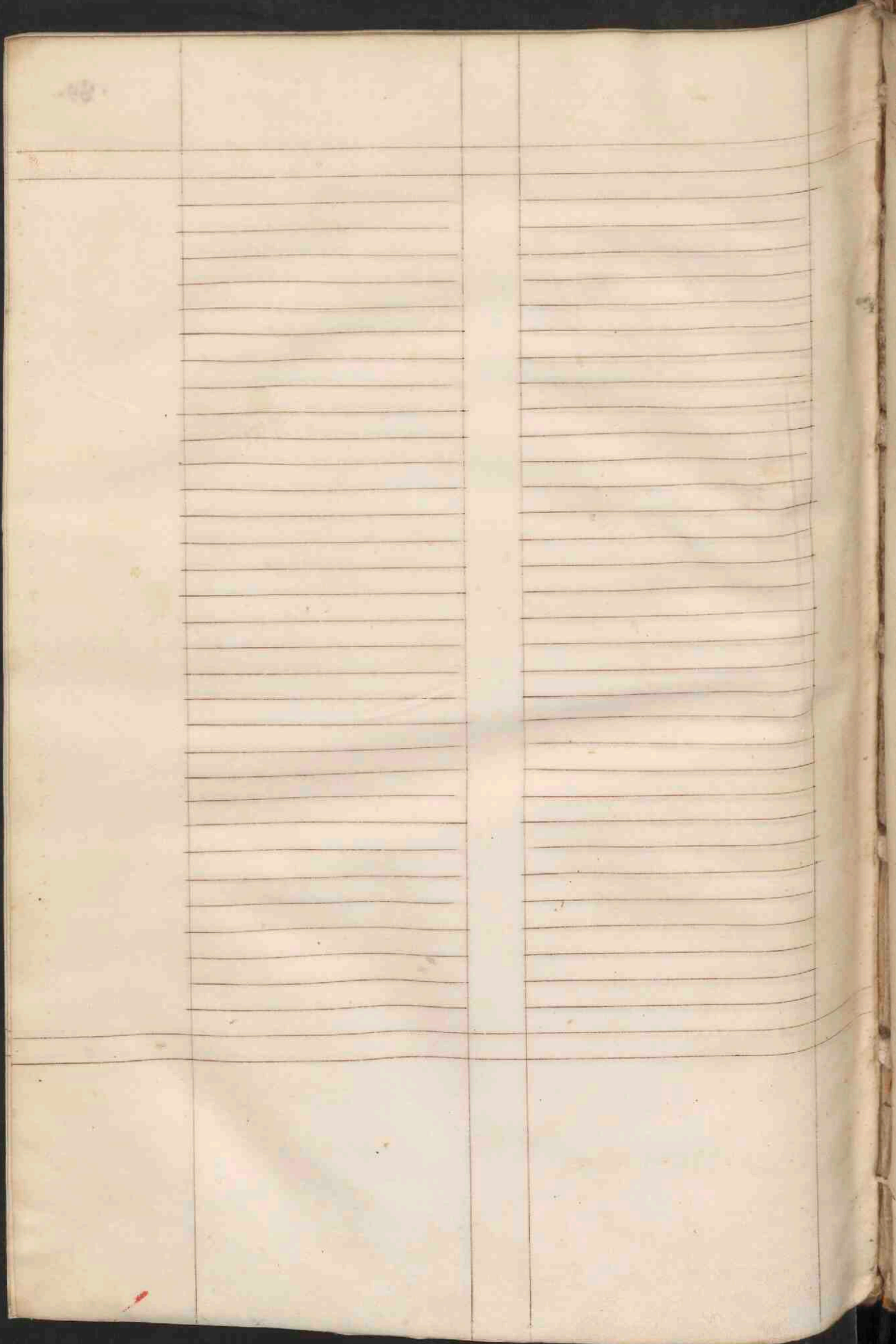
nis. ut p̄ eū qui omīa potest
ab omī aduersitate citius liberē-
tur et citius p̄tegantur. Aliq̄s
desideriū alicui⁹ gr̄ie ut benefi-
cū impetrandi. p̄ eū cui pater
nil potest negare p̄ se interce-
dente. Aliquos gratiarū actio
p̄ bñficiis diuinis cū nil dign⁹
habeat reddere deo p̄ omib⁹ q̄ nob
tribuit. q̄ calicem salutis ac-
cipere. idē xp̄m ih̄m. Aliquos
laus et honor dei et sanctorū cum
non habeam⁹ maius quo possū-
mus deū ut sanctos p̄ sua digni-
tate venerari q̄ xp̄m immolare
deo p̄r. Aliquos caritas et cōpal-
sio p̄ximorū cum p̄ salute uiuorū
et p̄ requie defūctorū nil efficacius
interpellat q̄ sanguis xpī p̄ nob
effusus. hoc est sumū auxilium
m̄n cū oramus deū ut illū int̄-
cessorem inuocemus qui nos p̄r
reconciliavit et semp̄ int̄pellat
p̄ nobis. **M**ultis de orōnibus
studis et virtute obmissis que
studiosius orando melius p̄ expi-
enciam. **H**oc in fine dicendum
q̄ omīa que orantes petim⁹ sūt
ista. Aut oramus p̄ malis q̄ feri-
mus ignoscendis. aut p̄ malis
que patimur amouendis. aut
p̄ bonis que cupimus adipiscē-
dis. aut cum gratias agim⁹ p̄
acceptis uel p̄missis. q̄ nob dñs
concedat. Amen. **Explicit p̄fatus**

[illegible]

[illegible]

This image shows a blank, aged, cream-colored page from a manuscript, likely folio 90. The page features faint horizontal ruling lines and a vertical margin line on the left. The number '90' is written in the top right corner. The paper shows signs of wear, including creases and discoloration.

This image shows a blank, aged, cream-colored page from a ledger or account book. The page is ruled with horizontal and vertical lines, creating a grid structure. The leftmost column is the widest, followed by a narrow central column, and then two wider columns on the right. The page shows signs of wear, including creases and discoloration. There is no text or data on the page.

This is a blank, aged, cream-colored page from a ledger or account book. The page features a grid of columns and rows. The top section has a header area with a small, faint number '10' in the top left corner. The main body is divided into three vertical columns: a wide left column, a narrow middle column, and a wide right column. The right column contains horizontal ruling lines. The page shows signs of wear, including creases and discoloration.

1. The first step is to identify the problem.

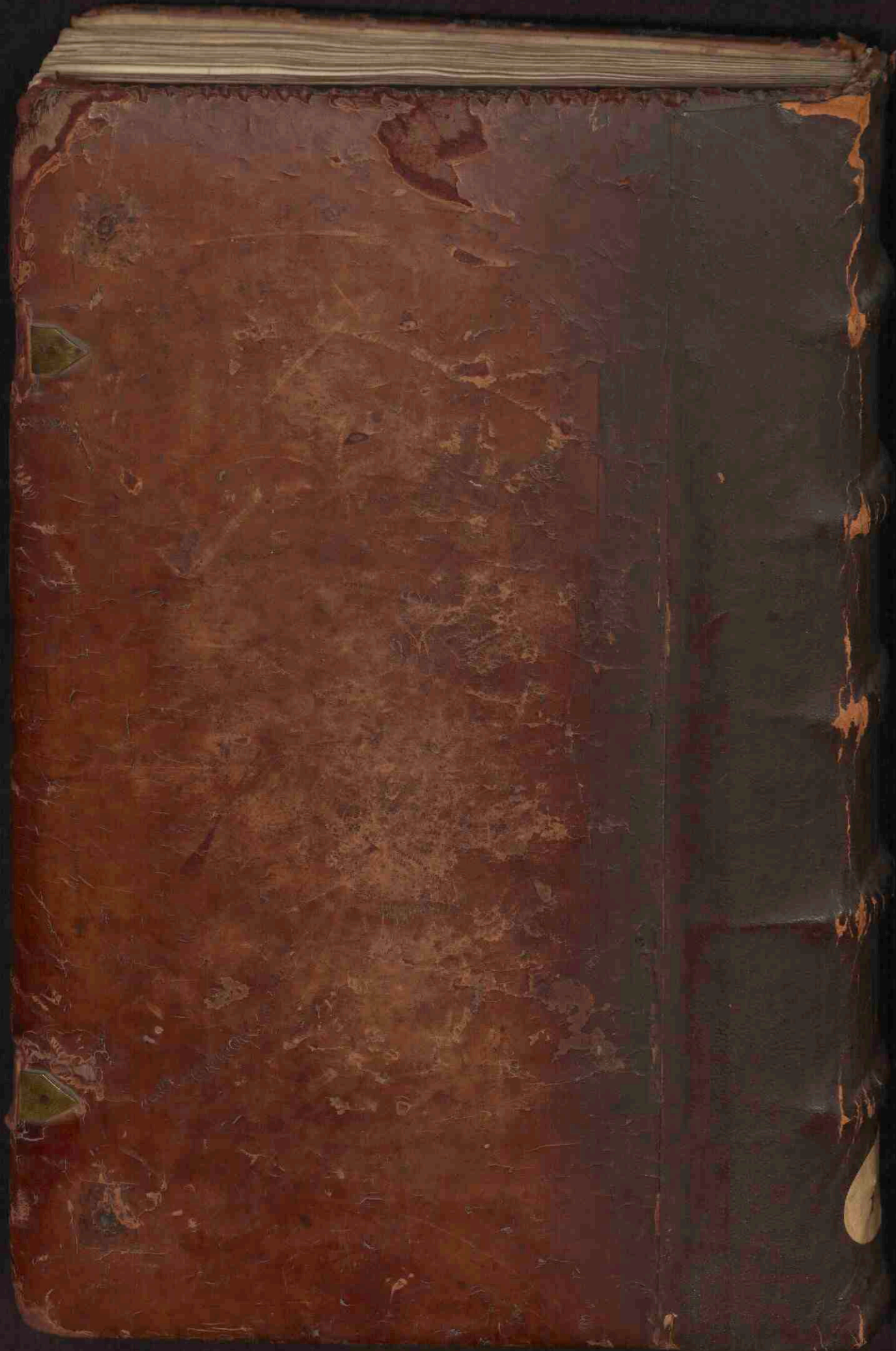
70.
In primis capitulis
Ois qui se exaltat humiliabit
et qui se humiliat et exaltabit

Nescio quia nescitale solium
Dilectio me cunctos
Ducit, et memores non
sunt esse sui

De bono imperio addebat vlc

Epe pūfū pūfū q̄ fuit haerem
 Des nō veniens nō alia hīc hīc
 Roma quifuit nō hīc hīc hīc
 Ego patescō p̄ p̄ p̄ p̄ p̄ p̄ p̄
 ut redat p̄ p̄ p̄ p̄ p̄ p̄ p̄
 Tōm q̄ p̄ p̄ p̄ p̄ p̄ p̄ p̄

১৫৭

DIENST
Ministerie van Onderwijs,
Kunsten en Wetenschappen

BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT TE UTRECHT

1
908

De BIBLIOTHECARIS
der Rijksuniversiteit
Wittevrouwenstraat 9-11
te UTRECHT

Hoort bij hs. 171
(I M II)

Wel in deze enveloppe aanwezige
perkamenten draaiertje werd
in dit hs. gevonden.

20/8-1962

Volgens Prof. Obbeema ligger in
Nederland. Wel in Frankrijk en
alle. Gebruik onbekend.

